

GECORRIGEERDE

Begroting 2023

gemeente [gD] Doetinchem

Inhoudsopgave

1. Hoofdpijnen van beleid	5
1. Doetinchem 2036.....	5
2. Sociale en veerkrachtige samenleving.....	7
3. Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving.....	8
4. Organisatie en financiën	9
2. Financiële positie tot en met 2026	11
2.1 Inleiding.....	11
2.2 Hoofdpijnen financieel begrotingsbeleid.....	12
2.3 Financiële uitgangspositie 2023.....	13
2.4 Ontwikkelingen gemeentefonds	15
2.5 Financiële positie begroting 2023 na nieuwe ontwikkelingen en gemeentefonds	17
2.6 Structureel en reëel sluitende begroting.....	19
2.7 Ontwikkeling algemene reserve	21
2.8 Vermogenspositie.....	21
3. Leeswijzer programma's	22
3.1 Programma - Doetinchem 2036.....	23
3.2 Programma - Sociale en veerkrachtige samenleving	48
3.3 Programma - Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving.....	78
3.4 Programma - Organisatie en financiën	96
4. Paragrafen.....	125
4.1 Lokale heffingen	126
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	136
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	148
4.4 Financiering	157
4.5 Bedrijfsvoering.....	162
4.6 Verbonden partijen	174
4.7 Grondbeleid.....	191

5. Financiële begroting	196
5.1 Beleidskaders en uitgangspunten voor de financiën in de begroting 2023.....	196
5.2 Baten en lasten	200
5.3 Baten en lasten (meerjarig).....	200
5.4 Baten en lasten per taakveld	201
5.5 Incidentele baten en lasten.....	204
5.6 Geprognosticeerde balans.....	217
5.8 Reserves en voorzieningen.....	221
5.9 Kredieten ten behoeve van vervangingsinvesteringen.....	230
5.10 Overzicht overige nieuwe kredieten	231
Bijlagen.....	232
Bijlage 1: Risicomatrix garanties en verstrekte leningen	232
Bijlage 2: Verplichte beleidsindicatoren	242
Bijlage 3: Gemeenteraad.....	245
Bijlage 4: College van burgemeester en wethouders	247
Bijlage 5: Afkortingenlijst	250

1. Hoofdpijnen van beleid

1. Doetinchem 2036

Doetinchem heeft de ambitie om te groeien naar 70.000 inwoners. Als stip op de horizon staat het 2036, het jaar waarin Doetinchem 800 jaar stadsrechten heeft. Groeien in kwaliteit is nadrukkelijk ons streven! Dat is nodig om een sterke werkgemeente te kunnen blijven, om de draagkracht voor voorzieningen te behouden en versterken, om in te kunnen spelen op de veranderende bevolkingssamenstelling en om een aantrekkelijke gemeente te zijn voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Een gemeente die groeit, moet investeren. De kost gaat immers voor de baat uit. Het zorgvuldige financieel beleid van de afgelopen jaren zorgt ervoor dat Doetinchem de financiële ruimte heeft om te investeren voor de huidige én de toekomstige generaties inwoners van onze mooie gemeente.

Investeringsfonds Doetinchem 2036

Het ligt voor de hand om in te zetten op woningbouw en dat gaan we ook zeker doen. Om de gewenste kwaliteit te bereiken is het daarnaast net zo belangrijk om te investeren in aantrekkelijke en passende voorzieningen voor zorg en onderwijs, kunst en cultuur, evenementen, sport, spel en andere vormen van vrijetijdsbesteding, ontmoeting en natuurbeliving. Al dit soort zaken dragen bij aan het welzijn en woongenot van onze inwoners, versterken de lokale identiteit en maken de stad, de dorpen en het buitengebied van Doetinchem tot een aantrekkelijk geheel. Veel van deze investeringen zullen gebeuren in partnerschap met private en maatschappelijke partijen en andere overheden, zoals provincie en het Rijk. In welke vorm dan ook, als gemeente zullen we boter bij de vis moeten kunnen doen, in de vorm van eigen investeringen, cofinanciering of anderszins. Vandaar dat een van de belangrijkste voorstellen in deze begroting het Investeringsfonds Doetinchem 2036 betreft. Met dit investeringsfonds zorgen we ervoor dat we ons ideaal voor de toekomst omzetten in concrete projecten.

We hebben daartoe om te beginnen twee sleutelprojecten voor ogen die we vanuit dit investeringsfonds een boost willen geven. Ten eerste de spoorzone waar een mobiliteitshub, onderwijsvoorzieningen en wonen voor diverse doelgroepen een plek zullen krijgen en waarin kansen zijn om dit op hoogwaardige wijze in te vullen met aandacht voor klimaatadaptatie, duurzaamheid en het aantrekken van studenten en starters. Een tweede sleutelproject richt zich op de lang gekoesterde wens voor een dagattractie. Wij zien daarbij grote kansen voor een museum met allure, passend bij de centrumgemeente van de Achterhoek.

Doetinchem sterk in werk en onderwijs

De lokale economie is evenwichtig en stabiel en behoort tot de meest solide van het land. Doetinchem heeft relatief veel banen in de (innovatieve) industrie. Het loont dan ook om stevig in te zetten op innovatie en innovatieve bedrijven.

Dat zien we ook aan de populariteit van onze bedrijventerreinen. Doetinchem heeft dus een prima uitgangspositie, maar dat moet wel zo blijven. Daarom onderzoeken we het komende jaar hoe we de ontwikkeling en uitbreiding van bedrijven kunnen faciliteren.

Het op peil houden van de beroepsbevolking is een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren. Niet alleen de deelname aan de arbeidsmarkt kan beter, maar ook de arbeidsproductiviteit. Daarin speelt onderwijs en een leven lang leren, een sleutelrol. We zien kansen om samen met het onderwijsveld en het bedrijfsleven de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt nog verder te versterken. Met een educatieve agenda maken we van Doetinchem onderwijsstad voor de toekomst. Het bedrijfsleven, de gemeente en het onderwijs kunnen veel voor elkaar betekenen. Dat gaan we meer en beter benutten. We willen wederzijds netwerken verbinden en versterken. En door initiatieven te onderzoeken zoals de 'Campus Doetinchem'. Dit verwoorden wij in onze dynamische economische agenda Toplocatie Oost. Focus op onderwijs betekent ook dat we gaan voor een kansrijke start voor alle kinderen. We pakken onze verantwoordelijkheid voor een toekomstgerichte huisvesting van het onderwijs, waarin kinderen zich goed kunnen ontwikkelen, ook voor de langere termijn.

Doetinchem bruist

We maken van Doetinchem een bruisende gemeente. Cultuur, evenementen en vrijetijdseconomie spelen daarbij een belangrijke rol. Zichtbaarheid en een koppeling maken tussen de vele parels van onze stad is daarbij belangrijk. We gaan de stad en dorpen aantrekkelijk(er) en levendig(er) maken, ook door onze stad beter te promoten buiten de Achterhoek. In onze gastvrije binnenstad staan ontmoeting en beleving centraal; de horeca, winkels, evenementen en gezelligheid worden zeer gewaardeerd, evenals het gebied tussen binnenstad en Oude IJssel dat een complete metamorfose ondergaat.

Doetinchem bereikbaar voor iedereen

Voor onze groene centrumgemeente is een goede bereikbaarheid cruciaal. Een uitgekende combinatie van openbaar vervoer, fiets en autobereikbaarheid zorgt ervoor dat onze gemeente aantrekkelijk, economisch sterk en gezond kan blijven. Met de groeiambitie van Doetinchem en een bevolking waarin het aandeel ouderen groeit, willen we de huidige infrastructuur nog eens goed tegen het licht houden en toekomstgericht maken. We kiezen daarbij voor meer ruimte voor fietsers en een uitstekende fietsbereikbaarheid, het actief stimuleren van de RegioExpres en het verder uitwerken van diverse vormen van deelvervoer. Er rijdt nog relatief veel autoverkeer langs en door het centrum van Doetinchem. Dat vinden we onwenselijk. Dit pakken we, in samenhang met andere knelpunten, op in het nieuwe mobiliteitsplan. En steeds meer mensen rijden of fietsen elektrisch; wij vinden het belangrijk om dat te faciliteren, onder andere door het netwerk van laadpalen uit te breiden. Tot slot investeren we in verkeersveiligheid, waarbij de toename van het (elektrisch) fietsen een belangrijk aandachtspunt is. Om nu en in de toekomst een bereikbaar en verkeersveilige gemeente te kunnen zijn, is een mobiliteitsfonds nodig, waarbij de investeringen voor het komend jaar in deze begroting staan beschreven.

2. Sociale en veerkrachtige samenleving

In Doetinchem, Gaanderen en Wehl gaat het leven niet voor iedereen altijd vanzelf. Er zijn mensen die een steuntje in de rug nodig hebben om te kunnen meedoen in ons maatschappelijke leven. Stads- en dorpsgenoten met een hulpvraag ondersteunen we van harte. Bij het bieden van zorg en ondersteuning is de menselijke maat, persoonlijke aandacht en maatwerk ons uitgangspunt. We kijken naar wat onze inwoners echt nodig hebben. Ondersteuning houdt niet op bij de afronding van een traject. Nazorg vinden wij minstens net zo belangrijk.

Door preventie gericht in te zetten, werken we aan 'positieve gezondheid' in de wijk. Goed sociaal beleid begint bij preventie: op gezondheid, op financiële huishouding, op verslaving, op huisvesting. We zoeken naar slimme koppelingen tussen fysiek en sociaal, waarbij ook cultuur, sport en onderwijs nadrukkelijk worden meegenomen. Daarbij streven we naar een aanbod aan activiteiten en voorzieningen voor onze inwoners die een preventieve werking hebben voordat er een zorgvraag ontstaat. Preventie dus in een zo vroeg mogelijk stadium. Wijkregisseurs en wijkverbinders kunnen een belangrijke rol spelen in het aan elkaar linken van initiatieven. Preventie moet wijkgericht zijn en gedifferentieerd zijn naar de specifieke behoeftes van een wijk. Iedere wijk en buurt is anders en vraagt om specifieke acties. Niet alleen op het gebied van preventie, maar zelfs veel breder. Daarom gaan we ook veel meer focussen op initiatieven per wijk en data-gedreven werken.

We zetten in op een vitale samenleving, waarin sport, spelen en cultuur een prominente plek hebben, ook voor mensen met een beperking. We kijken hoe we succesvolle experimenten en initiatieven van de afgelopen jaren kunnen inbedden en nieuwe initiatieven op gebied van gezondheid en preventie kunnen aanjagen. Ook maken we een nieuwe sportnota en frissen we het Meedoenarrangement op.

Bestaanszekerheid

Door stijgende energielasten en andere prijsstijgingen staat de bestaanszekerheid van meer inwoners onder druk. Daar willen we wat aan doen. We trekken de vermogensgrens van de bijzondere bijstand op, zodat meer inwoners er gebruik van kunnen maken. Naast het uitbetalen van de energietoeslag komen we met de aanpak 'Grip op energie'. Met een stevige impuls bestaanszekerheid bereiken we vroegtijdig meer mensen en kijken we naar wat zij echt nodig hebben. Ook motiveren we inwoners om op tijd aan de bel te trekken als problemen dreigen te ontstaan. Doel is dat iedereen een goede basis heeft om mee te doen en zich te ontwikkelen.

3. Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving

We hebben ambities en opgaven voor de toekomst die ruimte vragen en ruimte is schaars. We zoeken ruimte voor nieuwe ontwikkelingen zoals woningbouw, bedrijvigheid, vrijetijdsvoorzieningen, energieopwekking en klimaatadaptatie. Zo betekent groeien naar 70.000 inwoners dat er in de komende 15 jaar zo'n 5.000 à 6.000 nieuwe woningen gebouwd moeten worden. Tegelijk willen we ruimtelijke waarden en kwaliteiten die ons DNA bepalen, behouden. We zien het als een belangrijke opgave om, samen met alle betrokkenen, alle perspectieven in het buitengebied recht te doen.

Wonen

We zetten erop in om Doetinchem als woongemeente nog aantrekkelijker te maken. Dat betekent niet alleen dat Doetinchem zich goed moet profileren, maar ook dat we inzetten op bereikbaarheid en een aantrekkelijk woonklimaat. De woningmarkt is één van de belangrijkste opgaven voor onze gemeente. Veel mensen zoeken een passende woning. We zien hoe de grote vraag, het beperkte aanbod en de lage doorstroming tot urgente problemen voor onze inwoners leiden. We willen de diverse doelgroepen passende woonruimte kunnen bieden. Ook hebben we een ambitie om stevige regie te voeren op zowel duurzame transformatie, betaalbare woningen en voorrangregels om de horizon van Doetinchem 2036 weer een stap dichterbij te kunnen brengen.

Om studenten, afgestudeerden en unieke talenten aan Doetinchem te binden gaan we zoals gezegd samen met het onderwijs en ondernemers de diverse mogelijkheden van een 'Campus Doetinchem' onderzoeken.

In het kader van de omgevingsvisie coördineren we diverse opgaven. Voor het landelijk gebied, de spoorzone, de binnenstad en de woonopgave pakken we de uitdagingen en de kansen zo integraal mogelijk op. Het is bij projecten en initiatieven van belang dat we voortvarend kunnen handelen, vandaar dat we een voorbereidingskrediet voor ruimtelijke projecten en een strategisch aankoopkrediet inzetten en het transformatieloket verder willen ontwikkelen.

Duurzaam en groen

We willen wonen, werken, bewegen, ontmoeten en beleven in een groene omgeving. Onze ambitie is de Achterhoek energieneutraal in 2050. Wat daarvoor nodig is, is een combinatie van energie besparen en de energie die nodig is vervolgens duurzaam opwekken. Het besparen van energie lijkt in alle discussies weleens onder te sneeuwen, terwijl dit een van de pijlers is voor een succesvolle energiestrategie. Vandaar dat we meer nadruk gaan leggen op het belang van energiebesparing.

Het opwekken van schone energie gebeurt niet alleen op grote schaal; ook particulieren en ondernemers dragen hun steentje bij door hun woning of bedrijf te isoleren en zonnepanelen op hun daken te installeren. We zetten in op energieneutraal, circulair en klimaatadaptief bouwen. Afval zien we als een grondstof en we stimuleren het hergebruik van afval op allerlei manieren.

Zo dragen we bij aan een circulaire economie. Een economie die we ook meer zichtbaar willen maken, laten zien wat er al gebeurt en bereikt is.

Ondernemers en inwoners ervaren soms nog barrières om duurzame maatregelen te nemen. Wij gaan kijken hoe we het voor hen zo gemakkelijk mogelijk kunnen maken. Als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie in het verduurzamen van ons eigen vastgoed.

Een gezonde leefomgeving is ook een groene leefomgeving. Dat is een kwaliteit in onze gemeente die we blijvend willen versterken. Hier kijken we naar het grotere geheel van onze groenstructuren, maar ook naar initiatieven op kleine schaal. Maatregelen voor klimaatadaptatie lenen zich er bij uitstek voor om te koppelen aan andere (groene) projecten of initiatieven. Zo maken we middelen vrij om in de boerderij in Natuurpark Overstegen een natuurcentrum te ontwikkelen.

4. Organisatie en financiën

In onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers werken we snel, persoonlijk en met de menselijke maat. Voor complexe opgaven zoeken we de samenwerking op met kennispartners, in de regio of met andere bestuursorganen.

Inwonersparticipatie en data-gedreven werken

In een snel veranderende samenleving is communicatie en participatie cruciaal. Het blijft een goed gebruik om onze inwoners en ondernemers bij ontwikkelingen en thema's te betrekken. We zijn actief en open naar onze inwoners. Ook onze eigen ambtelijke organisatie is flink in ontwikkeling. Daarom investeren we in bewustzijn en vaardigheden op het gebied van communicatie en participatie. Dit past uitstekend bij onze organisatiewaarden: verantwoordelijkheid, initiatief en samenwerken.

Ook zien we het belang van data-gedreven werken toenemen. We nemen deel aan het regionale DataLabGo en breiden ook onze eigen capaciteit op dit gebied uit, zodat we in beleid en projecten beter en preciezer kunnen kiezen en besluiten.

Voor een centrumgemeente als Doetinchem met bijbehorende wettelijke regionale taken is het belangrijk om genoeg man- en vrouwkracht te hebben voor alle taken. We streven daarom naar een proactief personeelsbeleid. Gemeente Doetinchem zal bekend staan als een aantrekkelijke werkgever.

Zorgvuldig financieel beleid: inspelen op ambities en onzekerheden

Al jaren voeren we een solide financieel beleid en dat blijven we ook doen. We investeren zorgvuldig en verstandig met het oog op groei in kwaliteit. Uit de coalitieagenda blijkt een duidelijk ambitie, met bijbehorende ontwikkelingsplannen. De plannen en voorstellen zijn complex en vertonen veel samenhang. In deze begroting vindt u een eerste deel van de financiële vertaling van de coalitieagenda.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- We geven niet meer geld uit dan dat er binnenkomt.
- Er moet een voldoende financiële buffer zijn om daadwerkelijk te kunnen groeien en risico's te kunnen opvangen, ook voor de langere termijn.
- Bij de uitvoering van de taken blijven we binnen de vanuit medeoverheden beschikbaar gestelde geormerkte middelen.

Aandachtspunt hierbij is de nieuwe financieringssystematiek van het Rijk, die tot onzekerheden voor de toekomst leidt. In de contourennota van het Rijk wordt aangegeven dat het Coalitieakkoord en de Voorjaarsnota 2022 tot een sterk verbeterde financiële positie van medeoverheden en een goede financiële basis in de periode tot en met 2025 leiden. Dit biedt ruimte voor gemeenten om een financiële buffer op te bouwen, die verlichting kan bieden voor het jaar 2026. Daarbij is het kabinet zich ervan bewust dat gemeenten en provincies hun meerjarenbegroting structureel moeten sluiten en opgaven met een lange tijdshorizon structurele investeringen vergen, ook na 2026. Vooruitlopend op deze ontwikkelingen voert Doetinchem dan ook een voorzichtig financieel beleid; we investeren waar het kan en tegelijkertijd sparen we alvast, om ook in de toekomst de ambities uit de coalitieagenda te kunnen realiseren.

Naast bovengenoemde onzekerheden over de uitkering vanuit het gemeentefonds zijn er op dit moment ook nog onzekerheden rondom Corona en de opvang van vluchtelingen. Het gaat daarbij zowel om vluchtelingen uit de Oekraïne als om de opvang van vluchtelingen als gevolg van de overvolle asielzoekerscentra en aanmeldcentrum in Ter Apel. Onze verwachting is dat vanuit het Rijk voldoende middelen beschikbaar komen om de kosten die we lokaal maken voor de uitvoering van deze maatschappelijke taken te dekken.

2. Financiële positie tot en met 2026

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven wij een samenvattend beeld van de hoofdlijnen van ons financieel begrotingsbeleid, onze financiële positie en het weerstandsvermogen.

Deze begroting 2023-2026 is de eerste van deze nieuwe bestuursperiode. Ze bevat nieuws, maar toont tegelijk ook de nodige continuïteit. Uitgangspunt in deze begroting is een solide financieel beleid.

Het door het kabinet in januari gepresenteerde Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' en de Rijksvoorjaarsnota 2022 hebben voor Doetinchem geleid tot een sterk verbeterde financiële positie. De meicirculaire 2022 kenmerkt zich voor Doetinchem door grote voordelen tot en met 2026. Het is echter onzeker hoe de financiën zich gaan ontwikkelen, dit vooral omdat het onduidelijk is hoe de nieuwe financieringsystematiek van het Rijk er uit gaat zien.

Er wachten ons bovendien nog grote gemeentelijke opgaven die zich uitstrekken over de korte, middellange en lange termijn. Opgaven die niet alleen veel menskracht vergen, maar ook forse uitvoeringsbudgetten. Te denken valt aan de hervormingsagenda jeugd, onderwijshuisvesting, klimaatadaptatie, de warmtetransitie, de omgevingsvisie, duurzaamheid en circulariteit. Ook is de verwachting dat de huidige economische ontwikkelingen zullen leiden tot forse loon- en prijsontwikkelingen, waarvoor we mogelijk vanuit het rijk niet volledig gecompenseerd zullen worden.

We investeren in de komende begrotingsperiode dan ook zorgvuldig en verstandig met het oog op groei in kwaliteit. We investeren waar het kan en tegelijkertijd sparen we alvast, om ook in de toekomst de ambities te kunnen realiseren. Binnen de beschikbare financiële ruimte realiseren wij een Investeringsfonds Doetinchem, waarmee we kunnen investeren voor de huidige én de toekomstige generaties inwoners van onze mooie gemeente. Onze ramingen zijn behoedzaam. Zo hebben we de middelen voor jeugd vanaf 2024 niet voor 100% geraamd, maar net als vorig jaar voor 75%. Daarnaast hebben we voorzichtigheidshalve nog geen rekening gehouden met de tot een rijksverantwoordelijkheid gemaakte aanvullende besparing op jeugdmiddelen. Gemeenten hebben hierdoor minder middelen nodig of er worden alternatieve inkomsten gegenereerd. Ook hebben we voor het komende jaar rekening gehouden met een stelpost voor het opvangen [van prijsstijgingen](#).

Onze coalitieagenda 'Samen groeien in kwaliteit' is ambitieus. De plannen en voorstellen zijn complex en vertonen veel samenhang. In deze begroting vindt u een eerste deel van de financiële vertaling van de coalitieagenda.

De uitgangspunten hierbij zijn:

- We geven niet meer geld uit dan dat er binnenkomt.
- Er moet een voldoende financiële buffer zijn om daadwerkelijk te kunnen groeien en risico's te kunnen opvangen, ook voor de langere termijn.
- Bij de uitvoering van de taken blijven we binnen de vanuit medeoverheden beschikbaar gestelde geormerkte middelen.

De begroting vertoont een financieel meerjarenperspectief met voordelige saldi tot en met 2025. De laatste jaarschijf sluit incidenteel niet. De ontwikkelingen in de septembercirculaire, waarbij het kabinet in aanloop naar de nieuwe financieringssystematiek in 2026 eenmalig in jaarschijf 2026 landelijk € 1 miljard extra beschikbaar stelt, maken dat we in de volgende begroting de jaarschijf 2026 ook sluitend kunnen krijgen. Ondanks dat de laatste jaarschijf incidenteel niet sluit, hebben we wel een structureel voordelig begrotingssaldo (zie paragraaf 2.6). Het weerstandsvermogen ligt in alle jaarschijven ruim boven de norm. Dit zorgt ervoor dat we een gezonde financiële uitgangspositie hebben als basis voor het begrotingsjaar 2023 en voor deze coalitieperiode.

2.2 Hoofdpijnen financieel begrotingsbeleid

De financiën van onze gemeente zijn op orde en die houden we op orde. We geven niet meer geld uit dan dat er binnen komt. Door onze relatief lage schuldpositie en de hoogte van de algemene reserve kunnen we op zoek naar nieuwe investeringsruimte. Er is voldoende financiële buffer om daadwerkelijk te kunnen groeien en risico's te kunnen opvangen. Uitgangspunt bij de uitvoering van taken is dat we binnen de vanuit medeoverheden beschikbaar gestelde geormerkte middelen blijven.

Deze uitgangspunten uit de coalitieagenda 'Samen groeien in kwaliteit' passen binnen de afgelopen jaren gehanteerde financiële hoofduitgangspunten:

- *Een structureel sluitende begroting en een gezond meerjarenperspectief*
Structureel sluitend wil zeggen dat we ervoor zorgen dat langjarige uitgaven ook worden gedekt door langjarige inkomsten. Dat is ook het belangrijkste toetsingscriterium van de provincie als toezichthouder. We ramen in de gemeentebegroting ook incidentele lasten en baten. Die worden voor drie jaren of korter geraamd. Het totaal van de structurele en incidentele uitgaven minus de inkomsten leidt tot het totale resultaat van de gemeentebegroting. Begrotingsoverschotten of -tekorten worden gemuteerd op de algemene reserve. De begroting vertoont een financieel meerjarenperspectief met voordelige saldi tot en met 2025. De laatste jaarschijf sluit incidenteel niet. Wel hebben we een structureel sluitende begroting voor de gehele perspectiefperiode en bovendien voldoende weerstandsvermogen.

- *Voldoende weerstandsvermogen*

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen onze weerstandscapaciteit (algemene reserve en de stelpost onvoorziene uitgaven) en de financiële risico's. Die verhouding drukken we uit in de ratio van ons weerstandsvermogen. Vorig jaar heeft de raad besloten dat, wanneer de ratio tussen de 1 en 1,5 is, we dan beschikken over voldoende buffer om risico's op te vangen. De risico's vormen dan geen bedreiging voor onze financiële positie. Beneden de ondernorm dienen maatregelen te worden genomen om de weerstandscapaciteit aan te vullen en/of de risico's te beperken. Boven de norm geeft ruimte om de weerstandscapaciteit in te zetten voor andere doeleinden. Bij de afwegingen hierover worden ook de financiële kengetallen 'solvabiliteit' en 'schuldbestand' betrokken.

In de afgelopen jaren hebben we meer ervaring opgedaan met risicomanagement. Daarbij zien we dat naast de gekwantificeerde risico's, zich in de komende jaren ontwikkelingen en/of risico's voordoen die op dit moment (nog) niet of nauwelijks zijn te kwantificeren, maar die wel een beroep zullen doen op onze algemene reserve. De omvang ervan hangt af van bestuurlijke keuzes van rijk en onze gemeente en van maatschappelijke ontwikkelingen. Denk hierbij aan hervormingsagenda jeugd, onderwijshuisvesting, klimaatadaptatie, de warmtetransitie, de omgevingsvisie, duurzaamheid en circulariteit en onze groei-ambities in het kader van 2036. Op dit moment zijn de crisis in de Oekraïne, de enorm inflatie, de schaarste aan arbeidskrachten en soms ook productiemiddelen (bijv. in de woningbouw) grotere risico's.

De ontwikkelingen in de algemene uitkering van het gemeentefonds (m.n. de meicirculaire 2022) hebben positief uitgekomen voor de financiële positie van onze gemeente. Met deze begroting hebben we op een gepaste wijze gebruik gemaakt van deze mogelijkheden om invulling te geven aan de coalitieagenda. De afhankelijkheid van en de onzekerheid over het rijksbeleid blijft een grote factor. We achten het daarom gewenst om over een algemene reserve te beschikken die ruimer is dan alleen de gekwantificeerde risico's. In het verleden hebben we ervaren welke impact rijksmaatregelen kunnen hebben op onze financiële positie. Het blijft belangrijk dat raad en college voortdurend het open gesprek voeren over het weerstandsvermogen. Immers, een incidentele uitschieter buiten de onder- of bovennorm hoeft niet onmiddellijk te leiden tot maatregelen of geeft bestedingsruimte. Het gaat om de tendens van het weerstandsvermogen in relatie tot een gezonde financiële positie op langere termijn.

2.3 Financiële uitgangspositie 2023

In de begroting 2023 nemen we het financieel meerjarenperspectief 2022 – 2026 op. De basis voor dit overzicht is de begroting 2022. Normaal gesproken maken we de ontwikkeling van het saldo inzichtelijk aan de hand van de Kadernota.

Dit jaar is er met de wisseling van het college geen Kadernota opgesteld. De bouwstenen zijn echter identiek aan voorgaande jaren, nl.:

- Het resultaat van de jaarrekening 2021;
- De afwijkingen in het Meerjarenperspectief Ontwikkellocaties (MPO) 2022 ten opzichte van het MPO 2021;
- De afwijkingen uit de 1e bestuurlijke monitor 2022;
- De mutaties van het rijk op het Gemeentefonds tot en met de decembercirculaire 2021.

Uitgangspositie financieel meerjarenperspectief voor de begroting 2023	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
Resultaat geamendeerde begroting 2022 t.g.v. algemene reserve	6.820	3.222	771	582	582
Resultaat jaarrekening 2021 t.g.v. algemene reserve na bestemmingsvoorstellen	10.243				
MPO 2022 (mutaties t.o.v. MPO 2021)	-411	221	-66	38	0
Subtotaal	9.832	221	-66	38	0
Septembercirculaire 2021 Gemeentefonds	1.863	1.454	1.466	1.768	1.768
Decembercirculaire 2021 Gemeentefonds	-26	-112	174	236	236
Totaal gemeentefonds	1.837	1.342	1.640	2.004	2.004
Uitgangspositie 1e bestuurlijke monitor	18.489	4.785	2.345	2.624	2.586
Aanmeldingen uit 1e Bestuurlijke monitor 2022	-5.096				
kosten corona 1e Bestuurlijke monitor 2022 tlv reserve corona	-732				
Dekking uit reserve corona tbv 1e Bestuurlijke monitor 2022	732				
Totaal eerste bestuurlijke monitor	-5.096	0	0	0	0
Totaal uitgangspositie begroting 2023 na 1e bestuurlijke monitor	13.393	4.785	2.345	2.624	2.586

Vervolgens nemen we voor de begroting 2023-2026 de volgende ontwikkelingen mee:

- Ontwikkelingen in het Gemeentefonds zoals die opgenomen in de meicirculaire 2022;
- Het resultaat van de 2e bestuurlijke monitor 2022 en de meldingen in deze begroting. Hierbij is ook een financiële vertaling gemaakt van de ambities zoals die zijn opgenomen de coalitieagenda 'Samen groeien in kwaliteit'.

In paragraaf 2.4 worden de ontwikkelingen van het gemeentefonds toegelicht.

2.4 Ontwikkelingen gemeentefonds

Met de raadsmededeling 2022-49 d.d. 5 juli 2022 is de raad geïnformeerd over de financiële consequenties van de meicirculaire 2022 van het Rijk over het Gemeentefonds. Helaas hebben wij onlangs, bij het doorrekenen van de septembercirculaire 2022 moeten constateren dat wij in de doorrekening van de meicirculaire 2022 een fout hebben gemaakt. Door in een invulveld bij de maatstaf 'extra groei jongeren jonger dan 18 jaar' een komma in plaats van een punt te hebben ingevuld is de ontwikkeling van de algemene uitkering in de raadsmededeling te positief berekend. Dit is in deze begroting aangepast. Met ingang van 2023 wordt de verdeling van het gemeentefonds herijkt. Deze financiële vertaling daarvan vindt plaats in de voorliggende begroting.

Ontwikkeling omvang gemeentefonds

De meicirculaire 2022 kent een aanzienlijke verhoging van het gemeentefonds. Desondanks dienen enkele aspecten in het achterhoofd gehouden te worden. Tot op dit moment heeft het rijk geen duidelijkheid gegeven over de wijze waarop structureel invulling wordt gegeven aan de opschalingskorting. Ook voor wat betreft de extra middelen voor de jeugdzorg bestaat nog onzekerheid. Daarnaast is de huidige prijs- en loonontwikkeling hoger dan de aanpassing die nu in het accres is verwerkt.

Financieel effect meicirculaire 2022	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
algemene mutaties 2021	-473				
nominaal accres	3.514	9.201	14.831	18.600	9.990
loon- en prijsontwikkelingen		-2.331	-2.964	-5.583	-8.015
opschalingskorting		1.442	1.920	2.404	0
stelpost herverdeeffect		549	112	-471	-471
extra middelen jeugdzorg		3.261	889	-780	-2.311
ozb		151	278	404	656
hoeveelheidsverschillen/ontwikkeling uitkeringsbasis/herverdeling	-1.524	-4.030	-379	1.443	5.938
Totaal	1.517	8.243	14.687	16.017	5.787

Herijking gemeentefonds

In het meerjarenperspectief is de herijking van het gemeentefonds verwerkt. Met ingang van 2023 wordt de verdeling van het gemeentefonds gewijzigd door een aanpassing in de maatstaven en de indeling van de clusters. Door deze systeemwijziging ontstaat voor de gemeente Doetinchem een nadeel. Deze wordt gefaseerd doorgevoerd met behulp van een suppletieuitkering. In 2027 worden eventuele ongewenste gevolgen van de herijking op basis van onderzoek verwerkt. Daarnaast worden in de komende jaren al enkele specifieke aspecten tegen het voetlicht gehouden en zonodig aangepast.

Taakmutaties gemeentefonds

Naast de wijziging van het accres en de herijking van het gemeentefonds kent de meicirculaire een aantal taakmutaties. In de berekening van de omvang van het gemeentefonds is er rekening mee gehouden alle taakmutaties worden doorgegeven aan het beleidsveld.

Overzicht taakmutaties meicirculaire 2022	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
Taakmutaties algemeen (A)					
Wmo beschermd wonen	1.227	1.868	1.868	1.867	1.866
Wsw	525	510	482	469	460
Jeugdzorg, vanaf 2023 naar algemene uitkering	130	18	18	19	19
Re-integratie: beschut werk	44	140	143	147	152
Maatschappelijke opvang en OGGz	-34	-34	-34	-34	-34
Gezond in de stad	15	0	0	0	0
Suppletie-uitkering bommenregeling	40	0	0	0	0
Inburgering	18	0	0	0	0
Armoedebestrijding kinderen	0	7	7	7	7
Crisisdienstverlening	541	0	0	0	0
Brede aanpak dak- en thuisloosheid	609	0	0	0	0
Einde lening inburgeringsplicht	6	0	0	0	0
Regionale energiestrategie	301	0	0	0	0
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	365	0	0	0	0
Extra capaciteit BOA's	39	39	39	39	39
Leefbaarheidstoets	0	21	21	21	22
Valpreventie bij ouderen (coalitieakkoord)	0	-47	-71	-73	-80
Versterking dienstverlening bij gemeenten: systeemleren	0	23	23	24	24
Energietoeslag	2.426	0	0	0	0
Continuïteitsregeling cruciale jeugdzorg	-33	0	0	0	0
Eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)	0	0	0	-427	-441
Toezicht en handhaving voor EPBD III	5	0	0	0	0
Prenataal huisbezoek	-7	0	0	0	0
Subtotaal	6.217	2.545	2.496	2.059	2.034
B Compensatiepakket Corona					
Handhaving quarantaine	1	0	0	0	0
Subtotaal	1	0	0	0	0
Totaal A+B	6.218	2.545	2.496	2.059	2.034

Een uitzondering is gemaakt voor de Rijkskorting voor valpreventie. Voorgesteld wordt om deze ten laste van de algemene middelen te brengen, hiervoor is in het programma Sociale en veerkrachtige samenleving een aanmelding opgenomen (50 Niet realiseren korting meicirculaire Valpreventie).

Raming extra middelen jeugdzorg

Het Rijk en VNG werken op dit moment aan de Hervormingagenda jeugdzorg. Deze zal naar verwachting dit najaar worden afgerond. Vooruitlopend hierop zijn voor de jaren 2022 en 2023 reeds aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds, in lijn met de financiële reeks van de uitspraak van de Commissie van Wijzen (CvW). Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen heeft het kabinet besloten tot het realiseren van de aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, die tot een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden (bv door middel van de invoering van een eigen bijdrage). Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden.

Het Rijk en InterProvinciaalOverleg hebben om op deze ontwikkelingen te anticiperen aanvullende afspraken gemaakt op welke wijze gemeenten mogen omgaan met deze te verwachten ruimte in de gemeentelijke begroting aanvullend op de meicirculaire. Zij bieden de mogelijkheid om vanaf 2024 de stelpost op 100% te ramen en geen rekening te houden met de besparing die op basis van de Hervormingsagenda gerealiseerd moet worden.

In lijn met het voorgaande jaar blijven we voor de jeugdzorg rekenen met een stelpost van 75% voor de jeugdzorg vanaf 2024. Wij kiezen voor deze voorzichtige raming, omdat uit de Hervormingsagenda een combinatie van een set maatregelen en een financieel kader zal volgen waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Meer duidelijkheid hierover wordt dit najaar verwacht, wanneer de Hervormingsagenda gepresenteerd wordt door Rijk en de VNG. Daarnaast werkt het ministerie aan een wetsvoorstel ter verbetering van de Jeugdwet. Ook deze wordt verwacht in het najaar 2022. Voor 2023 ramen we overigens de middelen jeugd, zoals we die volgens de meicirculaire krijgen. Wanneer de geschetste ontwikkelingen aanleiding vormen voor bijstelling van de begroting in relatie tot de middelen jeugd, dan volgt bijstelling in een volgend cyclusdocument.

2.5 Financiële positie begroting 2023 na nieuwe ontwikkelingen en gemeentefonds

In verband met de verkiezingen is er in tegenstelling tot voorgaande jaren dit jaar geen Kadernota opgesteld. De afwijkingen en ontwikkelingen voor 2023 en verder zijn geïnventariseerd als onderdeel van het proces van totstandkoming van de eerste en de tweede bestuurlijke monitor 2022.

Nieuwe ontwikkelingen begroting 2023 vanuit de 1e en 2e bestuurlijke monitor per programma	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
<i>Nieuwe ontwikkelingen begroting 2023 vanuit 1e bestuurlijke monitor per programma</i>					
Doetinchem 2036		-194	-194	-194	-194
Sociale en veerkrachtige samenleving		-104	-83	-83	61
Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving		-18	-17	-17	123
Organisatie en Financiën		40	34	95	95
Subtotaal	0	-276	-260	-199	85
<i>Nieuwe ontwikkelingen begroting 2023 vanuit 2e bestuurlijke monitor per programma</i>					
Doetinchem 2036	7	-1.658	-7.104	-9.904	-904
Sociale en veerkrachtige samenleving	-1.260	-2.527	-4.086	-4.004	-3.992
Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	-204	-1.061	-2.237	-659	-841
Organisatie en Financiën	-2.399	-6.775	-2.683	-2.919	-3.156
Subtotaal	-3.856	-12.022	-16.109	-17.486	-8.892
Totaal	-3.856	-12.297	-16.369	-17.685	-8.807

In de inventarisatie bij de tweede bestuurlijke monitor heeft ook de financiële vertaling van de Coalitieagenda een plek gekregen. In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt wat de herkomst is van financiële aanpassingen.

Nieuwe ontwikkelingen 2e bestuurlijke monitor per soort	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
Coalitie-agenda gerelateerd (CA)	-511	-6.194	-9.965	-11.133	-2.137
Overige ontwikkelingen (OV)	-3.345	-5.828	-6.144	-6.353	-6.755
Corona (Cor)	-750	0	0	0	0
Ten laste van de Coronareserve (CorRes)	750	0	0	0	0
Totaal	-3.856	-12.022	-16.109	-17.486	-8.892

Op basis van de in paragraaf 2.4 geschetste ontwikkelingen van het Gemeentefonds en de in de programma's (in hoofdstuk 3) beschreven financiële ontwikkelingen ontstaat het volgende financieel meerjarenperspectief. **Het overzicht toont tot en met 2025 voordelige saldi. De laatste jaarschijf sluit incidenteel niet. Wel hebben we een structureel sluitende begroting voor de gehele perspectiefperiode (zie 2.6). De saldi worden tot en met 2025 toegevoegd aan de algemene reserve en dragen daarmee bij aan de verdere versterking van onze vermogenspositie (en weerstandsvermogen) van onze gemeente.**

Het saldo van jaarschijf 2026 wordt onttrokken aan de algemene reserve. Echter de ontwikkelingen in de septembercirculaire, waarbij het kabinet in aanloop naar de nieuwe financieringssysteem in 2026 eenmalig in jaarschijf 2026 landelijk € 1 miljard extra beschikbaar stelt, maakt dat we in de volgende begroting de jaarschijf 2026 ook sluitend kunnen krijgen.

Financieel meerjarenperspectief begroting 2023	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
Totaal uitgangspositie begroting 2023 na 1e bestuurlijke monitor	13.393	4.785	2.345	2.624	2.586
Meicirculaire 2022 Gemeentefonds, gecorrigeerde berekening	1.517	8.243	14.687	16.017	5.787
Totaal gemeentefonds	1.517	8.243	14.687	16.017	5.787
Aanmeldingen programma's eerste bestuurlijke monitor					
Doetinchem 2036	0	-194	-194	-194	-194
Sociale en veerkrachtige samenleving	0	-104	-83	-83	61
Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	0	-18	-17	-17	123
Organisatie en Financien	0	40	34	95	95
Totaal eerste bestuurlijke monitor	0	-276	-260	-199	85
Aanmeldingen programma's begroting 2023					
Doetinchem 2036	7	-1.658	-7.104	-9.904	-904
Sociale en veerkrachtige samenleving	-1.260	-2.527	-4.086	-4.004	-3.992
Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	-204	-1.061	-2.237	-659	-841
Organisatie en Financien	-2.399	-6.775	-2.683	-2.919	-3.156
Totaal begroting 2023	-3.856	-12.022	-16.109	-17.486	-8.892
Corona tweede bestuurlijke monitor					
Afwijkingen 2e Bestuurlijke monitor 2022 tlv algemene reserve	-749	0	0	0	0
kosten corona 2e Bestuurlijke monitor 2022 tlv reserve corona	749	0	0	0	0
Totaal Corona tweede bestuurlijke monitor	0	0	0	0	0
Resultaat Begroting 2023 tgv de algemene reserve	11.054	731	663	956	-434

2.6 Structureel en reël sluitende begroting

Structureel evenwicht

Het eerste hoofduitgangspunt van ons financieel begrotingsbeleid is een structureel sluitende begroting. Bij de toelichting op de uitgangspunten in paragraaf 2.2 is aangegeven dat het erom gaat dat we ervoor zorgen dat de langjarige (=structurele) uitgaven ook worden gedekt door langjarige (=structurele) inkomsten. In onderstaand overzicht is het financieel beeld uitgedrukt in structurele en incidentele ontwikkelingen.

In het overzicht is de meerjarige ontwikkeling van het structurele begrotingsaldo weergegeven. Ter bepaling van dit saldo moet duidelijk zijn welke geraamde baten en lasten structureel zijn en welke incidenteel. In deel 5, de financiële begroting treft u de onderdelen aan die gebruikt zijn voor dit overzicht:

- het overzicht van baten en lasten (artikel 17 BBV).
- het overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves (artikel 19 lid d BBV);
- het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten (artikel 19 lid c BBV) en de toelichting daarop.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat de structurele lasten in de begroting 2023 meerjarig worden gedekt door structurele baten.

Ontwikkeling structurele begrotingssaldo per 1 januari	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>bedragen x € 1.000</i>				
<i>Baten (a)</i>	255.045	258.923	264.355	255.356
<i>Lasten</i>	254.315	258.260	263.399	255.791
Saldo baten en lasten tgv/tlv AR (A)	731	663	956	-434
<i>Waarvan saldo incidentele baten (b)</i>	2.203	-123	-57	-57
<i>Waarvan saldo incidentele lasten</i>	3.836	10.429	11.131	2.091
Waarvan incidentele lasten en baten (saldo) excl reserves (B)	6.039	10.306	11.074	2.034
Saldo structureel cf meerjarenperspectief (A+B)	6.770	10.968	12.030	1.600
<i>Toevoegingen aan reserves</i>	1.517	10.748	12.274	3.304
<i>onttrekkingen aan reserves (c)</i>	-2.470	-2.481	-2.463	-2.437
<i>Saldo structurele mutatie reserves kap lastn (d)</i>	1.093	1.094	1.099	1.106
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (C)	140	9.361	10.910	1.973
Strucureel begrotingssaldo (A+B+C)	6.910	20.329	22.940	3.572
structurele baten (a+b+c+d)	255.872	257.413	262.935	253.967
structurele saldo/structurele baten	2,70%	7,90%	8,72%	1,41%

Reëel evenwicht

Naast structureel evenwicht moet de begroting ook in reëel evenwicht zijn. De geraamde bedragen in deze begroting zijn volledig en realistisch.

De provinciale toezichthouder stelt de (wettelijke) eis dat de structurele baten de structurele lasten dekken en de ramingen realistisch zijn. Wanneer de jaarschijf 2023 van de begroting 2023 niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand wordt gebracht. Als aan beide normen wordt voldaan komt de gemeente in aanmerking voor de minst belastende vorm van toezicht, namelijk repressief toezicht door de provincie.

We stellen vast dat de begroting 2023 in **alle jaarschijven** structureel sluitend is en reëel in evenwicht in jaarschijf 2023 tot en met 2025. Hiermee voldoen we aan beide normen.

2.7 Ontwikkeling algemene reserve

Het hiervoor gepresenteerde financiële beeld leidt tot mutaties op de algemene reserve.

De algemene reserve vormt het hoofdbestanddeel van de weerstandscapaciteit, naast de stelpost onvoorziene uitgaven. De weerstandscapaciteit vormt de buffer tegenover de financiële risico's van de gemeente. De verhouding tussen beide bestanddelen noemen we het weerstandsvermogen.

Ontwikkeling van de algemene reserve	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
Stand 1 januari (geamendeerde begroting 2022)	19.162	30.532	31.767	32.954	34.454
Rente (omslagrente vanaf 2022 1,65%)	316	504	524	544	568
Resultaat 1e en 2e bestuurlijke monitor en begroting 2023 ev tgv algemene reserve	11.054	731	663	956	-434
Algemene reserve per eind van het jaar	30.532	31.767	32.954	34.454	34.588

2.8 Vermogenspositie

Het tweede financiële hoofduitgangspunt van de begroting betreft voldoende weerstandsvermogen. Dat geeft de verhouding weer tussen onze weerstandscapaciteit en de financiële risico's. Deze verhouding wordt uitgedrukt in de weerstandsratio. Zoals in paragraaf 1 van dit hoofdstuk al is vermeld, stellen we vanaf de begroting 2022 de norm voor de weerstandsratio tussen de 1,0 en 1,5.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is de meest recente vermogenspositie geschetst. Daarbij zijn de mutaties op de algemene reserve verwerkt, die voortvloeien uit het financieel meerjarenperspectief. Hieruit blijkt dat wanneer de beschikbare weerstandscapaciteit in de gehele perspectiefperiode 2023-2026 wordt geconfronteerd met de gekwantificeerde risico's, de gemeente Doetinchem over voldoende weerstandsvermogen beschikt. De weerstandsratio bedraagt in 2023 circa 2 en loopt in de jaren erna af tot circa 1,87. Dit ligt boven de norm zoals die in de begroting 2022 is vastgesteld. Zoals eerder in dit hoofdstuk en in de 'Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing' al wordt betoogd, dient de weerstandsratio te worden gezien in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen en nog niet te kwantificeren risico's voor onze gemeente.

3. Leeswijzer programma's

Elk programma is opgebouwd volgens de vier W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wie zijn daarbij betrokken?
- Wat mag het kosten?

Bij de eerste W-vraag 'Wat willen we bereiken?' worden de doelstellingen beschreven (A. Doelstelling). Bij de tweede W-vraag 'Wat gaan we daarvoor doen?' worden de activiteiten beschreven die die ervoor moeten zorgen dat de doelstellingen behaald worden (A1. Activiteit). De derde W-vraag 'Wie zijn daarbij betrokken?' gaat in op de vraag welke verbonden partijen en overige partijen betrokken zijn bij de realisatie van de doelstellingen. Tot slot worden bij de vierde W-vraag 'Wat mag het kosten?' de baten en lasten per programma gepresenteerd.

3.1 Programma - Doetinchem 2036

Voor dit thema zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- A. Doetinchem heeft een herkenbaar profiel als centrumstad van de Achterhoek.
- B. Doetinchem heeft een spilfunctie in de regionale economie met nadruk op smart industry en innovatie.
- C. Doetinchem heeft aantrekkelijke voorzieningen voor bewoners en bezoekers en is een gastvrije gemeente
- D. Doetinchem heeft een aantrekkelijk woonklimaat voor alle doelgroepen.
- E. Er is een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en met de auto.
- F. Doetinchem is een veilige gemeente.
- G. Groeiambitie Doetinchem 2036

Wat willen we bereiken?

A. Doetinchem heeft een herkenbaar profiel als centrumstad van de Achterhoek en zesde stad van Gelderland voor bewoners, bezoekers en ondernemers

Doetinchem is een sterke stad in een sterke regio. Tegelijkertijd wil Doetinchem kansen grijpen om haar economische positie en die van de Achterhoek te versterken. Mede omdat Doetinchem een sterke strategische positie in de Regio Oost-Nederland heeft.

Stad en streek hebben elkaar nodig, ze versterken elkaar. Vanwege infrastructuur, werk en voorzieningen is Doetinchem niet alleen de 'stad' voor de directe regio, maar ook een springplank naar regio's in de ruimere omtrek: Arnhem-Nijmegen en Twente.

Doetinchem kan door haar beperkte omvang wendbaar en in staat zijn tot het 'spelen met schalen'. Voor het ene vraagstuk kunnen we samenwerken met de regiogemeenten, voor het andere met een grotere, nabijgelegen stad of zelfs met de bredere regio – elk beleidsthema vereist zijn eigen schaalniveau.

We zetten er op in om Doetinchem als werkgemeente nog meer op de kaart te zetten. Dit doen we door de aantrekkelijkheid (ook qua profilering) te verhogen en kansen te grijpen. Arbeidskrachten zijn schaars en moeten behouden en geworven worden. Dat betekent niet alleen dat Doetinchem zich goed moet profileren, maar ook dat we inzetten op bereikbaarheid en een aantrekkelijk woonklimaat.

Daarom gaan we de economische kracht versterken met betrokkenheid van alle ondernemers in de gemeente Doetinchem. We stimuleren van ontmoeting en beleving, met name door kunst en cultuur, cultuurhistorie, evenementen en sport. Het verruimen van de mogelijkheden om functies te vermengen (bijv. winkel en horeca) draagt hier ook aan bij. Bij de uitbreiding van bedrijventerreinen leggen we de focus op innovatie, kwaliteit en brede welvaart.

Wat gaan we daarvoor doen?

A1 . In het kader van Doetinchem 2036 de centrumrol van Doetinchem verder uitwerken in de vorm van een visie

We werken aan een toekomstbestendige binnenstad in een economisch vitaal Doetinchem. Deze opgave houdt nauw verband met andere opgaven zoals de ontwikkeling van de spoorzone en de woonopgave.

We maken een ontwikkelstrategie voor de binnenstad die aansluit op de economische kansen en uitdagingen van de gehele gemeente. Daarin gaan we beschrijven wat nodig is om de binnenstad toekomstbestendig te maken op de onderdelen die passen bij ons DNA: Gastvrij, Groen en Water. Het beschikken over een passend en onderscheidend voorzieningenniveau op deze onderdelen maakt hier onderdeel van uit.

Tevens voegen we daar het onderdeel Wonen aan toe, gezien de huidige brede problematiek en ambitie die speelt op dit thema.

A2 . Doetinchem werkt aan een aantrekkelijke binnenstad waar altijd wat te beleven is

De binnenstad van Doetinchem staat er goed voor. Er is volop geïnvesteerd in fysieke projecten die verblijven in het centrum aantrekkelijker maken (Aanvalsplan Binnenstad). Daarnaast is er organisatiecapaciteit om de binnenstad te promoten en om evenementen te faciliteren en te organiseren (Binnenstadbedrijf). Er zijn veel lege winkels omgezet naar woningen en we gaan daar mee door. Het transformatieloket ondersteunt hierbij. Kortom er gebeurt veel om de binnenstad bruisender te maken. De binnenstad is ook kwetsbaar, zeker nu de economische situatie lijkt te veranderen. Met name het inhaaleffect van faillissementen in de komende periode met het wegvallen van de coronasteunmaatregelen, de stijgende energieprijzen en het feit dat belastingen weer moeten worden betaald zal zijn weerslag hebben op de binnenstad. In 2023 werken we aan een nieuw plan voor de binnenstad. Hiervoor vragen we de raad om een werkbudget. Met dit budget werken we aan een nieuwe visie en uitvoeringsagenda voor de stad en hebben we incidenteel ruimte voor pilots en nieuwe initiatieven.

Wat willen we bereiken?

B. Doetinchem heeft een spilfunctie in de regionale economie met nadruk op smart industry en innovatie

De kracht van de Doetinchemse economie is de diversiteit aan bedrijvigheid in onze gemeente. Wij zijn een evenwichtige en stabiele bedrijventerrein-stad. De divers samengestelde economie vertaalt zich in bestendigheid. Daarnaast zijn er in Doetinchem veel innovatieve en toonaangevende bedrijven actief in relatief wat kleinere markten (small giants). Tegelijkertijd zien we de behoefte aan groei, personeel en uitbreiding.

Het belang van een stabiele economie wordt in tijden als deze maar al te duidelijk. Doetinchem wil de basis op orde houden en uitgroeien tot 'Toplocatie Oost'; een zelfbewuste netwerkstad met een spilfunctie in het oosten van het land. Om uit te groeien tot 'Toplocatie Oost' willen we de verbinding tussen het bedrijfsleven en het onderwijs optimaliseren om (nieuw) personeel te boeien en binden, en bedrijven en publieke instellingen toekomstbestendig draaiende houden. Daarnaast willen we innovaties tussen bedrijven stimuleren, de circulariteit van de economie vergroten en onze netwerkkracht buiten de Achterhoek sterker inzetten.

Wat gaan we daarvoor doen?

B1 . Uitvoering geven aan de economische agenda

Onze ambitie is om van de Doetinchemse economie Toplocatie Oost te maken. Qua economische bedrijvigheid willen we in de top van Gelderland en Landsdeel Oost plaatsnemen. We willen het hoofd bieden aan de uitdagingen en kansen van de toekomst op het gebied van arbeidsmarkt, wonen en innovatie.

De economie van Doetinchem heeft zich gunstig ontwikkeld. Dit willen we graag behouden en versterken. De ambitie voor Doetinchem is dan ook om sterker te benutten waar we al goed in zijn en te ontwikkelen waar we onderscheidend in kunnen worden. Dit vraagt focus, we spelen in op een beperkt aantal strategische pijlers.

De grootste uitdagingen voor de komende jaren liggen vooral op de volgende vlakken. Personeel, op alle niveaus: hoe trekken, binden en boeien we werknemers? Locatie, met name bereikbaarheid: hoe zorgen we voor een kortere reistijd? Bekendheid van Doetinchem en bedrijven: hoe komen we meer op het netvlies? Netwerken, binnen stad en regio: hoe zetten we de netwerken effectiever in?

We bouwen samen aan het fundament vanuit de overtuiging dat hoezeer we ook individueel ons best doen, de economische ontwikkeling om gezamenlijke oplossingen vraagt. We willen niet alleen praten over oplossingen. We willen doen. De Strategische Agenda geeft daarom voor de periode 2023 – 2027 focus aan onze gezamenlijke inzet op de ontwikkeling van de economie, daar waar onze verantwoordelijkheid en invloed ligt. Samen zetten we ons daarom in voor een florerende en toekomstbestendige economie, waarin iedereen talenten en kansen benut en waar werkgevers en ondernemers ruimte hebben om te groeien.

B2 . Behouden, versterken en aantrekken (nieuwe) bedrijvigheid

Er zijn geen vrije bedrijfskavels meer beschikbaar die worden uitgegeven door de gemeente. Er is alleen nog sprake van een flexibele schil van kavels die we bijvoorbeeld kunnen inzetten voor gewenste bedrijfsverplaatsingen. Dit vraagt om een verkenning hoe we het bedrijfsleven in de toekomst ontwikkelruimte geven. In 2023 voeren we hier een onderzoek naar uit welke mogelijkheden er liggen voor inbreiding en uitbreiding om de groei van het bedrijfsleven te faciliteren. We vragen hiervoor een

krediet om dit onderzoek uit te voeren. Daarnaast willen we onze bedrijven goed van dienst blijven en versterken we de bereikbaarheid van onze organisatie. We maken ons ondernemersportaal toegankelijker en persoonlijker.

B3 . Ruimtelijke economisch beleid

In 2023 gaan we aan de slag met een nieuw ruimtelijk economisch beleidskader (REB). Hiervoor evalueren we onder anderen de bestaande economische beleidskaders, zoals de BIVA (Bedrijventerreinen in Verandering). Het doel is om aan te sluiten bij de omgevingsvisie en te komen tot een integrale gebiedsafweging op basis van economische functies. Het REB is een toetsingskader voor initiatieven en verzoeken die niet (of deels) binnen de huidige bestemming passen. Met dit nieuwe kader beogen we meer maatwerk te kunnen leveren en innovaties mogelijk te maken ten aanzien van economische functies op verschillende plekken. Inzetten op innovatie en innovatieve bedrijven is een terugkerend thema met het oog op de ambities naar 2036. Bij toetsing leggen we dan ook de focus op innovatie, duurzaamheid, kwaliteit en brede welvaart.

B4 . Aanpak tekorten arbeidsmarkt

Op dit moment is binnen een groot aantal sectoren een urgent tekort op de Achterhoekse arbeidsmarkt. Het grootste economische risico op dit moment is dat bepaalde (basis)activiteiten niet opgepakt of uitgevoerd kunnen worden doordat de arbeidskrachten er niet voor zijn. Bedrijven doen er alles aan om nieuwe mensen aan te trekken, maar dit lukt maar beperkt: er wordt in dezelfde vijver gevist, er is een groot onbenut arbeidspotentieel en mensen van buiten weten Doetinchem/de Achterhoek niet goed te vinden.

Binnen regio wordt hierop al vol ingezet en dit willen we ook lokaal versterken door ons ook sterker te focussen op de kracht van Doetinchem binnen de regio. In samenwerking met het Doetinchemse bedrijfsleven en het onderwijsveld gaan wij ons gericht inzetten om de kansen te benutten om Doetinchem als werkgemeente te profileren, kansen creëren om onbenut arbeidspotentieel in te zetten, inclusieve arbeidsmarkt te realiseren, talenten te binden aan Doetinchem, etc.

Hiervoor is uitvoeringsbudget nodig om de strategische alliantie tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid te versterken en om activiteiten te kunnen uitvoeren zoals uitvoeren promotie-acties, de citymarketing en versterken van het recruitment.

B5 . Uitvoering geven aan programma Doetinchem Natuurlijk Duurzaam: ondernemers activeren tot verduurzaming van het bedrijf

Ondernemers worden wegwijs gemaakt in de benodigde maatregelen in het kader van verduurzaming (energiescan, zon op bedrijfsdaken) en beschikbare subsidie en/of leningen. Waar netcongestie bestaat zoeken wij samen met Agem naar oplossingen. Duurzaamheid (energie, circulair, biodiversiteit, klimaatadaptatie) en het stimuleren hiervan wordt een vast punt op agenda's bij overleggen en bijvoorbeeld bij kavelverkoop en revitalisering.

We willen de overgang van een lineaire naar een circulaire economie waarin geen verspilling bestaat stimuleren. Een circulaire economie vraagt om nieuwe businessconcepten en andere vormen van ketensamenwerking. Afval van het ene wordt grondstof voor het andere. Grondstoffen en materialen vormen sluitende ketens en behouden hun waarde. We stimuleren processen waarbij minder (primaire) grondstoffen nodig zijn. We haken aan op ideeën vanuit het bedrijfsleven en de regio. Het uitvoeringskrediet van 200.000 euro voor toekomstbestendigheid en verduurzaming van bedrijventerreinen gebruiken we om circulaire initiatieven aan te jagen, te communiceren en te verbinden. We faciliteren advies en stimuleren programma's die inzicht geven in grondstoffenverbruik. op bedrijventerreinen kijken we ook naar maatregelen om deze klimaatadaptief in te richten, bijvoorbeeld met maatregelen tegen hittestress. Een voorbeeld is Verheulswede, waar de gemeente samen met het parkmanagement en het Zoncollege samenwerkt aan het werklandschap van de toekomst.

Wat willen we bereiken?

C. Doetinchem heeft aantrekkelijke voorzieningen voor bewoners en bezoekers en is een gastvrije gemeente

Doetinchem heeft een hoogwaardig voorzieningenniveau en dat willen we graag behouden en versterken. Met goede voorzieningen zijn we een gemeente waar inwoners, bezoekers uit de regio en toeristen graag verblijven en/of op bezoek komen. Langer verblijven en vaker terugkomen is een belangrijke bouwsteen voor een goed vestigingsklimaat in de gemeente. Gastvrij zijn zit in ons dna. We nemen (fysieke) maatregelen die de ervaren gastvrijheid versterken.

Wat gaan we daarvoor doen?

C1 . Verbinden van parels Doetinchem en de Achterhoek

Om de belevingswaarde van Doetinchem te versterken en uit te dragen wordt in de Koersnotitie- en Uitvoeringsagenda Vrijtijdeconomie de focus op zowel de binnenstad én het buitengebied gelegd. Bezoekers weten daardoor de weg naar Doetinchem beter te vinden en de inwoners recreëren aangenamer en meer in hun eigen gemeente. Kansen dienen zich aan bij de, in de Uitvoeringsagenda Vrijtijdseconomie geformuleerde speerpunten, 'Doetinchem beleven' en 'Buiten-leven'. Voorbeelden van kansrijke projecten zijn de realisatie van een VVV Inspiratiecentrum in de binnenstad, het faciliteren van een bezoekerscentrum voor Achterhoekse kastelen en landgoederen in kasteel Slangenburg en het verbinden van de binnenstad met attracties daarbuiten. Ook wordt gefocust op het recreatief beter verbinden van de binnenstad met het water van de Oude IJssel.

C2 . Verkeersveilige en leefbare binnenstad

De druk op de binnenstad is groot. Het laden en lossen van vrachtwagens, de aanwezigheid van busjes van pakketdiensten, parkeren van auto's en stallen van fietsen. Vanuit de omgevingsagenda heeft de gemeenteraad gevraagd om een visie op een toekomstbestendige binnenstad. In de aanpak hiervan wordt ook de mobiliteit meegenomen. Er worden een mobiliteitsplan en een parkeervisie gemaakt die hiervoor input leveren. Op die manier kan in onderlinge samenhang worden bekeken hoe wordt omgegaan met beleving, groen, economische vitaliteit, bereikbaarheid en parkeren in de binnenstad

Wat willen we bereiken?

D. Doetinchem heeft een aantrekkelijk woonklimaat voor alle doelgroepen

We willen dat Doetinchem (stad, dorpen en buitengebied) voor alle doelgroepen een aantrekkelijk woonklimaat bieden. Er zijn momenteel weinig woningen beschikbaar. Daarom zetten we in op plannen die bijdragen aan de uitbreiding van ons woningaanbod, aansluitend bij de behoefte die er is om in de gemeente Doetinchem te wonen. Wij voegen de komende jaren woningen toe voor inwoners met een beperkt budget en inwoners met een wat ruimere beurs. Wij willen graag onze jongeren behouden voor de gemeente Doetinchem maar ook plaats bieden aan arbeidskrachten die vanuit andere delen van Nederland graag onze regio komen versterken.

We zorgen ook dat de samenstelling van de woningvoorraad bijdraagt aan de keuze om in de gemeente Doetinchem, met alle voorzieningen die zij biedt, te wonen. We willen groeien naar 70.000 inwoners. Nieuwbouw dient gebouwd te worden met oog voor energie, circulariteit en klimaatbestendigheid. Dit maakt de woningen toekomstbestendig en bevordert de leef-/woonkwaliteit van de woningvoorraad. Daarnaast bestaat een aantrekkelijk woonklimaat vooral ook uit goede voorzieningen, werkgelegenheid, mogelijkheden voor ontmoeting, ontspanning, beleving, natuur, e.d. Dit komt terug in andere doelen en programma's.

Sinds 2019 is er veel veranderd op het gebied van wonen. De regio Achterhoek en in het bijzonder de gemeente Doetinchem heeft zich ontwikkeld tot een groeiregio. Dit vraagt om een herijking van ons woningbouwbeleid. Zowel op Rijks, provinciaal als op regionaal niveau zijn er de afgelopen jaren nieuwe uitgangspunten vastgesteld. Het betreft dan bijvoorbeeld de Nationale Bouw- en Woonagenda. Het aangepaste woningbouwbeleid wordt in lijn gebracht met deze uitgangspunten waarbij het unieke karakter van de regio niet wordt vergeten.

Wat gaan we daarvoor doen?

D1. Een nieuwe woonvisie

De nieuwe woonvisie voorzien we in het eerste kwartaal van 2023. Deze woonvisie schetst de contouren en ambities voor het woonbeleid voor de periode tot en met 2036. We sluiten daarbij aan bij de nationale bouw- en woonagenda van het rijk, bij het actieplan wonen van de provincie en bij de eind 2022 vast te stellen regionale woonagenda. Sleutelbegrippen in onze woonvisie zijn betaalbaarheid, beschikbaarheid en duurzaamheid. De woonvisie richt zich zowel op een toekomstbestendige bestaande woningvoorraad als op de strategische toevoeging van nieuwe woningen. De visie moet ervoor zorgen dat de huidige inwoners hun wooncarrière in Doetinchem kunnen doorlopen en vestigers een woning naar behoefte kunnen vinden. Met een mix van woningtypen realiseren we een passend aanbod voor alle doelgroepen. Het toevoegen van een woningbouwprogramma met voldoende betaalbare woningen kan niet zonder financiële steun van de rijks- en provinciale overheid.

We zetten in op aantrekkelijke woonmilieus met aandacht voor groen, speel- en sportvoorzieningen, innovatie, circulariteit, klimaatbestendigheid, natuurinclusiviteit, flexibiliteit, transformatie, modulair bouwen en bouwen met biobased materialen. We bouwen binnenstedelijk waar mogelijk en buitenstedelijk waar nodig.

Op basis van de woonvisie maken we in 2023 een ontwikkelstrategie voor de korte/middellange termijn.

D2. Onderzoek naar huisvestingsverordening

De Rijksoverheid geeft gemeenten steeds meer instrumenten om te sturen op de woningmarkt. In veel gevallen kunnen deze instrumenten toegepast worden via een huisvestingsverordening. Dit vraagt een nadere verkenning en onderzoek naar de wenselijkheid hiervan. Dit doen wij in het verlengde van het aanbieden van de nieuwe woonvisie.

Wat willen we bereiken?

E. Er is een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en met de auto

Een uitgekende combinatie van openbaar vervoer, fiets en autobereikbaarheid zorgt ervoor dat onze gemeente aantrekkelijk, economisch sterk en gezond kan blijven. met de huidige groeiambitie van Doetinchem en een bevolking waarin het aandeel ouderen groeit willen we de huidige infrastructuur nog eens goed te geven het licht houden en toekomstgericht maken. We kiezen daarbij voor meer ruimte voor fietsers en een uitstekende fietsbereikbaarheid, het actief stimuleren van de RegioExpres en het verder uitwerken van diverse vormen van deelvervoer. In het mobiliteitsplan 2022 wordt een analyse gemaakt van de huidige bereikbaarheid, onder meer in het licht van de groeiambitie 2036.

Aan de hand van een aantal scenario's kunnen keuzes worden gemaakt waar welke investering nodig en gewenst is. De maatregelen zullen worden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma

Wat gaan we daarvoor doen?

E1 . Inzetten op onderhoud van de infrastructuur

Met het vaststellen van het Wegenbeleidsplan hebben we een kaderstellend document hoe wij in de gemeente Doetinchem het beheer van onze bestaande wegen, voet- en fietspaden en infrastructurele kunstwerken willen vormgeven binnen de wettelijke, bestuurlijke en financiële kaders. Het gaat bijvoorbeeld om het afgesproken kwaliteitsniveau waarop we de wegen en infrastructurele kunstwerken onderhouden, welke bestuurlijke doelen (zoals Duurzaamheid) we daarbij belangrijk vinden en hoe we de voor het wegbeheer beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk inzetten.

E2 . Inzetten op reconstructie van de infrastructuur

Een groot aantal wegen in de gemeente Doetinchem voldoet al aan de gestelde inrichtingseisen van onder meer een gebiedsontsluitingsweg (50 km/uur) of een erftoegangsweg (30 km/uur), maar een groot aantal ook nog niet. Het voldoen aan de inrichtingseisen betekent dat de weg "leesbaar" is voor de weggebruiker, zodat duidelijk is wat er van de weggebruiker verwacht wordt. Dit komt de verkeersveiligheid van alle weggebruikers en vooral het langzaam verkeer ten goede. In het mobiliteitsplan die wordt opgesteld zal een antwoord worden gegeven op de vraag of 30 km/uur ook op 50 km /uur wegen kan worden ingevoerd. Om alle wegen in de gemeente te laten voldoen aan de inrichtingseisen zijn investeringen noodzakelijk. In de komende jaren is ook hiervoor extra budget noodzakelijk.

E3 . Inzetten op beter benutten van de infrastructuur

De doorstroming van het verkeer blijft een belangrijk aandachtspunt. Nu de Europaweg is verdubbeld is daar een belangrijk knelpunt opgelost. Vandaar dat we blijven lobbyen voor de ondertunneling van het spoor. Ook rijdt er nog relatief veel doorgaand verkeer door het centrum. Dit is onwenselijk en dit zal dan ook in het nieuwe mobiliteitsplan worden opgepakt.

Wat willen we bereiken?

F. Doetinchem is een veilige gemeente

Prettig en veilig wonen in de gemeente Doetinchem. Dat wil iedereen. Het is belangrijk dat we het in Doetinchem veilig houden. Daar moeten we met elkaar hard aan blijven werken. Als gemeente kunnen we dat niet alleen. We doen dat samen met politie, brandweer, andere partijen en met onze inwoners.

Het streven is om met preventieve maatregelen onze gemeente veilig te houden. Waar preventieve maatregelen niet afdoende zijn, zullen we met repressieve maatregelen alleen of in samenwerking met politie, brandweer en andere partijen als overheid optreden.

Wat gaan we daarvoor doen?

F1 . Inzetten op ondermijning

De georganiseerde criminaliteit en haar ondermijnende effecten terugdringen.

Het onderwerp ondermijning is opgenomen en geprioriteerd in de kadernota Integrale Veiligheid. Dit zal ook voor de nieuwe kadernota het geval zijn. We werken samen in en buiten bij de aanpak van ondermijning (ondermijnende criminaliteit).

Doordat we als gemeente een wettelijke taak hebben op het gebied van de aanpak van ondermijning en er zowel landelijk en regionale steeds meer ingezet wordt op de aanpak van ondermijning, zien we de werkzaamheden jaar na jaar toenemen. Er komt steeds meer spanning te zitten op de capaciteit en middelen van de toezichthoudende taak, de beleidsmatige en programmataak. De capaciteit van de bestuurlijke opvolging bij juridische procedures is afgelopen jaar opgehoogd, maar investeren blijft nodig om ondermijning te voorkomen. Het toezien op jeugd, het houden van toezicht en handhavingscontroles, het beleid op orde te houden, meer programmatisch op ondermijning inzetten en goed processen aan de achterkant af te hechten is van belang om ondermijning te voorkomen, te verstoren en te beëindigen. Dat kan helaas niet in een keer, maar stap voor stap.

Waar willen we aan blijven werken?

- Het verminderen van de gelegenheid, aantrekkelijkheid of vanzelfsprekendheid van meedoen aan criminele activiteiten.
- De samenleving/bestuurders/ambtenarenapparaat blijvend bewust maken van het probleem ondermijning en actief laten aansluiten.
- Vergroten informatiepositie en weerbaarheid van de gemeente.
- Barrières opwerpen en grenzen stellen (BIBOB, Opiumwet art. 13b, APV etc.), waarmee voorkomen wordt dat criminele organisaties of personen misbruik maken van legale structuren of zich weten te vestigen.
- Investeren in de jeugd (toezicht jeugd en jongerenwerk) en in het toezicht in de openbare ruimte. Dit koppelen we ook aan het (nieuwe) handhavingsbeleidsplan en aan de portefeuille jeugd .
- Illegale activiteiten in het buitengebied in het kader van ondermijning actief opzoeken en aanpakken.
- Illegale activiteiten op bedrijventerreinen in het kader van ondermijning actief opzoeken en aanpakken.

Dit vereist dat er voldoende toezicht, (beleids- en programmacapaciteit) en bestuurlijk-juridische opvolging moet zijn.

Wat willen we bereiken?

G. Groeiambitie Doetinchem 2036

Doetinchem heeft de ambitie om te groeien in kwaliteit. Om een sterke werkgemeente te kunnen blijven, om de draagkracht voor voorzieningen te behouden en versterken, om in te kunnen spelen op de veranderende bevolkingssamenstelling, om een aantrekkelijke gemeente te zijn voor inwoners, ondernemers en bezoekers, is het onze ambitie om te groeien naar 70.000 inwoners. Een gemeente die groeit moet niet alleen investeren in woningen, maar ook in aantrekkelijke en passende voorzieningen voor zorg en onderwijs, kunst en cultuur, evenementen en andere vormen van vrijetijdsbesteding en natuurbeleving. Al dit soort zaken dragen bij aan het welzijn en woongenot van onze inwoners, versterken de lokale identiteit en maken van Doetinchem een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken en te recreëren.

Wat gaan we daarvoor doen?

G1. We maken een woonvisie en ontwikkelstrategie wonen

Een van de uitgangspunten voor de woonvisie is groei naar 70.000 inwoners. Op basis van door de raad vastgestelde uitgangspunten en een analyse van de woningmarkt, maken we een woonvisie voor Doetinchem. Hierin komen thematische aspecten aan de orde (woningtypen voor diverse doelgroepen, inspelen op bevolkingsontwikkeling, opgaven voor de huidige woningvoorraad) alsmede een ruimtelijk streefbeeld (waarin we op hoofdlijnen uitwerken hoe onze gemeente zich het beste kan ontwikkelen en op welke plekken toekomstige woningen gebouwd kunnen worden). Op basis van de woonvisie werken we vervolgens de ontwikkelstrategie verder uit.

G2. We werken aan een toekomstbestendig centrum

Kern van deze opgave is het versterken van de economische kracht van de binnenstad en daarmee bij te dragen aan de economische vitaliteit van onze hele gemeente. Op basis van een analyse van waar we staan en wat de kansen zijn voor de binnenstad werken we toe naar een scenario voor de toekomst.

G3. We werken aan de transformatie van de spoorzone Doetinchem

De spoorzone van Doetinchem willen we transformeren tot een multifunctionele entree naar het stadscentrum. Naast een mobiliteitshub bij het station is daarin ruimte voor werken, onderwijs- en andere voorzieningen en voor wonen. We werken aan een masterplan voor het gebied, op basis waarvan vervolgens een ontwikkelstrategie wordt gemaakt.

Wie hebben we daarbij nodig (verbonden partijen) ?

Verbonden partijen en/of andere partijen die bijdragen aan de realisatie van deze doelstellingen zijn:

Verbonden partijen

- Buha;
- ODA
- Amphion Cultuurbedrijf
- Stadsmuseum Doetinchem
- VNOG

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen (paragraaf 4.6).

Andere partijen

- Onderwijsinstellingen;
- Bedrijven;
- Winkeliers;
- Grensregio;
- VVV;
- Stichting Achterhoek Toerisme
- 8RHK Ambassadeurs
- Site Woondiensten
- Politie Eenheid Oost-Nederland
- Provincie Gelderland
- VNO-NCW
- MKB Nederland
- Koninklijke Horeca Nederland
- IG&D
- Binnenstadsbedrijf Doetinchem
- Waterschap Rijn en IJssel.

Wat zijn de nieuwe ontwikkelingen in de begroting 2023?***Ontwikkelingen en afwijkingen eerste bestuurlijke monitor 2022***

	Nieuwe ontwikkelingen begroting 2023 vanuit 1e bestuurlijke monitor Doetinchem 2036	2023	2024	2025	2026
	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
1	BM1 Stallingsgarage intermeco	-9	-9	-9	-9
2	BM1 Ritregistratie en laadpalen	-3	-3	-3	-3
3	BM1 Brandweerkazerne Doetinchem	-60	-60	-60	-60
4	BM1 Brandweerkazerne Wehl	-15	-15	-15	-15
5	BM1 Juridische ondersteuning handhaving als gevolg van ondermijning (1 FTE)	-107	-107	-107	-107
	Totaal	-194	-194	-194	-194

1. Stallingsgarage Intermeco

Vanaf 2022: € 9.000 N Structureel Wethouder Steintjes

In de begroting stond nog een inkomstenpost begroot van de stallingsgarage Intermeco. Deze garage is enige tijd in bezit van de gemeente geweest en de vergunningen voor het parkeren werden door BUHA verstrekt. Daar stond een inkomstenpost tegenover van € 9.300. Deze garage is in 2018-2019 verkocht en dus niet meer in gemeentelijk bezit. Wij maken hier geen kosten meer voor en ontvangen ook geen inkomsten. De inkomstenpost worden structureel afgeaamd.

2. Ritregistratie en laadpalen 2023

€ 3.000 N Structureel

Wethouder Steintjes

Buha doet het beheer en onderhoud van de 7 gemeentelijke voertuigen van gD. Voor het registreren van de zakelijke kilometers van deze voertuigen ten behoeve van o.a. de Belastingdienst wil gD aanhaken bij het digitale kilometerregistratiesysteem van Buha, "ULU" genaamd. Daarnaast draagt een digitaal kilometerregistratiesysteem positief bij aan het beperken van de risico's in het kader van de rechtmatigheidsverklaring. De incidentele kosten hebben betrekking op het inbouwen van de unit, de aanschaf van de tags, het verzorgen van de instructie en het verstrekken van het bijbehorende privacy protocol. De structurele kosten hebben betrekking op het abonnement webapplicatie ULU (naar rato van het aantal voertuigen) en een maandelijks door Buha verzorgde rapportage. Om het gemeentelijk wagenpark verder te kunnen verduurzamen in het kader van een meer gezond leefklimaat wordt de vervanging van de huidige voertuigen door elektrische voertuigen verder doorgezet. Hiertoe zijn 6 laadpalen nodig die worden gesitueerd bij de huidige parkeerplaatsen op het terrein bij het stadhuis. De laadpalen zijn ook geschikt voor algemeen gebruik door andere parkeerders, bezoekers van het stadhuis, de markt of het centrum.

3. Brandweerkazerne Doetinchem

Vanaf 2022: € 60.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

De exploitatie van de brandweerkazerne Doetinchem vindt plaats door de Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland (VNOG). De door Doetinchem te ontvangen huur voor regionale taken in deze kazerne wordt hiermee verrekend. Op basis van de afrekeningen over voorgaande jaren ontstaat een structureel nadeel van € 60.000. Vanaf 2023 wordt de brandweerkazerne weer overgedragen aan de gemeente. Hier wordt vermeld dat dit tekort niet veroorzaakt wordt door de taakoverdracht van de gebouwen.

4. Brandweerkazerne Wehl

Vanaf 2022: € 15.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

Bij de brandweerkazerne in Wehl was het afgelopen jaar een tekort op het geheel van kosten (energie, schoonmaakkosten etc.). Dit bedrag moet bijgesteld worden omdat in het verleden niet alle kosten hiervoor volledig dekkend begroot zijn. Dit betreft een aanmelding van €15.000.

5. Juridische ondersteuning handhaving als gevolg van ondermijning

2023: € 107.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

Drugsproblematiek in de vorm van drugslabs en hennepkwekerijen hebben de laatste jaren een enorme vlucht genomen. Doetinchem is in dat verband veel tijd kwijt met woningsluitingen en juridische procedures die daaruit voortkomen. Voor deze nieuwe taken is de bestaande capaciteit ontoereikend. Voorgesteld wordt om hiervoor bij de begroting 2023 een aanmelding doen.

Ontwikkelingen en afwijkingen begroting 2023

		Nieuwe ontwikkelingen 2e bestuurlijke monitor Doetinchem 2036	2023	2024	2025	2026
		<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
6	CA	Vrijtijdseconomie: Realisatie Koersnotitie (Uitvoeringsagenda) Vrijtijdseconomie 2020-2030.	-100	-100	-100	-100
7	CA	Ruimte om te ondernemen	-50	0	0	0
8	CA	Uitvoering strategische economische agenda Toplocatie Oost, incidentele projectgelden voor de opzet van de structuur, inhoud en voortgang van uitvoeringsagenda 'Toplocatie Oost'. opschaling formatieomvang beleidsmedewerker 0,8 naar 1,0 FTE	-21	-71	-21	-21
9	CA	Versterken binnenstad, bruisende en toekomstbestendige binnenstad	-170	0	0	0
10	CA	Aanpak tekorten arbeidsmarkt, samenwerking onderwijs en bedrijfsleven formatie en uitvoeringsbudget	-150	-150	0	0
11	CA	1 FTE strategie mobiliteit	-138	-138	-138	-138
12	CA	Pilot parkeren Veentjes	-100	0	0	0
13	CA	Projectondersteuning Doetinchem 2036	-97	-97	-97	-97
14	CA	Doetinchem 2036, ontwikkelbudget	-100	-100	-100	-100
15	CA	Doetinchem 2036 Uitbreiding formatie 1 FTE tbv Public affairs/Lobby	-61	-122	-122	-122
16	CA	Onderzoek haalbaarheid groeiambitie Stadsmuseum Doetinchem	-45	0	0	0
17	CA	Hogere contributie en bijdrage voor co-financiering Regio Achterhoek	-28	-28	-28	-28
18	CA	Instellen bestemmingsreserve grote evenementen	-300	0	0	0
19	CA	Inzetten op ondermijning	-120	-120	-120	-120
20	CA	Uitbreiding BOA's	-117	-117	-117	-117
21	OV	Krediet fundering wegen	-61	-61	-61	-61
22	CA	Vorming BR investeringsfonds	0	-6.000	-9.000	0
		Totaal	-1.658	-7.104	-9.904	-904

6. Vrijtijdseconomie: Realisatie Koersnotitie (Uitvoeringsagenda) Vrijtijdseconomie 2020-2030.

2023: € 100.000 N structureel

Wethouder Bulten

Starten van en bijdragen aan (nieuwe) projecten uit o.a. de Koersnotitie Vrijtijdseconomie 2020-2030. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van project-/regiocoördinatoren van Stichting Achterhoek Toerisme. Met de stichting Achterhoek Toerisme wordt eens per drie jaar bepaald welke acties en projecten om de ondersteuning van een project-/regiocoördinator vragen en het aantal uren/dagen dat daar mee gemoeid zal zijn. Een deel van het budget (á € 60.000) wordt gebruikt voor projectbudget om (nieuwe) projecten te starten, aan te jagen en te faciliteren. Het andere deel van het budget (á € 40.000) wordt gebruikt om de inzet van de projectcoördinator te bekostigen.

7. Ruimte om te ondernemen

2023: € 50.000 N Incidenteel

Wethouder Dales

Bij de groeiambitie van Doetinchem 2036 is een groei van de werkgelegenheid en bijbehorende economische infrastructuur cruciaal. De vraag naar bedrijfskavels is groter dan het huidige aanbod. Zowel voor ruimtevraag Doetinchemse als landelijke ondernemers. Er is extern onderzoek nodig naar de bij de ambitie passende toekomstige ruimtelijke behoefte (hoe we de ontwikkeling en uitbreiding van het bedrijven kunnen faciliteren). Tevens zijn financiële instrumenten noodzakelijk om de benodigde ruimte daadwerkelijk te kunnen creëren. Een investeringsbudget voor strategische aankopen gronden wordt reeds meegenomen vanuit Vastgoed.

8. Uitvoering strategische economische agenda Toplocatie Oost. Opschaling formatie voor economische onderwerpen

2024: € 50.000 N Incidenteel

2023: € 21.000 N Structureel

Wethouder Dales

De economische visie op Doetinchem 2036 is helder beschreven in de coalitie-agenda. Om vaart te kunnen maken bij het omzetten van ambitie naar praktijk en een meerjarige aanpak is uitvoeringskracht nodig. Met incidentele projectgelden voor de opzet van de structuur, inhoud en voortgang van uitvoeringsagenda 'Toplocatie Oost' wordt de ambitie, samen met de 3 O's, omgezet in uitvoering. Voor structurele slagkracht om tevens de aanpalende economische onderwerpen vorm te kunnen geven (zoals het ruimtelijke economisch beleid) is de opschaling van de 0,8 naar 1,0 FTE schaal 10 beleidsmedewerker wenselijk.

9. Versterken binnenstad

2023: € 70.000 N Structureel *
 2023: € 100.000 N Incidenteel

Wethouder Dales

Bruisende binnenstad

De binnenstad is je podium voor de regio en omliggend bedrijfsleven. Kern is de verandering van de binnenstad van een place to buy naar een place to be. Dit vraagt consequent aandacht voor hoe we van onze stad een dagattractie maken. We hebben behoefte aan slagkracht om kansrijke initiatieven en activiteiten die zich de komende jaren zullen gaan voordoen, daadwerkelijk mogelijk te maken (zoals bijvoorbeeld op het gebied van Food, straat-activiteiten, vergroening, aankleding, ondernemersinitiatieven, of nog niet uitgevoerde bestaande plannen, de zogenaamde quick-wins). De huidige resterende structurele middelen (€ 80.000) voor toekomstige initiatieven in de binnenstad zullen naar verwachting ontoereikend zijn voor deze ambitie. **Vooralsnog wordt dit budget eenmalig verhoogd in 2023 naar € 150.000. Na 2023 zal worden beoordeeld of de extra middelen noodzakelijk zijn en we alsnog in een volgende begroting extra structurele middelen moeten aanvragen.**

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts voor 1 jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

Ruimtelijke projecten Toekomstbestendige binnenstad

Naast programmatische (culturele, recreatieve en winkelend/uitgaand) aanbod is de komende bestuursperiode ook op het ruimtelijk vlak een impuls in de binnenstad nodig. Investerings op het ruimtelijk vlak in de binnenstad komen tot stand samen met inwoners, ondernemers en andere partijen. Hiervoor vragen we de raad om een eenmalig budget van €100.000,-. Met dit budget werken we samen met externe partijen aan een ontwikkelstrategie toekomstbestendige binnenstad. We willen ons daarbij concentreren op wat wij in dit gebied als de centrale opgave zien: het versterken van de economische kracht van diezelfde binnenstad en het leveren van een bijdrage aan de economische vitaliteit van de stad als geheel en de omliggende regio. Op basis van de ontwikkelstrategie en bijbehorende uitvoeringsagenda zullen er in de begroting 2024 e.v. concrete voorstellen voor investeringen + exploitatie worden ingediend.

10. Aanpak tekorten arbeidsmarkt

2023: € 85.000 N Structureel *
 2023: € 65.000 N Structureel
 2024: € 85.000 N Structureel
 2024: € 65.000 N Structureel

Wethouder Huizinga

Binnen een groot aantal sectoren op de Achterhoekse arbeidsmarkt is een urgent tekort aan personeel. Het grootste economische risico is dat bepaalde (basis)activiteiten niet uitgevoerd kunnen worden, doordat arbeidskrachten niet beschikbaar zijn. Het lukt werkgevers niet voldoende om mensen aan te trekken: er wordt in dezelfde vijver gevist, er is onbenut arbeidspotentieel en mensen van buiten weten Doetinchem nog niet goed te vinden. In de arbeidsmarktregio wordt er door middel van verschillende projecten reeds op ingezet en dit willen we ook lokaal versterken door Doetinchem aantrekkelijker te maken als werkgemeente, het onbenut arbeidspotentieel in de gemeente aan te boren en de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt juist ook in onze gemeente te versterken. Er is uitvoeringsbudget nodig om de strategische alliantie tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid te versterken en activiteiten in onze gemeente te kunnen uitvoeren.

Voor de aanpak is voor twee jaar drie dagen in de week formatie schaal 11 benodigd en € 85.000 uitvoeringsbudget. In 2024 zal aan de hand van evaluatie en de stand van zaken van de arbeidsmarkt bepaald worden welk vervolg passend is.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts twee jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

11. Strategie mobiliteit

2023: € 138.000 N Structureel

Wethouder Steintjes

Gemeente Doetinchem zet vol in op ontwikkeling van de leefomgeving voor nu en in de toekomst. Daarbij speelt mobiliteit een grote rol. Het gaat hier vooral om de grote woningbouwopgave, verduurzaming maar ook toekomstige ontwikkelingen die gevolgen zullen hebben voor de mobiliteitsopgave van de stad en omgeving. Waar wij als ambtelijke organisatie nog zijn ingericht voor een beheergemeente, gaan wij nu de stap maken naar de ontwikkelgemeente die we willen zijn. Daarom is het nodig om ambtelijk op deze kennis te investeren door middel van 1 fte strategie mobiliteit.

12. Pilot parkeren Veentjes

2023: € 100.000 N Structureel *

Wethouder Steintjes

Vanuit het projectteam Amphionpark en equipe verkeer komt het volgende voorstel. Recent is een start gemaakt met de woningbouwontwikkeling in het Amphionpark. Daarbij wordt gebruikt gemaakt van een Klankbordgroep.

Gezamenlijk is gesproken over het project maar ook over problemen die mensen nu al ervaren in het betreffende gebied. Daarbij komt met name het parkeren naar voren, hetgeen ook wel verwacht werd. In het gebied Hovenstraatje - Nieuweweg – Paul Krugerlaan – Steinlaan wordt door bewoners aangegeven dat er op bepaalde tijden onvoldoende parkeerplaatsen zijn, waardoor zij als bewoners de auto verder weg moeten stallen.

Eén van de geopperde ideeën in de Klankbordgroep bijeenkomst is, om in het gebied alleen parkeren voor bewoners toe te staan, niet voor werkers, theater-bioscoop- en stadbezoeker. Eventueel ook een deel van de Amphionstraat daar bij betrekken (achter Oldhuis-Takken). Wel moet er een afdoende oplossing komen om dat te controleren en er moet een oplossing komen voor mensen met een beperking en bezoekers van de woningen. Samen met verkeer en parkeren is dit verder bekeken en levert het volgende idee op; verbied parkeren voor anderen dan bewoners, en geef de bewoners van het gebied de mogelijkheid een jaarbundel aan parkeerminuten per huishouden of vergunninghouder te kopen. De bewoner kan dan bepalen aan wie hij/zij die minuten weggeeft en hoe lang. In de binnenstad van Arnhem draait een dergelijk systeem en in meer plaatsen zijn er afgeleiden van. Uiteraard moet dat voor hier nog nader uitgewerkt worden. Om dit in het betreffende gebied toe te passen en te monitoren (als experiment), is een bedrag nodig. Een bedrag om het gebied ook te voorzien van de juiste bebordingen, mensen te informeren etc. Er is een bedrag nodig om met name de aanpassingen aan apparatuur en programmatuur te doen. Deze investering zal bij voortzetten en uitbreiden van de proef niet weer nodig zijn. Uiteraard staat of valt een systeem met de juiste vorm van toezicht/handhaving, ook daar is extra inzet op nodig of er moet gekeken worden naar een fysiek systeem van afsluiten. Na één jaar zal het experiment geëvalueerd te worden. Is het bijvoorbeeld een oplossing voor de parkeerdruk in en tegen het centrum voor met name bewoners.

Zowel voor de huidige- als toekomstige bewoners, want nieuwbouw moet voorzien in eigen parkeerruimte maar bv bij het omzetten van bovenverdiepingen naar wonen kan parkeren niet altijd opgelost worden. Evaluatie kan leiden tot bijstelling, handhaving of staken.

Inkomsten zullen er ook zijn, maar die zijn moeilijk in te schatten. De werkenden en bezoekers die hun plaats zien verdwijnen gaan parkeren op een andere locatie en nemen wellicht een kaart of vergunning in één van de parkeergarages. De verwachting is dat voor een dergelijk experiment, inclusief maatregelen en communicatieve inzet circa € 75.000 tot € 100.000 gaat kosten.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts een jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

13. Project ondersteuning Doetinchem 2036

2022: € 32.000 N Incidenteel
 2023: € 97.000 N Structureel

Wethouder Lambregts

De ambitie om de komende jaren te groeien naar 70.000 inwoners, betekent een toename aan ruimtelijke ontwikkelingen. Een deel van deze ontwikkelingen wordt actief opgepakt middels projecten en het faciliteren van ruimtelijke initiatieven van derden. De druk op ondersteuning van projecten en initiatieven en de daaraan hangende werkzaamheden is mede door onze ambities toegenomen. Ook de toegenomen taken vanuit de aanstaande Omgevingswet (waaronder toegenomen aandacht voor participatie) en de toename van WOO-verzoeken (Wet Open Overheid/voorheen WOB) hebben effect op onze investeringsprojecten en ruimtelijke initiatieven. Dit vraagt om extra capaciteit die nu niet beschikbaar is. Daartoe is er behoefte aan 1 FTE extra formatie voor ondersteuning van projecten en ruimtelijke initiatieven in de vorm van een projectondersteuner.

14. Doetinchem 2036, ontwikkelbudget

2023: € 100.000 N Structureel

Wethouder Lambregts

Doetinchem wil op een verantwoorde en bewuste manier groeien, dus niet alleen in kwantiteit maar zeker ook in kwaliteit. Onze groeiambitie vergt dat we op lange termijn de juiste lijnen uitzetten en tegelijk op korte en middellange termijn slagkrachtig zijn en flexibel kunnen inspelen op ontwikkelingen. Daarvoor is een ontwikkelbudget nodig, direct beschikbaar maar op voorhand nog niet exact vastgelegd. Waar we dit budget voor zullen inzetten, kunnen we op dit moment dan ook niet precies aangeven. Het zal veelal gaan om zaken die niet binnen een regulier projectbudget op te vangen zijn en die expertise vergen die we zelf niet of onvoldoende in huis hebben. Dat kan in de vorm van een analyse of scenario's voor de langere termijn, of in de vorm van een toolkit of een aanjaagbudget voor de korte termijn. Enkele voorbeelden: het laten maken van een nadere analyse van de woonbehoefte voor studenten/stagiairs in Doetinchem, scenario's om het voorzieningenniveau zowel kwantitatief als kwalitatief mee te laten ontwikkelen met de bevolkingsgroei en -ontwikkeling, een strategie voor het versnellen van de woningbouw en het vergroten van de planvoorraad, het ontwikkelen van een toolkit om bepaalde groepen inwoners voor onze gemeente aan te trekken, het laten opstellen van een business case voor studentenhuisvesting.

15. Doetinchem 2036 Public affairs/Lobby

2023: € 61.000 N Structureel

2024 e.v.: € 122.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

Gezien de groei-ambities van Doetinchem in het kader van Doetinchem 2036 is ondersteuning daarvan met een goed lopend netwerk van op elkaar afgestemde activiteiten cruciaal om structureel het verschil te kunnen maken. Doetinchem is actief in een breed bestuurlijk netwerk dat op verschillende aandachtsgebieden zich inzet om doelen te bereiken. Dit betreft onder andere de VNG inclusief haar verschillende commissies, de regio-achterhoek, het samenwerkingsverband van middelgrote gemeenten M 50, Provincie, collega-gemeenten in de regio etc. Om hierin zaken te bereiken en goed en tijdig toegang tot beschikbare gelden (subsidies) en deelname aan projecten te hebben dienen er analyse-, onderzoeks- en lobbyactiviteiten verricht te worden. Voor de goede coördinatie hiervan in- en extern onze organisatie is het voorstel hier één formatieplaats voor aan te trekken. [Gezien het nog verder moeten uitwerken van Doetinchem 2036 en de huidige arbeidsmarkt is het de verwachting om deze formatie nog niet per begin 2023 in te kunnen vullen, maar pas halverwege het begrotingsjaar.](#)

16. Uitvoeren onderzoek haalbaarheid groeiambitie Stadsmuseum Doetinchem

2023: € 45.000 N Structureel *

Wethouders Huizinga en Bulten

Stadsmuseum Doetinchem heeft de ambitie om een museum van meer betekenis te creëren. De wens is om Doetinchem als stad meer op de kaart te zetten binnen de Achterhoek en Nederland. Dat dit daarmee een (van de) 'topattracties' in Doetinchem kan worden is een belangrijk element om de stad aantrekkelijker te maken voor inwoners en bezoekers. In de afgelopen tijd hebben zowel het Stadsmuseum als de gemeente nagedacht over mooie samenwerkingen, slimme combinaties en groeimogelijkheden. Ook zijn er gesprekken gevoerd in het veld om ideeën te verkennen. De volgende stap is verder onderzoek. Met de huidige formatie is het niet mogelijk om de haalbaarheid van deze ambitie te onderzoeken en om te zetten in een businessplan. De middelen worden o.a. ingezet om fondsen te kunnen werven voor de realisatie van de groeiambitie.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts een jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

17. Hogere contributie en bijdrage voor cofinanciering Regio Achterhoek

2023: € 28.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

Uit de laatste begrotingsstukken voor het jaar 2023 van de regio- Achterhoek blijkt dat het noodzakelijk is om op twee onderdelen het budget te verhogen. Dit betreft enerzijds de gezamenlijke contributie bijdrage van alle gemeenten. Voor de gemeente Doetinchem komt dit neer op een bedrag van € 6.200 per jaar vanaf 2023. En anderzijds voor het genereren van voldoende gezamenlijke cofinanciering voor projecten. Dit vraagt een hoger bedrag per deelnemende gemeente en komt voor Doetinchem neer op een bedrag van afgerond € 22.000 euro per jaar vanaf 2023.

18. Bestemmingsreserve grote evenementen

2023: € 300.000 N Incidenteel

Burgemeester Boumans

Als hoofdstad van de Achterhoek en in het kader van de groeiambitie die Doetinchem heeft is het belangrijk om periodiek een groot evenement te organiseren. Het maakt inwoners trots en het versterkt de gemeente als interessante leefomgeving. Daarmee draagt het bij aan het creëren van een stad met een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Door onszelf als faciliterende stad te profileren zetten we Doetinchem op de kaart en creëren we met regelmaat exposure.

De gemeenteraad heeft op 4 november 2021 bij de behandeling van de begroting 2022 het amendement aangenomen waarin vanaf 2023 het evenementenbudget met € 50.000 euro structureel wordt verhoogd om periodiek een groot/nationaal evenement te kunnen organiseren. Dit amendement is na besluitvorming in de raad verwerkt in de geamendeerde begroting 2022

De aanmelding om het evenementenbudget eenmalig met € 300.000 te verhogen komt voort uit de wens om op korte termijn een solide basis te kunnen leggen om deze ambitie waar te maken en te borgen.

19. Inzetten op ondermijning

2023: €120.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

De georganiseerde criminaliteit en haar ondermijnende effecten terugdringen. Het onderwerp ondermijning is opgenomen en geprioriteerd in de kadernota Integrale Veiligheid. Dit zal ook voor de nieuwe kadernota het geval zijn. We werken samen in en buiten bij de aanpak van ondermijning (ondermijnende criminaliteit). Doordat we als gemeente een wettelijke taak hebben op het gebied van de aanpak van ondermijning en er zowel landelijk en regionale steeds meer ingezet wordt op de aanpak van ondermijning, zien we de werkzaamheden jaar na jaar toenemen. Er komt steeds meer spanning te zitten op de capaciteit en middelen van de toezichthoudende taak, de beleidsmatige en programmataak.

De capaciteit van de bestuurlijke opvolging bij juridische procedures is afgelopen jaar opgehoogd, maar investeren blijft nodig om ondermijning te voorkomen. Het toezien op jeugd, het houden van toezicht en handhavingscontroles, het beleid op orde te houden, meer programmatisch op ondermijning inzetten en goed processen aan de achterkant af te hechten is van belang om ondermijning te voorkomen, te verstoren en te beëindigen. Dat kan helaas niet in een keer, maar stap voor stap.

Waar willen we aan blijven werken?

- Het verminderen van de gelegenheid, aantrekkelijkheid of vanzelfsprekendheid van meedoen aan criminele activiteiten.
- De samenleving/bestuurders/ambtenarenapparaat blijvend bewust maken van het probleem ondermijning en actief laten aansluiten.
- Vergroten informatiepositie en weerbaarheid van de gemeente.
- Barrières opwerpen en grenzen stellen (BIBOB, Opiumwet art. 13b, APV etc.), waarmee voorkomen wordt dat criminele organisaties of personen misbruik maken van legale structuren of zich weten te vestigen.
- Investeren in de jeugd (toezicht jeugd en jongerenwerk) en in het toezicht in de openbare ruimte. Dit koppelen we ook aan het (nieuwe) handhavingsbeleidsplan en aan de portefeuille jeugd.
- Illegale activiteiten in het buitengebied in het kader van ondermijning actief opzoeken en aanpakken.
- Illegale activiteiten op bedrijventerreinen in het kader van ondermijning actief opzoeken en aanpakken.

Dit vereist dat er voldoende toezicht, (beleids- en programmacapaciteit) en bestuurlijk-juridische opvolging moet zijn.

1. Het verminderen van de gelegenheid, aantrekkelijkheid of vanzelfsprekendheid van meedoen aan criminele activiteiten en voorkomen dat jeugd criminele activiteiten ontplooit (€ 20.000)
2. Investeren in de jeugd - BOA toezicht jeugd/verhoging BOA's capaciteit Buha in verbinding met jongerenwerk/Buurtplein (€ 100.000)

20. Uitbreiding BOA's

2023: € 117.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

Mede gezien de ontwikkelingen op het gebied van handhaving in de openbare ruimte, ondermijning en druggerelateerde overlast is nodig dat de handhavingscapaciteit in ieder geval wordt uitgebreid met 2fte. Eind 2022 wordt een nieuw handhavingsbeleidsplan opgesteld waaruit zal blijken welke inzet op handhaving per taakveld nodig is. In het gevraagde bedrag is rekening gehouden met middelen uit de meicirculaire. Deze middelen uit de meicirculaire zijn structureel.

21. Krediet fundering doorgaande wegen

2023: € 61.000 N Structureel

Wethouder Steintjes

De kredietomvang fundering doorgaande wegen wordt om twee redenen verhoogd. Enerzijds heeft dit te maken met een verschil restantkrediet met Buha. In de kadernota 2015 is opgenomen dat voor de komende 8 jaar een totale investering nodig is van 8 miljoen ten behoeve van groot onderhoud fundering doorgaande wegen. Bij de jaarrekening 2015 is ten onrechte een deel van het krediet afgesloten en het restant ten gunste gekomen van de algemene middelen. Echter zijn de werken nog niet afgerond en blijkt nu dat er een kredietomvang van € 825.000 ontbreekt om de eerder afgesproken werken uit te kunnen voeren. Deze wordt met deze aanmelding hersteld conform de afspraken uit de kadernota 2015. Dit betreft een structurele kapitaallast vanaf 2023 van € 28.000.

Anderzijds heeft dit te maken met de indexering van de afgelopen jaren. De bedragen die gehanteerd zijn voor het bepalen van de investeringen voor het vervangen fundering doorgaande wegen zijn gebaseerd op een raming uit 2013. Vervolgens zijn deze bedragen opgenomen in een planning. Voor deze investeringen is er geen indexering opgenomen in het overzicht. Hierdoor is het geraamde bedrag van 2013 ook het besteedbare bedrag voor bijvoorbeeld 2022 en verder. Door de grote prijswijzigingen in de huidige markt zijn de toegekende kredieten voor de nog uit te voeren projecten niet toereikend.

Voor het bepalen van het bedrag zijn de gegevens van het CBS-index Grond-/Weg- en Waterbouw gebruikt (* Januari 2013; 100 * April 2022; 131,9).

Dit betekent dat voor de nog uit te voeren projecten de volgende extra kredieten nodig zijn. Totaal is een hoger krediet benodigd van € 955.400. Dit betreft een aanmelding voor een structurele kapitaallasten van € 33.000. Voor het project Keppelseweg wordt het momenteel te kort komende budget uit eigen middelen van Buha voorgefinancierd.

De totale kredietomvang wordt met € 1.780.400 verhoogd. Dit geeft een totale structurele kapitaallast van € 61.000.

22. Vorming investeringsfonds

2023: € -

2024: € 6.000.000 N Incidenteel

2025: € 9.000.000 N Incidenteel

2026: € -

College van B&W

De dynamiek en creativiteit om te groeien en ontwikkelen zijn groot. In 2036 heeft Doetinchem 800 jaar stadsrechten. Dat jaar is een stip op de horizon om te groeien naar 70.000 inwoners. Een gemeente die groeit investeert niet alleen in woningen, maar ook in aantrekkelijke en passende voorzieningen voor zorg en onderwijs, kunst en cultuur, evenementen en andere vormen van vrijetijdsbesteding en natuurbeleving.

Dit willen we ook nu de middelen substantieel minder zijn in gang gaan zetten. In plaats van de voorgenomen 25 miljoen aan investeringsruimte, reserveren we in deze begroting 15 miljoen, om de spoorzone tot een plek te maken, die niet alleen als transitieruimte fungeert, maar juist ook een plek is om te verblijven, wonen, werken, leren en recreëren. Ook op cultureel en recreatief gebied blijven we de ambitie houden om een museum van meer betekenis in Doetinchem te creëren. Ten slotte hechten we ook veel waarde aan goede basisvoorzieningen in Aantrekkelijke dorpskernen en wijken. Het zijn ambitieuze projecten die een langere doorlooptijd vergen en waardoor ook in de komende begrotingen naar aanvullende middelen zal worden gezocht om de reserve verder te voeden om de ambities waar te kunnen maken.

Wat mag het kosten?

De mutatie die ontstaat door de formatie voor Public affairs/Lobby vanaf tweede helft 2023 pas in te vullen is in administratief technische zin verwerkt op programma 4. Dit geldt eveneens voor het getemporeerd vormen van het investeringsfonds. Reservemutaties zijn in administratief technische zin gekoppeld aan programma 4. Daarom is deze mutatie niet zichtbaar in de volgende tabel.

Programma: 1. Doetinchem 2036 #		Uitgaven	Inkomsten	Saldo begroot	Mutatie reserve	Resultaat
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	panden en gronden		35.500	35.500	0	35.500
0.63 Parkeerbelasting	parkeerbel. straten en terreinen		2.629.321	2.629.321	0	2.629.321
	parkeerbelasting parkeergarages		743.963	743.963	0	743.963
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	brandweer	3.954.677	53.710	-3.900.967	0	-3.900.967
	personeelskosten	98.475		-98.475	0	-98.475
1.2 Openbare orde en veiligheid	bijzondere wetgeving	429.170	88.090	-341.080	0	-341.080
	openbare orde	865.257	150	-865.107	0	-865.107
	personeelskosten	289.934		-289.934	0	-289.934
	veiligheid	110.898	109.230	-1.668	0	-1.668
2.1 Verkeer en vervoer	bruggen	466.506		-466.506	0	-466.506
	openbare verlichting	373.429		-373.429	0	-373.429
	personeelskosten	444.002		-444.002	0	-444.002
	wegen	8.025.217	389.755	-7.635.462	0	-7.635.462
2.2 Parkeren	informatiesystemen	22.590		-22.590	0	-22.590
	parkeren	3.165.442		-3.165.442	0	-3.165.442
	personeelskosten	29.542		-29.542	0	-29.542
	vergunningverlening	72.844	259.597	186.753	0	186.753
2.3 Recreatieve havens	jachthaven	5.375	19.993	14.618	0	14.618
2.5 Openbaar vervoer	openbaar vervoer	11.270		-11.270	0	-11.270
3.1 Economische ontwikkeling	aanvalsplan binnenstad	453.352		-453.352	0	-453.352
	city/parkmanagement	529.310		-529.310	0	-529.310
	economie algemeen	150.000		-150.000	0	-150.000
	economische aangelegenheden	232.570		-232.570	0	-232.570
	personeelskosten	352.727		-352.727	0	-352.727
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	bedrijvenpark	3.679.620	3.679.620	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	warenmarkt	137.318	159.950	22.632	0	22.632
3.4 Economische promotie	economische aangelegenheden		89.790	89.790	0	89.790
	kermis	27.578	45.030	17.452	0	17.452
	recreatie en toerisme	313.692		-313.692	0	-313.692
5.5 Cultureel erfgoed	cultuurhistorie	390.849	36.128	-354.721	0	-354.721
	monumenten	178.474	82.424	-96.050	0	-96.050
	personeelskosten	55.865		-55.865	0	-55.865
8.3 Wonen en bouwen	grex algemeen	58.528	66.468	7.940	0	7.940
	handhaving klandestiene bouw en gebruik	31.000		-31.000	0	-31.000
	leefbaarheid buitengebied	99.080		-99.080	0	-99.080
	leefbaarheid woonomgeving	294.191		-294.191	0	-294.191
	omgevingsvergunning	1.707.844	1.761.637	53.793	0	53.793
	panden en gronden	-103.148	461.273	564.421	0	564.421
	personeelskosten	424.258		-424.258	0	-424.258
	volkshuisvestingsbeleid	30.430		-30.430	0	-30.430
	wonen en bouwen algemeen	510.693	5.400	-505.293	0	-505.293
Totaal		27.918.859	10.717.029	-17.201.830	0	-17.201.830

3.2 Programma - Sociale en veerkrachtige samenleving

Voor dit thema zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- A. We investeren in preventie als basis voor ons sociaal beleid
- B. Jeugd groeit veilig op en talenten worden benut
- C. De menselijke maat en maatwerk staan voorop bij het bieden van zorg en ondersteuning aan onze inwoners
- D. Iedereen doet naar vermogen mee in de samenleving en bestaanszekerheid vormt de basis
- E. Wij willen dat iedereen zich welkom voelt in onze veilige en inclusieve gemeente
- F. We zetten in op sport- en cultuurbeleving als basis voor een vitale samenleving

Wat willen we bereiken?

A. We investeren in preventie als basis voor ons sociaal beleid

Krachtig sociaal beleid begint bij preventie. We realiseren slimme koppelingen tussen fysiek en sociaal. Waarbij wij nadrukkelijk de verbindingen leggen met sport, cultuur, onderwijs en participatie. Naast universele preventie gaan we ons ook focussen op selectieve preventie. We geven extra aandacht aan preventie voordat een zorgvraag ontstaat, werken wijkgericht en met focus op specifieke doelgroepen.

Wat gaan we daarvoor doen?

A1 . Inzet op voorliggende voorzieningen

We werken verder aan de transformatie van het sociaal domein en 'de beweging naar de voorkant'. We zetten creativiteit en partnerschap met uitvoerende organisaties in om voorliggende voorzieningen te creëren of uit te breiden. Daarmee leveren we een bijdrage aan de verschuiving van maatwerk-/individuele voorzieningen op basis van de WMO en/of de Jeugdwet, naar algemene/voorliggende voorzieningen waar dat mogelijk is.

A2 . Impuls voor sport, spel en bewegen in de wijk

Om te bereiken dat meer inwoners door voorzieningen in hun woonomgeving uitgenodigd worden om te bewegen, geven we een impuls aan sport, spelen en bewegen in de openbare ruimte. Dit sluit aan bij de gekozen insteek in de lokale preventieagenda 'Gewoon gezond leven'. Door meer 'beweeggroen' in te richten en aantrekkelijke plekken in te richten voor sport, spelen en bewegen creëren we een aantrekkelijke ruimte én versterken we preventie en gezondheidswinst. We borgen dit ook in de Omgevingsvisie.

We werken wijkgericht aan 'beweegroen' en plekken in de openbare ruimte waar sport, spelen en bewegen centraal staan. Daarbij leggen we de focus op kinderen en mensen voor wie sport, spelen en bewegen niet vanzelfsprekend is.

A3 . Stimuleren initiatieven preventie en gezondheid

Met onze kernpartners uit de preventieagenda (Buurtplein, Sport-ID, Amphion Cultuurbedrijf en de Bibliotheek West-Achterhoek) werken we verder aan de uitvoering van de preventieagenda 'Gewoon, gezond leven'. Op dit moment lopen er verschillende succesvolle projecten op het gebied van preventie en gezondheid. Hier leggen we nadrukkelijk de verbinding met sport, cultuur en onderwijs. Onder meer de Beweegmakelaar, de Gezondheidsmakelaar, Welzijn op Recept en Lang Leve Kunst hebben aangetoond dat ze aanvullend, samenhangend en van meerwaarde zijn op het bestaande aanbod binnen onze preventie-infrastructuur. We willen deze initiatieven structureel en duurzaam borgen. Daarnaast willen we ruimte creëren om de samenwerking met en tussen onze kernpartners verder te versterken en nieuwe, effectieve initiatieven op het gebied van preventie aan te jagen. Hiermee geven we een impuls aan gezondheidsbevordering, sport- en beweegstimulering, het bevorderen van cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis. Daarbij zetten we in op een breed preventiebeleid, soms gericht op alle inwoners en soms op specifieke doelgroepen en/of buurten.

A4 . Nieuw beleidskader sociaal domein

We ontwikkelen een nieuw beleidskader sociaal domein. Daarbij kijken we in de breedte naar het gehele sociaal domein. We formuleren integraal beleid. Dat doen we in nauwe samenhang met onder andere onze ambities richting Doetinchem 2036 en in samenwerking met onze maatschappelijke partners.

Wat willen we bereiken?

B. Jeugd groeit veilig op en talenten worden benut

We streven ernaar steeds meer jeugdigen gezond en veilig in hun vertrouwde omgeving op te laten groeien zodat zij zich maximaal kunnen ontplooiën tot zelfstandige evenwichtige burgers en meer kinderen deelnemen aan het regulier onderwijs. We willen zorgen dat kinderen opgroeien in een stimulerend klimaat. We investeren in een breed jeugdbeleid gericht op sterke inzet van preventie en het voorkomen van zorg en ondersteuning. Daarin speelt goed onderwijs en de huisvesting van het onderwijs een belangrijke rol. Een sterke infrastructuur in gebouwen, in doorlopende leerlijnen en in de zorg geeft mogelijkheden om onderwijs, waaronder onderwijsachterstandenbeleid, goed in te vullen. Daarmee geven we zoveel mogelijk kinderen een goede plek op school en bieden hen zoveel mogelijk gelijke kansen om zich te ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

B1 . Extra inzet op doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen door het versterken van de verbinding peuteropvang, basisonderwijs en (preventief) jeugdbeleid

Op basis van het Onderwijsachterstandenbeleid 2023 - 2026 bouwen we voort op het ingezette beleid met betrekking tot het verder versterken van de doorgaande lijn peuteropvang - basisonderwijs. Door het voorkomen van ontwikkelingsachterstanden bij kinderen in de voor- en vroegschoolse periode creëren we een kansrijke start voor alle kinderen. Er is onder andere aandacht voor ouderbetrokkenheid, de Peuterzomerspelen en de Zomerschool worden gecontinueerd zodat er in de zomerperiode ook VVE aanbod is. Er is blijvende aandacht in het kader van vroeg signalering, de verbinding tussen de jeugd- en gezinswerkers, peuteropvang en de basisschool. Om de samenwerking te intensiveren wordt de Orthopedagoog Passende Peuter Opvang (OPPO) ingezet. Gemeente en schoolbesturen hebben in het kader van preventie een gezamenlijke opdracht die zich kenmerkt door het bieden van ontwikkelingskansen voor alle kinderen, zoveel mogelijk in het regulier onderwijs door middel van een preventieve aanpak. Bij de uitvoering van de preventieagenda "Gewoon, gezond leven" worden hiervoor verbindingen gelegd tussen de kernpartners, het onderwijs en bijvoorbeeld de GGD.

B2 . Uitvoering nationaal programma onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is bedoeld om kinderen te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen en voldoende ondersteuning te bieden voor een volwaardige leerontwikkeling en toekomstperspectief, ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor de ontwikkeling van kinderen/jeugdigen. De inzet van de gemeentelijke NPO-middelen sluit aan op de behoeftes van de kinderen en bij de interventies die scholen in het kader van het NPO uitvoeren. Samen met het onderwijs zijn de bestedingsdoelen bepaald. Versterken van de mentale weerbaarheid en het welzijn van kinderen door extra inzet van o.a. sport en cultuur en meer inzet op gezonde leefstijl zijn twee van de vastgestelde doelen.

B3. Actualiseren integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijshuisvesting

De gemeente Doetinchem heeft de wettelijke taak om te zorgen voor adequate huisvesting voor het primair en voortgezet onderwijs, inclusief het (voortgezet) speciaal onderwijs. Als inhoudelijk kaderstellend instrument schrijft de gemeente Doetinchem, in samenwerking met schoolbesturen, een Integraal Huisvestingsplan (IHP). Een IHP beschrijft de ambitie op het gebied van onderwijshuisvesting met bijbehorende investeringen. De ambitie is gebaseerd op een visie, de financiële mogelijkheden van de gemeente en een inventarisatie van de huidige voorzieningen. In het huidige Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP, vastgesteld in 2018) zijn verschillende opgaven en projecten opgenomen. Een deel hiervan is uitgevoerd of in uitvoering met middelen uit de reserve onderwijshuisvesting. Een deel van deze opgaven en projecten vraagt nog om uitvoering en **in zijn totaliteit is de reserve onderwijshuisvesting niet toereikend**

voor de gehele investering. Dit zet de nieuwbouw, renovatie of uitbreiding van opgaven in het huidige IHP onder druk. Het gaat hierbij om opgaven die wel inhoudelijk zijn vastgesteld (IHP 2018), maar niet financieel zijn vertaald. We kiezen ervoor om dit nu wel te doen door middelen vanaf 2024 toe te voegen aan de reserve onderwijshuisvesting.

Het huidige IHP heeft betrekking op de periode 2018 tot 2027 en bevat een aantal uitgangspunten dat niet meer reëel en actueel is. Belangrijk is de ontwikkeling van het aantal leerlingen en de verhouding tussen de capaciteit van de gebouwen en de ruimtebehoefte voor de komende tien jaar. De gemeente Doetinchem is veranderd van een krimp- naar een groeigemeente als het gaat om onderwijs. Eerst was de verwachting dat in de komende jaren het aantal leerlingen zou dalen, nieuwe prognoses laten zien dat er juist een groeiende trend is. Daarnaast hebben we als gemeente de ambitie om te groeien naar 70.000 inwoners. Zowel de groei als de ambitie vragen om investeringen in onderwijshuisvesting, die tot op heden niet inhoudelijk, maar ook niet financieel inzichtelijk zijn gemaakt. In 2023 stellen we hiervoor een nieuw IHP op, waarin deze opgaven inhoudelijk en financieel worden vertaald. Vanuit onze ambitie willen we dat Doetinchem over toekomstbestendige en flexibele onderwijsgebouwen beschikt. Voor het nieuwe IHP nemen we het inspelen op duurzaamheidsvraagstukken en toekomstige onderwijsontwikkelingen mee en anticiperen daarmee proactief op de veranderende vraag naar onderwijshuisvesting. We stellen kaders, voeren de regie en hebben grip op de situatie.

B4 . We continueren de inzet van de POH-ers

Sinds 2019 hebben we gewerkt aan het uitrollen van laagdrempelige, voorliggende ondersteuning door de inzet van praktijkondersteuners (POH Jeugd-GGZ) bij Doetinchemse huisartsenpraktijken. We zien dat de aanwezigheid van de POH Jeugd-GGZ bij huisartsenpraktijken en in de wijken positieve effecten heeft voor de jeugdige en bijdraagt aan minder aanspraak op individuele voorzieningen jeugdhulp. Deze aanpak is in 2022 structureel ingebed. In 2023 werken we verder aan een bredere dekking en grotere spreiding van POH Jeugd-GGZ in huisartsenpraktijken. De inzet is erop gericht om toe te werken naar aanwezigheid bij uiteindelijk alle 14 huisartsenpraktijken binnen de gemeente Doetinchem.

B5. We ontwikkelen met onze onderwijspartners een educatieve agenda voor Doetinchem

Doetinchem is herkenbaar als Onderwijsstad met scholen van basis- tot hoger beroepsonderwijs. Het verzorgen en vormgeven van het onderwijs is een taak en verantwoordelijkheid van de schoolbesturen met een rechtstreekse financiering door het Rijk. Vanuit onze rol en verantwoordelijkheid als gemeente willen we met de onderwijspartners op zoek naar onze gemeenschappelijke maatschappelijke opdracht voor Doetinchem. We willen de bestuurders van het onderwijs uitdagen tot een gezamenlijke en toekomstgerichte visie waarin we thema's agenderen als een kansrijke start voor alle kinderen, zoveel mogelijk leerlingen met een startkwalificatie van school en versterken van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

We investeren met de onderwijspartners in de ontwikkeling van een gezamenlijke educatieve agenda en maken van Doetinchem een Onderwijsstad voor de toekomst. De ambitie hiervoor is het realiseren van onderwijs waarin leerlingen in Doetinchem dingen leren, die zijn afgestemd op hun capaciteiten, interesses en op de vraag vanuit maatschappij en arbeidsmarkt. We hopen te komen tot een agenda die de dialoog, het samen leren en monitoring samenbrengt met het oog op Doetinchem als onderwijsstad voor de toekomst. Hierbij willen we ook onderzoeken hoe maatschappelijke stages mogelijk ingezet kunnen worden om jongeren kennis te laten maken met de toekomstige arbeidsmarkt.

B6. We investeren in "experimenteerruimte" bij Buurtplein gericht op voorkomen van problematiek en inzet van dure zorg voor jeugd en jongeren

Binnen de gemeente Doetinchem vormt Buurtplein de toegangspoort voor jeugdigen en hun gezinnen, die tijdelijk of langer zorg en ondersteuning nodig hebben. Vanuit de opgedane ervaringen sinds 2015, toen de taken voor jeugd en jongeren op zowel preventie, gezondheidszorg, jeugdhulp en jeugdbescherming zijn samengebracht bij de gemeente, ontstaan er steeds meer verbindingen en inzichten met kansen om de inzet van "dure" zorg en/of uithuisplaatsingen van jeugdigen te voorkomen. We willen investeren in experimenteerruimte bij Buurtplein om deze kansen te benutten passend bij de behoeften van jeugd en jongeren. De samenwerkende partners van Buurtplein zoals het Jongerencentrum van Amphion Cultuurbedrijf, de scholen in Doetinchem, Gecertificeerde Instellingen voor jeugdhulp, Jeugdbescherming en aanbieders van jeugdhulp worden hierbij betrokken. De accenten van deze experimenteerruimte liggen op een nieuwe en extra inzet van stedelijk jongerenwerk op scholen en overlast gevende locaties, het aan de voorkant multidisciplinair beoordelen van casussen (jeugd/gezin) waar de veiligheid in het geding is en het sturen op resultaatgericht en passend aanbod voor jeugdigen en gezinnen. Met de nieuwe inzet van stedelijk jongerenwerk sluiten we aan bij het beleid van scholen (VO en bovenbouw PO), op de vindplaatsen van de jeugdigen, en reageren we op signalen over toenemende problematiek en overlast van jongeren in het VO. Door eerder inzet via het multidisciplinair beoordelen van casussen waar de veiligheid in het geding is, willen we ondertoezichtstellingen en uithuisplaatsingen voorkomen. Hiermee borduren we voort op de implementatie van de Gelderse Verbeteragenda jeugdbescherming, waaronder de uitvoering van een toekomsttuin, die gericht is op verbeteren van de keten rondom veiligheid en bescherming van jeugdigen. Door betere sturing op inzet van resultaatgericht aanbod, willen we specialistisch aanbod van diverse aanbieders effectiever inzetten om nog beter aan te sluiten bij de hulpvraag van de jeugdige.

Wat willen we bereiken?

C. De menselijke maat en maatwerk staan voorop bij het bieden van zorg en ondersteuning aan onze inwoners

Er zijn mensen die een steuntje in de rug nodig hebben om te kunnen meedoen in onze maatschappij. Bij het bieden van zorg en ondersteuning zijn de menselijke maat en maatwerk ons uitgangspunt. We kijken naar wat onze inwoners echt nodig hebben.

Wat gaan we daarvoor doen?

C1 . Implementatie Wet Inburgering

De gemeente heeft de regie over uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering. We werken hiervoor samen met de regiogemeenten binnen de Arbeidsmarktregio. Het doel is dat inburgeraars snel en volwaardig meedoen in de maatschappij, bij voorkeur via betaald werk. Het streven is dat inburgeraars het voor hen hoogst haalbare taalniveau wordt bereikt. Wij hebben ervoor gekozen om de Wet Inburgering in nauwe samenhang met de Participatiewet te organiseren, die Laborijn al voor ons uitvoert. Hierbij maakt Laborijn dan ook gebruik van haar infrastructuur (m.b.t. inkomen, werkacademie) en het netwerk voor maatschappelijke participatie. Samen met de inburgeraar wordt een persoonlijk plan gemaakt om te integreren in en te participeren in de maatschappij. In dit plan staat o.a. welke leerroute gevolgd wordt. Het financieel ontzorgen wordt uitgevoerd door het Bureau voor Financiële Ondersteuning. Het spreken van de taal is onlosmakelijk verbonden met het actief participeren en integreren in de samenleving. Investering in taal en opleiding leidt tot beter kansen op de arbeidsmarkt. Taallessen voor de Oekraïners die nu in onze gemeente verblijven is van groot belang. Er is grote belangstelling voor en het verzorgen van taallessen worden dan ook al uitgevoerd door het Graafschap College. Financieringsmogelijkheden zijn er op dit moment vanuit het RMT dan wel vanuit het rijksbudget dat wij krijgen voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

C2. Doorontwikkeling sluitende aanpak veiligheid & zorg

Met betrokken ketenpartners is het regieteam Veiligheid en Zorg begin 2022 van start gegaan, onder leiding van het Lokaal Zorgnetwerk Doetinchem en in samenwerking met Buurtplein. Dit regieteam is opgericht om een sluitende aanpak te realiseren, zodat inwoners, die verward en overlast gevend gedrag vertonen of zorg mijden, de juiste ondersteuning ontvangen. In 2023 willen we de ketensamenwerking verder versterken, door partners aan elkaar te verbinden. Te denken valt hierbij aan de positie van het Lokaal Zorgnetwerk, de inzet van bemoeizorg, Expertisenetwerk en de toegang tot de maatschappelijke opvang. Hierbij vormt de registratie en monitoring van dak- en thuislozen een belangrijke basis. Voor de uitvoering van de Wet verplichte ggz (Wvvggz) en het afgeven van crisismaatregelen (CM) blijft inzet en registratie van belang via het systeem Khonraad. De verbinding met het Lokaal Zorgnetwerk en veiligheid wordt hierin nadrukkelijk gezocht.

C3. Doorontwikkeling maatschappelijke opvang en beschermd wonen

De decentralisatie van Opvang en Bescherming zal de komende jaren onze aandacht blijven vragen. Doetinchem blijft verantwoordelijk als centrumgemeente voor de maatschappelijke opvang (tot 2026) en voor beschermd wonen. De definitieve ingangsdatum van de decentralisatie van beschermd wonen, de invoering van het objectieve verdeelmodel en de invoering van het woonplaatsbeginsel is vastgesteld op 1-1-2024. Op deze landelijke ontwikkeling is de inhoudelijke voorbereiding in gang gezet. Hierbij zoeken we intensief de samenwerking met de acht Achterhoekse gemeenten en Buurtplein. Regionaal is er een samenwerkingsconvenant opgesteld conform de landelijk vastgestelde Norm voor Opdrachtgeverschap. Regionaal zijn per 1 juli 2022 de nieuwe contracten met zorgaanbieders voor het sociaal domein (waaronder beschermd wonen) van kracht. Hiermee zijn de eerste stappen gezet richting verdere decentralisatie van beschermd wonen naar beschermd thuis en zelfstandig wonen in de wijk.

Met de vernieuwing van de maatschappelijke opvang is in 2021 en 2022 een start gemaakt, onder andere door inzet van rijkssubsidie vanuit de brede aanpak voor dak- en thuislozen. Hiervoor is de inloop voor dak- en thuislozen anders georganiseerd en hebben twee ketenpartners intensieve samenwerking gezocht en dit uitgevoerd. Met als doel dat burgers de kans krijgen om maatschappelijk te participeren. Daarnaast is er uitvoering gegeven aan de pilot Housing First, welke in 2023 structureel ingevoerd wordt. Bemoeizorg wordt op diverse manieren ingezet en uitgevoerd door verschillende (samenwerkende) partijen. Ook dit zal in 2023 structureel worden ingevoerd. Op deze manier krijgt maatschappelijke opvang steeds meer vorm.

C4. Doorontwikkeling samenwerking Buurtplein, Veilig Thuis en ketenpartners met inzet op preventie en bewustwording huiselijk geweld

De gemeente heeft een belangrijke rol in de aanpak van huiselijk geweld. Als onderdeel van het landelijk actieprogramma 'Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming' en de 'Gelderse Verbeteragenda jeugdbescherming' geven we een impuls aan de aanpak huiselijk geweld. Dit doen we door nog intensiever samen te werken en expertise van de veiligheidspartners en Buurtplein te bundelen. We brengen hiervoor samenhang aan met de maatregel "experimenteerruimte bij Buurtplein" onder Jeugd groeit veilig op en talenten worden benut.

Naast een brede preventieaanpak gaan we meer inzetten op bewustwording van huiselijk geweld, met als doel dat mensen signalen sneller herkennen en bespreekbaar durven te maken. We ontwikkelen hiervoor een plan van aanpak gericht op het onder de aandacht brengen van de aanwezigheid van huiselijk geweld in wijken en buurten.

C5. We voeren de taken uit binnen de beschikbaar gestelde middelen van het Rijk

De afgelopen jaren hebben we extra ingezet op de beheersbaarheid van de financiën in het sociaal domein, zonder dat dit ten koste is gegaan van de kwaliteit van de zorg. Inzet op de financiële beheersing is een blijvend onderwerp van aandacht om de uitgaven voor zorg en ondersteuning in het sociaal domein structureel in evenwicht te houden. In onderliggende wetgeving is een transformatieopgave voor de zorg verankerd. Aan die transformatieopgave zijn ook financiële opgaven gekoppeld om de zorg betaalbaar te krijgen. Hier werken we aan vanuit een integrale benadering van beleid en financiën om de opgaven en doelen binnen het Programma sociale en veerkrachtige samenleving te realiseren.

C6. We geven uitvoering aan de transformatie en vernieuwde inkoop Wmo en jeugdhulp

In de Achterhoek werken gemeenten en zorgaanbieders aan een optimale uitvoering van jeugdhulp en Wmo. De vernieuwde wijze van inkoop en bijbehorende werkwijze, is een belangrijk onderdeel voor het realiseren van de transformatie in het sociaal domein. Deze manier van werken leidt tot een resultaatgerichte werkwijze waarin de vraag van de inwoner (nog meer dan voorheen) centraal staat. En daarmee ook de focus op het resultaat dat de cliënt wil behalen. Nieuw is dat we langjarige contracten hebben afgesloten met zorgaanbieders. Hierdoor komt er meer ruimte voor samenwerking. En ontstaat er meer ruimte voor vernieuwing en innovatie in de zorg. Dit transformatietraject is een meerjarige beweging waar we in 2023 verder uitvoering aan geven. Per 1 januari 2023 gaan de laatste nieuwe contracten in voor de hoog specialistische jeugdhulp met verblijf.

Wat willen we bereiken?

D. Iedereen doet naar vermogen mee in de samenleving en bestaanszekerheid vormt de basis

Bestaanszekerheid is de basis. Vergroten van (financiële) redzaamheid, het voorkomen van schulden en het bevorderen van uitstroom naar werk, dat is waar wij ons op richten. Onze aanpak daarbij is gericht op meedoen in onze samenleving, waarbij het accent ligt op activering en het bieden van een perspectief. Werk is een belangrijk middel om mee te doen. Werk biedt ritme, sociale contacten, voldoening en een inkomen. Als werken nog niet lukt dan zitten we in op (maatschappelijke) participatie zodat mensen toch kunnen meedoen en niet aan de zijlijn staan.

Wat gaan we daarvoor doen?

D1. Uitvoeren Participatiewet en adequate implementatie en uitvoering van de Wet Inburgering

Laborijn is de uitvoeringsorganisatie die de Participatiewet, de Wet Sociale Werkvoorziening en de nieuwe Wet inburgering uitvoert. Laborijn zet hierbij in op het bevorderen van de regie op het eigen leven door iedere inwoner te helpen aan betaald werk. Bij wie dat (nog) niet mogelijk is richt Laborijn zich op de ondersteuning van ontwikkeling van inwoners naar zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Op dit gebied wordt nadrukkelijk op lokaal en samengewerkt met organisaties binnen het sociaal domein en met ondernemers onder andere via het Werkgeversservicepunt Achterhoek. Door middel van de participatieladder worden de ontwikkelstappen van de inwoner geregistreerd en gemonitord.

Laborijn biedt via een sociale werkvoorziening een beschutte werkplek in een zo regulier mogelijke werkomgeving. Het bieden van ontwikkeling en begeleiding en het realiseren van duurzame detacheringen en begeleid werkplekken van de sw-medewerkers op de arbeidsmarkt maakt een belangrijk onderdeel uit van de sw-activiteiten van Laborijn (circa 80%).

Laborijn werkt hierbij nauw samen met ons Bureau voor Financiële Ondersteuning. Financiële zelfredzaamheid van de inwoner wordt gestimuleerd door signaleren van schuldenproblematiek, ondersteuning van ondernemers en het financieel ontzorgen van inburgeraars.

D2. We voeren als centrumgemeente regie op het versterken van de samenwerking in de arbeidsmarktregio Achterhoek

Werkgevers, vakbonden, onderwijspartijen, het UWV en de 8 gemeenten werken al lange tijd samen in de arbeidsmarktregio Achterhoek. In 2021 zijn we gestart met de versterking en professionalisering van de regionale samenwerking in de arbeidsmarktregio. Doetinchem vervult daarin als centrumgemeente een regierol; wij verbinden, initiëren, stimuleren en faciliteren de samenwerking in de arbeidsmarktregio. Gezamenlijk doel is zoveel mogelijk inwoners aan het werk te helpen en te houden, zodat zij zoveel mogelijk zelfredzaam zijn. Aanvullend willen we dat werkgevers voldoende gekwalificeerde medewerkers kunnen vinden en behouden om hun economische activiteiten uit te voeren. Van oorsprong richt de regionale samenwerking zich nadrukkelijk op de inclusieve arbeidsmarkt. Dit hebben we verankerd in de regionale strategische agenda en het uitvoeringsplan inclusieve arbeidsmarkt 2022-2023. We voeren gezamenlijk projecten uit, waaronder de Doe-agenda Perspectief op werk en het Actieplan Achterhoekse jongeren 2.0. Voor 2023 verwachten we een verschuiving naar een intensievere focus op het thema leven lang ontwikkelen en de bredere aanpak van krapte op de arbeidsmarkt, vanuit de samenwerking in onze arbeidsmarktregio.

Doorlopende projecten op dit vlak zijn het Regionaal mobiliteitsteam Achterhoek werkt door en het Regionale opleidingsfonds Op IJver. De regierol van Doetinchem en het versterken van de samenwerking in de arbeidsmarktregio, zetten we in 2023 onverminderd voort.

D3. Realiseren uitvoeringsagenda armoedebeleid en schulddienstverlening 2022-2024 met een extra impuls bestaanszekerheid.

In 2022 zijn we gestart met een geactualiseerde uitvoeringsagenda voor het armoedebeleid. De realisatie hiervan loopt door in 2023. Preventie speelt een belangrijke rol in deze uitvoeringsagenda en is ook de rode draad in onze dienstverlening. We benutten de mogelijkheden aan de voorkant om inwoners met schulden vroegtijdig in beeld te krijgen en te helpen. Daarnaast proberen we met onze dienstverlening, uitstroomtrajecten en nazorg te voorkomen dat inwoners opnieuw in de financiële problemen geraken. Nieuwe mogelijkheden en ontwikkelingen om de dienstverlening te verbeteren volgen we op de voet en passen we in. Zo continueren we de vangnetregeling voor ondernemers, die niet in aanmerking komen voor de bestaande ondersteuningspakketten. Met een beperkte ondersteuning in de vorm van een krediet of een (aanvullende) uitkering voor een beperkte duur kan worden voorkomen dat betrokken ondernemers in een situatie dreigen te raken die men niet meer op eigen kracht kan oplossen en zal resulteren in het noodzakelijk beëindigen van het bedrijf. Met de Rondkomers proberen we meerdere Doetinchemse partijen te betrekken en samen aan de slag te gaan gericht op preventie binnen het domein van armoede en schuldenproblematiek. Met het Meedoenarrangement beogen we dat iedereen de kans heeft zich te ontspannen, te sporten en te ontwikkelen. Om dat doel ook in de komende tijd te blijven bereiken gaan we het Meedoenarrangement evalueren, herijken en doorontwikkelen. Dit doen we door (nog meer) te focussen op het aanbod van activiteiten en het doelbereik. We willen het deelnemersaantal terugbrengen naar het niveau van voor corona. Vanwege de gestegen energielasten komen meer huishoudens in financiële problemen. Al langer werken we aan het bevorderen van energiebesparing. Het Rijk heeft middelen ter beschikking gesteld voor de aanpak van energiearmoede. Deze middelen maken het mogelijk om juist in de komende tijd huishoudens in onze gemeente door middel van een gerichte aanpak te ondersteunen door middel van energiebesparende maatregelen, advies en gedragstips. We blijven ook in 2023 ons hiervoor inzetten met een groter plan rondom energiearmoede 'grip op energie'. In Doetinchem is de bijzondere bijstand tot nu toe altijd als vangnet gezien en daardoor gold hiervoor een lagere vermogensgrens. We willen dat in de komende tijd, als dat nodig blijkt, meer mensen gebruik kunnen maken van bijzondere bijstand. Daarom kiezen we voor het verhogen van de vermogensgrens in lijn met de vermogensnorm van de Participatiewet. Deze verhoging van de vermogensnorm zorgt ervoor dat onze inwoners meer spaargeld mogen hebben of een extra buffer achter de hand kunnen houden. We blijven inzetten op een goede basis voor iedereen en het kunnen meedoen in onze samenleving. Daarvoor is bestaanszekerheid essentieel. Bestaanszekerheid gaat verder dan onze huidige aanpak voor armoedebeleid en schulddienstverlening.

We zien dat niet alleen voor mensen met een laag inkomen, maar ook voor mensen met een midden of hoger inkomen bestaanszekerheid onder druk kan komen te staan. Onzekere inkomsten, stijgende vaste lasten en te weinig financiële buffers maken het voor meer mensen lastig om rond te komen. Om verdere problemen voor te zijn, is er een impuls nodig. Kenmerkend voor deze impuls bestaanszekerheid is kiezen voor persoonlijke aandacht, zo mogelijk niet wachten op de signalen van een inwoner en waar dat wenselijk is wijkgericht werken.

D4 .Doetinchem versterken als aantrekkelijke werkgemeente door onbenut arbeidspotentieel aan te boren en aansluiten onderwijs arbeidsmarkt te versterken

Binnen een groot aantal sectoren op de Achterhoekse arbeidsmarkt is een urgent tekort aan personeel. Het grootste economische risico is dat bepaalde (basis)activiteiten niet uitgevoerd kunnen worden, doordat arbeidskrachten niet beschikbaar zijn. Het lukt werkgevers niet voldoende om mensen aan te trekken: er wordt in dezelfde vijver gevist, er is onbenut arbeidspotentieel en mensen van buiten weten Doetinchem nog niet goed te vinden. In de arbeidsmarktregio wordt er door middel van verschillende projecten reeds op ingezet en dit willen we ook lokaal versterken door Doetinchem aantrekkelijker te maken als werkgemeente, het onbenut arbeidspotentieel in de gemeente aan te boren en de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt juist ook in onze gemeente te versterken. We investeren in een uitvoeringsbudget om de strategische alliantie tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid te versterken en activiteiten in onze gemeente te kunnen uitvoeren.

Wat willen we bereiken?

E. Wij willen dat iedereen zich welkom voelt in onze veilige en inclusieve gemeente

Wij werken aan een inclusieve gemeente voor iedereen. Wij willen uitsluiting zoveel mogelijk voorkomen en diversiteit waarderen. Wij vinden het van belang dat inwoners zich veilig voelen in onze gemeente. We maken ons sterk dat ieder individu zich veilig en vrij voelt in onze gemeente. Wij zetten ons actief in om discriminatie tegen te gaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

E1. Uitwerking en implementatie van de uitvoeringsagenda diversiteitsbeleid Divers in gemeente Doetinchem

We geven uitvoering aan de Uitvoeringsagenda Diversiteitsbeleid 'Divers in gemeente Doetinchem 2022-2023'. Met deze Uitvoeringsagenda werken wij aan de volgende vijf doelen:

1. In gemeente Doetinchem mag je zijn wie je bent en hoe je wilt leven.
2. We hebben respect voor elkaar, de samenleving en de wet.
3. Wij geloven in een samenleving met gelijke kansen voor iedereen.
4. We spreken samen over wat ons verbindt, maar ook over wat ons uniek maakt.
5. We ondersteunen divers initiatief uit de samenleving.

E2. We sluiten een breed antidiscriminatie-pact

We zetten in op een inclusieve gemeente waar inwoners zich veilig voelen in de wijken en dorpen van onze gemeente. We zetten ons actief in om discriminatie tegen te gaan. We sluiten een breed antidiscriminatie-pact met het bedrijfsleven en organisaties in lijn met artikel 1 van de Grondwet.

Wat willen we bereiken?

F. We zetten in op sport- en cultuurbeleving als basis voor een vitale samenleving

Onze inzet op sport- en cultuurbeleving is vanuit het besef dat zij sterk bijdragen aan een vitale samenleving. Wij bieden sterke en aantrekkelijke voorzieningen voor cultuur en sport. We streven ernaar dat deze activiteiten voor steeds meer Doetinchemmers een onderdeel worden van het dagelijks leven. Cultuur en sport dragen bij aan het welzijn, welbevinden en gezondheid van inwoners. We maken sport- en culturele voorzieningen toegankelijker en laagdrempeliger, zodat inwoners, jong en oud, gestimuleerd worden tot meer bewegen, sporten en deelnemen aan culturele activiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

F1. Doorontwikkeling Sportbeleid en Sportbedrijf

Het moet voor iedere inwoner in Doetinchem mogelijk zijn om deel te nemen aan activiteiten gericht op sport en bewegen. Voor jong en oud, individueel of in groepen, met of zonder beperkingen. In 2023 herijken we ons Sportbeleid. Samen met Sport-ID ontwikkelen we een nieuwe sportnota, waarin aandacht is voor de groeiambities van de gemeente en nieuwe ontwikkelingen op gebied van sport en bewegen. Op gebied van sportstimulering willen we onze inwoners en sportaanbieders nog beter stimuleren en ondersteunen. Zodat iedereen kan meedoen. De herijkte regeling voor de deelnamesubsidies nemen we mee in het nieuwe sportbeleid. We maken een huisvestingsplan voor onze sportaccommodaties en brengen in kaart wat nodig is voor een toekomstbestendige sportinfrastructuur.

F2. Inzetten op nieuwe ontwikkelingen in de cultuursector

De cultuursector is zwaar getroffen door de coronacrisis. Het is niet zo vanzelfsprekend dat alles weer wordt zoals het was. Samen met onze cultuurpartners zetten we in op de wederopbouw van ons culturele leven op een manier die bij ons past.

We willen een divers cultuuraanbod blijven aanbieden voor onze huidige inwoners en de hele regio. De herijkte regeling voor de deelnamesubsidies zien we hierin als belangrijk onderdeel van ons aanbod. Tegelijkertijd kijken we ook vooruit en werken we aan een cultuuraanbod dat past bij de groeiambitie van gemeente Doetinchem. Hiermee zijn en blijven wij een regio waar het aantrekkelijk wonen en verblijven is. We hebben de bereidheid om eventueel aanvullende middelen uit de coronabudgetten in te zetten.

F3. Stimuleren projecten voor inclusief sporten en bewegen

We versterken de inzet op sport en bewegen om iedereen mee te laten doen. Daarbij leggen we de verbinding met het Lokaal en Regionaal Sportakkoord. We bouwen aan een inclusief sportlandschap. We geven een impuls aan activiteiten die zich richten op sporten en bewegen voor mensen met een lichamelijke of mentale beperking. Ook willen we evenementen voor inclusief sporten inzetten als middel om sport en bewegen daadwerkelijk voor iedereen mogelijk te maken. Zo verbinden we organisaties en verenigingen aan inwoners met een beperking. We geven een impuls aan sport, spel en bewegen in de openbare ruimte. Door meer 'beweeggroen' in te richten en aantrekkelijke plekken in te richten voor sport, spelen en bewegen creëren we een aantrekkelijke ruimte én versterken we preventie en gezondheidswinst. We borgen dit ook in de Omgevingsvisie.

Wie hebben we daarbij nodig (verbonden partijen)?

Verbonden partijen en/of andere partijen die bijdragen aan de realisatie van deze doelstellingen zijn:

Verbonden partijen:

- Buurtplein;
- Laborijn;
- Sport-ID;
- Amphion Cultuurbedrijf
- GGD Noord- en Oost- Gelderland;
- Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG);
- Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL);
- 8RHK Ambassadeurs.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Andere partijen:

- Stichting Veilig Thuis;
- Stichting Stadskamer;
- Stichting Iriszorg;
- Yunio;
- alle onderwijsorganisatie
- Kinderopvangorganisaties;
- Jongeren centrum / (voorheen Gruitpoort);
- Stadsmuseum Doetinchem;

- Bibliotheek West-Achterhoek;
- Werkgeversservicepunt Achterhoek;
- UWW;
- Sociale raad;
- Sport- en culturele verenigingen;
- Sité Woondiensten;
- Vluchtelingenwerk;
- Stichting Present;
- Doetinchemse Uitdaging / Naoberfonds;
- Platform Ondersteuning Nieuwe Doetinchemmers;
- Elver;
- Huisartsenpraktijken
- Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)
- YOIN (entrea lindenhout)
- COC Midden-Gelderland
- BVB De Graafschap.

Wat zijn de nieuwe ontwikkelingen in de begroting 2023?

Ontwikkelingen en afwijkingen eerste bestuurlijke monitor 2022

	Nieuwe ontwikkelingen begroting 2023 vanuit 1e bestuurlijke monitor Sociale en veerkrachtige samenleving	2023	2024	2025	2026
	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
23	BM1 SPUK Sport	-60	-60	-60	-60
24	BM1 Erfpacht ijsbaan	-5	-5	-5	-5
25	BM1 Regionale samenwerking sociaal domein Achterhoek	-19	-19	-19	-19
26	BM1 Laborijn	12	33	33	177
27	BM1 Coördinator Rondkomers	-32	-32	-32	-32
	Totaal	-104	-83	-83	61

23. SPUK Sport

2022: € 60.000 N Structureel

Wethouder Moors

Op grond van het Sportbesluit kan de BTW op sportaangelegenheden met ingang van 2019 niet meer verhaald worden via het btw-compensatiefonds (BCF). Daar staat tegenover dat we via de specifieke uitkering (SPUK) Sport een aanvraag kunnen indienen als compensatie voor het wegvallen van de kostenverhogende BTW. Voorshands zijn we er in onze begroting vanuit gegaan dat dit elkaar zou compenseren. Op basis van de afrekening 2020 en verantwoording 2021 SPUK Sport blijkt dat de compensatie ontoereikend is. Het nadeel bedraagt structureel € 60.000.

24. Erfpacht ijsbaan

2023: € 5.000 N Structureel

Wethouder Moors

In 2013 is de nieuwe Skeeler- en Ijsbaan op Sportpark Zuid in gebruik genomen. De baan is in bezit van de stichting IJs- en Skatebaan Doetinchem. Door het ontbreken van strenge winters heeft de stichting moeite met het afdragen van de jaarlijkse erfpacht en verslechtert de financiële positie. De stichting heeft hierdoor een betalingsachterstand opgelopen van € 43.000. Door het verlagen van de jaarlijkse erfpacht wordt de schaats- en skeelersport behouden voor Doetinchem en kan worden voorkomen dat de stichting langzaam leegloopt en richting een faillissement gaat. De sportvoorziening blijft daarmee in stand en toegankelijk voor inwoners van Doetinchem. Bij het besluit in 2012 om te investeren in de Skeeler- en Ijsbaan is besloten af te wijken van de standaardberekeningswijze voor erfpacht. Dit in het nadeel van de stichting. Het voorstel is om de nieuwe erfpacht te berekenen volgens de vaste methodiek van het grond en huurprijzenbeleid van gemeente Doetinchem. Dit betekent structureel een nadeel van € 5.000 en voor de opgelopen huurachterstand een incidenteel nadeel van € 43.000.

25. Regionale samenwerking sociaal domein Achterhoek

2022: € 19.000 N Structureel

Wethouder Dales

De regionale samenwerking sociaal domein Achterhoek (SDA) wordt steeds intensiever. Op basis van de begroting 2022 van het SDA wordt de structurele bijdrage verhoogd met € 19.000. Daarnaast wordt voor monitoring, implementatie GJVB, tijdelijke inhuur en scholingskosten in relatie tot de nieuwe inkoop een incidentele bijdrage gevraagd van € 14.000. Totaal in 2022 daarmee een verhoging van de bijdrage met € 33.000.

26. Laborijn

2023: € 12.000 V Structureel
 2024: € 33.000 V Structureel
 2025: € 33.000 V Structureel
 2026: € 177.000 V Structureel

Wethouder Huizinga

Laborijn voert voor Doetinchem de Participatiewet uit. Daartoe verstrekt de gemeente in bijdragen aan Laborijn voor:

- a. Bijstandsverstrekkingen BUIG en Bbz;
- b. Sociale Werkvoorziening;
- c. Re-integratie;
- d. Bijzondere bijstand;
- e. Indirecte kosten;
- f. Implementatie en uitvoering Wet Inburgering.

Op basis van de ontvangen 1e kwartaalrapportage 2022 en de begroting 2023-2026 van Laborijn zijn de resultaten als volgt:

Laborijn	2022	2023	2024	2025	2026
BUIG	1561	0	0	0	0
Bijzondere Bijstand	-30	-57	-74	-93	-91
Indirecte kosten	9	67	108	127	268
Overig	0	2	1	1	0
Totaal	1540	12	33	33	177

In onze begroting 2022 is overeenkomstig de begroting van Laborijn ervan uitgegaan dat de bijstandsuitkeringen gelijk zijn aan de te ontvangen Rijksmiddelen. Als gevolg van de voorlopige Rijksuitkering BUIG 2022 van het rijk en de prognose van de bijstandsuitkeringen wordt in 2022 een aanzienlijk positief voordeel verwacht. In de begroting 2023-2026 van Laborijn is ervan uitgegaan dat de bijstandsuitkeringen gelijk zijn aan de te ontvangen rijksmiddelen. De prognose van de uitgaven voor de bijzondere bijstand fluctueert jaarlijks. Ten aanzien van de uitvoeringslasten is ingezet op beperking van deze lasten. Het overig resultaat is een optelsom van het resultaat op de overige onderdelen.

27. Rondkomers

2023: € 21.000 N Structureel

Wethouder Huizinga

Project De Rondkomers is begin 2019 als pilot gestart als een lokale coalitie tegen armoede. In gezamenlijkheid pakken aangesloten partijen verschillende projecten op, die zich richten zich op preventie binnen het domein van armoede en schuldenproblematiek.

Als gevolg van economische en maatschappelijke effecten van corona is het gewenst om de functie van coördinator Rondkomers binnen de eigen gelederen (gD) structureel in te vullen. Het betreft de coördinatie van veelbelovende projecten in samenwerking met o.a. vrijwilligersorganisaties, platform armoedebestrijding, de voedselbank, Buurtplein, Laborijn, Betaald Voetbal De Graafschap, Graafschap College, Sité en de Stadskamer.

Ontwikkelingen en afwijkingen begroting 2023

	Nieuwe ontwikkelingen 2e bestuurlijke monitor Sociale en veerkrachtige samenleving	2023	2024	2025	2026
	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
28	CA Vermogensgrens bijzondere bijstand	-180	-180	-180	-180
29	OV Vangnetregeling ondernemers	-100	-75	0	0
30	CA Impuls bestaanszekerheid	-107	0	0	0
31	CA Herijking meedoenarrangement	-25	0	0	0
32	OV Grip op energie / Energiearmoede	BN	0	0	0
33	OV Vervallen subsidie aanpak verward gedrag, geen dekking meer voor uitvoering van de Wet verplichte ggz (Wvvgz), het afgeven van crisismaatregelen (CM) blijft inzet en registratie van belang via het systeem Khonraad.	-25	-25	-25	-25
34	CA Ondersteuning in het netwerk in de arbeidsmarkt regio tbv de wet inburgering	-4	-4	-4	-4
35	OV Verlagen bezuiniging Bibliotheek West Achterhoek	-70	-70	-70	-70
36	OV Voeden onderwijshuisvestingsreserve tbv geldend IHP	0	-2.000	-2.000	-2.000
37	OV Bijdrage stichting Exploitatie de Pol Gaanderen	-15	-15	-15	-15
38	CA Doorontwikkeling Sportbeleid	-25	0	0	0
39	OV Extra kosten bouw Wilhelminaschool	-29	-29	-29	-29
	OV - Dekken uit BR onderwijshuisvesting	29	29	29	29
40	CA Borgen succesvolle projecten en aanjagen nieuwe initiatieven op het gebied van preventie en gezondheid	-192	-280	-280	-280
41	CA Impuls voor sport, spel en bewegen in de openbare ruimte	-75	0	0	0
42	CA Ontwikkelen educatieve agenda	-20	0	0	0
43	CA Experimenteerruimte bij Buurtplein, w.o. Gelderse verbeteragenda	-250	0	0	0
44	CA Doorontwikkelen en uitbreiden inzet POH	BN	BN	BN	BN
45	OV Prognose Jeugd /WMO	-1.350	-1.350	-1.350	-1.350
46	CA Antidiscriminatiepact	-10	0	0	0
47	OV Niet realiseren korting meicirculaire Valpreventie	-47	-71	-73	-80
48	OV GGD NOG Robuust begroten	-32	-16	-7	12
	Totaal	-2.527	-4.086	-4.004	-3.992

28. Vermogensgrens bijzondere bijstand

2023: € 180.000 N Structureel

Wethouder Huizinga

Bijzondere bijstand is bedoeld voor bijzondere noodzakelijke kosten die niet via een andere regelingen vergoed worden. In Doetinchem is de bijzondere bijstand tot nu toe altijd als vangnet gezien en daardoor gold hiervoor een lagere vermogensgrens. We willen dat in de komende tijd, als dat nodig blijkt, meer mensen gebruik kunnen maken van bijzondere bijstand. Daarom kiezen we voor het verhogen van de vermogensgrens in lijn met de vermogensnorm van de Participatiewet. Deze verhoging van de vermogensnorm zorgt ervoor dat onze inwoners meer spaargeld mogen hebben of een extra buffer achter de hand kunnen houden. Het bedrag is gebaseerd op de te verwachten nieuwe groep inwoners die in aanmerking zal gaan komen voor bijzondere bijstand.

29. Vangnetregeling (zelfstandig) ondernemers

2023: € 100.000 N Incidenteel
2024: € 75.000 N Incidenteel

Wethouder Huizinga

We hebben een vangnetvoorziening (maatwerk) voor zelfstandig ondernemers die niet in aanmerking komen voor de bestaande ondersteuningspakketten. Met een beperkte ondersteuning in de vorm van een krediet of een (aanvullende) uitkering voor een beperkte duur kan worden voorkomen dat betrokken ondernemers in een situatie dreigen te raken die men niet meer op eigen kracht kan oplossen en zal resulteren in het noodzakelijk beëindigen van het bedrijf. In 2022 wordt deze regeling gefinancierd door overgebleven TONK-middelen. Deze middelen zijn opgenomen in de begroting van Laborijn en worden ingezet t.b.v. het Ondernemerssteunpunt. De vangnetregeling continueren we voor 2023 en 2024.

30. Impuls bestaanszekerheid

2023: € 107.000 N Structureel *

Wethouder Huizinga

We willen dat iedereen in de gemeente Doetinchem kan meedoen in onze samenleving. Daarvoor is bestaanszekerheid essentieel. Bestaanszekerheid wordt bereikt als mensen beschikken over voldoende en voorspelbaar inkomen, betaalbaar wonen, toegang hebben tot betaalbare zorg en de mogelijkheid hebben een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven. We zien nu dat niet alleen voor mensen met een laag inkomen, maar ook voor mensen met een midden en hoger inkomen bestaanszekerheid onder druk kan komen te staan. Om verdere problemen voor te zijn, is er een impuls nodig. Onzekere inkomsten, stijgende vaste lasten en te weinig financiële buffers maken het voor meer mensen lastig om rond te komen.

Voorkomen is beter dan genezen en daarom kiezen we voor preventieve acties. In afstemming met BvFO, Buurtplein en Laborijn, partijen waar de expertise rond bestaanszekerheid in brede zin samen komt, werken we aan een aanpak die in principe voor alle inwoners beschikbaar is. Dat is onderscheidend ten opzichte van de huidige aanpak. Bestaanszekerheid gaat verder dan armoedebeleid en schulddienstverlening. Dit vraagt om extra capaciteit die nu niet beschikbaar is. Voor 2023 zetten we tijdelijk extra formatie in voor ontwikkeling van beleid en uitvoering van acties.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts een jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

31. Herijking Meedoenarrangement

2023: € 25.000 N Structureel *

Wethouder Huizinga

Met het Meedoenarrangement beogen we dat in Doetinchem iedereen de kans heeft zich te ontspannen, te sporten en te ontwikkelen. Om dat doel ook in de komende tijd te blijven bereiken gaan we het Meedoenarrangement evalueren, herijken en doorontwikkelen. We focussen hierbij op het aanbod van activiteiten en het doelbereik. We willen het deelnemersaantal terugbrengen naar het niveau van voor corona.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts een jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

32. Aanpak Energiearmoede "Grip op energie"

BN Incidenteel

Wethouders Huizinga en Steintjes

Vanwege de gestegen energielasten komen meer huishoudens in financiële problemen. Het Rijk heeft bij de meicirculaire middelen ter beschikking gesteld voor de aanpak van energiearmoede. Al langer werken we aan het bevorderen van energiebesparing. Deze middelen maken het mogelijk om juist in de komende tijd huishoudens in onze gemeente door middel van een gerichte aanpak te ondersteunen door middel van energiebesparende maatregelen, advies en gedragstips.

33. Systeemtechnische inzet en registratie voor uitvoering van de Wet verplichte ggz (Wvvgz)

2023: € 25.000 N Structureel

Wethouder Moors

Voor de uitvoering van de Wet verplichte ggz (Wvvgz), het afgeven van crisismaatregelen (CM) blijft inzet en registratie van belang via het systeem Khonraad. Het gaat hier om de inzet van een verplicht te hanteren systeem en bijbehorende software. Hiervoor is tot nu geen apart budget beschikbaar gesteld. Voorheen gebeurde dit vanuit de subsidie aanpak verward gedrag.

34. Regionale regie inburgering

2023: € 4.000 N Structureel

Wethouder Huizinga

Nieuwkomers moeten voortaan sneller aan het werk kunnen gaan en ondertussen de taal kunnen leren. De regie op inburgering ligt nu bij gemeenten. In de arbeidsmarktregio Achterhoek is het belangrijk om een regionaal overleg in stand te houden om oplossingen te bespreken en af te stemmen. Voor dit overleg was financiering vanuit het Rijk beschikbaar, maar inmiddels hebben gemeenten deze taak zelf. Doel van het overleg is samenwerking te bevorderen en signalen met het bestuur en met de landelijke overheid te delen. Daarnaast is er ondersteuning nodig om aan te sluiten bij programma's en pilots. De kosten worden over de Achterhoekse gemeenten verdeeld op basis van inwonersaantal.

35. Verlaging bezuiniging Bibliotheek West Achterhoek

2022: € 70.000 N Structureel

Wethouder Huizinga

Per 2021 is het gemeentelijk budget voor de Bibliotheek West Achterhoek verlaagd met €150.000,- structureel. Sinds de bekendmaking hiervan in 2019 is de bibliotheek bezig geweest om deze verlaging te realiseren. Dit is voor een groot deel gelukt zonder te bezuinigen op de inhoud. Hierdoor is het scala aan activiteiten voor onze inwoners dat de bibliotheek dagelijks biedt in stand gehouden. Door de bezuiniging te verlagen met ingang van 2022 naar € 80.000 blijft de bibliotheek in staat onze inwoners te ondersteunen op het gebied van cultuur, participatie en preventie.

36. Voeden onderwijshuisvestingsreserve t.b.v. IHP

2023: -

2024: € 2.000.000 N Incidenteel *

2025: € 2.000.000 N Incidenteel

2026: € 2.000.000 N Incidenteel

e.v.

Wethouder Huizinga

In het huidige Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP, vastgesteld in 2018) zijn verschillende opgaven en projecten opgenomen. Een deel hiervan is uitgevoerd of in uitvoering met middelen uit de reserve onderwijshuisvesting. Een deel van deze opgaven en projecten vraagt nog om uitvoering. De huidige stand van de reserve is niet toereikend om deze opgaven en projecten te financieren. Dit zet de nieuwbouw, renovatie of uitbreiding van opgaven in het huidige IHP onder druk. Het gaat hierbij om opgaven die wel inhoudelijk zijn vastgesteld (IHP 2018), maar niet financieel zijn vertaald. Het gevolg hiervan is dat ze niet zijn gedekt vanuit de reserve onderwijshuisvesting. We kiezen ervoor om dit nu wel te doen door structureel vanaf 2024 een kapitaallastenbudget toe te voegen aan de reserve onderwijshuisvesting. We investeren daarmee ongeveer 50 miljoen in onderwijshuisvesting.

De gemeente Doetinchem is veranderd van een krimp- naar een groeigemeente als het gaat om onderwijs. Eerst was de verwachting dat in de komende jaren het aantal leerlingen zou dalen, nieuwe prognoses laten zien dat er juist een groeiende trend is. Daarnaast heeft de gemeente Doetinchem de ambitie om te groeien naar 70.000 inwoners. Zowel de groei als de ambitie vragen om investeringen in onderwijshuisvesting, die tot op heden niet inhoudelijk, maar ook niet financieel inzichtelijk zijn gemaakt. In 2023 stellen we hiervoor een nieuw IHP op, waarin deze opgaven inhoudelijk en financieel worden vertaald. Vanuit onze ambitie willen we dat Doetinchem over toekomstbestendige en flexibele onderwijsgebouwen beschikt.

Voor het nieuwe IHP nemen we het inspelen op duurzaamheidsvraagstukken en toekomstige onderwijsontwikkelingen mee. De jaarlast van de benodigde, toekomstige, investering komt voort uit het nieuw vast te stellen IHP 2023. Op basis daarvan wordt inzichtelijk welke financiële consequenties dit zal hebben voor de (toekomstige) ontwikkeling van de reserve onderwijshuisvesting.

* Hoewel de aard van de uitgaven structureel zijn, dient de toevoeging aan de reserve op grond van het BBV als incidenteel beschouwd te worden. Op het moment dat de investeringen zijn afgerond, worden de kapitaallasten onttrokken aan de reserve onderwijshuisvesting. Deze onttrekking mag dan als structureel aangemerkt worden.

37. Bijdrage stichting Exploitatie de Pol Gaanderen

2022: € 15.000 N Structureel

Wethouder Moors

Stichting Exploitatie de Pol Gaanderen voert de gemeentelijke opdracht uit voor exploitatie, beheer en onderhoud van multifunctionele accommodatie de Pol in Gaanderen. De personeelskosten (via detachering Buha) zijn de afgelopen jaren toegenomen. Onder andere door indexering en nieuwe arbeidsvoorwaarden in de cao. Dit is nooit verwerkt in de exploitatiebijdrage van gemeente aan stichting. Dit leidt tot een verlieslatende exploitatie van de stichting. Met deze aanmelding wordt dit gecorrigeerd, waarmee de continuïteit van de stichting wordt gewaarborgd.

38. Doorontwikkeling Sportbeleid

2023: € 25.000 N Incidenteel

Wethouder Moors

In 2023 herijken we ons Sportbeleid. Samen met Sport-ID en het sportlandschap ontwikkelen we een nieuwe sportnota, waarin aandacht is voor de groeiambities van de gemeente en nieuwe ontwikkelingen op gebied van sport en bewegen. We maken een huisvestingsplan voor onze sportaccommodaties en brengen in kaart wat nodig is voor een toekomstbestendige sportinfrastructuur. Samen met onze sport- en cultuurpartners herijken we in 2022 de regeling deelnamesubsidies. De nieuwe regeling wordt betrokken bij de doorontwikkeling van het sportbeleid. Voor de ontwikkeling van de Sportnota is advies en ondersteuning nodig.

39. Extra kosten bouw Wilhelminaschool

2022: € 29.000 N Structureel

2022: € 29.000 V Structureel

Wethouder Huizinga

Op 21 april 2021 heeft de raad een krediet beschikbaar gesteld van € 5.619.537 voor de nieuwbouw Wilhelminaschool. Als bouwheer heeft de Wilhelminaschool inmiddels aangegeven dit budget te overschrijden.

Uit onderzoek blijkt dat een deel van deze overschrijding buiten hun invloedssfeer valt en heeft te maken heeft met de extreme prijsstijgingen in de bouw. De extra investering van € 850.000 met een kapitaallast van € 29.000) wordt ten laste van de reserve onderwijshuisvesting gebracht.

40. Bevorderen gezondheid en preventie voor zorg

2023: € 192.000 N Structureel
2024: € 280.000 N Structureel

Wethouders Huizinga en Moors

We investeren in preventie als basis voor ons sociaal beleid. Daarbij geven we extra aandacht aan preventie voordat een zorgvraag ontstaat, werken wijkgericht en met focus op specifieke doelgroepen. Op dit moment draaien er verschillende projecten op het gebied van preventie en gezondheid (Beweegmakelaar, Gezondheidsmakelaar, Welzijn op Recept, Lang Leve Kunst). Deze initiatieven hebben aangetoond dat ze aanvullend, samenhangend en van meerwaarde zijn binnen onze preventie-infrastructuur. Samen met onze kernpartners uit de preventieagenda 'Gewoon, gezond leven' zorgen we voor een integraal samenhangend aanbod ten behoeve van het bevorderen van gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis.

Deze initiatieven zijn de afgelopen periode in aanvang bekostigd door externe financiering of incidentele (project)gelden. Het structureel en duurzaam bekostigen van deze initiatieven draagt bij aan een toekomstige en integrale preventie-infrastructuur.

41. Impuls voor sport, spel en bewegen in de openbare ruimte

2023: € 75.000 N Structureel *

Wethouder Moors

We geven een impuls aan sport, spel en bewegen in de openbare ruimte. Door meer 'beweegroen' in te richten en aantrekkelijke plekken in te richten voor sport, spelen en bewegen creëren we een aantrekkelijke ruimte én versterken we preventie en gezondheidswinst. We borgen dit ook in de Omgevingsvisie. In 2023 brengen we kansrijke plekken in kaart en stellen we een Plan van Uitvoering op. Ook maken we een eerste start met de uitvoering. In 2023 brengen we ook in beeld wat de te verwachten (structurele) lasten vanaf 2024 zijn. De uitvoeringskosten worden begroot op € 75.000.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts **een jaar** een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

42. Ontwikkelen educatieve agenda

2023: € 20.000 N Incidenteel

Wethouder Huizinga

Samen met onze onderwijspartners willen we in 2023 aan de slag met het ontwikkelen van een toekomstgerichte educatieve agenda. De ambitie is het realiseren van onderwijs waarin leerlingen in Doetinchem dingen leren, die zijn afgestemd op hun capaciteiten en interesses en op de vraag vanuit maatschappij en arbeidsmarkt. We hopen te komen tot een agenda die de dialoog, het samen leren en monitoring samenbrengt met het oog op Doetinchem als onderwijsstad voor de toekomst. Hierbij willen we ook onderzoeken hoe maatschappelijke stages mogelijk ingezet kunnen worden om jongeren kennis te laten maken met de toekomstige arbeidsmarkt. We maken incidenteel een budget van € 20.000 vrij om het ontwikkelen van de educatieve agenda mogelijk te maken.

43. Experimenteerruimte bij Buurtplein

2023: € 250.000 N Structureel *

Wethouder Dales

We willen investeren in experimenteerruimte bij Buurtplein. De accenten van deze experimenteerruimte liggen op de volgende thema's:

- Een nieuwe en extra inzet van stedelijk jongerenwerk op scholen en overlast gevende locaties. Hiermee reageren we op signalen over toenemende problematiek en overlast van jongeren in het VO.
- Het aan de voorkant multidisciplinair beoordelen van casussen (jeugd/gezin), waar de veiligheid in het geding is. Hiermee borduren we voort op de implementatie van de Gelderse Verbeteragenda jeugdbescherming, waaronder de uitvoering van een toekomsttuin, die gericht is op verbeteren van de keten rondom veiligheid en bescherming van jeugdigen.
- Het sturen op resultaatgericht en passend aanbod voor jeugdigen en gezinnen. Door betere sturing hierop, willen we specialistisch aanbod van diverse aanbieders effectiever inzetten om nog beter aan te sluiten bij de hulpvraag van de jeugdige.
- Ontwikkelen plan van aanpak bewustwording huiselijk geweld, met als doel dat mensen signalen sneller herkennen en bespreekbaar durven te maken.

We investeren € 250.000 grotendeels bij Buurtplein om samen met samenwerkingspartners vorm en inhoud te geven aan deze experimenteerruimte. Hiermee willen we de kansen benutten die we in de uitvoering zien, gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van "dure" zorg en/of uithuisplaatsingen van jeugdigen. Bij een succesvolle uitwerking en evaluatie wordt in 2023/2024 duidelijk of de experimenten structureel geborgd worden.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts een jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

44. Doorontwikkelen en uitbreiden inzet POH

2023: BN Structureel

Wethouder Dales

In 2023 werken we verder aan een bredere dekking en grotere spreiding van POH Jeugd-GGZ in Doetinchemse huisartsenpraktijken. De inzet is erop gericht om in 2023 toe te werken naar aanwezigheid bij 14 huisartsenpraktijken. Daartoe verschuiven we (budgetneutraal) middelen van taakveld 6.72 (individuele voorzieningen jeugd) naar taakveld 6.2 (wijkteams), zodat Buurtplein in samenspraak met de huisartsenpraktijken deze uitbreiding kan vormgeven. Budget neutrale verschuiving: voor 2023 € 80.000 oplopend tot € 100.000 voor 2024 e.v.

45. Prognose Sociaal domein (Jeugdwet, WMO)

2023: € 1.350.000 N Structureel

Wethouders, Huizinga, Dales, Moors

Jeugdwet en WMO

Momenteel loopt de geactualiseerde prognose (jeugdhulp, WMO, beschermd wonen) in de pas met de opgenomen prognose in de 1e bestuurlijke monitor. Per 1 juli 2022 zijn de nieuwe inkoopcontracten met de aanbieders jeugdhulp en WMO (inclusief beschermd wonen) ingegaan. Op het moment van het opstellen van deze 2e bestuurlijke monitor leidt dit niet tot een gewijzigde prognose. De periode van een kleine twee maanden is hiervoor te kort. Daarnaast vindt de komende periode uitwerking en besluitvorming plaats over de wijze van afrekenen van de nieuwe inkoopcontracten met aanbieders tussen de regiogemeenten. Zodra er meer bekend is over de effecten van de nieuwe inkoop (inclusief de overgangperiode) en de besluitvorming over de afrekening, wordt de prognose daarop geactualiseerd. Op basis van de huidige uitgangspunten, kennis en inzichten in de budgetten en ontwikkelingen laat de prognose Jeugdwet en WMO voor 2023 een nadeel zien van € 1.350.000.

46. Antidiscriminatie-pact

2023: € 10.000 N Incidenteel

Wethouder Huizinga

We sluiten een breed antidiscriminatie-pact met het bedrijfsleven en organisaties in lijn met artikel 1 van de Grondwet. Om dit te realiseren wordt incidenteel een budget aangevraagd ad € 10.000 voor 2023.

47. Niet realiseren korting meicirculaire valpreventie

2023: € 47.000 N Structureel
 2024: € 71.000 N Structureel
 2025: € 73.000 N Structureel
 2026: € 80.000 N Structureel

Wethouder Moors

Het kabinet heeft valpreventie, als kostenbesparende preventiemaatregel, in het Coalitieakkoord opgenomen. Valpreventie draagt bij aan gezond ouder worden en leidt tot netto besparingen in de domeinen Zvw en Wlz. Er dient geïnvesteerd te worden in het opschalen van beweegprogramma's, het uitvoeren van de multifactoriële interventie en de organisatie van opsporing en screening. De maatregelen die nodig zijn voor implementatie worden komende periode met alle relevante stakeholders, zo ook de gemeenten, uitgewerkt. Dit leidt vanaf 2023 tot een taakstellende besparing in het gemeentefonds.

Op dit moment zien we geen mogelijkheden om deze besparing kunnen realiseren. Te meer omdat wij tot nu toe géén specifieke uitkering voor valpreventie ouderen hebben ontvangen van het Rijk. Uit de tekst blijkt dat het Rijk, samen met stakeholders, aan de slag gaat met een implementatieplan. Hieruit zou moeten blijken hoe gemeenten met de inhoudelijke opdracht aan de slag moeten. Met als uiteindelijke doel een besparing WLZ en ZVW. Nu blijkt uit de tekst uit de meicirculaire eerder dat gemeenten moeten investeren in valpreventie voor ouderen.

48. GGD NOG Robuust begroten

2023: € 32.000 N Structureel
 2024: € 16.000 N Structureel
 2025: € 7.000 N Structureel
 2026: € 12.000 V Structureel

Wethouder Huizinga

De raad heeft op 25 mei 2022 besloten in te stemmen met de 1e en 2e begrotingswijziging GGD NOG 2023. De 1e betreft de uitvoering van het programma GGD Robuust. De 2e is het onderbrengen van de jeugdgezondheid adolescenten onder de reguliere jeugdgezondheid. Dit vraagt een structurele en incidentele bijdrage van gemeente.

Wat mag het kosten?

Het ministerie van BZK heeft eind juni een nieuw IV-3 informatie voorschrift gepubliceerd dat vanaf verslagjaar 2023 verplicht is. De taakvelden op het gebied van individuele voorzieningen WMO en Jeugdzorg worden opgedeeld. Hieronder is te zien welke taakvelden het betreft.

Het taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ wordt opgedeeld in vier nieuwe taakvelden:

- 6.71a – Hulp bij het huishouden (WMO)
- 6.71b – Begeleiding (WMO)
- 6.71c – Dagbesteding (WMO)
- 6.71d – Overige maatwerkarrangementen (WMO)

Het taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- wordt opgedeeld in tien nieuwe taakvelden:

- 6.72a – Jeugdhulp begeleiding
- 6.72b – Jeugdhulp behandeling
- 6.72c – Jeugdhulp dagbesteding
- 6.72d – Jeugdhulp zonder verblijf overig
- 6.73a – Pleegzorg
- 6.73b – Gezinsgericht
- 6.73c – Jeugdhulp met verblijf overig
- 6.74a – Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf
- 6.74b – Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
- 6.74c – Gesloten plaatsing

Het taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ wordt opgedeeld in twee nieuwe taakvelden:

- 6.81a Beschermd wonen (WMO)
- 6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

Het taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18- wordt opgedeeld in twee nieuwe taakvelden:

- 6.82a Jeugdbescherming
- 6.82b Jeugdreclassering

In de tabel wat mag het kosten hebben we de voorgestelde aanpassingen zoveel als mogelijk verwerkt. In een aantal gevallen was het niet op deze korte termijn mogelijk om de lasten op de "oude" taakvelden te vertalen naar de nieuwe. Dit mag ook van het Rijk. Zij geven aan dat, door de korte tijd tussen de aankondiging van de verfijning van de taakvelden en de invoering ervan, 2023 een overgangsjaar is. In het Iv3-model 2023 zijn daarom zowel de "oude" taakvelden WMO en Jeugd opgenomen als de nieuwe gedetailleerde taakvelden.

De mutatie die ontstaat door het in plaats vanaf jaarschijf 2023 in 2024 de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting te voeden t.b.v. geldend IHP is in administratief technische zin gekoppeld aan programma 4. Daarom is de mutatie niet zichtbaar in de volgende tabel.

Programma: 2. Sociale en veerkrachtige samenleving #		Uitgaven	Inkomsten	Saldo begroot	Mutatie reserve	Resultaat
4.2 Onderwijshuisvesting	bijzonder onderwijs	858.442		-858.442	0	-858.442
	bijzonder speciaal onderwijs	458.176		-458.176	0	-458.176
	bijzonder voortgezet onderwijs	516.300		-516.300	0	-516.300
	openbaar onderwijs	1.798.579		-1.798.579	0	-1.798.579
	openbaar praktijk onderwijs	362.206		-362.206	0	-362.206
	openbaar voortgezet onderwijs	96.528	6.120	-90.408	0	-90.408
	personeelskosten	78.578		-78.578	0	-78.578
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	beroepsonderwijs	753.780	753.780	0	0	0
	leerlingvervoer	783.200		-783.200	0	-783.200
	leerplicht	25.200		-25.200	0	-25.200
	oab	1.529.082	1.490.632	-38.450	0	-38.450
	overige baten en lasten	37.240		-37.240	0	-37.240
	personeelskosten	325.679		-325.679	0	-325.679
	peuteropvang/kinderopvang	-52.706	54.675	107.381	0	107.381
	peuterspeelzalen		30.903	30.903	0	30.903
	reservering lasten schoolgebouwen	3.091.077	24.560	-3.066.517	0	-3.066.517
	rmc	2.380.415	2.800.455	420.040	0	420.040
	vandalisme en beveiliging schoolgebouwen	97.260	25.970	-71.290	0	-71.290
	volwasseneneducatie	17.500	34.950	17.450	0	17.450
5.1 Sportbeleid en activering	overige baten en lasten	370.890		-370.890	0	-370.890
	personeelskosten	87.309		-87.309	0	-87.309
	schoolsport	3.990		-3.990	0	-3.990
	sportbedrijf	3.282.862	541.077	-2.741.785	0	-2.741.785
	sportservicepunt	-10.000		10.000	0	10.000
	stimulering sportdeelname	230.307	1.696	-228.611	0	-228.611
5.2 Sportaccommodaties	binnensport	1.856.198	844.022	-1.012.176	0	-1.012.176
	buitensport	900.665	156.016	-744.649	0	-744.649
	personeelskosten	21.614		-21.614	0	-21.614
	sport algemeen	13.200		-13.200	0	-13.200
	stimulering sportdeelname	251.162		-251.162	0	-251.162
	zwembaden	-707		707	0	707
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	amphion	857.293	67.130	-790.163	0	-790.163
	cultuur beleid en evenementen	2.720.412		-2.720.412	0	-2.720.412
	Gruitpoort	157.076	143.820	-13.256	0	-13.256
	kunst	2.958		-2.958	0	-2.958
	Muziekschool	31.328		-31.328	0	-31.328
	personeelskosten	98.475		-98.475	0	-98.475
5.4 Musea	cultuurhistorie	98.750		-98.750	0	-98.750
5.6 Media	bibliotheek	1.082.239		-1.082.239	0	-1.082.239
	Mediabeleid	79.890		-79.890	0	-79.890
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	algemene kosten sociaal domein	743.470	5.300	-738.170	0	-738.170
	algemene voorzieningen	42.890		-42.890	0	-42.890
	Jongeren centrum	0		0	0	0
	kinderopvang toezicht en	150.790		-150.790	0	-150.790

	handhaving					
	Noaberfonds	113.940		-113.940	0	-113.940
	Ouderenontmoetingspunt	87.110		-87.110	0	-87.110
	personeelskosten	1.919.576		-1.919.576	0	-1.919.576
	Preventie jeugd	440.230		-440.230	0	-440.230
	Preventie-alg.voorziening :Stadskamer	1.595.605	638.244	-957.361	0	-957.361
	Preventie-alg.voorziening: Paupopus	0		0	0	0
	Racisme en discriminatie	49.550		-49.550	0	-49.550
	slachtofferhulp	13.710		-13.710	0	-13.710
	Vreemdelingen	473.940	235.000	-238.940	0	-238.940
	Vrijwilligerswerk	531.400		-531.400	0	-531.400
	wijkgericht maatwerk & buurthuizen	324.961	252.510	-72.451	0	-72.451
	ZOOV (regio taxi)	864.180		-864.180	0	-864.180
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Buurtplein	10.426.552		-10.426.552	0	-10.426.552
6.3 Inkomensregelingen	armoedebeleid: bijzondere bijstand	780.390		-780.390	0	-780.390
	armoedebeleid: bijzondere bijstand (onbelast)	1.130.830		-1.130.830	0	-1.130.830
	armoedebeleid: compensatie zorgkosten	476.150		-476.150	0	-476.150
	armoedebeleid: kwijtschelding	1.164.788		-1.164.788	0	-1.164.788
	armoedebeleid: meedoenarrangement	772.340		-772.340	0	-772.340
	Buig periodieke bijstand	23.907.513	18.058.000	-5.849.513	0	-5.849.513
	personeelskosten	557.578		-557.578	0	-557.578
6.4 WSW en beschut werk	Sociale werkvoorziening	7.852.000		-7.852.000	0	-7.852.000
6.5 Arbeidsparticipatie	Reintegratie	2.699.000		-2.699.000	0	-2.699.000
	werkgelegenheid	480.404		-480.404	0	-480.404
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	personeelskosten	86.685		-86.685	0	-86.685
	Wmo: rolstoelverstrekingen	387.390		-387.390	0	-387.390
	Wmo: vervoersvergoedingen	675.510		-675.510	0	-675.510
	Wmo: woonvoorzieningen	490.500		-490.500	0	-490.500
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	armoedebeleid: schulddienstverlening	75.255	146.510	71.255	0	71.255
	personeelskosten	1.146.146		-1.146.146	0	-1.146.146
	Wmo: begeleiding	6.687.380		-6.687.380	0	-6.687.380
	Wmo: eigen bijdrage hh/bg/wrv	0	546.760	546.760	0	546.760
	Wmo: schoonhuis	8.407.790		-8.407.790	0	-8.407.790
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdzorg	19.808.430	80.000	-19.728.430	0	-19.728.430
	personeelskosten	181.128		-181.128	0	-181.128
	Wmo: begeleiding	0		0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	beschermd wonen	0		0	0	0
	Beschermd wonen: eigen bijdrage		700.000	700.000	0	700.000
	Beschermd wonen: reservering	21.269.236		-21.269.236	0	-21.269.236
	Maatschappelijke opvang lokaal	88.630		-88.630	0	-88.630

	Maatschappelijke opvang regionaal	4.399.375	82.200	-4.317.175	0	-4.317.175
	personeelskosten	210.454		-210.454	0	-210.454
	Veilig thuis Wmo	191.740		-191.740	0	-191.740
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Beschermingstafel	20.000		-20.000	0	-20.000
	personeelskosten	0		0	0	0
7.1 Volksgezondheid	openbare gezondheidszorg	2.361.073		-2.361.073	0	-2.361.073
	personeelskosten	55.053		-55.053	0	-55.053
Totaal		149.433.119	27.720.330	-121.712.789	0	-121.712.789

3.3 Programma - Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving

Voor dit thema zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- A. De leefomgeving laten we 'mooier' achter dan we deze aantreffen in het belang van een duurzame toekomst.
- B. Een woningvoorraad die aansluit bij de behoeften van de veranderende bevolking
- C. Doetinchem heeft een leefomgeving die bijdraagt aan de vitaliteit van bewoners in wijken en dorpen.
- D. Bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren zijn betrokken bij de leefomgeving.
- E. We verkleinen de ecologische voetafdruk.
- F. De leefomgeving is veilig.

Wat willen we bereiken?

A. De leefomgeving laten we mooier achter dan we deze aantreffen in het belang van een duurzame toekomst

De wereld mooier achterlaten dan we deze aantreffen, oftewel goed rentmeesterschap, is onze benadering van de leefomgeving. We hebben hierbij uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, voedselproductie, klimaatadaptatie, gezondheid, biodiversiteit, vergroening van de agrarische sector en het behoud van waardevolle natuur en landschap. In onze omgeving moeten we onder andere inspelen op de demografische ontwikkelingen, ontwikkelingen op de woningmarkt, huisvesting van (onderwijs)voorzieningen, ontmoetingspunten in de wijk en leegstand. Deze vraagstukken pakken we in samenhang en samenspraak op.

Een hulpmiddel om dit integraal aan te pakken is de Omgevingswet die in werking treedt in 2023. De Omgevingswet vraagt om een andere houding en nieuwe vormen van samenwerking tussen inwoners, bedrijven en overheid bij totstandkoming van integrale ontwikkeling van gebieden. Daarbij is de (digitale) informatievoorziening een belangrijke voorwaarde zodat iedereen kan beschikken over dezelfde informatie. Meer betrokkenheid van inwoners is het oogmerk, terwijl inwoners geacht worden ook meer verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving. Om daartoe te komen, moet er veel geïnvesteerd worden in zorgvuldige processen.

Voor bewoners is het van belang dat er in hun leefomgeving die voorzieningen zijn die passen bij wat in wijk of dorp gewenst is. Daarbij kijken we op de schaal van de leefomgeving naar de behoefte aan bijvoorbeeld groen, recreatie, sport, zorg, winkels en cultuur. Ook het vraagstuk van leegstaand maatschappelijk vastgoed wordt daarin meegenomen. Daar waar bewoners of ondernemers zelf initiatieven ontplooien, sluiten we aan of faciliteren we deze.

Wat gaan we daarvoor doen?

A1. Opstellen Omgevingsvisie

In 2023 wordt een eerste versie van een omgevingsvisie vastgesteld volgens de uitgangspunten van de Omgevingswet. De wet gaat er van uit dat het een dynamisch product is dat vervolgens met enige regelmaat (bijvoorbeeld eens in de twee jaar) wordt geactualiseerd op de onderdelen waar dat voor nodig is. De informatie uit de omgevingsagenda, zoals begin 2022 besproken door de gemeenteraad, wordt als basis gebruikt. Deze wordt geactualiseerd op de beleidsonderdelen die aan verandering onderhevig zijn. Het gaat naar verwachting om de onderdelen mobiliteit, wonen, groen, duurzaamheid, klimaat en economie. Bij het vaststellen van de omgevingsvisie wordt oud beleid ingetrokken. Op den duur zal dit betekenen dat sectoraal beleid komt te vervallen. De omgevingsvisie is onder de Omgevingswet het eerste toetsingsinstrument. In deze eerste omgevingsvisie zullen behalve beleidsonderdelen, ook de door de gemeenteraad geformuleerde opgaven uit de omgevingsagenda in beeld worden gebracht. Deze hebben betrekking op de stationsomgeving, de woonopgave, de binnenstad en een deel van het landelijk gebied (voor alle onderdelen excl. landelijk gebied zie de toelichting bij programma Doetinchem 2036). Alvorens de omgevingsvisie ter vaststelling wordt aangeboden aan de raad en het officiële inspraaktraject ingaat, zal er per opgave en te actualiseren beleidsterrein participatie plaats vinden.

A2. Aanpassen processen op invoeren Omgevingswet

Als de Omgevingswet op 1 januari 2023 in werking treedt, dan zijn onze werkprocessen voor beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving aangepast op de nieuwe wet. Voor beleid geldt dan dat we gaan werken met het tijdelijke omgevingsplan en bezig zijn met het opstellen van het nieuwe omgevingsplan. Voor vergunningverlening zijn de processen aangepast naar de nieuwe behandeltermijnen. De werkprocessen van toezicht en handhaving worden aangepast om aan de wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) te voldoen. De Wkb heeft veel impact. Bouwtoezicht wordt gelegd bij externe kwaliteitsborgers, maar de administratieve afhandeling blijft bij de gemeente. We mogen minder leges heffen, maar we krijgen wel meer werk erbij door de nieuwe wet en de wijze van uitvoering.

A3. Uitwerken opgave landelijk gebied

We inventariseren de lopende ontwikkelingen voor het landelijk gebied in de deelgebieden Gaanderen en Slangenburg. Op basis daarvan vinden verdiepende gesprekken plaats met stakeholders in de deelgebieden en vinden er keukentafel- en erfgesprekken plaats met agrariërs. Uiteindelijk zullen deze opbrengsten leiden tot een plan voor meervoudig ruimtegebruik in deze delen van het landelijk gebied.

Wat willen we bereiken?*B. Een woningvoorraad die aansluit bij de behoeften van de veranderende bevolking*

Doetinchem heeft als centrumgemeente in de Achterhoek met goede voorzieningen en mooie dorpen veel te bieden als mooie plek om te wonen. Uitgangspunt van het huidige woningbouwbeleid is dat er gebouwd wordt naar behoefte. We werken daarom met een woningbouwprogramma, dat rekening houdt met de behoefte van woningzoekenden.

In heel Nederland is er op dit moment sprake van een tekort aan woningen. Ook in de gemeente Doetinchem is de druk op de woningmarkt groot. We zien dat de huidige woningvoorraad niet in alle gevallen aansluit bij de vraag van woningzoekenden. Starters en jongeren hebben moeite om de woningmarkt te kunnen betreden en senioren lukt het slechts in beperkte mate om een passende woning te vinden. Daarbij is de verwachting dat het aantal senioren de komende jaren verder toe neemt en de gemiddelde woningbezetting kleiner wordt.

Wat gaan we daarvoor doen?*B1 . Inzetten op aanpak leegstand*

We zetten actief in op het aanpakken van leegstand. Het gaat zowel om leegstaande winkels als om leegstaande kantoren. We monitoren actief en maken veranderingen mogelijk om vastgoed opnieuw te gebruiken, maar dan ten behoeve van woningen. Hiervoor hebben we het transformatieloket. Op dit moment kennen we weinig leegstaande woningen. Maar woningen die niet langer aan de vraag voldoen moeten we vernieuwen en verduurzamen of slopen. We stellen daarbij hoge eisen aan energiebesparing, aardgasloos verwarmen, eigen energieopwekking en klimaatbestendigheid.

B2 . Een nieuwe woonvisie

Zie programma Doetinchem 2036.

Wat willen we bereiken?*C. Doetinchem heeft een leefomgeving die bijdraagt aan de vitaliteit van bewoners in wijken en dorpen*

Een gezonde leefomgeving is een groene en duurzame leefomgeving. Dat is een kwaliteit in onze gemeente die we blijvend willen versterken. Hier kijken we naar het grotere geheel van onze groenstructuren, duurzame wijken maar ook naar initiatieven op kleine schaal. Maatregelen voor klimaatadaptatie en duurzaamheid lenen zich er bij uitstek voor om te koppelen aan andere (groene) projecten of initiatieven. We willen wonen, werken, bewegen, ontmoeten en beleven in een groene omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

C1. Verduurzaming verschillende wijken

In Overstegen stimuleren we in het plattedakendorp particuliere woningeigenaren om hun woning te verduurzamen. Dit sluit aan bij een grootschalige renovatie van woningen door Sité. Voor dit project zijn middelen uit het Volkshuisvestingsfonds beschikbaar. Doel is om zoveel mogelijk van het gespikkelde bezit (huur en koop door elkaar) te verduurzamen, zodat deze woningen op een later moment relatief eenvoudig aardgasloos kunnen worden gemaakt. We zoeken hierin actief de samenwerking met bewoners. We willen namelijk vanuit deze renovatie ook de sociale cohesie in de buurt versterken. In de Muziekbuurt en Dichtersbuurt maken we in 2023 een start om particuliere woningeigenaren te stimuleren hun woning te verduurzamen. Ook voor deze wijken zijn middelen beschikbaar uit het Volkshuisvestingsfonds. In totaal hebben we voor de verduurzaming tot 2030 per jaar € 93.000 hiervoor gereserveerd in de begroting. Ook hier is versterken van de sociale cohesie een van de doelen. In Overstegen zijn inmiddels 14 offerte-aanvragen aan de Noabers (consortium uitvoerende bedrijven) voor de verduurzamingswerkzaamheden gedaan. Twee offertes zijn inmiddels goedgekeurd en getekend onder voorbehoud van subsidie en financiering. De eerste subsidiebeschikkingen volgen binnenkort.

Wat willen we bereiken?

D. Bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren zijn betrokken bij de leefomgeving

Bij veel plannen met invloed op de fysieke leefomgeving vragen bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren om betrokken te worden. De vraag om betrokkenheid is de afgelopen jaren toegenomen en veranderd. De vorm van betrokkenheid verschilt per situatie. Dit, maar ook de komst van de Omgevingswet vraagt om meer strategisch in te gaan zetten op participatie in onze plannen. Het strategisch nadenken over participatie wordt steeds belangrijker, ook in het sociaal domein. Met de Handreiking Participatie is voor de diverse initiatieven uit de samenleving helder welke voorwaarden we hieraan stellen.

Wat gaan we daarvoor doen?

D1 . Invulling geven aan participatie

We zetten het beleid om inwoners zoveel mogelijk te betrekken bij plannen met invloed op de fysieke leefomgeving voort. Grote projecten kunnen een specifieke participatieaanpak verlangen. Niet alleen tijdens het project, maar ook al in de voorbereiding. De Handreiking Participatie dient daarbij als leidraad. Het integraler en strategisch benaderen van participatie wordt steeds belangrijker in de dagelijkse uitvoeringspraktijk. Daar zetten we steeds meer op in.

Wat willen we bereiken?

E. Doetinchem verkleint zijn ecologische voetafdruk

Doetinchem en de Achterhoek hebben zich verbonden aan de opgave om een energieneutrale gebouwde omgeving te realiseren in 2050. Een energieneutrale gebouwde omgeving in de Achterhoek betekent dat er binnen de grenzen van de Achterhoek net zoveel energie wordt opgewekt als er wordt gebruikt. Dat is een enorme transitieopgave die alleen door een gezamenlijke aanpak en inzet van inwoners, ondernemers, organisaties en overheid te realiseren is. De transitiepaden zijn besparen, opwekken en warmte.

Ook willen we betekenisvolle stappen zetten richting een meer circulaire lokale economie. Kernbegrippen daarbij zijn het verder scheiden van afval, het omzetten van afval naar grondstof en het zoveel mogelijk hergebruiken van materialen.

Wat gaan we daarvoor doen?

E1 . Opstellen Regionale Energiestrategie voor de Achterhoek

In 2023 werken we met de Achterhoekse gemeenten aan de RES 2.0. Daarin worden de afspraken uit de RES 1.0 verder geconcretiseerd en zullen we ook de opgave ten aanzien van energiebesparing een plek geven. We streven naar een optimale mix van zon op dak, zon op land en wind tegen zo laag mogelijke kosten. Het initiatief ligt hiervoor bij de initiatiefnemer. Er zijn op dit moment vier initiatieven voor zonneparken en een windinitiatief.

E2. Stimuleren verduurzaming vastgoed particulieren en ondernemers

We stimuleren gebouweigenaren continu om te investeren in hun woning of pand. Het energieloket maakt woningeigenaren wegwijs in geschikte energiemaatregelen en beschikbare subsidies en leningen. Het energieloket draait ook verschillende projecten op het gebied van collectieve inkoop van energie en op het gebied van voorlichting. Ook voor bedrijven worden door het energieloket en Achterhoek Onderneemt Duurzaam in opdracht van de gemeente verschillende acties opgezet, zoals de gratis energiescan en de ondersteuning bij zon op dak.

E3 . Versterken circulaire economie

Een circulaire economie is een economie zonder verspilling. Hiervoor willen we een systeem creëren waarin water, energie en grondstoffen niet verloren gaan, maar zoveel mogelijk behouden en zo efficiënt mogelijk worden hergebruikt. Dit vraagt om anders denken en doen. Waar mogelijk sluiten we kringlopen en voorkomen we afval en verspilling door het maximaliseren van de waarde van grondstoffen en producten.

We richten ons daarbij op het circulair maken van drie belangrijke waardeketens: we focussen op circulaire gebiedsontwikkeling, voedsel & landbouw en we geven we het goede voorbeeld met een circulaire gemeentelijke organisatie. Daarnaast ondersteunen we lokale en regionale 'circulaire' initiatieven, bijvoorbeeld op bedrijventerrein Wijnbergen, en participeren we in de Cirkelregio Achterhoek. Tot slot geven we uitvoering aan de oprichting van een circulair ambachtscentrum door Buha in samenwerking met verscheidene lokale partners.

E4. Uitvoeren transitievisie warmte

We zijn in 2022 gestart met de uitvoering van de in 2021 vastgestelde Transitievisie Warmte. We gaan in 2023 verder in de eerste twee buurten in de wijk Dichteren met het opstellen van buurtuitvoeringsplannen. Daarvoor voeren we een participatief proces met de inwoners en andere stakeholders om te komen tot verduurzaming en uiteindelijk tot een duurzaam warmtealternatief.

E5. Bestrijden energiearmoede

Al jaren stimuleren we het treffen van energiebesparende maatregelen aan woningen. Recent zijn de gasprijzen flink gestegen, waardoor bij veel mensen de komende jaren de energierekening een stuk hoger uit zal vallen. De stijgende energieprijzen geven voor veel mensen aanleiding om energiebesparende maatregelen te treffen aan de woning. Dit draagt bij aan de energiebesparingsopgave waar we voor staan. Echter, niet iedereen heeft (voldoende) financiële ruimte om energiebesparende maatregelen te treffen aan de woning. Daar waar die ruimte er niet is, zal de financiële armslag nog kleiner worden. Het Rijk heeft deze problematiek ook onderkend en heeft budget beschikbaar gesteld voor het aanbrengen van energiemaatregelen in woningen van inwoners waar energiearmoede speelt. In 2023 gaan we binnen het thema grip op energie verder met de uitvoering van de aanpak energiearmoede.

E6. Klimaatadaptatie

Door klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen toe. Dat levert risico's op voor onze economie, gezondheid en veiligheid. Het is van groot belang dat wij ons aanpassen aan deze veranderingen. Het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie is een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om Nederland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te hebben ingericht. Dit plan versnelt en intensificeert de aanpak. Het bestaat uit het aanpassen (adaptatie) van de omgeving aan klimaatverandering door maatregelen in de ruimtelijke inrichting. Het plan is gebaseerd op vijf pijlers:

1. Stad en dorp gezond en groen
2. Adaptief landelijk gebied
3. Robuuste vitale infrastructuur
4. Ontwikkelingen klimaatbestendig
5. Betrokken en actieve mensen

Wij hebben nog geen concreet beeld van alle financiële gevolgen van klimaatadaptatie. Als we met de uitvoering aan de slag gaan wordt het financiële beeld scherper. Het lijkt waarschijnlijk dat de uitvoering de komende jaren een fors beslag zal leggen op de gemeentelijke financiële middelen.

Dit is een aandachtspunt bij de komende kadernota's en begrotingen van de gemeente. We willen klimaatadaptatie zoveel mogelijk verbinden en slim koppelen aan andere opgaven. Door deze koppeling kunnen we gebruik maken van reeds beschikbare instrumenten, kennis, capaciteit en financiële middelen. Juist ook omdat klimaatadaptatie een integrale opgave is dat aan bijna alle werkvelden raakt.

Wie hebben we daarbij nodig (verbonden partijen) ?

Verbonden partijen en/of andere partijen die bijdragen aan de realisatie van deze doelstellingen zijn:

Verbonden partijen

- ODA;
- Buha.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen (zie paragraaf 4.6).

Andere partijen

- Politie;
- Inspectie;
- Provincie Gelderland;
- Waterschap Rijn en IJssel;
- Wijknetwerk;
- Site Woondiensten.

Wat zijn de nieuwe ontwikkelingen in de begroting 2023?

Ontwikkelingen en afwijkingen eerste bestuurlijke monitor 2022

	Nieuwe ontwikkelingen begroting 2023 vanuit 1e bestuurlijke monitor Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	2023	2024	2025	2026
	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
49	BM1 Inhuur toezichthouder tlv omzettaakstelling	0	0	0	0
50	BM1 Knuppelpad Akkermansbeek Gaanderen (investering 2022)	-12	-11	-11	-11
51	BM1 Wijkbeheer	85	85	85	85
52	BM1 Leader	-21	-21	-21	-21
53	BM1 Vitaal landelijk gebied	-70	-70	-70	70
	Totaal	-18	-17	-17	123

49. Inhuur toezichthouder (dekking uit omzettaakstelling)

2023: BN Incidenteel

Wethouder Steintjes

De capaciteit voor toezicht bij de in uitvoering zijnde investeringsprojecten, is voor een deel van dit jaar onvoldoende. Hiervoor wordt tijdelijk extra capaciteit ingekocht in de vorm van tijdelijke inhuur. Deze inhuur komt volledig ten laste van de investeringsprojecten. Hierdoor neemt de omzettaakstelling toe met circa € 70.000 (dit is inclusief overhead).

50. Knuppelpad Akkermansbeek Gaanderen (investering 2022)

2023: € 12.000 N Structureel

Wethouder Steintjes

In natuurpark Akkermansbeek in Gaanderen is een houten steiger aangelegd in 2010 om zo een recreatieve route te creëren. Bij een inspectie in januari 2021 is naar voren gekomen dat zowel de liggers als de palen structureel houtrot vertonen. In de afgelopen jaren zijn er al veel reparaties door Buha uitgevoerd. Verder onderhoud is niet meer rendabel en vervangen de enige optie. In de huidige staat kan de veiligheid kan niet meer gegarandeerd worden. Het vlonder pad wordt veel gebruikt en is het karakteristieke element van het natuurpark. Het zorgt voor een optimale beleving van de verschillende seizoenen in de natuur. Het betreft een investering voor 2022 van € 140.000. De kapitaallasten (in 2023: € 11.600) worden verwerkt in de begroting 2023.

51. Wijkbeheer

2022: € 85.000 V Structureel

Wethouder Steintjes

Het betreft een verrekening als gevolg van verzelfstandiging sport zoals opgenomen in de begroting 2020. Deze verrekening is onterecht opgenomen. Dit is in de jaarrekening 2020 en 2021 geconstateerd maar nog niet structureel verwerkt in de begroting. Hierdoor ontstaat een structureel voordeel van €85.000. Voorgesteld wordt om deze aanmelding ook op te nemen in de begroting 2023.

52. Leader

2023: € 21.000 N Structureel

Wethouder Lambregts

LEADER is een onderdeel van het GLB ofwel het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid dat in vernieuwde vorm in 2023 start. Hoewel de start van de huidige LEADER moeizaam was, heeft het uiteindelijk tot prachtige initiatieven voor de Achterhoek en voor Doetinchem geleid. De Silo Art Tour met de 'Reizende Hond' is wellicht het meest permanent zichtbare LEADER-initiatief binnen Doetinchem. Een nieuwe LEADER-periode voor Doetinchem wordt voorbereid in 2022.

Voor deze nieuwe tranche wordt eenzelfde bijdrage voorgesteld, als de afgelopen LEADER periode zijnde € 483.500. Wel is de looptijd van deze tranche 5 jaar (van 2023 tot 2027) korter dan de vorige. In de huidige meerjarenbegroting is een bedrag van € 75.810 structureel opgenomen. Gelet de kortere periode wordt voorgesteld de bijdrage structureel te verhogen naar €96.700 per jaar.

53. Vitaal landelijk gebied

2023: € 70.000 N Structureel

Wethouder Lambregts

De gemeente Doetinchem heeft een vitaal landelijk gebied en wil dat met alle opgaven die erop afkomen ook zo houden. Thema's als stikstof, droogte, klimaatverandering, energietransitie, biodiversiteit en waterkwaliteit brengen opgaven met zich mee en kunnen leiden tot een verandering van grondbehoefte en -gebruik. Ook het verbeteren van de leefbaarheid en het voorkomen van ondermijning speelt er nadrukkelijk. Voor het landelijk gebied wordt een omgevingsvisie opgesteld, waarbij deze opgaven worden betrokken. Daarbij heeft de rijksoverheid besloten tot het opstellen van een Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Dit zal leiden tot (meer) gebiedsgericht werken, waarbij eveneens invulling wordt gegeven aan onder meer genoemde opgaven.

Eerder heeft de gemeente besloten tot het aanstellen van een beleidsmedewerker Landelijk Gebied. Om beter zicht te krijgen op het landelijk gebied en de ontwikkelingen die er plaatsvinden moeten er verkenningen en onderzoeken worden uitgevoerd. Eén en ander zal input zijn voor de op te stellen omgevingsvisie en de uitvoering van nieuwe gebiedsplannen. Hiervoor is budgetruimte benodigd. Bodem en water zullen sturend zijn in de op te stellen gebiedsplannen bij ontwikkelingen. Uit de uit te voeren analyses en onderzoeken moet onder meer blijken waar welke ontwikkelingen passend zijn. Om bijvoorbeeld bij vruchtbare gronden te kunnen sturen op landbouw en bij schrale zandgronden te kunnen koersen op een ander passend gebruik. Waar liggen kansen voor natuurontwikkeling, energieopwekking, vergroten van de biodiversiteit en waar zijn koppelkansen aanwezig voor een meervoudig grondgebruik? Onderzoek naar vrijkomende agrarische percelen en erven om te kunnen anticiperen en koersen naar een beter passend gebruik, maar ook ongewenst gebruik als bijvoorbeeld ondermijnende activiteiten te voorkomen. Vooralsnog wordt voorgesteld om voor het landelijk gebied een structureel budget op te nemen van €70.000,- per jaar. Mogelijk vindt er op een later moment nog een bijstelling plaats als duidelijk wordt voor welke opgaaf de gemeente Doetinchem de komende jaren staat.

Wat zijn de nieuwe ontwikkelingen in de begroting 2023?

	Nieuwe ontwikkelingen 2e bestuurlijke monitor Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	2023	2024	2025	2026
	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
54	CA Voorbereidingskrediet ruimtelijke projecten € 750.000	BN	0	0	0
55	CA Bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling	0	-1.500	0	0
56	CA Transformatie van vastgoed (transformatieloket Doetinchem)	-30	-30	0	0
57	CA Regio-express	-60	-34	-34	-34
58	CA Mobiliteitsplan	-75	-150	-225	-300
59	OV Herbestemming boerderij Natuurpark Overstegen	-110	-10	-10	-10
60	OV Kostenverhaal ruimtelijke initiatieven	-250	0	0	0
61	CA Aanpak circulaire economie	-150	-150	0	0
62	OV Stroomkasten openbare ruimte	-39	-15	-15	-15
63	OV Conform BBV-regels ramen onderhoudskosten civieltechnische kunstwerken	-315	-315	-315	-315
64	CA Tijdelijke impuls en ondersteuning onderhoud Park of Dutch Dreams (PoDD)	-33	-33	-33	0
65	OV Onderhoudsbudget openbare ruimte Wijnbergen de Kwekerij	0	0	-27	-27
66	OV Impulsregeling klimaatadaptatie (BN)	BN	0	0	0
67	OV Impulsregeling aanpak hittestress (BN)	BN	0	0	0
68	OV Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (BN)	BN	BN	BN	BN
69	OV Correctie aanmelding 1 BM Vitaal landelijk gebied (was +70 ingevoerd ipv -70 verschil 140)	0	0	0	-140
	Totaal	-1.061	-2.237	-659	-841

54. Voorbereidingskrediet ruimtelijke projecten (€ 750.000)

2023: BN (krediet) Incidenteel

Wethouders Lambregts en Bulten

Om slagvaardiger te kunnen handelen bij gebiedsontwikkelingsprojecten stellen wij voor een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 0,75 mln. Daarmee wordt er naast het nu al bestaande startkrediet (€ 0,25 mln.) dat bedoeld is in de verkennende fase voor het uitwerken van een bestuursopdracht (om vervolgens naar aanleiding van de verkenning te komen tot een GO of NOGO-besluit) een voorbereidingskrediet ingesteld. Het voorbereidingskrediet vormt een apart krediet om slagvaardig de uitvoering op te kunnen pakken zodra er een GO-besluit is voor een project. Het mandaat om zowel het startkrediet als voorbereidingskrediet op projectniveau in te kunnen zetten ligt dan bij het college van B&W. Verantwoording achteraf naar de raad via de P&C documenten en het MPO. Dekking uit toekomstige grondexploitaties en of kostenverhaalsovereenkomsten volgens revolverend principe. Omdat zowel het startkrediet als het voorgestelde voorbereidingskrediet revolverend zijn is het instellen van dit voorbereidingskrediet per saldo budgettair neutraal.

55. Bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling

2024: € 1.500.000 N Incidenteel

Wethouder Bulten

Voor een toekomstbestendige uitvoering van de ambitie Doetinchem 2036 stellen we voor een bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling in te stellen. Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor investeringen in expliciet gemeentelijk geïnitieerde vastgoedprojecten en of openbare ruimte bij verlieslatende projecten of ten behoeve van cofinanciering bij subsidieaanvragen voor Rijks- en Provinciale subsidieregelingen in de fysieke leefomgeving. [Hiervoor melden we een startbudget aan van € 1,5 miljoen in 2024.](#) Om deze bestemmingsreserve op peil te houden stellen wij voor om deze aan te vullen met toekomstige tussentijdse winstnemingen uit gemeentelijke grondexploitaties, indien het totale rekeningresultaat positief is. Voorstel is deze bestemmingsreserve in te stellen met als kader een minimumniveau van deze reserve van € 1 mln. en een maximum van € 4 mln.).

56. Transformatie van vastgoed (transformatieloket Doetinchem)

2023: € 30.000 N Incidenteel

2024: € 30.000 N Incidenteel

Wethouder Lambregts

Om ook na 2022 een vervolg te kunnen geven aan het faciliteren en begeleiden van transformatie-initiatieven via het transformatieloket, stellen we voor gedurende twee jaar een budget beschikbaar te stellen van € 30.000 jaarlijks. Dit wordt de komende twee jaar met behulp van externe expertise ingezet om het transformatieloket verder te optimaliseren en uit te bouwen. Eerste helft 2023 verwachten wij met de eerste voorstellen te komen voor een update van het bestaande transformatieloket naar een transformatieloket 2.0.

57. Regio Expres

2022: € 60.000 N Incidenteel

2023: € 60.000 N Incidenteel

2024: € 34.000 N Incidenteel

2025: € 34.000 N Incidenteel

2026: € 34.000 N Incidenteel

Wethouder Steintjes

De aanvraag betreft de ambtelijke inzet. De uren van de gemeente betreffen primair richtinggevende inbreng- en meedenk-uren, maar ook werksessies om zaken vanuit de gemeente helder in beeld te krijgen (denk aan de wenselijke verkeersstructuur en goede aansluitingen).

De noodzakelijk onderzoekskosten zullen ten laste komen van het project en dus de provincie en ProRail. De mogelijkheid bestaat echter dat wij zelf (gemeente Doetinchem) aanvullende zaken willen/moeten weten om onze inbreng te ondersteunen. Deze kosten zijn voor eigen rekening.

De totale kosten voor de periode tot en met realisatie van het dubbelspoor (2026) zijn geraamd op ongeveer € 222.000 (dit betreft ambtelijke uren en eventuele onderzoekskosten).

58. Mobiliteitsplan/-fonds

2023: € 75.000 N Structureel
 2024: € 150.000 N Structureel
 2025: € 225.000 N Structureel
 2026: € 300.000 N Structureel

Wethouder Steintjes

Met het opgestelde wegenbeleidsplan hebben we een kaderstellend document hoe wij in de gemeente Doetinchem het beheer van onze bestaande wegen, voet- en fietspaden en infrastructurele kunstwerken vormgeven binnen de wettelijke, bestuurlijke en financiële kaders. Daarbij gaat het ook om hoe we de voor het wegbeheer beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk inzetten. Om het onderhoudsniveau van de infrastructuur op peil te houden en te voorkomen dat onveilige situaties of kapitaalvernietiging ontstaat, is de komende jaren extra budget noodzakelijk. Hiervoor stellen we mobiliteitsfonds in. Het mobiliteitsfonds stelt ons in de gelegenheid om flexibel in te spelen op andere werkzaamheden van bijvoorbeeld BUHA. De volgende wegen zullen worden opgepakt J.F. Kennedylaan, Wijnbergseweg – Doetinchemseweg, Van Hogendorpstraat, Zuivelweg en Mercuriusstraat – Energieweg. De benodigde kredieten komen beschikbaar nadat de raad de begroting vaststelt.

59. Herbestemming boerderij Natuurpark Overstegen

2023: € 10.000 N Incidenteel
 2023: € 100.000 N Incidenteel

Wethouder Steintjes

Op 4 november 2021 heeft de gemeenteraad de motie 'M9 Natuurcentrum Doetinchem' aangenomen. Met deze motie verzocht de raad om de boerderij in Natuurpark Overstegen beschikbaar te stellen voor ontwikkeling van een natuurcentrum. Herbestemming sluit aan op de coalitieagenda 2022-2026 en aan het programma Doetinchem 2036 met als doel het realiseren van een aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving. Waarin de kracht zit in het initiëren van initiatieven ter bevordering van biodiversiteit, groen en beleving in de buurt.

De boerderij valt als accommodatie onder het vastgoedfonds met een huurlast in de orde van circa € 10.000 op jaarbasis. De vaste lasten zijn lastig in te schatten. De verwachting is dat de 5 organisaties de eerste jaren nog te weinig inkomsten kunnen genereren om de vaste lasten te kunnen betalen. De kans is reëel dat zij een beroep gaan doen op een gemeentelijke bijdrage. Het voorstel is om de huurlast van €10.000 als jaarlijks terugkerende subsidie te reserveren.

De boerderij is op dit moment niet geschikt voor het gewenste gebruik als natuurcentrum. Vijf Doetinchemse natuur- & groenorganisaties voeren gezamenlijk een studie uit naar de ontwikkelmogelijkheden voor het natuurcentrum in, en op het erf, van deze boerderij. De verwachting is dat door deze organisaties eind 2022 een plan ter besluitvorming gepresenteerd wordt. Er is in ieder geval een forse verbouwing noodzakelijk om de locatie geschikt te maken voor een natuurcentrum. De minimale investeringskosten zijn grofweg geraamd op € 100.000. De 5 organisaties hebben weinig inkomsten. Het genereren van inkomsten vormt een uitdaging. Het voorstel is om eenmalig de verbouwkosten en kosten zoals een huuroverbrugging (in 2023) te ondersteunen met een bijdrage van maximaal € 100.000 door in de begroting van 2023 een eenmalig een bedrag op te nemen. Door het bedrag nu beschikbaar te stellen, kan bij een akkoord op het plan van de organisaties ook snel tot uitvoering worden overgegaan.

60. Kostenverhaal ruimtelijke initiatieven

2022: € 175.000 N Incidenteel
 2023: € 250.000 N Incidenteel

Wethouder Lambregts

In de afgelopen jaren is gezocht naar oplossingen in knelpunten in de loonsom. Een van de te onderzoeken oplossingen betrof kostentoerekening van ruimtelijke initiatieven. Dit onderzoek is in uitvoering. In 2023 moet dit onderzoek leiden tot een concreet voorstel, zowel financieel als procesmatig. In dit voorstel wordt ook gezocht naar evenwicht tussen kostentoerekening en het stimuleren van initiatieven (ambitie 70.000 inwoners). Ook worden de effecten voor het proces (van kostentoerekening) vanuit de invoering van de Omgevingswet in het voorstel meegenomen. Dit moet leiden tot een besluit. De financiële effecten hiervan worden vervolgens meegenomen in de begroting voor 2024. Eerder is rekening gehouden met extra inkomsten vanuit kostentoerekening voor de begroting in 2023. Dit betekent een financieel nadeel voor de begroting van 2023.

61. Aanpak circulaire economie

2022: € 50.000 N Incidenteel
 2023: € 150.000 N Incidenteel
 2024: € 150.000 N Incidenteel

Wethouder Bulten

Door klimaatverandering en een groeiende bevolking wordt het steeds belangrijker om de beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken. We werken aan een visie op circulaire economie in Doetinchem waarin we ons richten op het creëren van een kringloopeconomie van drie belangrijke waardeketens: Circulaire Gebiedsontwikkeling, Voedsel & Landbouw en een Circulaire Gemeentelijke Organisatie.

We sluiten ons aan bij regionale en provinciale projecten en netwerken op het gebied van innovatie, vestigingsklimaat, circulaire kennisagenda en consumentengoederen, waarbij de gemeente de rol van facilitator pakt. Daarbij haken we graag aan op koppelkansen tussen de energietransitie en circulaire economie en staan we open voor (kleinschalige) lokale circulaire initiatieven.

Wij hebben het doel in 2050 een 100% circulaire economie te zijn. Op dit moment hebben we nog geen exact beeld van de maatregelen die we daarvoor vanaf heden moeten gaan nemen. Wel is duidelijk dat de transitie naar een circulaire economie om meer aandacht, acties en middelen vraagt. Daarom vragen wij in 2022 € 50.000 om een begin te kunnen maken. Voor 2023 en 2024 doen wij een aanmelding van € 150.000 per jaar. Daarmee kunnen we het beleid voor circulaire economie in de steigers zetten en starten met de uitvoering. Met de ervaring en kennis die wij dan zullen opdoen kijken we wat we in de jaren daarna structureel nodig hebben.

62. Stroomkasten openbare ruimte

2023: € 24.000 N Incidenteel
2023: € 15.000 N Structureel

Wethouder Steintjes

In de openbare ruimte bevinden zich 25 elektra aansluitingen die nog onder beheer van de gemeente Doetinchem zijn, te weten: 8 standplaatsen, 2 evenementenaansluitingen, 3 marktaansluitingen (inclusief de putkasten) en 12 voedingspunten voor de stadswifi. Op papier ligt het beheer en onderhoud van de kasten bij de gemeente. In praktijk wordt Buha altijd gevraagd de technische kant voor de gemeente uit te voeren omdat de expertise hiervoor bij Buha ligt. In dit verband heeft Buha al het verzoek gekregen dit structureel te gaan oppakken. Het voorstel is om alle stroomkasten in de openbare ruimte in 1 opdracht mee te nemen om hiermee het beheer en onderhoud goed te borgen. Hiermee komen alle stroomkasten in beheer en onderhoud bij Buha BV. Voor de evenementen op het Mark Tennantplantsoen is het gewenst om een stroomkast te plaatsen. Nu wordt nog gebruik gemaakt van dieselaggregaten. Omdat er bij een aantal kasten sprake is van achterstallig onderhoud zal er eenmalig een inhaalslag gemaakt moeten worden. Deze kosten zijn per onderdeel geraamd.

63. Volgens BBV-regels ramen onderhoudskosten civieltechnische kunstwerken

2023: € 315.000 N Structureel

Wethouder Steintjes

Op basis van het BBV (Besluit begroting en verantwoording) mag klein- en groot onderhoud niet geactiveerd worden. Tot medio 2021 werden de onderhoudslasten nog geboekt op het krediet t.b.v. vervangingsinvesteringen civieltechnische kunstwerken. Dit was onjuist. In de 2e bestuurlijke monitor 2021 en begroting 2022 is dit voor de jaarschijven 2021 en 2022 hersteld. De jaren 2023 en verder worden na opstellen van het nieuwe beheerplan civieltechnische kunstwerken, wat al in voorjaar 2022 is gedaan, nu in de begroting 2023 opgenomen.

Om fluctuaties in de lasten groot onderhoud op te vangen wordt een voorziening gevormd. Het voordeel van de kapitaallasten is onderdeel van aanmelding 80. Reëel ramen investeringen.

64. Tijdelijke impuls en ondersteuning onderhoud Park of Dutch Dreams (PoDD)

2023: € 33.000 N Incidenteel

2024: € 33.000 N Incidenteel

2025: € 33.000 N Incidenteel

Wethouder Steintjes

Voor het PoDD is een vrijwilligersgroep opgezet die het grootste deel van de onderhoudswerkzaamheden voor hun rekening neemt. Hiervoor wordt expertise ingehuurd die een onderhoudsplan verzorgt, traint en stuurt de vrijwilligers. Daarnaast kan deze externe ook de leemte aan expertise overbrengen aan BUHA. Daarmee wordt de komende jaren de basis gelegd om langjarig het onderhoud op het juiste niveau te handhaven.

65. Onderhoudsbudget openbare ruimte Wijnbergen de Kwekerij

2025: € 27.000 N Structureel

Wethouder Lambregts

Op 15 juli 2021 is het stedenbouwkundig plan voor De Kwekerij vastgesteld. Dit is uitgewerkt in een IPOR, dat op 10 mei 2022 is vastgesteld. De oppervlakte dat aan openbaar gebied wordt toegevoegd en de kosten voor het onderhoud hiervan zijn te groot om via de structurele areaaluitbreiding te dekken. Vandaar een aparte aanmelding. Na afronding van het project ([momenteel voorzien voor 2025](#)) zal de toename van beheer en onderhoud aan het totale onderhoudsbudget structureel toegevoegd worden vanaf jaarschijf 2025. In de begroting wordt een aanmelding vanaf 2025 gedaan voor de toename van beheer- en onderhoudsbudget van € 27.000 structureel.

66. Impulsregeling klimaatadaptatie

2023: € 538.000 N Incidenteel

2023: € 538.000 V Incidenteel

Wethouder Steintjes

Om klimaatadaptatie een impuls te geven heeft het Rijk de 'Impulsregeling klimaatadaptatie' in het leven geroepen. Het bedrag kan gebruikt worden om adaptatiemaatregelen versneld uit te voeren, om al geplande ruimtelijke maatregelen uit te breiden met adaptatiemaatregelen, of om nieuwe adaptatiemaatregelen op te pakken. De voorwaarde is dat ze water gerelateerd moeten zijn, omdat het geld uit het Deltafonds komt.

Doetinchem heeft recht op een rijksbijdrage van € 537.992 excl. btw (1/3 deel subsidie) en investeert zelf € 1.075.984 excl. btw (2/3 deel) via reeds beschikbare kredieten. De totaal investering is derhalve € 1.613.976 excl. btw. De maatregelen moeten uiterlijk in 2027 gerealiseerd zijn.

We gaan deze subsidie volledig inzetten voor het project Rekhemseweg-Lijsterbeslaan-Frans Halsweg-Julianaplein. Dit project voldoet aan de subsidievoorwaarden (m.n. oplossen knelpunten wateroverlast) en de gemeentelijke financiering is geregeld. De uitvoering start in 2023. De beschikking verwachten wij in jan/febr.

2023. Vooruitlopend op verwachte subsidie vragen wij € 537.992 beschikbaar in de begroting 2023 te stellen, onder de voorwaarde dat deze subsidie inderdaad wordt toegekend

67. Impulsregeling aanpak hittestress

2023: € 173.000 N Incidenteel
2023: € 173.000 V Incidenteel

Wethouder Steintjes

De provincie heeft voor de Achterhoek een subsidieregeling voor aanpak van hitte(stress) opgesteld. De werkregio Achterhoek+ (samenwerking van 11 gemeenten) heeft de aanvraag gezamenlijk uitgewerkt. Voor de Achterhoek+ is totaal € 1 mln. subsidie beschikbaar. Doetinchem heeft hiervoor 3 projecten ingediend. Het ziet er naar uit dat alle ingediende projecten worden gehonoreerd. Provinciale Staten behandelen het begrotingsvoorstel op 28 september 2022. De gemeentelijk cofinanciering is/wordt geregeld via bestaande budgetten/kredieten. De projecten moeten in 2023 zijn gestart of uitgevoerd. Het betreft winkelcentrum De Bongerd, De Huet, Plein woonwijk, Kerkplein centrum Wehl. Vooruitlopend op verwachte subsidie vragen wij € 173.350 beschikbaar te stellen in de begroting 2023, onder de voorwaarde dat deze subsidie inderdaad wordt toegekend.

68. Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON)

2023: € 57.000 N Incidenteel
2023: € 57.000 V Incidenteel
2024: € 57.000 N Incidenteel
2024: € 57.000 V Incidenteel
2025: € 57.000 N Incidenteel
2025: € 57.000 V Incidenteel
2026: € 57.000 N Incidenteel
2026: € 57.000 V Incidenteel

Wethouder Steintjes

Met de ondertekening van de bestuursovereenkomst en het onderliggende werkprogramma gaat de zoetwatervoorziening in Oost-Nederland een nieuwe fase in, waarbij de transitie wordt ingezet van het afvoeren van water naar het nog beter vasthouden van water. Samen met de partners in Rijn-Oost gaan we op zoek naar een nieuwe balans in het watersysteem.

Door de uitvoering van het ZON-programma, als onderdeel van het Deltaprogramma, is Oost-Nederland beter voorbereid op weersextremen, waarbij watertekorten en wateroverlast zoveel mogelijk worden beperkt.

De ZON-subsidie voor Doetinchem bedraagt € 285.000 incl. btw (25%, periode 2022-2027). Als gemeente financieren wij € 885.000 incl. btw (75%, opgenomen in het afkoppelprogramma GRP) voor het afkoppelen van 19 hectare verhard oppervlak naar bergings- of infiltratievoorzieningen. De totaal investering bedraagt € 1.140.000 incl. btw. De maatregelen moeten uiterlijk in 2027 uitgevoerd zijn. De uitvoering van ZON, fase 2 ligt bij BUHA bv.

De officiële beschikking volgt later dit jaar (sept/okt 2022) zodra de afspraken met het rijk schriftelijk zijn vastgelegd en de bestuursovereenkomst tussen de deelnemende partijen is ondertekend.

Vooruitlopend op verwachte subsidie vragen wij € 285.000 beschikbaar te stellen in de begroting 2023 t/m 2027 (€ 57.000 per jaar), onder de voorwaarde dat deze subsidie inderdaad wordt toegekend.

69. Correctie aanmelding 1 BM vitaal landelijk gebied Vitaal landelijk gebied

2026: € 140.000
N Structureel

Wethouder Steintjes

De aanmelding vitaal landelijk gebied uit de eerste bestuurlijke monitor is per abuis voor het verkeerde bedrag in de laatste jaarschijf 2026 verwerkt. Met deze aanmelding wordt dit gecorrigeerd.

Wat mag het kosten?

De mutatie die ontstaat door het in plaats vanaf jaarschijf 2023 in 2024 de bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling te vormen is in administratief technische zin gekoppeld aan programma 4. Daarom is deze mutatie niet zichtbaar in onderstaande tabel. zie eerdere opmerking

Programma: 3. Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving #		Uitgaven	Inkomsten	Saldo begroot	Mutatie reserve	Resultaat
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	personeelskosten	141.588		-141.588	0	-141.588
	wijkbeheer	5.481.611	689.312	-4.792.299	0	-4.792.299
7.2 Riolering	Riolering	4.652.203	6.411.067	1.758.864	0	1.758.864
7.3 Afval	Afval	7.006.135	8.798.507	1.792.372	0	1.792.372
7.4 Milieubeheer	Bodem	16.880		-16.880	0	-16.880
	geluid	4.870		-4.870	0	-4.870
	lucht	10.750		-10.750	0	-10.750
	milieubeleid	54.970		-54.970	0	-54.970
	Omgevingsdienst Achterhoek	1.101.351		-1.101.351	0	-1.101.351
	overige milieutaken	15.140		-15.140	0	-15.140
	personeelskosten	893.744		-893.744	0	-893.744
	uitvoeringsprogramma duurzaamheid	1.623.144	1.239.955	-383.189	0	-383.189
	vergunningen	29.212		-29.212	0	-29.212
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Begraven	22.287	52.421	30.134	0	30.134
8.1 Ruimte en leefomgeving	actualisatie bestemmingsplannen	423.239		-423.239	0	-423.239
	implementatie omgevingswet	46.420		-46.420	0	-46.420
	omgevingskamer	499.449	133.630	-365.819	0	-365.819
	overige milieutaken	-39.360		39.360	0	39.360
	overige ro taken	62.420		-62.420	0	-62.420
	personeelskosten	966.637		-966.637	0	-966.637
	Planschades		3.580	3.580	0	3.580
	robuust groen	179.496	46.452	-133.044	0	-133.044
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	grex algemeen	2.349.104	2.520.654	171.550	0	171.550
	Heelweg	268.303	268.303	0	0	0
	Heideslag	456.171	456.171	0	0	0
	Iseldoks HBB	5.776.554	5.776.554	0	0	0
	lookwartier	796.306	796.306	0	0	0
	personeelskosten	327.632		-327.632	0	-327.632
	Strategische gronden	69.453		-69.453	0	-69.453
	Vijverberg zuid	165.794	165.794	0	0	0
	Wijnbergen EVZ		90.752	90.752	0	90.752
Totaal		33.401.503	27.449.458	-5.952.045	0	-5.952.045

3.4 Programma - Organisatie en financiën

- A. Het verder uitbouwen van de organisatieontwikkeling gD2020
- B. Een solide financiële gemeente
- C. Informatietechnologie als stevig fundament ter ondersteuning van een eigentijdse en efficiënte organisatie
- D. Aandacht voor ambtelijke huisvesting
- E. Verbeteren van onze dienstverlening

Wat willen we bereiken?

A. Het verder uitbouwen van de organisatieontwikkeling gD2020

De structuur van de organisatie is aangepast op basis van gD2020. Taken en verantwoordelijkheden zijn lager in de organisatie weggezet, bij de teamleiders. De organisatie blijft zich voortdurend ontwikkelen om in te kunnen springen op allerlei trends en ontwikkelingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

A1. Verder optimaliseren personeelsbeleid

De arbeidsmarkt vraagt organisaties om te investeren op de instroom, doorstroom en uitstroom van medewerkers. Hoe kan gD zich onderscheiden ten opzichte van andere organisaties? Wat bieden we nieuwe en onze huidige collega's? Hoe en waar profileren we ons als organisatie? Dit zijn vragen waar we gezamenlijk aan werken om ons personeelsbeleid te optimaliseren zodat we aantrekkelijk blijven als werkgever.

A2. Inzetten op verzuimreductie

Het verzuimpercentage is bij de gemeente Doetinchem de afgelopen jaren hoger dan het landelijke gemiddelde. Daarom heeft de organisatie geïnvesteerd om grip te krijgen op verzuim. Leidinggevenden zijn getraind, verzuimregels en protocollen zijn aangepast en ook de inzet van de Arbodienst is geïntensiveerd. Dit heeft een positief effect op het verzuimpercentage. De komende jaren investeert de organisatie op de preventie van verzuim om verzuim te voorkomen en medewerkers op een gezonde wijze aan het werk te houden.

Wat willen we bereiken?

B. Een solide financiële gemeente

De financiën zijn en blijven op orde. Wij onderkennen twee pijlers voor een financieel solide beleid: een structureel sluitende begroting met een gezond meerjarenperspectief en voldoende weerstandsvermogen. In de coalitieagenda staan tal van ambities met bijbehorende ontwikkelingsplannen, die wij in gezamenlijkheid willen realiseren.

De plannen en voorstellen zijn complex en vertonen veel samenhang. Een gedegen financiële vertaling van deze plannen vraagt om tijd en aandacht. We kiezen ervoor om dit proces zorgvuldig en breed te doorlopen. Daarom hebben we in de eerste 100 dagen van de nieuwe bestuursperiode een financiële doorvertaling van inhoudelijke plannen gemaakt en een eerste deel hiervan in deze begroting 2023 verwerkt.

Door onze relatief lage schuldpositie en de hoogte van de algemene reserve konden we op zoek naar nieuwe investeringsruimte en deze benutten we de komende begrotingsjaren om met veel passie verder te kunnen werken aan de ambities voor een nog mooier Doetinchem. Uitgangspunt is dat we bij de uitvoering van de taken binnen de vanuit medeoverheden beschikbaar gestelde geormerkte middelen blijven en dat er een voldoende financiële buffer is om daadwerkelijk te kunnen groeien en risico's te kunnen opvangen. De uitvoering van het financiële beleid voldoet aan de in- en externe regelgeving. Vanaf 2023 zal het college een rechtmatigheidsverantwoording moeten opnemen in de jaarrekening.

Wat gaan we daarvoor doen?

B1. Inzetten op een structureel sluitende begroting en gezond meerjarenperspectief

Structureel sluitend wil zeggen dat we er voor zorgen dat langjarige uitgaven ook worden gedekt door langjarige inkomsten. Dat is ook het belangrijkste toetsingscriterium van de begroting van de provincie. De financiën zijn en blijven op orde. Uitgangspunt is dat we bij de uitvoering van de taken binnen de vanuit medeoverheden beschikbaar gestelde geormerkte middelen blijven. Hiervoor zal de actieve lobby richting Provincie, Rijk en Europa wordt versterkt. Daarnaast zal extra bestuurlijke en ambtelijke inzet worden gepleegd om middelen te verkrijgen voor bovenlokale fondsen.

Ten opzichte van onze vorige begroting is de financiële positie verbeterd. Dit door een voordelig resultaat uit de jaarrekening 2021 en een gunstige meicirculaire 2022. Via de normeringssystematiek 'samen trap op en samen de trap af' wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds geïndexeerd, ook wel het accres genoemd. In de meicirculaire 2022 zijn de accessen vanaf 2022 bijgewerkt. Voor alle jaren vanaf 2022 is sprake van een opwaartse bijstelling van het accres. De accessen zijn hoger dan aangekondigd in de voorgaande circulaire en ook hoger dan aangekondigd in de startnota van het kabinet. De bedragen hebben tot en met 2025 een structurele doorwerking. Over de financiële ruimte na 2026 bestaat nog veel onzekerheid.

Het kabinet heeft op 22 april 2022 besloten om een onderzoek in te stellen naar de financieringssystematiek tussen Rijk en medeoverheden. Het Rijk wil samen met medeoverheden werken aan een nieuwe stabiele financieringssystematiek voor gemeenten en provincies vanaf 2026. Er wordt een gezamenlijk proces met de VNG, IPO en Unie van Waterschappen opgestart om vanuit het kader van het coalitieakkoord van het Rijk te komen tot een nieuwe financieringssystematiek. De bouwstenen voor een nieuwe financieringssystematiek worden in kaart gebracht waarbij ook de uitbreiding van het lokale belastinggebied bespreekbaar is.

Op dit moment laat de duidelijkheid hierover nog op zich wachten. Er zijn derhalve aannames gemaakt over de financiële ruimte voor 2026.

De begroting vertoont een financieel meerjarenperspectief met voordelige saldi tot en met 2025. De laatste jaarschijf sluit incidenteel niet. De ontwikkelingen in de septembercirculaire, waarbij het kabinet in aanloop naar de nieuwe financieringssystematiek in 2026 eenmalig in jaarschijf 2026 landelijk € 1 miljard extra beschikbaar stelt, maken dat we in de volgende begroting de jaarschijf 2026 ook sluitend kunnen krijgen. Ondanks dat nu de laatste jaarschijf incidenteel niet sluit, hebben we wel een structureel voordelig begrotingsaldo (zie paragraaf 2.6). Het weerstandsvermogen ligt in alle jaarschijven ruim boven de norm. Al met al hebben we een gezonde financiële uitgangspositie als basis voor het begrotingsjaar 2023 en voor de komende coalitieperiode. Gelet op de onzekere financiële ruimte voor 2026 en verder blijven we ook de komende jaren op financieel gebied behoedzaam en zullen we onze investeringen zorgvuldig moeten wegen.

B2. Inzetten op voldoende weerstandsvermogen

We hebben een voldoende financiële buffer nodig om daadwerkelijk te kunnen groeien en risico's op te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen onze weerstandscapaciteit (algemene reserve en de stelpost onvoorziene uitgaven) en de financiële risico's. Die verhouding drukken we uit in de ratio van ons weerstandsvermogen. We zetten in op een ratio die ligt tussen de 1,0 en 1,5. Dan beschikken we over voldoende buffer om risico's op te vangen zodat ze geen bedreiging vormen voor onze financiële positie. Beneden de ondernorm dienen maatregelen te worden genomen om de weerstandscapaciteit aan te vullen en/of de risico's te beperken. Boven de norm geeft ruimte om de weerstandscapaciteit in te zetten voor andere doeleinden.

B3. Rechtmatigheidsverantwoording door het college in de jaarrekening 2022

In de huidige situatie geeft de accountant in de controleverklaring een oordeel over de rechtmatigheid van het handelen van de gemeente. In de toekomstige situatie legt het College van B&W rechtstreeks verantwoording af over de (financiële)rechtmatigheid van het gevoerde bestuur, aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De accountant controleert vervolgens de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid. De accountant kijkt dus of hetgeen het College meldt in de rechtmatigheidsverantwoording, juist en volledig is. Inmiddels is de nota van wijziging bij het wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers (kamerstuk 35298), waar de

invoering van de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt vastgesteld door het Rijk. Het was de bedoeling om dit in te voeren voor het verslagjaar 2022, echter door de late vaststelling wordt het ingangsjaar 2023.

Wat willen we bereiken?

C. Informatietechnologie als stevig fundament ter ondersteuning van een eigentijdse en efficiënte organisatie

Het informatie- en ICT-domein ontwikkelt zich snel. Nieuwe technologische ontwikkelingen bieden gemeenten de mogelijkheid om beleid en uitvoering te verbeteren door gebruik te maken van data. Of bijvoorbeeld om efficiënt plaats- en tijdonafhankelijk te werken doordat applicaties en gegevens verhuizen naar de cloud. Tegelijkertijd blijft de dreiging van informatiebeveiligingsincidenten hoog en kan deze door de verdergaande digitalisering meer impact hebben.

In dit programma werken wij aan een stevig fundament voor de informatievoorziening van de toekomst. Om zo te zorgen voor een veilige en efficiënte bedrijfsvoering en een goede dienstverlening. We doen dit aan de hand van de vastgestelde I-visie (2020-2024). En we maken hierbij gebruik van de landelijke ICT-voorzieningen die door de VNG onder de vlag van Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) / 'Samen Organiseren' worden ontwikkeld.

Wat gaan we daarvoor doen?

C1. Werken aan een datagedreven organisatie

Datagedreven werken is volop in ontwikkeling. Wij hebben de intentie uitgesproken om meer te willen inzetten op datagedreven werken. Met beter en meer toegespitst datagebruik willen wij en ook andere gemeenten en regio meer zicht krijgen op (de omvang van) maatschappelijke opgaven en beleid en besluitvorming transparanter en meer gebaseerd op feiten maken. In dit kader neemt Doetinchem sinds 2021 voor tenminste 4 jaar deel aan Datalab Gelderland Oost (GO). Ook hebben we medio 2022 een medewerker kunnen werven om het organiseren van datagedreven werken in onze organisatie invulling te geven.

Voor 2023 is in deze begroting een aanmelding gedaan om de capaciteit met een extra medewerker datagedreven werken uit te kunnen breiden. Zodat we in staat zijn de organisatie verder te ondersteunen bij hun beleidsvraagstukken en de basis voor toekomstige vragen kunnen leggen.

In 2022 en 2023 werken we aan een data-infrastructuur waarmee data beter te verzamelen en te ontsluiten is. Hiermee kunnen we in de toekomst effectiever dataproducten maken. Aan deze ontwikkeling zal een structurele kostenpost verbonden zijn, waarvan de hoogte nu nog niet bekend is. In 2023 werken we dit verder uit.

De concrete toepassing van datagedreven werken binnen het Sociaal Domein is al in gang gezet. Dit blijven we in 2023 verder doorontwikkelen.

Kwaliteit van data moet hoog zijn om hierop beleid te kunnen uitvoeren. Daarom blijven we investeren in de basisregistraties met een hoge kwaliteitsnorm. Landelijk zien we ook de ontwikkeling rondom kwaliteitszorg vooruitlopend op mogelijke nieuwe wetgeving.

C2. Doorontwikkelen kantoorautomatisering

We laten onze kantoorautomatisering met bijbehorende apparatuur aan sluiten bij het nieuwe werkconcept. Plaats- en tijdsafhankelijk werken is het uitgangspunt. Met Office365 is een goede basis gelegd voor digitaal samenwerken; in 2022 hebben we ingezet op goed gebruik ervan: adoptie, kaders en bijbehorende ict faciliteiten zodat we ook echt kunnen profiteren van de voordelen. In 2023 ronden we dit af. Voor ICT-faciliteiten die geschikt zijn voor plaats en tijdsafhankelijk werken zijn in de eerste bestuurlijke monitor van 2022 middelen beschikbaar gesteld. Vanwege het structurele karakter hiervan is dit bedrag ook verwerkt in de begroting van 2023 en verder.

We borgen onze doorontwikkelingen binnen onze organisatie door deze een plek te geven binnen "de 'lerende organisatie'". We zorgen voor (korte) introducties van applicaties en procedures op het gebied van informatiemanagement.

C3. Aansluiten bij "Gezamenlijke Gemeentelijke uitvoering (GGU)" en "Samen Organiseren"

Onder de noemers "Gezamenlijke Gemeentelijke uitvoering (GGU)" en "Samen Organiseren" worden vanuit VNG landelijke initiatieven ondernomen om gemeenten te ondersteunen in hun digitaliseringsontwikkeling. Dit kunnen landelijke aanbestedingen zijn, aanpakken, maar ook de verdere standaardisatie van ICT-voorzieningen op landelijke schaal. We volgen deze ontwikkelingen en sluiten aan/implementeren waar mogelijk.

De implementatie van de componenten van de landelijke aanbesteding van GGI veilig, lopen door in 2023.

C4. Doorontwikkelen Informatieveiligheid

Bij de steeds verder toenemende automatiseringsmogelijkheden, de cloudontwikkeling, de hoeveelheid gevoelige en persoonsgegevens waar de gemeente verantwoordelijk voor is, en de telkens veranderende dreiging, blijft het borgen van goede informatieveiligheid op zowel strategisch, tactisch alsook operationeel niveau een belangrijk aandachtspunt. Gemeenten hebben zich hier ook aan gecommitteerd in de door VNG aangenomen 'Resolutie 'Digitale Veiligheid: kerntaak voor gemeenten'.

In 2023 professionaliseren we verder op dit thema middels het implementeren van een applicatie voor het verder in control raken t.a.v. de applicatiehuishouding en een applicatie ook voor het organisatiebreed sturen op de informatieveiligheidscyclus (ISMS).

Om de nieuwe wettelijke taak van de Wet politiegegevens (WPG)-audit invulling te kunnen geven hebben we naar onze formatie gekeken. Naast deze nieuwe taak, zien we ook dat privacy steeds meer aandacht vraagt, hierdoor hebben we een aanmelding gedaan om te kunnen voorzien in grote behoefte aan advies die binnen de beleids- en uitvoerende processen van de AVG én WPG.

In 2022 zijn we tot slot gestart met een organisatiebreed bewustwordingstraject t.a.v. informatieveiligheid. Naast Techniek en Organisatie is de Medewerker namelijk een belangrijke schakel bij het voorkomen van beveiligingsincidenten. Bewustwording is niet eenmalig. Deze campagne loopt daarom tot en met 2024.

Beschikbaarheidsdiensten

Informatieveiligheid beperkt zich niet tot de reguliere kantooruren. Om ook buiten deze uren te kunnen anticiperen op eventuele incidenten wordt binnen team ICT samenwerking gewerkt aan beschikbaarheidsdiensten. Dit vraagt extra personele inzet waarvoor een aanmelding wordt gedaan.

Naast de capaciteit binnen de team ICT samenwerking moeten ook de andere rollen binnen de cybercrisisopschaalmodel hierin een plek krijgen.

C5. Cloudstrategie

In een hoog tempo 'verSaaS'en' leveranciers hun software. Dat betekent dat software minder 'lokaal' bij de gemeente geïnstalleerd wordt en meer in de cloud. Dit biedt voordelen en ook uitdagingen. In 2022 hebben we een SaaS-strategie uitgewerkt. 2023 starten we met de uitvoering hiervan. Tevens kijken we naar de gevolgen hiervan voor de ICT-samenwerking. Met de migratie van lokaal ('on premise') naar cloud zijn met name in de jaren 2023 tot en met 2025 eenmalige kosten gemoeid. Bestaande middelen worden hiervoor ingezet. Mochten deze niet toereikend zijn dan zullen aparte aanmeldingen komen.

Wat willen we bereiken?

D. Aandacht voor ambtelijke huisvesting

De huisvesting van de ambtelijk organisatie blijft een belangrijk aandachtspunt. De visie op het werkconcept geeft antwoord op de vraag hoe we willen samenwerken en wat daarvoor nodig is. De ambtelijke huisvesting moet de visie optimaal ondersteunen en daarom is doorontwikkeling noodzakelijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

D1 . Herinrichten van gemeentelijke huisvesting

In 2021 is de visie op het werkconcept ambtelijk vastgesteld en is het project Werkconcept opgestart. De verschillende deelprojecten binnen het project Werkconcept dragen bij aan de vertaling van deze visie naar praktijk.

In 2021 is een eerste verkenning gedaan welke huisvestingsscenario's aansluiten bij ons als organisatie. In 2022 worden de ruimtelijke en financiële consequenties voor de gemeentelijke huisvesting verder uitgewerkt en ter besluitvorming aangeboden. Externe expertise wordt ingehuurd om te komen tot een gedragen Programma van Eisen inclusief kostenindicatie(s). Daarnaast worden vervangingsinvesteringen gedaan op gebied van kantoormeubilair.

Wat willen we bereiken?

E. Verbeteren van onze dienstverlening

Het is belangrijk een duidelijke focus op dienstverlening te hebben en houden. De activiteiten ontwikkelen we integraal en in samenhang om de dienstverlening op pijl te houden en ook echt te kunnen verbeteren. Bewaakt wordt of de resultaten en doelstellingen worden behaald. Er wordt aan verbetering van de dienstverlening gewerkt in beleid, projecten en opgaven. Voor 2022 is er een concernopgave dienstverlening vastgesteld. De speerpunten zijn:

1. Afstemmen van onze processen op inwoners en deze verbeteren en optimaliseren. Hiervoor is het nodig om de inwoner te betrekken en te weten hoe die onze dienstverlening ervaart en wat er goed gaat en wat er beter kan.
2. De (digitale) toegankelijkheid van onze (overheids)informatie te verbeteren
3. Het bevorderen van "leren van elkaar" en het experimenteren met nieuwe mogelijkheden

Wat gaan we daarvoor doen?

E1. Afstemmen van onze processen op inwoners en deze verbeteren en optimaliseren

In beeld brengen hoe de kwaliteit van onze dienstverlening is, hoe de inwoner de dienstverlening ervaart en waar die inwoner behoefte aan heeft. Concrete acties:

- o Servicelevels herijken en opnieuw communiceren, daarna onderzoeken van de mogelijkheden van gebruik van kritische prestatie indicatoren.
- o Onderzoek telefonische/digitale bereikbaarheid, en opstellen actieplan op basis daarvan.
- o Uitvoeren van een uitvraag aan het burgerpanel via "waar staat je gemeente", over de hoe de dienstverlening door de inwoner wordt ervaren. Daarna bepalen hoe we klantonderzoek willen doen en wat we willen weten.
- o Het doen van pilots voor het invoeren van chatten, whatsapp en klantreizen.

Er is voor dienstverlening geen budget beschikbaar voor de verbetering van de dienstverlening. De verwachting is dat jaarlijks structureel een budget van 30.000 euro voor uitvoering van acties voor verbetering dienstverlening benodigd is. Jaarlijks wordt een jaarplan dienstverlening opgesteld.

E2. De (digitale) toegankelijkheid van onze (overheids)informatie te verbeteren

Voor de concernopgave dienstverlening wordt integraal gewerkt aan het invoeren van de Wet Open overheid, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, Wet Digitale Overheid, De Wet elektronische publicatie en de Wet digitale toegankelijkheid.

Deze wetten zijn bedoeld om de transparantie en de digitale toegankelijkheid te vergroten. Concreet houdt dit in dat we zorgen dat al onze informatie goed digitaal toegankelijk is, vindbaar en voor iedereen begrijpelijk.

Processen worden daarvoor optimaal ingericht en wordt gewerkt aan bewustwording van het belang van goede toegankelijkheid in de hele organisatie.

E3. Het bevorderen van “leren van elkaar” en het experimenteren met nieuwe mogelijkheden

We willen in 2023 op bezoek bij gemeenten en andere organisaties om inspiratie op te doen en concrete voorbeelden te bekijken. We hebben periodiek overleg met de regiogemeenten over dienstverlening en de invoering van de wetten voor digitale toegankelijkheid.

Wie hebben we daarbij nodig (verbonden partijen) ?

Verbonden partijen en/of andere partijen die bijdragen aan de realisatie van deze doelstellingen zijn:

Verbonden partijen

- Alliander;
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).
- Vitens
- VNG Realisatie
- Datalab GO

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen (zie paragraaf 4.6).

Wat zijn de nieuwe ontwikkelingen in de begroting 2023?

Ontwikkelingen en afwijkingen eerste bestuurlijke monitor 2022

	Nieuwe ontwikkelingen begroting 2023 vanuit 1e bestuurlijke monitor Organisatie en financiën	2023	2024	2025	2026
	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
70	Regio Achterhoek middelen bevolkingskrimp	1.012	1.012	1.012	1.012
71	Reproductie	50	50	50	50
72	ICT middelen	-95	-95	-95	-95
73	Hogere bijdrage Doetinchem ICT samenwerking	-83	-150	-150	-150
74	Subsidieverwerving (1 FTE)	-138	-138	-138	-138
75	Meerkosten accountantsdiensten	-60	-60	-60	-60
76	Gemeentepagina en project nieuwe huisstijl gemeente	-30	-30	-30	-30
77	Automatisering vastgoedapplicatie en kavelverkoopstelsel	-14	-14	-14	-14
78	Uitbreiding capaciteit IC (1 FTE)	-107	-107	-107	-107
79	Uitbreiding capaciteit Financieel advies (1 FTE)	-122	-122	-122	-122
80	Teamleider VTB (1 FTE)	-122	-122	-122	-122
81	Uitbreiding team HR voor arbeidsmarkttuitdagingen	-122	-61	0	0
82	Applicatie rechtmatigheidsverantwoording, IC-cyclus, ISMS	-50	-50	-50	-50
83	Formatieplaats inkoop (1 FTE)	-79	-79	-79	-79
	Totaal	40	34	95	95

70. Regio Achterhoek middelen bevolkingskrimp

2022: € 1.012.000 V Structureel

Burgemeester Boumans

Vanuit de algemene uitkering zijn in de septembercirculaire 2015 middelen t.b.v. de bevolkingskrimp voor de regio beschikbaar gekomen voor de periode 2016 t/m 2020. Hierbij is het laatste jaarschijf in 2021 en verder abusievelijk doorgetrokken van het voorgaande jaar. Daardoor is ten onrechte een kostenbudget voor 2021 en verder geraamd. Dit betreft een structureel voordeel in de gemeentelijke begroting van €1.012.000. Afwijking is ook gemeld in jaarrekening 2021.

71. Reproductie

2022: € 50.000 V Structureel

Wethouder Moors

Bij de budgetten reproductie is gebleken dat er nog een overschot in de budgetten zit. Het overschot is een gevolg van het afsluiten van goedkopere contracten. Het voorstel is om een voorzichtige, structurele aframing van het budget door te voeren van € 50.000.

72. ICT-middelen

2022: € 95.000 N Structureel

Wethouder Moors

Door Corona hebben de medewerkers in 2020 en 2021 gedwongen grotendeels thuisgewerkt. Om thuis bereikbaar te zijn en over een werkplek te beschikken, zijn aan veel medewerkers ICT-middelen (laptop, smartphone) verstrekt. Ook heeft een deel van de medewerkers met privé-middelen gewerkt.

In de tweede bestuurlijke monitor 2020, de jaarstukken 2020 en de tweede bestuurlijke monitor 2021 heeft het college aangegeven dat bezien wordt of de kosten voor ICT-middelen structureel van aard worden. Inmiddels heeft de organisatie een werkconcept vastgesteld waarin plaats en tijdonafhankelijk werken, inclusief thuiswerken, wordt omarmd. Beschikken over mobiele ICT-middelen die zowel op kantoor, thuis als elders gebruikt kunnen worden is hiervoor een essentieel fundament. Hoewel de organisatie tegelijkertijd stopt met een deel van de huidige ICT-middelen, is het gevolg hiervan, dat de kosten voor ICT-middelen (bijdragen aan ICT Samenwerking) netto omhoog zijn gegaan met € 95.000 en structureel van karakter zijn geworden. Tot nu toe zijn kosten voor extra ICT-middelen incidenteel gedekt uit de tijdelijke reserve Corona. Nu de ICT-middelen en dus de kosten structureel van aard worden, is een aanmelding van de kosten in de 1e Bestuurlijke monitor 2022 met doorwerking in de begroting 2023 noodzakelijk.

73. Hoge bijdrage Doetinchem ICT samenwerking

2023: € 83.000 N Structureel

Vanaf 2024: € 150.000 N

Wethouder Moors

In 2022 zullen mogelijk enkele kosten, voornamelijk rondom invulling vacatures, naar voren gehaald worden. Als deze vacatures ingevuld worden dan drukt dit op het resultaat. Een negatief resultaat moet door de gemeentelijke partners gedekt worden. Doordat kosten naar voren gehaald worden zal dit naar verwachting voor de gemeente Doetinchem een extra bijdrage van € 30.000 zijn voor 2022. Daarnaast zijn er voor Informatieveiligheid extra kosten gemaakt, die in 2022 uit bestaande middelen worden gedekt. Bovendien wijzigt in 2023 de verdeelsleutel van de ICT-samenwerking om de kosten voor informatiesystemen te verrekenen. Bij het toepassen van de nieuwe verdeelsleutel wordt in 2023 een tussenstap genomen. Voor het jaar 2023 betreft dit een aanmelding van € 83.000. Vanaf 2024 betreft de aanmelding door de wijziging van de verdeelsleutel structureel € 150.000.

74. Subsidieverwerving

2023: € 138.000 N Structureel

Wethouder Bulten

Voor subsidieverwerving wordt voor 2022 voorgesteld 1 fte voor subsidieverwerving vanaf september 2022 aan te trekken. Het jaar 2022 betreft de opstart en vanaf het jaar 2023 wordt aan een nieuwe meerjarige situatie gewerkt. Dit uitgaande van 1 fte die "zichzelf" naar verwachting minimaal terugverdient vanuit het kunnen aantrekken van subsidies op landelijk, regionaal/provinciaal en/of Europees niveau. De kosten gaan hierbij voor de baat uit, waarbij deze niet zondermeer kunnen worden verrekend met binnengehaalde subsidies. Het terugverdienen bestaat uit subsidies die de functionaris binnenhaalt voor gD om daarmee projecten uit te voeren die (deels) door andere partijen worden betaald en die maatschappelijk toegevoegde waarde hebben voor onze stad.

Deze aanvraag komt voort uit de volgende twee achtergronden. Te weten:

- a. enerzijds de noodzaak om het subsidieverwervingsproces administratief en inhoudelijk te professionaliseren zodat beheer en beheersing mede met het oog op accountantscontrole en de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording verbeterd worden;
- b. anderzijds op basis van de ambitie om met de inzet van deze formatieplaats beter te kunnen presteren in hetgeen jaarlijks als subsidies vanuit landelijke, regionale/provinciale of Europese fondsen voor Doetinchem behaald wordt. Op dit tweede element ligt nadrukkelijk het accent.

De resultaten van de subsidieverwerving zullen worden gemonitord en in de Paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarstukken verantwoord.

75. Meerkosten accountantsdiensten

2022: € 60.000 N Structureel

Wethouder Bulten

Op 30 september 2021 heeft de raad na een aanbesteding van de accountantsdiensten een nieuwe accountant benoemt. In het raadsvoorstel is toegelicht dat het nieuwe contract meer bedraagt dan het huidige budget en dat hier bij de Eerste bestuurlijke monitor 2022 en de begroting 2023 een voorstel tot bijstelling van het budget voor wordt gedaan. Ook verwachten we dat er nog aanvullende accountantskosten moeten worden gemaakt. De ontwikkeling in relatie tot de rechtmatigheidsverklaringen en meer aandacht voor interne controle, leiden tot extra vragen aan de accountant. In de Boardletter 2021 schetst de accountant een algemeen beeld over de interne beheersing. Zij geeft aan dat een adequate beschrijving en toereikende inrichting (zichtbaarheid!) en werking van de interne beheersing de basis vormt voor de verbijzonderde interne controle en dat zij daardoor als accountant over kan gaan van een gegevensgerichte naar een organisatiegerichte controlestrategie.

De interne organisatie heeft stappen gemaakt, maar moet zich nog verder ontwikkelen om tot (volledige) organisatiegerichte controles over te kunnen gaan. Dit betekent gedeeltelijk nog meerwerk. Tenslotte, zien we dat we te maken krijgen met steeds meer Sisa-regelingen. Dit jaar zijn er dat al 13 extra ten opzichte van de in de aanbesteding opgenomen lijst. Deels zijn deze te relateren aan Corona (zie aanmelding 36). De verwachting is dat de totale accountantskosten over 2022 € 160.000 zullen bedragen. Daarom zal het budget met 60.000 moeten worden opgehoogd.

76. Gemeentepagina en project nieuwe huisstijl gemeente

2022: € 30.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

Vanaf 1 september 2021 heeft DPG media alle weekbladen verkocht aan lokale uitgeverijen. Het Doetinchems Vizier is in handen gekomen van uitgever Achterhoeks Nieuws en is daarmee ook het enige huis-aan-huisblad in de gemeente Doetinchem. De gemeentepagina van Doetinchem verschijnt wekelijks in Doetinchems Vizier. De kosten daarvoor zijn nu bij de nieuwe uitgever naar markconform tarieven gebracht hetgeen een forse verhoging betekent.

Daarnaast starten we dit jaar met de ontwikkeling van een nieuwe huisstijl van de gemeente. Deze huisstijl is nog van voor het digitale tijdperk (2003) en mist dus essentiële onderdelen. We investeren dit jaar en volgend jaar in een eigentijdse uitstraling na zoveel jaar.

77. Automatisering vastgoedapplicatie en kavelverkoopstelsel

2023 e.v.: € 14.000 N Structureel

Wethouder Bulten

De gemeente Doetinchem kent (nog) geen systeem waarin zowel het proces van kavelverkoop, de daaraan verbonden workflow en de vastgoedtransacties met betrekking tot gemeentelijke eigendommen goed geautomatiseerd gevolgd kunnen worden. Momenteel wordt dit nog (deels) met Excel overzichten gevolgd. In het kader van Doetinchem 2036, de geplande toenemende activiteiten op het gebied van kavelverkoop en vastgoedtransacties is professionelere ondersteuning in de afhandeling noodzakelijk. Het goed en zorgvuldig met workflow kunnen behandelen en volgen van vastgoedtransacties met een daartoe ingerichte applicatie zoals meerdere gemeenten deze kennen is van belang. Dit enerzijds vanuit proces efficiëntie en anderzijds ook vanuit beheerogpunt. Hiervoor is op basis van recent ingewonnen offertes een aanmelding nodig van €19.000 in 2022, met vanaf 2023 een structurele aanmelding van € 14.000, voor de daaraan verbonden licentie- en onderhoudskosten.

78. Uitbreiding capaciteit Interne controle

2023: € 107.000 N Structureel

Wethouder Bulten

Op het gebied van interne beheersing zijn stappen gemaakt, maar moeten ook nog verdere stappen worden gezet. De accountant constateert dat op dit moment op onderdelen interne beheersingsmaatregelen in de processen onvoldoende zichtbaar zijn. In deze situatie kan achteraf niet vastgesteld worden of de afgesproken procedures en uitgevoerde interne controles wel hebben bestaan en gewerkt. De verbijzonderde interne controlefunctie kan in beide gevallen nog niet systeemgericht controleren en de accountant ook niet. Dat laatste betekent dat een controle meer tijd kost voor zowel de gemeente als de accountant. Om verder in control te komen adviseert de accountant de zichtbaarheid van de interne beheersingsmaatregelen te vergroten om hen in staat te stellen bestaan en werking van de beheersingsmaatregelen te monitoren. Verdere stappen zetten op het gebied van interne controle vergen discipline, maar ook tijd en capaciteit. Naast tijdelijke inhuur van capaciteit (verkregen budget bestemmingsvoorstel jaarrekening 2020) is er een medewerker voor de verbijzonderde interne controles aangetrokken. De accountant geeft aan in de Boardletter, dat zij bij gemeenten van vergelijkbare omvang zien dat er naast de concerncontroller, een grotere structurele capaciteit voor de verbijzonderde interne controle c.q. controlling gerelateerde projecten is. De noodzaak om de interne controle integraal te versterken en de vanaf 2022 ingaande rechtmatigheidsverantwoording door het college, maken dat uitbreiding van de formatie noodzakelijk is.

79. Uitbreiding capaciteit financieel advies

2023: € 122.000 N Structureel

Wethouder Bulten

Uit het jaarplan van team Concerncontrol komt naar voren dat we onvoldoende tijd hebben om doorontwikkeling (p&C-cyclus) en noodzakelijke projecten zoals de overhead, actualiseringsslagen om processen zoals de berekening van nominaal op te pakken, de begroting op onderdelen op orde te krijgen en aan de slag te gaan met verordeningen. Daarnaast krijgen we meerdere signalen inzake de beschikbaarheid voor advisering.

Voor deze aanmelding is in de jaarrekening 2021 een bestemmingsvoorstel opgenomen voor uitvoering in 2022.

80. Teamleider Vergunningverlening, Toezicht en Belastingen

2023: € 122.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

De taakvelden Vergunningen (vooral Omgevingsvergunningen) en Toezicht (op Omgevingsvergunningen en milieu) staan in het brandpunt van de aandacht. De behoefte om goed en voldoende geschoolde medewerkers aan te nemen is in het hele land groot en dat merken we ook in Doetinchem. Het team (thans bijna 30 fte) blijft in omvang groeien, mede door de grote vraag naar vergunningen en de daaruit voortvloeiend toezicht en handhaving. Ook de afstemming met de ODA vraagt door complexe milieuzaken meer van ons. We willen de medewerkers en de ontwikkeling van dit team ook in de toekomst voldoende aandacht kunnen blijven geven. Daarom is een eigen teamleider noodzakelijk.

Voor deze aanmelding is in de jaarrekening 2021 een bestemmingsvoorstel opgenomen voor uitvoering in 2022.

81. Uitbreiding team HR voor arbeidsmarkttuitdagingen

2023: € 122.000 N Structureel *
2024: € 61.000 N StructureelBurgemeester Boumans

De gemeente Doetinchem krijgt, net als andere gemeenten, vacatures moeilijk of zelfs niet ingevuld. Dit komt door de huidige overspannen arbeidsmarkt. Een overspannen arbeidsmarkt zorgt voor meer vacatures dan sollicitanten. Een aantal jaren geleden was het aanbod kandidaten bij een wervingsprocedures voldoende, dit is anno 2022 totaal anders. Combineer je dit met een tijd waarin veel mensen een eigen bedrijf starten, in het bedrijfsleven meer kunnen verdienen of door het thuiswerken bij organisaties door heel Nederland (of zelfs in het buitenland) kunnen werken, dan zorgt dit voor arbeidsmarkttuitdagingen. Door de uitdagende en complexe arbeidsmarkt is het vinden van de juiste kandidaat zowel een uitdaging als een expertise geworden. Een recruiter is hierin gespecialiseerd en kan de gemeente Doetinchem hiermee helpen. Deze investering is noodzakelijk om wervingscampagnes zo succesvol mogelijk te laten verlopen. Het biedt de gemeente Doetinchem ook de kans om zich te profileren en onderscheiden als organisatie. Voor deze aanmelding is in de jaarrekening 2021 een bestemmingsvoorstel opgenomen voor uitvoering in 2022. De resultaten van de recruit-functie zullen worden gemonitord en in de Paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarstukken verantwoord.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts twee jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

82. Applicatie voor rechtmatigheidsverantwoording, IC-cyclus en ISMS

2023: € 50.000 N Structureel

Wethouder Bulten

Per verslagjaar 2022 moet de Gemeente Doetinchem (college van burgemeester en wethouders) voor het eerst zelf in het jaarverslag verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur in de vorm van de rechtmatigheidsverklaring. Uiteraard is het publiceren van de rechtmatigheidsverklaring over het verslagjaar 2022 alleen niet voldoende voor de rechtmatigheidsverantwoording nieuwe stijl. Er wordt van de gemeente verwacht dat zij een duidelijke en deugdelijke grondslag heeft voor de afgifte van de rechtmatigheidsverklaring. Deze grondslag wordt de onderbouwing van de verantwoording genoemd. Het doel is om met een bepaalde mate van zekerheid vast te stellen dat financiële (beheers)handelingen hebben plaats gevonden binnen de kaders van wet- en regelgeving. Dit zal vastgesteld moeten worden op basis van en gedegen aantoonbare interne controle binnen de diverse teams en vanuit Concerncontrol. Het is hierbij van belang dat risico's, beheersmaatregelen, controleplanning, interne controles en verbeterpunten n.a.v. controles en opvolging hiervan inzichtelijk zijn, actueel zijn en zijn voorzien van eigenaren/verantwoordelijken. Om hierin te voorzien is er behoefte aan een applicatie die deze risicomanagementcyclus ondersteunt en van waaruit tevens de informatie gehaald kan worden, die noodzakelijk is voor de verantwoording in de cyclusdocumenten (paragraaf rechtmatigheid en weerstandsvermogen).

In het informatieveiligheidsdomein wordt reeds volgens een cyclus gewerkt aan het beheersen van risico's. Hiervoor beschikt de gemeente wel over een applicatie, maar is geen volwaardig ISMS en de ondersteuning eindigt aan het einde van 2022. De gemeente gaat daarom op zoek naar een alternatief. Beide taken kenmerken zich door de focus op het beheersen van risico's en het cyclische karakter. Vaak zullen dezelfde medewerkers uit de organisatie input moeten leveren in deze cycli. De gemeente Doetinchem doet op dit moment onderzoek of er applicaties in de markt zijn die geschikt zijn om beide domeinen (IC/rechtmatigheid/P&C en Informatiebeveiliging) op een goede manier kunnen ondersteunen.

83. Formatieplaats inkoop

2023: € 79.000 N Structureel

Wethouder Moors

De formatieplaats inkoop komt tot stand vanuit het verschil tussen de nu aanwezige dekking van 0,77 fte schaal 7 formatie en de noodzakelijke 1 volledige fte schaal 12 voor een inkoopadviseur. De reeds aanwezig dekking is er in de vorm van vacatureruimte (0,77fte schaal 7 = €58.700). Incidenteel is ten late van het jaarrekeningresultaat 2021 een bedrag aangevraagd. Dit lijkt gelet op het feit dat inkoop ook veelal inhoudelijk moet ondersteunen en huidige capaciteit en bezetting onvoldoende is nu te weinig. Voorgesteld wordt een structurele aanmelding voor de begroting 2023 voor 1fte inkoop (1fte schaal 12) (verschil tussen €137.700 en €58.700 = € 79.000). Voor deze aanmelding is in de jaarrekening 2021 een bestemmingsvoorstel opgenomen voor uitvoering in 2022.

Ontwikkelingen en afwijkingen begroting 2023

	Nieuwe ontwikkelingen 2e bestuurlijke monitor Organisatie en financiën	2023	2024	2025	2026
	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
84	OV Optimalisatie Debiteuren (software)	-40	0	0	0
85	OV Doorontwikkeling verplichtingenadministratie, capaciteit	-30	-30	-30	-30
86	OV Doorontwikkeling Contractadministratie, capaciteit	-30	-30	-30	-30
87	OV Tooling & doorontwikkeling IC FSA & Inkoop	-47	-39	-39	-39
88	OV Mediabeleid: Extra bekostiging t.b.v. ondersteuning vorming van de Streekomroep voor de Achterhoek.	-45	-45	-45	0
89	OV Waardering gemeentelijk vastgoed	-25	0	0	0
	OV - Dekken uit BR vastgoed	25	0	0	0
90	CA Formatie datagedreven werken	-75	-75	-75	-75
91	OV Cybersecurity/informatieveiligheid	-40	-40	-40	-40
92	OV Doorontwikkeling privacy activiteiten als gevolg van (nieuwe) wetgeving	-100	-100	-100	-100
93	OV Digitaliseren bouwvergunningen van reeds overgedragen archieven	-150	0	0	0
94	OV Meten kwaliteit dienstverlening en uitvoeren van acties voor verbetering van dienstverlening	-30	-30	-30	-30
95	CA Coalitie-agenda fte ontwikkeling college	-35	-35	-35	-35
96	CA WW-voorziening en appa	-65	-65	-38	0
97	OV Bestuurlijke samenwerking ontwikkeling bijdragen VNG	-35	-35	-35	-35
98	CA Duurzaamheid/CO2 prestatieladder	-11	-11	-11	-11
99	OV Verduurzamen eigen panden	-125	-123	-121	-120
100	OV Loon- en prijsontwikkeling (stelpost)	-2.585	-1.912	-2.134	-2.327
101	OV Reëel ramen investeringen	-115	250	206	78
102	CA Belastingmaatregelen				
	- Geen hondenbelasting meer heffen	-129	-129	-129	-129
	- Heffingskorting	-2.800	0	0	0
	- Bijstelling opbrengsten toeristenbelasting	-70	-70	-70	-70
103	OV Uitbreiden formatie t.b.v. adresonderzoek	-25	-25	-25	-25
104	OV Maatschappelijke diensttijd	-10	0	0	0
105	CA Participatie	-138	-138	-138	-138
106	OV Goede overgang omgevingsvisie	-46	0	0	0
107	OV Meerjarige raming onderhoudskosten vastgoedfonds	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
	OV - Dekken uit BR vastgoed	1.000	1.000	1.000	1.000
	Totaal	-6.775	-2.681	-2.919	-3.155

84. Optimalisatie Debiteuren

2023: € 40.000 N Structureel *

Wethouder Bulten

Het proces rond het verwerken van uitgaande nota's kent op dit moment geen gestandaardiseerde/ geautomatiseerde procesflow. Om de huidige handmatige werkwijze te automatiseren dient een investering in software gedaan te worden. Deze software dient te passen in het huidige systeemlandschap, het risico van het huidige handmatige proces te mitigeren en een bijdrage te leveren aan het verder optimaliseren van de interne controle binnen de administratie. De implementatie hiervan zal in projectvorm plaatsvinden in 2023, waarin de juiste (gestandaardiseerde) link tussen proces en software gelegd zal worden. Deze standaardisatie past ook in de rechtmatigheidsverklaring en de nog te zetten stappen daartoe.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts een jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

85. Doorontwikkeling Verplichtingenadministratie

2023: € 30.000 N Structureel

Wethouder Bulten

Volgens plan en aanbeveling van de accountant is in 2022 een concrete start gemaakt met de Verplichtingen Administratie binnen gD. Deze implementatie levert een substantiële, nieuwe, bijdrage aan het in beeld hebben en houden van verplichtingen en daarmee ook aan het (rechtmatig) in control zijn op dit onderdeel. De doorontwikkeling van de Verplichtingen Administratie maakt een investering in capaciteit voor het beheer van (de registratie van) verplichtingen noodzakelijk. Voor 2023 wordt deze begroot op € 30.000 structureel.

86. Doorontwikkeling Contractenadministratie

2023: € 30.000 N Structureel

Wethouder Bulten

In samenwerking met team Inkoop en ook in samenhang met de ontwikkelingen rond de Verplichtingenadministratie (zie punt 85) is in 2022 geconcludeerd dat het administreren en beheren van inkoopcontracten aandacht verdient. Hierbij is het van belang dat de juiste demarcatie wordt aangebracht tussen de adviesrol van de Inkoopadviseurs en de rol van het administreren van de contracten. Een adviseur adviseert, de administratie administreert. Om met de al aanwezige tooling hier invulling aan te geven is een investering in capaciteit noodzakelijk. Deze investering zal in samenhang met punt 85 bekeken worden; een combinatie behoort tot de mogelijkheden. Het goed inrichten van de contractadministratie levert ook weer een bijdrage aan het (rechtmatig) in control zijn op dit vlak. Voor 2023 wordt deze begroot op € 30.000 structureel.

87. Doorontwikkeling Interne Controle administratie, inkoop, ICT & grondzaken

2023: € 7.500 N Structureel
 2023: € 39.000 N Structureel

Wethouder Bulten

De ontwikkelingen rond de rechtmatigheidsverklaring houden in dat er een extra inspanning gedaan dient te worden op het vlak van interne controle binnen de administratie, inkoop, ICT en grondzaken. Enerzijds bestaat die inspanning uit een investering in tooling (software) anderzijds uit een investering in capaciteit. Er is een systeem nodig om de interne controle in te administreren (aantoonbaar in control) en er is capaciteit nodig om de interne controle uit te voeren, conform een onderliggend intern controleplan.

De investering in software wordt voor 2023 geraamd op € 7.500 incidenteel. De investering in (interne controle) **capaciteit is** € 39.000 structureel. Deze capaciteit zal evenredig verdeeld ten gunste komen aan de eerdergenoemde deelgebieden.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts een jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

88. Mediabeleid: Extra bekostiging t.b.v. ondersteuning vorming van de Streekomroep voor de Achterhoek

2023: € 45.000 N Incidenteel
 2024: € 45.000 N Incidenteel
 2025: € 45.000 N Incidenteel

Burgemeester Boumans

Jaarlijks ontvangen gemeenten via het gemeentefonds een Rijksbijdrage t.b.v. de Lokale Publieke Omroepen. Volgens de Mediawet artikel 2.170a keert de gemeente Doetinchem jaarlijks ongeveer € 35.000 uit aan 'haar' Lokale Publieke Omroep (LPO). In Nederland wordt gewerkt aan het vervangen van de lokale omroepen door streekomroepen. In vervolg op het raadsbesluit van november 2019 om de vorming van een Streekomroep voor de Achterhoek jaarlijks met ongeveer € 45.000 te ondersteunen wordt voorgesteld om in 2023, 2024 en 2025 deze ondersteuning voort te zetten. In 2025 neemt het kabinet een besluit over extra budget op de Rijksbijdrage voor lokale publieke- en uiteindelijk de streekomroepen, ook wordt de Mediawet daarop aangepast. Ter overbrugging is er tot die tijd extra financiële ondersteuning nodig om de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan in de vorming van de Streekomroep voor de Achterhoek met een zogenaamd Lokaal Toereikend Media-Aanbod (LTMA) te behouden.

89. Waardering, conditiemeting en onderzoek naar verduurzaming gemeentelijk vastgoed

2022: € 60.000 N Incidenteel
 2023: € 25.000 N Incidenteel
 2023: € 25.000 V Incidenteel

Wethouder Moors

Begin 2022 is het gemeentelijk vastgoedfonds geactualiseerd. In het vastgoedfonds zijn de gemeentelijke accommodaties verantwoord. Twee van de uit deze actualisatie voorkomende actiepunten zijn een conditiemeting onderhoud en onderzoek naar het verder verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Beide zijn momenteel in voorbereiding. Een volgende stap is het herwaarderen van de belangrijkste panden om inzicht te krijgen in de verhouding tussen boekwaarde en marktwaarde om te bepalen of eventuele afwaardering van de boekwaarde noodzakelijk is en/of bepaalde verduurzamingsinvesteringen voldoende rendabel zijn. Om deze herwaardering in 2023 in gang te kunnen zetten vragen wij éénmalig € 25.000 aan voor taxatiekosten. Dekking uit het vastgoedfonds en daarmee per saldo budgettair neutraal.

Om meerjarig de staat van onderhoud en de daarvoor noodzakelijke onderhoudskosten in kaart te brengen is een zogenaamde conditiemeting noodzakelijk. Deze conditiemeting betreft alle gemeentelijke objecten die in het zogenaamde vastgoedfonds zitten. Gelet ook op de noodzaak om toekomstbestendig te kijken naar verduurzamingsmogelijkheden en noodzakelijk investeringen wordt voorgesteld dit vanuit efficiency en effectiviteit te combineren. Dit betekent dat er voor onderhoud een conditiemeting wordt uitgevoerd en gelijktijdig geïnventariseerd wordt welke duurzaamheidsinvesteringen geadviseerd worden. De verhouding kosten conditiemeting en verduurzamingsonderzoek is v.w.b. kosten 1/3 staat tot 2/3. De kosten bedragen € 60.000.

90. Datagedreven werken

2023: € 75.000 N Structureel

Wethouder Moors

Datagedreven werken binnen de gemeente Doetinchem vraagt versterking in personele zin met daarin ervaren en geschoolde medewerkers. In 2021 en 2022 zijn in de opbouw van datagedreven werken al de nodige stappen gezet. Zo heeft er training en opleiding plaatsgevonden, is het dataloket binnen de gemeente ingericht voor datagerelateerde vragen en als "koppeling" naar ons gezamenlijke gemeentelijke samenwerkingsverband DatalabGo. Voor de professionalisering hiervan in onze organisatie is er een bedrag van aanvullend € 75.000 nodig om hiermee structureel 2 volwaardige formatieplaatsen in te kunnen vullen en enkele medewerkers die nu werkzaam zijn binnen team informatiemanagement hierin verder op te leiden. Het betreft hier aanvulling op het huidige beschikbaar gestelde bedrag van 125.000 euro voor ongeveer 1 formatieplaats indicatief schaal 11 naar een totaalbedrag van twee formatieplaatsen, waarvan 0,8 fte trainee op niveau schaal 9. Dit is totaal afgerond € 200.000.

91. Cybersecurity/informatieveiligheid

2022: € 20.000 N	
Incidenteel	Wethouder
2023: € 40.000 N	Moors
Structureel	

Sinds begin 2021 is nadrukkelijk gekeken naar versterking van onze ICT-organisatie tegen specifieke ICT-dreigingen. Dit is inmiddels van een belangrijk deel gerealiseerd, dan wel opgenomen in de inmiddels vastgestelde begroting van de ICT-samenwerking al voor het jaar 2023. Om dit op het benodigde professionaliteitsniveau naar de laatste standaarden op peil te kunnen houden is het vanaf het jaar 2023 structureel nodig een uitgebreidere vorm ICT-beveiligingsservice te gaan contracteren. Het bedrag van nu ingeschat € 40.000 is het verwachte aandeel van gemeente Doetinchem in het totaal van deze hogere beveiligingsservicekosten. Daarnaast wordt een rekenkameronderzoek naar informatieveiligheid binnenkort afgerond. Hier verwachten wij najaar 2022 een spin-off aan werkzaamheden vanuit de aanbevelingen. Dit zijn naar verwachting incidentele zaken die opgepakt moeten worden. Hiervoor wordt een bedrag van nu ingeschat € 20.000 incidenteel aangevraagd. Dit maakt vlotte opvolging en adequate invulling mogelijk.

92. Doorontwikkeling privacy activiteiten als gevolg van (nieuwe) wetgeving

2023: € 100.000 N	Structureel	Wethouder Moors
-------------------	-------------	-----------------

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is ons wettelijke kader op het gebied van Privacy. Sinds 2021 is daar de bescherming van persoonsgegevens vanuit de Wet Politiegegevens (Wpg) bijgekomen voor werkgevers die Boa's in dienst hebben. Dit vereist meer registratie en verantwoording door middel van interne en externe audits. Wij hebben Boa's binnen team LerenWerkt en Buha BV, en vanaf 2023 ook binnen team Vergunningen, Handhaving en Belastingen.

Naast deze nieuwe wet zien we meer werk door:

- Toename van de complexiteit van de privacyvraagstukken door meer en verschillende samenwerkingsverbanden en de regionale taak die wij vanuit onze Centrumfunctie uitvoeren;
- Toename van het aantal verplichte Data Protection Impact Assessments (DPIA);
- Toename van algemene vragen omdat Privacy nu ook onderdeel is geworden van onze interne controles.

Bovenstaande is reden om opnieuw naar de bezetting van onze vakgroep privacy te kijken. De uitbreidingen in taken en rollen zorgt ervoor dat de huidige uren van onze Functionaris Gegevensbescherming en Privacy Coördinator niet toereikend zijn. Met deze extra middelen willen we de formatie en de werkprocessen passend maken. Tevens zetten we in op meer bewustwording en kennis bij alle collega's in onze organisatie.

93. Digitaliseren bouwvergunningen van reeds overgedragen archieven

2023: € 150.000 Incidenteel

Wethouder Moors

Dienstverlening anno 2023 vindt steeds meer digitaal plaats. Een papieren dossier opvragen past steeds minder in de huidige tijd. De maatregelen rondom corona (covid-19) hebben dit alleen maar versterkt. De burger is steeds meer gewend om thuis achter zijn/haar eigen device onderzoek te doen. En ook ambtenaren werken steeds meer plaats- en tijdsafhankelijke. Dit betekent dat het Erfgoedcentrum goed moet inspelen op het feit dat de dienstverlening, en de klantvraag, steeds meer digitaal plaats vindt.

Bouwvergunningen vormen één van de meest geraadpleegde bronnen die het Erfgoedcentrum beheert. Zowel door bezoekers op de studiezaal, als door ambtenaren, worden bouwvergunningen veel opgevraagd. Daarnaast is de vraag naar digitale scans van bouwtekeningen groot. Dat maakt de bouwvergunningen de meest geraadpleegde bron binnen het Erfgoedcentrum.

Deze bouwvergunningen gaat het Erfgoedcentrum digitaliseren, kosten worden op basis van aantal meters archief doorbelast aan de verschillende organisaties binnen het Erfgoedcentrum. Binnen deze aanmelding is ruimte opgenomen voor projectkosten van onze eigen mensen binnen team Informatiemanagement en de verwachte kosten vanuit Erfgoedcentrum.

94. Meten kwaliteit dienstverlening en uitvoeren acties voor verbetering van dienstverlening

2023: € 30.000 N Structureel

Wethouder Moors

Er is op dit moment geen budget beschikbaar voor de verbetering van de dienstverlening. De verwachting is dat jaarlijks structureel een budget van € 30.000 nodig is voor het meten van de kwaliteit van onze dienstverlening en uitvoeren van acties voor verbetering van de dienstverlening. Voor 2023 willen we een onderzoek naar telefonische/digitale bereikbaarheid uitvoeren, en een uitvraag doen aan het burgerpanel via "waar staat je gemeente", over de hoe de dienstverlening door de inwoner wordt ervaren. Daarnaast doen we een pilot voor het invoeren van chatten en werken met klantreizen. Jaarlijks wordt een jaarplan dienstverlening opgesteld.

95. Effect loonkosten college als gevolg van fte-ontwikkeling

2023: € 35.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

Het financiële effect als gevolg van fte-ontwikkeling van het college na de raadsverkiezingen in 2022 bedraagt voor 2022 € 20.000 en vanaf 2023 € 35.000.

96. Effecten appa-pensioenvoorziening en bijdrage ww-voorziening als gevolg van personele mutaties in college als gevolg van verkiezingen

2023: € 65.000 N Structureel

2024: € 65.000 N Structureel

2025: € 38.000 N Structureel

2026 en verder: 0

Burgemeester Boumans

Om de WW-voorziening op niveau te brengen is nog een bedrag nodig tot en met 2025 van € 238.000. In deze geraamde bedragen is geen rekening gehouden met eventuele neveninkomsten die in mindering gebracht mogen worden op de WW-uitkering. De berekening met betrekking tot de dotatie aan de pensioenvoorziening is op dit moment nog niet beschikbaar. De naar verwachting positieve ontwikkeling zal meegenomen worden in de jaarrekening.

97. Bestuurlijke samenwerking o.a. VNG, ontwikkeling bijdragen

Vanaf 2022: € 35.000 N Structureel

Burgemeester Boumans

Door een ander indexatie uitgangspunt en een kleine autonome groei zien we dat de VNG bijdrage ons budget langzaam overstijgt. Om ons budget in overeenstemming te brengen met de bijdrage dient deze met € 35.000 te worden verhoogd.

98. CO2 prestatieladder

Vanaf 2022: € 11.000 Structureel

Wethouder Steintjes

Eén van de onderdelen van duurzaamheid is deelname door de gemeente Doetinchem aan de CO2-prestatieladder. De CO2-prestatieladder is een landelijk erkende en gecertificeerde manier van werken om de CO2 uitstoot van organisaties stapsgewijs bewust te reduceren. Om als gemeente Doetinchem goed aan de verplichtingen te voldoen die deelname aan de CO2-prestatieladder met zich brengt is hiervoor een structureel budget van totaal € 22.000 (afgerond) benodigd. Dit betreft de halfjaarlijks verplichte uitvoering en monitoring inclusief verplichte audit en de daaraan verbonden capaciteit. De kosten bestaan uit jaarlijkse deelname- en lidmaatschapskosten voor deze methodiek, auditkosten en uitvoeringskosten door de organisatie. In de huidige begroting is al een budget van € 11.000 euro opgenomen.

Aanvullend is er per saldo nog éénzelfde budget van € 11.000 benodigd om uitvoering met hulp van externe ondersteuning jaarlijks te blijven realiseren.

Bij deze investeringen zal beoordeeld worden in hoeverre deze zich op termijn terug kunnen verdienen, dan wel zoals nu het geval is er aan bijdragen de huidige forse kostenstijgingen terug te dringen. Hiervoor wordt een verduurzamingskrediet van € 1.500.000 aangevraagd, met een kapitaallast van € 125.000.

99. Energie besparen door het verduurzamen van eigen panden

2023: € 125.000 N Structureel
 2024: € 123.000 N Structureel
 2025: € 121.000 N Structureel
 2026: € 120.000 N Structureel

Wethouder Moors

Voor alle gemeentelijke panden moet eind 2022 en begin 2023 geïnventariseerd worden op welke wijze (verdere) verduurzaming passend bij de diverse type vastgoed in bezit van de gemeente kan plaatsvinden. Op basis van deze inventarisatie, met medeneming van de laatste ontwikkelingen in de markt (bouw-, energie en vastgoed) moet bepaald worden welke investeringen de komende 1 tot 5 jaar noodzakelijk zijn. Hierin zal een rubricering aangebracht worden op basis waarvan besluitvorming door college en raad kan plaatsvinden c.q. nader onderzoek kan plaatsvinden.

100. Loon- en prijsontwikkeling

2023: € 1.341.000 N Structureel
 2023: € 1.244.000 N Incidenteel
 2024: € 1.912.000 N Structureel
 2025: € 2.134.000 N Structureel
 2026: € 2.327.000 N Structureel

Wethouder Bulten

In de begroting is budget beschikbaar voor indexering en areaaluitbreiding. Dit budget is bedoeld om loon- en prijsstijgingen van onze budgetten op te vangen en gestegen lasten door volume- en areaaluitbreiding te dekken. Met ingang van het begrotingsjaar 2021 is besloten om een nieuwe systematiek van indexering voor de gemeentebegroting toe te passen, waarbij jaarlijks de nominale ontwikkelingen op basis van spelregels wordt berekend. Het toepassen van de spelregels resulteert in de hier gedane aanmelding. Tevens is rekening gehouden in de hier gedane aanmelding voor de nominale ontwikkelingen met bedrag voor hogere energiekosten (eigen huisvesting, maatschappelijke organisaties en Buha), ontwikkeling loonkosten Buha en contracten/bestekken Buha. [Omdat we bij de septembercirculaire worden gecompenseerd voor de loon- en prijsontwikkeling kan de loon en prijscompensatie hier incidenteel met € 1.000.000 worden afgeraamd.](#)

101. Reëel ramen investeringen

2023: € 115.000 N Structureel
 2024: € 250.000 V Structureel
 2025: € 206.000 V Structureel
 2026: € 78.000 V Structureel

Wethouder Bulten

Zoals aangekondigd in de begroting 2022 is een traject in gang gezet om alle (vervangings-) investeringen te analyseren en meerjarig reëel te ramen en het vastgoedfonds te herijken. Bij het reëel ramen is met name de verwachte doorlooptijd van investeringen bijgesteld en daarmee de begrote afschrijvingen. Afgestapt is van de methodiek waarbij het verwachte voordeel als gevolg van een langere doorlooptijd als stelpost wordt ingeboekt. De herijking van het vastgoedfonds leidde tot een correctie waardoor minder wordt onttrokken aan deze reserve. De resultaten hiervan zijn verwerkt in deze begroting.

102. Belastingen

- Hondenbelasting 2023: € 129.000 N Structureel
- Overige belastingen 2023: € 2.800.000 N Incidenteel

Wethouder Bulten

Hondenbelasting

Nu de financiële positie het mogelijk maakt, en in de wetenschap dat het heffen van hondenbelasting eigenlijk niet meer passend is in deze tijd wordt de heffing van hondenbelasting afgeschaft. Juist in Coronatijd hebben we ervaren hoe belangrijk dieren voor veel mensen zijn. Dieren bieden troost en helpen tegen eenzaamheid en sociaal isolement. Daar past geen belastingheffing bij. Overigens zullen de uitgaven aan het hondenbeleid wel blijven bestaan zodat blijvend geïnvesteerd kan blijven worden in bv het onderhoud en inrichting van hondenuitlaatplaatsen.

Overige belastingen

In de afgelopen jaren waren er geen financiële mogelijkheden tot belastingverlaging. Nu maakt de financiële positie het wel mogelijk. Mede ook omdat de huidige tijd veel heeft gevraagd en nog steeds vraagt van burgers en bedrijven zal een korting worden toegepast op de belastingaanslag van 100 euro (financieel beslag is $27.700 \times € 100 =$ ongeveer € 2,8 miljoen).

103. Uitbreiden formatie t.b.v. adresonderzoek

2023: € 25.000 N Structureel

Wethouder Moors

Als iemand in een gemeente verblijft maar geen vast woonadres heeft, dan is mogelijk om een zogenaamd briefadres te krijgen. Vanaf 1 januari 2022 zijn gemeenten wettelijk verplicht om iemand in te schrijven op een briefadres. Als er geen briefadresgever is moet de gemeente zelf als briefadresgever optreden. Deze taak vloeit voort uit het rapport "Een mens leeft, een systeem niet" van de Nationale ombudsman om ervoor te zorgen dat niemand tussen wal en schip raakt. Daarnaast is een juiste registratie voor de burger van belang voor de correspondentie met de overheid en om aanspraak te kunnen maken op overheidsvoorzieningen. Voor deze taak is structurele uitbreiding van formatie nodig. Voorgesteld wordt om hiervoor bij de begroting van 2023 een aanmelding te doen van € 24.700.

104. Maatschappelijke diensttijd

2023: € 10.000 N Incidenteel

Wethouder Burgemeester Boumans

Binnen onze ambtelijke organisatie onderzoeken we de mogelijkheden van het creëren van (maatschappelijke) diensttijd; hoe kunnen we jongeren vroegtijdig kennis laten maken met de toekomstige arbeidsmarkt en maatschappelijke functies (vrijwilligerswerk). We nemen het voortouw voor het ontwikkelen van een educatieve agenda (aanmelding 32) en daarmee een voorbeeld voor Doetinchemse organisatie en bedrijven.

105. Participatie

2023: € 138.000 N Structureel

Wethouder Moors

De ambitie van de gemeente Doetinchem is verwoord in de coalitie-agenda 2022-2026: "Samen groeien in kwaliteit". Om dit samen met de inwoners van Doetinchem, Gaanderen, Wehl, de buurtschappen, alle ondernemers en organisaties in onze gemeente goed in te kunnen vullen is goede participatie en samenwerking noodzakelijk. Om dit de komende jaren goed in te kunnen vullen bij alle projecten en ontwikkelingen en goed in te spelen op kansen en mogelijkheden die zich voordoen willen we participatie met 1 formatieplaats versterken. Bedoeling is dat de invulling van deze vacature benut wordt om het participatiebeleid voor de gemeente samen met collega's en bestuur verder in te vullen. Dit door een combinatie van: - beleid hiervoor actualiseren; - inrichten "toolbox" voor participatietrajecten;- inrichten en vormgeven van een netwerk van collega's die participatietrajecten en de advisering daarin kunnen verzorgen; - zelfstandige advisering in samenwerking met projectleiders (dit kan projectleiders in huidige projecten hiermee deels ontlasten) en wijkregisseurs.

106. Goede overgang Omgevingsvisie

2023: € 46.000 N Structureel *

Wethouder Lambregts

In verband met de opvolging van de huidige strategisch adviseur die de bestuursopdracht Omgevingsvisie als projectleider trekt is het wenselijk dat er overlap zit in deze overname van werkzaamheden. Dit betekent dat gedurende 4 maanden in 2023 incidenteel sprake zal zijn van extra bezetting.

* Op grond van het BBV wordt dit gezien als een structurele uitgave, ondanks dat er slechts een jaar een financieel beslag op de begroting wordt gelegd.

107. Onderhoudskosten vastgoedfonds meerjarig geraamd

2023: € 1.000.000 N Structureel

2023: € 1.000.000 V Structureel

Wethouder Moors

Tot op heden worden de onderhoudskosten (Programma Onderhoud Gemeentelijke Gebouwen), en dus de onttrekking, uit het vastgoedfonds incidenteel geraamd. Voor een actuele doorkijk van de reserve vastgoedfonds is het van belang dat de onderhoudskosten structureel in de begroting worden geraamd. Aangezien de onderhoudskosten jaarlijks verschillen is een gemiddeld bedrag van € 1.000.000 geraamd. Op deze manier is de prognose van het vastgoedfonds meerjarig geraamd in de begroting. Deze wijziging is neutraal voor de begroting.

Wat mag het kosten?

Programma: 4. Organisatie en financiën		Uitgaven	Inkomsten	Saldo begroot	Mutatie reserve	Resultaat
0.1 Bestuur	Bestuurlijke samenwerking	1.793.001	1.394.810	-398.191	0	-398.191
	bestuursondersteuning	1.095.919		-1.095.919	0	-1.095.919
	college	1.536.347	1.670	-1.534.677	0	-1.534.677
	overige baten en lasten	240.610		-240.610	0	-240.610
	raad	686.140		-686.140	0	-686.140
	raadscommissies	31.860	11.850	-20.010	0	-20.010
	rekenkamer	51.760		-51.760	0	-51.760
0.10 Mutaties reserves	algemene reserve	504.000	0	-504.000	504.000	-1.008.000
	overige bestemmingsreserve	350.000	0	-350.000	350.000	-700.000
	reserve dekking kapitaallasten	557.580	1.651.001	1.093.421	-1.093.421	2.186.842
	reserve onderhoud	104.925	818.989	714.064	-714.064	1.428.128
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	resultaat	730.746		-730.746	0	-730.746
0.2 Burgerzaken	basisregistratie personen	41.630	67.595	25.965	0	25.965
	burgerlijke stand	25.640	103.558	77.918	0	77.918
	dienstverlening gemeentewinkel	167.355	108.362	-58.993	0	-58.993
	GEO informatie	36.636		-36.636	0	-36.636
	naturalisatie	13.370	42.610	29.240	0	29.240
	personeelskosten	1.430.597		-1.430.597	0	-1.430.597
	registratie niet ingezetenen	20.350	313.829	293.479	0	293.479
	reisdocumenten	153.842	350.360	196.518	0	196.518
	verkiezingen	87.987		-87.987	0	-87.987
0.4 Overhead	overhead facilitair	1.202.911	333.110	-869.801	0	-869.801
	Overhead huisvesting	1.636.233	566.970	-1.069.263	0	-1.069.263
	overhead ict	11.842.202	8.459.214	-3.382.988	0	-3.382.988
	Overhead overig	74.665	1.156.405	1.081.740	0	1.081.740
	Overhead personeel	8.504.584	148.744	-8.355.840	0	-8.355.840
0.5 Treasury	Bespaarde rente	73.723	1.459.804	1.386.081	0	1.386.081
	deelnemingen	15.267	554.718	539.451	0	539.451
	personeelskosten	10.314		-10.314	0	-10.314
	rente	-101.079	183.651	284.730	0	284.730
	verstrekking leningen	364.194		-364.194	0	-364.194
0.61 OZB woningen	ozb	139.965	5.007.026	4.867.061	0	4.867.061
	personeelskosten	390.033		-390.033	0	-390.033
0.62 OZB niet-woningen	ozb		6.198.974	6.198.974	0	6.198.974
0.64 Belastingen overig	baatbelasting	0	0	0	0	0
	belasting biz		202.410	202.410	0	202.410
	hondenbelasting		0	0	0	0
	personeelskosten	288.189		-288.189	0	-288.189
	precariobelasting		114.670	114.670	0	114.670
	reclamebelasting		374.210	374.210	0	374.210

	uitvoeringskosten belastingen	207.049	372.153	165.104	0	165.104
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	algemene uitkering	10.313	157.360.000	157.349.687	0	157.349.687
0.8 Overige baten en lasten	kapitaallasten	0		0	0	0
	overige baten en lasten	2.332.330	0	-2.332.330	0	-2.332.330
	personeelskosten	1.875.768	1.814.087	-61.681	0	-61.681
	reservering doetinchemmer olie	100		-100	0	-100
	reservering nominaal	4.687.275	-12.140	-4.699.415	0	-4.699.415
	reservering onvoorzien	170.983		-170.983	0	-170.983
	reservering personeelskosten	870.452		-870.452	0	-870.452
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	overige baten en lasten	36.210		-36.210	0	-36.210
Totaal		44.291.976	189.158.640	144.866.664	-953.485	145.820.149

4. Paragrafen

4.1 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over de gemeentelijke belastingen. De gemeentelijke belastingen zijn te onderscheiden in drie typen belastingen. De algemene belastingen, de bestemmingsheffingen en retributies. Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn dit de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente.

1. Kaders

De inwoners van de gemeente krijgen jaarlijks een aanslag gemeentelijke belastingen. Voor de beoordeling van de lastendruk zijn de tarieven dan ook van groot belang. Naast volumeontwikkelingen en ontwikkelingen in de waarde als gevolg van de jaarlijkse herwaardering (in geval van onroerendezaakbelastingen) is uitgegaan van een indexering van de tarieven voor 2023 met 3,0% voor loon- en prijsontwikkelingen. Dit is in overeenstemming met het percentage BBP (Bruto Binnenlands Product) uit de meicirculaire gemeentefonds 2022. In de raadsmededeling van 5 juli 2022 bent u hierover al geïnformeerd meicirculaire gemeentefonds 2022 raadsmededeling. Bij sommige tarieven kan de verhoging licht afwijken van 3,0%, omdat het anders onwerkbaar bedragen worden. De bestemmingsheffingen en de retributies mogen niet meer dan kostendekkend zijn.

We kennen een gesloten belastingstelsel. Dit betekent dat de gemeente een belasting alleen kan heffen als de wet daar de bevoegdheid toe geeft. Het beleid over de gemeentelijke belastingen is opgenomen in de volgende beleidsdocumenten:

- Landelijke wet- en regelgeving (alle belastingen);
- Belastingverordeningen, raadsbesluit van 23 december 2021 en voorgaande jaren (alle belastingen);
- Coalitieagenda 2022-2026 "Samen groeien in kwaliteit" raadsbesluit van 9 juni 2022 (alle belastingen);
- Grondstoffenplan 2020 – 2024 raadsbesluit van 29 oktober 2020 (afvalstoffenheffing en reinigingsrechten);
- Gemeentelijk rioleringsplan 2016 – 2020 (verlengd tot en met 2022), raadsbesluit van 14 april 2016 (rioolheffing);
- Financiële verordening gemeente Doetinchem 2017, raadsbesluit 8 juni 2017 (toerekening overheadkosten en BTW-Compensatiefonds);
- Parkeervisie 2017 – 2020, raadsbesluit 8 juni 2017 (parkeerbelastingen);
- Uitvoeringsagenda Armoedebeleid & Schulddienstverlening 2022-2024, raadsmededeling van 16 november 2021 (kwijtschelding afvalstoffenheffing en rioolheffing).

De samenhang van het beleid met betrekking tot de gemeentelijke belastingen wordt geborgd in de bovengenoemde documenten. Daarnaast houden we rekening met de aanbevelingen van de gemeentelijke rekenkamer.

Heffingskorting

De Nederlandse inflatie is het afgelopen jaar enorm gestegen. Dit is een gevolg van energieschaarste en de Oekraïne-oorlog. Boodschappen zijn duurder geworden en de prijzen van diensten zijn gestegen. We stellen daarom voor om eenmalig alle gebruikers van belastingobjecten, dus huishoudens en bedrijven, een heffingskorting te verlenen van € 100,00. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op het totale aanslagbedrag voor 2023.

2. Vorming voorziening

Om een gelijkmatige ontwikkeling van tarieven te bewerkstellingen worden overschotten en tekorten zo nodig verrekend met een voorziening. Dit kan van toepassing zijn bij de voorziening voor afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Hieronder wordt per type en soort belasting toegelicht op welke wijze het beleid is verwerkt. Daarnaast hebben we inzichtelijk gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit hebben we alleen gedaan voor de tarieven van belastingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn.

3. Algemene belastingen

De opbrengsten van de algemene belastingen komen ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten van deze belastingen niet gelabeld zijn maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. De onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting (tot en met 2022), parkeerbelastingen, precariobelasting, reclamebelasting, bedrijveninvesteringszone en de toeristenbelasting behoren tot deze categorie. Hierbij moet opgemerkt worden dat de opbrengsten van de reclamebelasting en de bedrijveninvesteringszone niet worden toegevoegd aan de algemene middelen, maar worden uitgekeerd aan de verschillende ondernemersfondsen.

Onroerendezaakbelastingen

Onder de naam onroerendezaakbelastingen (verder OZB) worden een gebruikers- en een eigenarenbelasting geheven. Voor woningen wordt alleen een eigenarenbelasting in rekening gebracht. Op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) wordt ieder jaar van elk object de waarde vastgesteld. De waarde vormt de grondslag voor de berekening van de OZB aanslagen. Ontwikkelingen in de waarde als gevolg van de jaarlijkse herwaardering worden gecompenseerd via het tarief. Eigenaren van woningen in de gemeente Doetinchem gaan in 2023 gemiddeld ongeveer 3,0% meer OZB betalen.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is ooit ingevoerd om de overlast van zwerfhonden te beperken en om de verspreiding van hondsdolheid tegen te gaan. We vinden deze belasting niet meer passen in de huidige tijdgeest. Bovendien wordt de landelijke roep voor afschaffing van deze belasting steeds luider. Steeds meer gemeenten schaffen de hondenbelasting af. De hondenbelasting wordt als willekeurig ervaren en men vindt dat deze heffing tot ongelijkheid leidt. De verwachting is dat de hondenbelasting binnen enkele jaren uit de Gemeentewet wordt geschrapt. We stellen daarom voor om de hondenbelasting met in gang van 1 januari 2023 af te schaffen.

Parkeerbelastingen

Tijdens de behandeling van de Parkeervisie 2017 – 2020 is besloten om de huidige tariefstructuur te handhaven. Dit betekent dat de binnenstad verdeeld blijft in vier tariefzones (€ 1,20, € 1,50, € 1,80 en € 2,40 per uur).

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven voor het in gebruik nemen van gemeentegrond, zoals het inrichten van een terras of het innemen van een standplaats. Het gebruik van gemeentegrond is gekoppeld aan een vergunning en gebaseerd op het standplaatsenbeleid 2012. De tarieven voor 2023 zijn verhoogd met de algemene prijsverhoging van 3,0%.

Reclamebelasting

Reclamebelasting is ingevoerd op verzoek van de ondernemers in vijf afgebakende gebieden. Het gaat om de binnenstad en de bedrijventerreinen De Huet, Keppelseweg, Verhuelsweide en Akkermansweide. De opbrengst van de reclamebelasting wordt, na aftrek van de heffingskosten, uitgekeerd aan de ondernemersfondsen van de desbetreffende gebieden. Hieruit worden activiteiten betaald om de binnenstad en de bedrijventerreinen economisch aantrekkelijk te houden. De tarieven voor 2023 zijn geïndexeerd met de algemene prijsverhoging van 3,0%.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

Vanaf het belastingjaar 2019 is voor vastgoedondernemers in de binnenstad de BIZ ingevoerd. Het principe is hetzelfde als bij de reclamebelasting, dit betekent dat de opbrengst wordt uitgekeerd aan het ondernemersfonds van de vastgoedondernemers. Alle vastgoedondernemers in het BIZ-gebied betalen een bijdrage om activiteiten en investeringen mogelijk te maken. Dit zijn extra activiteiten naast dat wat de gemeente standaard aan onderhoud en investeringen doet. De BIZ geldt voor vijf jaren. De tarieven worden in deze periode niet gewijzigd.

Toeristenbelasting

Het doorvoeren van de prijsverhoging van 3,0 % bij de toeristenbelasting zou onwerkbare tarieven met zich meebrengen. De tarieven van de toeristenbelasting worden daarom niet verhoogd in 2023.

Dit betekent dat we in 2023 net als in 2022 voor een hotelovernachting € 1,50 in rekening brengen en voor de overige overnachtingen een bedrag van € 1,00. Op het moment dat het nieuwe hotel is gerealiseerd wordt de verwachte jaarlijkse opbrengst (globaal € 70.000) opgenomen in de begroting.

4. Bestemmingsheffingen

Bestemmingsheffingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Onder deze categorie vallen de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en de rioolheffing.

5. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Afvalstoffenheffing wordt geheven voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen en reinigingsrechten worden betaald voor het ophalen van bedrijfsafval. De kosten van de afvalinzameling worden gedekt door de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Dit gebeurt op basis van 100% kostendekkendheid.

Samen met Buha bv en met inspraak van bewoners is in 2020 een nieuw grondstoffenplan opgesteld. De methode "betalen per lediging van de restafvalcontainer" vormt de basis van dit plan. De afvalbeheerskosten zijn met dit plan lager dan de kosten, die de gemeente gehad zou hebben als de maatregelen uit het grondstoffenplan niet uitgevoerd zouden worden. De kostenstijging van de verwerking- en verbrandingstarieven wordt dus gedempt door de maatregelen uit dit grondstoffenplan. Het grondstoffenplan levert een sterke afname van de hoeveelheid restafval op en daarmee van de verbrandingskosten voor restafval. Dit dempt de verhoging van de afvalbeheerskosten. De verwachte kostenstijging is wel afhankelijk van de mate van stijging van de verwerkingstarieven en de mate van afvalscheiding. Hoe beter de afvalscheiding hoe lager de kosten.

De btw die we moeten betalen voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen en reinigingsrechten kunnen we verhalen op het BTW-Compensatiefonds. Doordat we deze btw kunnen verhalen zijn alle gemeenten gekort op de algemene uitkering. Op grond hiervan mogen we de btw als last aan de afvalstoffenheffing toe rekenen.

In 2023 betalen inwoners een basistarief van € 244,80 voor éénpersoonshuishoudens en € 278,40 voor meerpersoonshuishoudens. De variabele tarieven voor het ledigen van de grote en kleine rolcontainer en het storten in de ondergrondse verzamelcontainer blijven wel gelijk, namelijk € 10,00, € 5,00, € 2,00 en € 1,00. Verhogen van deze relatief kleine bedragen met 3,0 % zou onwerkbaar tarieven betekenen. Het inzamelen en verwerken van afval, wordt door Buha bv uitgevoerd.

Bedrijven betalen in 2023 een vast tarief van € 399,60 incl. btw. Het inzamelen en verwerken van afval, wordt door Buha bv uitgevoerd. Ook bij reinigingsrechten is er sprake van 100 % dekking.

Afvalstoffenheffing				
Taakveld	Lasten		Baten	Dekking
7.3 Afval	6.712.000	Opbrengsten belastingen	8.435.000	
BCF	1.348.000	Overige opbrengsten	95.000	
6.3 Kwijtschelding	567.000	Voorziening afval	97.000	
Subtotaal	8.627.000		8.627.000	100%
Reinigingsrechten				
Taakveld	Lasten		Baten	Dekking
7.3 Afval	172.000	Opbrengsten belastingen	172.000	
Totaal	172.000		172.000	100%

6. Rioolheffing

De gemeente kan uit de rioolheffing naast de zorg voor het riool ook voorzieningen bekostigen die het mogelijk maken in te spelen op de zorg voor het hemel- en grondwater binnen de gemeente.

Op 14 april 2016 is het Gemeentelijk Rioleringsplan Doetinchem 2016 – 2020 vastgesteld. Dit GRP (2016-2020) is in 2022 -net als in 2021- met één jaar verlengd (2016-2022). Het beleid en de investeringsplanning rondom riolering, water en klimaatadaptatie wordt met ingang van 2023 opgenomen binnen de Omgevingsvisie en plannen. Het beheer en onderhoud van de riolering wordt eveneens uitgevoerd en ingekocht bij Buha bv.

Met de vernieuwde BBV is het vanaf de begroting 2018 verplicht om de omslagrente toe te rekenen aan onze taakvelden. Uitzondering hierop zijn de projectfinancieringen en de GREX. Voor nadere info wordt u verwezen naar de paragraaf financiering. Voor de investering riolering hanteren we een ander rentepercentage dan ons omslagrentepercentage. Dit wordt gedaan, gelet op de lange looptijden met een langdurige financiering. Deze vergoeding is voor 2023 berekend op 2,9% en is gebaseerd op het historisch gemiddeld rentetarief voor leningen met een looptijd van 20 jaar. Ten opzichte van 2022 is dit een daling van 0,22%.

Door de positieve ontwikkeling van de voorziening ten opzichte van het vastgestelde GRP 2016-2022, is het niet nodig om een extra tariefsverhoging door te voeren. Om de voorziening de komende jaren op peil te houden wordt het tarief geïndexeerd met 3,0%. Het tarief voor de rioolheffing in 2023 bedraagt € 230,16 per object.

In onderstaande tabel is te zien dat er sprake is van 100% dekking.

Rioolheffing				
Taakveld	Lasten		Baten	Dekking
7.2 Riolering	4.705.000	Opbrengsten belastingen	6.375.000	
BCF	748.000	Voorziening rioolbeheer	36.000	
Rente	502.000			
6.3 Kwijtschelding	456.000			
Totaal	6.411.000		6.411.000	100%

7. Retributies

Retributies worden geheven als de gemeente een specifieke dienst verleent. De belangrijkste retributies zijn het marktgeld en de leges.

Marktgeld

Ondernemers die een standplaats op de markt innemen moeten hiervoor marktgeld betalen. De tarieven zijn marktconform en in overeenstemming met de tarieven uit regiogemeenten. De tabel met een cijfermatig overzicht van de baten en de lasten leest u verderop.

Leges

De leges zijn belastingen die de gemeente kan heffen voor het verstrekken van diensten. Uitgangspunt bij het vaststellen van de legestarieven is maximaal 100 % kostendekkendheid. Er mag geen winst worden gemaakt. Kruissubsidiëring in de legesverordening is wel toegestaan. Onder kruissubsidiëring wordt verstaan: het hoger vaststellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden. Voor bouwwerken met een lage bouwsom brengen we bijvoorbeeld een tarief in rekening dat niet kostendekkend is. Dit compenseren we met een overdekking bij de grote projecten met een hoge bouwsom. Onder de tabel "Marktgeld" vindt u de legestabel. Hieruit blijkt dat er inderdaad geen winst wordt gemaakt op de leges. Naar aanleiding van de bevindingen van het rekenkameronderzoek, wordt in het laatste overzicht aansluiting gemaakt met de totalen op de taakvelden.

Marktgeld				
<i>Taakveld</i>	<i>Lasten</i>		<i>Baten</i>	<i>Dekking</i>
3.3 Warenmarkt	150.000	Opbrengsten belastingen	160.000	
0.4 Overhead	18.000			
Totaal	168.000		160.000	95%

Titel hoofdstuk	Onderwerp	Taakveld	Aan leges toe te rekenen lasten (incl rente en btw)	Overhead	Lasten totaal	Baten	Dekking
Titel 1	Algemene dienstverlening						
1	Burgerlijke stand	0.2 Burgerzaken	85.000	36.000	121.000	104.000	86%
2	Reisdocumenten	0.2 Burgerzaken	121.000	25.000	146.000	131.000	90%
3	Rijbewijzen	0.2 Burgerzaken	212.000	55.000	267.000	220.000	82%
4	Verstrekingen uit BRP	0.2 Burgerzaken	42.000	7.000	49.000	50.000	102%
5	Verstrekingen uit kiezersregister	0.2 Burgerzaken	0	0	0	0	
6	Verstrekingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens	0.2 Burgerzaken	0	0	0	0	
7	Bestuursstukken	0.4 Overhead	0	0	0	0	
8	Vastgoedinformatie	0.2 Burgerzaken	0	0	0	0	
9	Overige publiekszaken	0.2 Burgerzaken	17.000	0	17.000	17.000	100%
9 t/m 19	Diversen	2.2 Parkeren	251.000	3.000	254.000	241.000	95%
	<i>Subtotaal</i>		<i>728.000</i>	<i>126.000</i>	<i>854.000</i>	<i>763.000</i>	<i>89%</i>
Titel 2	Omgevingsvergunning	8.3 Bouwen en wonen	1.483.000	487.000	1.970.000	1.891.000	96%
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn	1.2 Openbare orde en veiligheid	60.000	23.000	83.000	88.000	106%
	Totaal		2.271.000	636.000	2.907.000	2.742.000	94%

Activiteit	Taakveld	Lasten	Baten
Legesactiviteiten	0.2 Burgerzaken	477.000	522.000
Overige activiteiten	0.2 Burgerzaken	1.500.000	464.000
Totaal taakveld	0.2 Burgerzaken	1.977.000	986.000
Legesactiviteiten	0.4 Overhead	0	0
Overige activiteiten	0.4 Overhead	23.261.000	10.664.000
Totaal taakveld	0.4 Overhead	23.261.000	10.664.000
Legesactiviteiten	1.2 Openbare orde en veiligheid	60.000	88.000
Overige activiteiten	1.2 Openbare orde en veiligheid	1.635.000	109.000
Totaal taakveld	1.2 Openbare orde en veiligheid	1.695.000	197.000
Legesactiviteiten	2.2 Parkeren	251.000	241.000
Overige activiteiten	2.2 Parkeren	3.039.000	19.000
Totaal taakveld	2.2 Parkeren	3.290.000	260.000
Legesactiviteiten	8.3 Bouwen en wonen	1.483.000	1.891.000
Overige activiteiten	8.3 Bouwen en wonen	1.570.000	404.000
Totaal taakveld	8.3 Bouwen en wonen	3.053.000	2.295.000

8. De ontwikkeling van de tarieven in 2023

De belangrijkste tarieven voor 2023 (in vergelijking met het tarief 2022) zien er als volgt uit:

Belastingsoort	Tarief 2022	Tarief 2023	Percentage
<i>OZB voor woningen</i>			
- Tarief eigenaar per WOZ-waarde	0,1098%	0,0996%	-9,3%*
<i>OZB voor niet-woningen</i>			
- Tarief eigenaar per WOZ-waarde	0,2721%	0,2775%	2,0%*
- Tarief gebruiker per WOZ-waarde	0,2551%	0,2602%	2,0%*
<i>Afvalstoffenheffing</i>			
- Éénpersoonshuishouden	€ 238,80	€ 244,80	2,50%
- Meerpersoonshuishouden	€ 270,36	€ 278,40	3,00%
- Lediging per keer 240 L (laagbouw)	€ 10,00	€ 10,00	0%
- Lediging per keer 140 L (laagbouw)	€ 5,00	€ 5,00	0%
- Inwerptrommel per keer 60 L (hoogbouw)	€ 2,00	€ 2,00	0%
- Inwerptrommel per keer 30 L (hoogbouw)	€ 1,00	€ 1,00	0%
- Extra emmer groen voor gft-afval	€ 38,64	€ 39,60	2,50%
- Extra emmer grijs voor restafval	€ 147,96	€ 151,20	2,20%
- Extra emmer blauw voor papier	€ 38,64	€ 39,60	2,50%
- Extra emmer oranje voor plasticafval	€ 38,64	€ 39,60	2,50%
<i>Rioolheffing</i>			
- Per object	€ 223,44	€ 230,16	2,50%
<i>Hondenbelasting</i>			
- 1 hond	€ 26,16	€ 0	-100%
- 2 honden	€ 65,40	€ 0	-100%

*Bij de tarieven OZB voor 2023 is voorlopig rekening gehouden met een (landelijke) ingeschatte waardeinstijging volgens de meicirculaire 2022 van 13,5 % voor woningen en van 1,0 % voor niet-woningen. Dit betekent dat het woningtarief kan dalen met 9,3 % om de opbrengststijging van 3,0 % te realiseren. Het niet-woningentarief moet met 2,0 % stijgen om de geraamde opbrengst te verwezenlijken. Voor de burger betekent dit een gemiddeld hogere OZB belastingaanslag van 3,0 %.

De definitieve OZB tarieven worden bepaald op basis van de daadwerkelijke waardeontwikkeling in Doetinchem. De definitieve OZB tarieven 2023 worden voorgelegd aan de raad en naar verwachting vastgesteld bij de behandeling van de belastingverordeningen voor 2023 in de raadsvergadering van donderdag 22 december 2022.

9. Lokale lastendruk

Onderstaand overzicht geeft de berekende belastingdruk voor Doetinchem in 2023. Het gaat hierbij om de onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing, de zogenaamde gemeentelijke woonlasten.

De volgende uitgangspunten gelden bij de vergelijking van de belastingdruk van 2023 met die van 2022:

- de waarde van een woning van € 290.000 (2022: € 256.000 + 13,5 %);
- één- en meerpersoonshuishoudens.

Toelichting bij onderstaande tabel:

*1ph= éénpersoonshuishouden

**Mph= meerpersoonshuishouden

***In onderstaand overzicht is rekening gehouden met 5 ledigingen (240 L) per jaar voor een meerpersoonshuishouden en 3 ledigingen (140 L) voor een eenpersoonshuishouden. Dit kan natuurlijk per huishouden afwijken.

De belastingdruk voor een bewoner die ook eigenaar is ziet er in 2023, vergeleken met 2022, als volgt uit:

Jaar	Soort huishouden	OZB	Afval basis	Afval lediging	Riool	Verlaging belasting eenmalig	Totaal	Land. Gemidd.	Woon-lasten t.o.v. land. gem.
2023	1ph*	288,84	244,80	15,00***	230,16	-/- 100,00	678,80		
2023	Mph*	288,84	278,40	50,00***	230,16	-/- 100,00	747,40		
2022	1ph*	281,09	238,80	15,00***	223,44		758,33	826,00	92,00%
2022	Mph*	281,09	270,36	50,00***	223,44		824,89	904,00	91,00%

10. Het kwijtscheldingsbeleid

In de belastingverordeningen is geregeld dat kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen verleend kan worden voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB. Kwijtschelding wordt verleend op basis van de rijksnormen. De kwijtscheldingsnorm is 100 % van de bijstandsnorm. We hebben dit vastgelegd in het beleidsplan armoedebeleid.

In de begroting 2023 zijn de volgende budgetten (exclusief uitvoeringskosten) opgenomen om uitvoering te kunnen geven aan het kwijtscheldingsbeleid.

- Kwijtschelding afvalstoffenheffing € 567.000
- Kwijtschelding rioolheffing € 456.000

Hierbij wordt rekening gehouden met kwijtschelding als gevolg een aanpassing van de momenteel geldende vermogenstoets en de mogelijkheid tot kwijtschelding voor zzp'ers. De kosten voor kwijtschelding worden gedekt door een opslag op de tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing.

11. De opbrengsten van de gemeentelijke belastingen

Het beleid ten aanzien van de gemeentelijke belastingen leidt tot een raming van de onderstaande belastingopbrengsten voor 2023. We hebben deze ramingen vergeleken met die van 2022.

Belastingsoort	Begroting 2022	Begroting 2023
OZB		
- Eigenaar		
woningen	7.580.000	7.807.000
niet woningen	3.266.000	3.480.000
- Gebruiker		
niet woningen	2.717.000	2.719.000
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	8.590.000	8.607.000
Rioolheffing	6.084.000	6.375.000
Hondenbelasting	125.000	0
Parkeerbelastingen	3.284.000	3.373.000
Precariobelasting	111.000	115.000
Reclamebelasting	363.000	374.000
Belasting bedrijven investeringszone (BIZ)	197.000	202.000
Toeristenbelasting	75.000	90.000
Marktgeld	155.000	160.000
Leges:		
- Algemene dienstverlening	863.000	763.000
- Omgevingsvergunning	1.710.000	1.891.000
- Dienstverlening vallend onder Europese richtlijn	86.000	88.000

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf geven we inzicht in de meest relevante (gekwantificeerde) risico's en ons weerstandsvermogen. Ook geven we een samenvatting van de financiële kengetallen. Door te investeren op risicomanagement beheersen we de risico's die de gemeentelijke bedrijfsvoering kunnen belemmeren. In deze paragraaf wordt dan ook de relatie gelegd tussen deze risico's en de financiële weerstand. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente als zich tegenvallers voordoen.

1. Risicomanagement d.m.v. risicogestuurd werken

De gemeente Doetinchem werkt aan risicomanagement door middel van risicogestuurd werken. Risicogestuurd werken is een voortgaand proces dat deel is van de reguliere werkprocessen in de organisatie. Bewustzijn van en omgaan met risico's in de organisatie en het bestuur is onderdeel van ons dagelijks werk. Risicogestuurd werken richt zich op het managen van doelen én risico's. In de reguliere processen vindt een voortdurende afweging plaats tussen het realiseren van doelen en de effecten van risico's. Kunnen we onze doelen realiseren door kansen te benutten of risico's te beheersen? Of moeten we bijsturen en maatregelen nemen? De informatie erover en de bestuurlijke besluitvorming gebeurt via college- en raadsvoorstellen en in de cyclusdocumenten. In onze begroting vertalen we het risicogestuurd werken door in de programma's duidelijke doelen te formuleren. Vervolgens beschrijven we de activiteiten om die doelen te bereiken. Bovendien brengen we de belangrijkste risico's in beeld. Voor een aantal risico's brengen we de financiële gevolgen in beeld en vergelijken die met onze weerstandscapaciteit om zo het weerstandsvermogen te bepalen. Aan de hand van de informatievoorziening in de cyclusdocumenten vindt het gesprek tussen raad en college plaats over het managen van risico's en het weerstandsvermogen.

2. Risico's

Gekwantificeerde risico's (is benodigde weerstandscapaciteit)

Hieronder geven we een actualisatie van de gekwantificeerde risico's in de gemeentelijke begroting en de daardoor benodigde weerstandscapaciteit. We geven een korte toelichting op de gekwantificeerde risico's. Vervolgens tonen we de beschikbare weerstandscapaciteit (is algemene reserve + stelpost incidentele onvoorziene uitgaven). Tenslotte tonen we de ratio van het weerstandsvermogen (is de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit).

nr	Risico's	2023	2024	2025	2026
	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
1	Sociaal domein (inclusief BUIG)	5.000	5.000	5.000	5.000
2	Verbonden partijen (GR's en BV's gD)	500	500	500	500
3	Ontwikkellocaties (grexen en gebiedsontwikkelingen)	1.800	1.800	1.800	1.800
4	Garanties & leningen	890	890	890	890
5	Belastbaarheid leningen	50	50	50	50
6	Rentestijgingen	500	500	500	500
7	Subsidies van derden	250	250	250	250
8	Gemeentefonds: reguliere risico's	700	700	700	700
9	Algemene basis AR onvoorziene risico's, w.o. kapitaallasten, lopende procedures	2.000	2.000	2.000	2.000
10	Loon- prijsontwikkelingen		2.300	2.300	2.300
11	Data-beveiliging	1.000	1.000	1.000	1.000
12	Onvolledige compensatie door het Rijk voor de opvang van vluchtelingen	1.000	1.000	1.000	1.000
13	Leges derving agv implementatie omgevingswet	500	500	500	500
14	Risico's ivm landelijke en regionale beleidsontwikkelingen	2.000	2.000	2.000	2.000
	Totaal gekwantificeerde risico's	16.190	18.490	18.490	18.490

1 Sociaal domein - structureel

De verschillende wetten binnen het Sociaal Domein betreffen een zogenaamde open-einde regeling. Dit brengt ook financiële risico's met zich mee. Zo zien we jaarlijks fluctuaties ten aanzien van het BUIG budget, Jeugdhulp, Wmo en Beschermd Wonen. Echter, van een structureel tekort lijkt geen sprake, vandaar dat het programma "Taskforce financiële beheersing sociaal domein" begin 2022 is afgerond. Toch blijven we scherp aan de wind zeilen binnen het sociaal domein, omdat ontwikkelingen als de doordecentralisatie van beschermd wonen ook grote financiële impact kunnen hebben. Op landelijk niveau is een Hervormingsagenda Jeugd in ontwikkeling. Daarnaast zijn we nog in afwachting van de eerste (financiële) resultaten naar aanleiding van de vernieuwde inkoop Jeugdhulp, Wmo en Beschermd Wonen. Tevens is mede door Covid-19 en de huidige economische ontwikkelingen grote onzekerheid over de bijstandsontwikkeling. Vandaar dat er binnen dit risico rekening is gehouden met de BUIG (€ 1miljoen).

2. Verbonden partijen

Tot de verbonden partijen behoren o.a. de gemeenschappelijke regelingen (GR's) en de gemeentelijke BV's. Zie de paragraaf "Verbonden partijen" in de gemeentebegroting. De risico's van onze verbonden partijen worden op verschillende manieren verwerkt in de gemeentebegroting:

- De deelnemende gemeenten stellen de begrotingen van de GR's vast. Als dit ertoe leidt dat de gemeentelijke bijdragen omhoog moeten om tot een sluitende begroting van de GR te komen, dan wordt dit vertaald in een aanmelding in de kadernota en/of de gemeentebegroting.
 - Daarnaast maken we jaarlijks een nauwkeurige berekening van de kosten van nominale ontwikkelingen in de gemeentebegroting, waaronder die voor de verbonden partijen. De berekeningen van de totale kosten voor nominale ontwikkelingen kunnen leiden tot een aanmelding voor nominale ontwikkelingen in de gemeentebegroting. Daar staat tegenover dat we geen afzonderlijk risico voor nominale ontwikkelingen op de verbonden partijen opnemen.
 - Blijft, dat enkele van onze gemeentelijke BV's (Buurtplein en Buha) risico's melden in hun begrotingen. Met hen zijn we zowel als aandeelhouder alsmede als opdrachtgever in gesprek over hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden voor een totaal sluitende bedrijfsbegroting.
- Gegeven bovenstaande ontwikkelingen rekenen we voor de risico's bij de verbonden partijen vanaf 2022 op € 0,5 miljoen weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

3. Ontwikkellocaties: grondexploitaties en gebiedsontwikkelingsprojecten

Het Meerjarenperspectief Ontwikkellocaties (MPO) 2022 is het basisdocument. Dit document is door de raad vastgesteld op 7 juli 2022. Het MPO bevat de uitgangspunten, het programma, de resultaten, de financiën en de risico's van de lopende grondexploitaties en gebiedsontwikkelingsprojecten. Deze gegevens vormen de basis voor de begroting 2023.

In het MPO 2022 is een analyse van de risico's van de ontwikkellocaties opgenomen. Met de daarvoor benodigde weerstandscapaciteit gedurende de komende jaren. Voor de risico's in de ontwikkellocaties rekenen we in de komende jaren € 1,8 miljoen weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

4. Garanties en leningen

Het bestuur tracht een juiste balans te vinden tussen de wens om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen en de financiële houdbaarheid van onze lening- en garantieportefeuille. Daarom heeft de raad op 3 november 2016 nieuwe kaders gesteld. Het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven mag de financiële positie van de gemeente niet in gevaar brengen. Bij nieuw te verstrekken garanties en geldleningen maken we uitdrukkelijk de afweging tussen het maatschappelijk belang van het initiatief en het risicoprofiel dat ermee gepaard gaat. Om het risicoprofiel te bepalen, beoordelen we de kredietwaardigheid van de betrokkene en de getroffen risico-beperkende maatregelen zoals gekoppelde zekerheden in de vorm van bijvoorbeeld een hypotheekrecht voor de gemeente. Jaarlijks maken we een actuele analyse van de risico's bij alle verstrekte leningen en garanties. Deze rapportage is als bijlage bij deze begroting opgenomen. Op basis van de deze risicoanalyse rekenen we voor risico's in de garanties en leningen € 890.000 weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

5. *Belastbaarheid leningen*

De rechtbank Gelderland heeft een uitspraak gedaan over de belastbaarheid van personeelshypotheek voor de Vpb. Het gaat hier voornamelijk om de vraag of er al dan niet sprake is van zgn. 'normaal vermogensbeheer'. Als dat het geval is, is er geen sprake van een onderneming voor de Vpb en dus geen belastingplicht. Naar onze mening is dit met betrekking tot het verstrekken van personeelshypotheek, maar ook bij het verstrekken van andere leningen niet het geval. Immers wij zetten geen extra arbeid in om uit deze activiteiten meer rendement te kunnen halen. Zouden wij dat wel doen, dan is er geen sprake meer van normaal vermogensbeheer. Op dit moment wachten we de uitspraken van overige rechtbanken af en (naar verwachting) de uitspraken in hoger beroep. We schatten dit risico in op € 50.000.

6. *Rentestijgingen*

De financieringsmarkt blijft zich ongunstig te ontwikkelen als gevolg van de inflatie. De Europese bank anticipeert hierop door rentebijstellingen naar boven. Dit heeft mogelijk ongunstige effecten op onze financieringsportefeuille. In de begroting is nu rekening gehouden met een gemiddelde rente voor nieuwe leningen van 1,24% en deze gaat naar verwachting stijgen. Derhalve stellen we voor om € 500.000 in de algemene reserve beschikbaar te hebben voor het kunnen opvangen van toekomstige rentestijgingen.

7. *Subsidies van derden*

Als gemeente zijn we voortdurend op zoek naar subsidiemogelijkheden bij de provincie, landelijke overheid of de Europese Unie. Vaak gaat de subsidie gepaard met cofinanciering van de gemeente. Subsidieverleners stellen een controleprotocol op waarin afspraken met ons als subsidieontvanger worden vastgelegd. We sturen op maatregelen om de inhoudelijke en procedurele afspraken na te komen. Als we niet aan de voorwaarden voldoen moeten we de subsidies terugbetalen. Naar huidige inzichten voldoen we aan de afspraken en voorwaarden. Gegeven de omvang van het totale subsidiebedrag en de veelheid aan subsidievoorwaarden, houden we € 250.000 in de algemene reserve beschikbaar voor mogelijke risico's bij dit onderwerp.

8. *Gemeentefonds: reguliere risico's*

Wij ontvangen jaarlijks het grootste deel van onze inkomsten via een uitkering van het Rijk in het gemeentefonds. Het risico bestaat dat het Rijk (onverwachts) de bijdrage wijzigt. De ervaring van de afgelopen jaren leert dat de algemene uitkering sterk fluctueert met grote gevolgen voor de gemeentebegroting. We kunnen helaas weinig invloed uitoefenen op de rijksbesluiten over de uitkeringen. In afwachting van onder andere de hervormingsagenda jeugd en de nieuwe financierings-systematiek, die in 2025 zijn contouren zal krijgen, houden we vanaf 2023 € 700.000 beschikbaar in de algemene reserve.

9. Algemene basis algemene reserve onvoorziene risico's

Niet alle risico's kunnen worden voorzien of (nu al) met ramingen worden onderbouwd. We willen voor dergelijke risico's een basisreserve aanhouden. Daarom hanteren we een algemene basis in onze algemene reserve voor onvoorziene risico's van € 2 miljoen.

Uit deze algemene basis dekken we ook de risico's voor kapitaallasten en lopende procedures als specifieke risico's. De risico's voor de kapitaallasten schatten we in als gering. Bij procedures en handhaving lopen we risico's. Hieronder beschrijven we enkele specifieke risico's in deze categorie:

Handhavingstraject Voltastraat 86a

Ten aanzien van het dossier Voltastraat 86a blijven er financiële risico's bestaan voor gemeente Doetinchem. Inmiddels zijn de PFAS houdende vloeistoffen afgevoerd, de silo's verwijderd en het terrein waarop de IBC's en silo's stonden leeg opgeleverd. De volgende fase is het saneren van de bodem en het grondwater. Dit zal een duur en langlopende traject worden. Ondanks de mogelijkheid tot het aanvragen en inzetten van een SPUK-subsidie en onze insteek de kosten zoveel als mogelijk te verhalen blijft de kans groot dat de gemeente een deel van deze saneringskosten voor haar rekening zal moeten nemen.

Verzekeren

Als gemeente hebben we een groot aantal verzekeringen, er bestaat het risico dat we onbewust onvoldoende verzekerd zijn.

10. Loon- en prijsontwikkelingen

In de afgelopen periode zijn de prijzen van veel producten fors gestegen als gevolg van de coronacrisis, de aantrekkende wereldeconomie en de oorlog tussen Rusland en de Oekraïne en de hiermee samenhangende sancties tegen Rusland. Dat geldt bijzonder voor de energieprijzen, maar ook voor vele andere grondstoffen en producten. Dat leidt tot claims voor loonsverhogingen. Het heeft gevolgen voor de producten en diensten die de gemeente inkoopt, en voor bijvoorbeeld de grondexploitatie- en ruimtelijke projecten en de infrastructurele investeringen. Omdat de verwachting is dat de prijzen zich weer stabiliseren, wanneer de wereldsituatie zich weer normaliseert en het onzeker is in hoeverre we als gemeente worden gecompenseerd door het rijk. We hebben in onze gemeentebegroting incidenteel in de stelpost nominale ontwikkelingen 2023 rekening gehouden met hogere energiekosten (eigen huisvesting, maatschappelijke organisaties en Buha), ontwikkeling loonkosten Buha en contracten/bestekken Buha. [Omdat we bij de septembercirculaire worden gecompenseerd voor de loon- en prijsontwikkeling is de loon en prijscompensatie incidenteel in 2023 met € 1.000.000 afgeraamd.](#) Voor de jaren na 2023 nemen we hiervoor een risico op ad € 2,3 miljoen.

11. Databeveiliging.

De verdergaande digitalisering van onze maatschappij vraagt om alert te zijn op de risico's die digitalisering met zich meebrengt. Op basis van het vastgestelde Informatieveiligheidsbeleid werken we verder aan de realisatie van alle te nemen maatregelen die gesteld worden vanuit de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) en BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). We zoeken naar een goede balans tussen de kerntaken van de gemeente en de privacy van de burger. Waarbij transparantie rondom deze informatie ons streven is.

Risicovolle gebeurtenissen die wij onderkennen zijn:

- Het ontstaan van schade aan of verstoring van het terrein en de data van de organisatie, bedrijfsmiddelen en onderbreking van de bedrijfsactiviteiten als gevolg van het feit dat onbevoegden toegang krijgen tot de fysieke of logische omgeving;
- Verlies, schade of diefstal van apparatuur en/of data;
- Het ontstaan van fysieke bedreigingen en gevaren van buitenaf;
- Verlies, schade of diefstal door nalatigheid of opzettelijk misbruik van panden, apparatuur en data in het bezit van de gemeente;
- Externe leverancier voldoet niet aan de contractueel vastgestelde kwaliteits- en veiligheidseisen.

We schatten dit risico in op € 1 miljoen.

12 Onvolledige compensatie door het Rijk voor de opvang van vluchtelingen.

Doetinchem draagt zijn steentje bij aan de opvang van asielzoekers en Oekraïners. We moeten forse bedragen uitgeven voor de opvang van ontheemden en vluchtelingen, waarvan de bestuurlijke afspraken tussen overheden is dat die worden gecompenseerd. Naast de opvang in particuliere huishoudens worden sinds 30 maart 2022 in Gaanderen Oekraïners opgevangen, zijn tijdelijk Oekraïners opgevangen in Oldershove in Wehl en worden sinds 7 juli vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen in het Weerdje. Voor de opvang van niet uit de Oekraïne afkomstige vluchtelingen is een crisisnoodopvang (CNO) op de hoek van de Industriestraat en de Ambachtstraat ingericht om sinds eind augustus 225 vluchtelingen op te vangen. Er is nog veel onduidelijk voor wat betreft vergoedingen, maar het rijk heeft aangegeven zowel de kosten voor de opvang van Oekraïners als voor de noodopvang volledig te compenseren. Dit geldt in ieder geval voor de transitie- en transformatiekosten van de panden voor de opvang van Oekraïners. Deze worden vergoed op basis van werkelijke kosten. Er is nog wel onduidelijkheid op welke wijze de vergoeding van investeringen gaat plaatsvinden. Voor de opvangkosten (exploitatiekosten opvanglokatie) gaan gemeenten een normbedrag van € 700 euro per week per gerealiseerde gemeentelijke opvangplek ontvangen. Mogelijk dat dit bedrag nog wordt bijgesteld. Declaratie vindt plaats op basis van de SiSa systematiek door middel van een Specifieke Uitkering (SPUK). De komende SPUK heeft een terugwerkende kracht. Het normbedrag kan dus gedeclareerd worden vanaf het moment dat een Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) gerealiseerd is. Gezien de nog vele onduidelijkheden omtrent de declaraties wordt voorgesteld om € 1 miljoen als risico aan te merken.

13. Leges derving agv implementatie Omgevingswet vanaf 2023

Per 1 januari 2023 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet heeft naar verwachting nadelige financiële gevolgen. Op basis van de huidige kennis is een berekening gemaakt van het financieel nadeel dat wij in structurele zin zouden kunnen lopen als gevolg van landelijk gewijzigde regelgeving. Het gaat hierbij om het duiden van een risico, dat vanaf 2023 mogelijk tot een nadeel kan leiden van circa € 500.000. Of dat ook daadwerkelijk realistisch is zal nog moeten blijken. Feit is dat in Doetinchem veel gebouwd wordt en daardoor de legesinkomsten als gevolg van deze grote productie in de laatste jaarrekening geleid hebben tot een forse meeropbrengst.

14. Risico's i.v.m. landelijke, regionale en plaatselijke beleidsontwikkelingen

De gemeente wordt geconfronteerd met onzekerheden door ontwikkelingen in de maatschappij en door andere overheden, die grote invloed hebben op onze bestuurlijke agenda en op onze financiële positie. Te denken valt aan de invoering van de Omgevingswet, rijksmaatregelen aanvullende taakstellingen Jeugd, duurzame energietransitie, etc. Daarnaast zijn investeringen nodig i.v.m. de bestuurlijke ambities en plaatselijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld voor huisvesting scholen, investeringen in Cultuur, Sport, Sociaal domein, ruimtelijke projecten, onderhoudsbudgetten ruimte en onze groei-ambities in het kader van gD 2036. Daarnaast zien we een landelijk ontwikkeling, dat vacatures op specialistische functies binnen de gemeenten moeilijk ingevuld kunnen worden. Het risico bestaat hierdoor dat werkzaamheden blijven liggen; Gegeven de onzekerheden over deze ontwikkelingen kunnen deze vaak (nog) niet worden vertaald in het financieel meerjarenperspectief van de begroting. Om toch een signaal te geven van mogelijke financiële consequenties, reserveren we voor deze beleidsonderwerpen een risicobedrag van € 2 miljoen in de algemene reserve. Let op: het bedrag dat als risico is genoemd voor deze onderwerpen is geen reservering die op voorhand wordt gedaan. Het zijn dus geen dekkingsmiddelen voor deze onderwerpen. Het bedrag geeft een indicatie van de financiële risico's in de gemeentebegroting als gevolg van deze ontwikkelingen. Op termijn zal de raad een besluit nemen over de aanmeldingen voor deze onderwerpen en de financiële dekking in de kadernota en/of gemeentebegroting.

3. Beschikbare weerstandscapaciteit en ratio weerstandsvermogen

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit middelen die kunnen worden ingezet voor het afdekken van negatieve financiële effecten als gevolg van de gekwantificeerde risico's. Bij de gemeente Doetinchem zijn hiervoor de algemene reserve en de stelpost onvoorziene uitgaven beschikbaar. In 2023 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit circa € 30,6 miljoen.

Weerstandscapaciteit	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
Algemene reserve (stand per 1-1)	30.532	31.767	32.954	34.454
Stelpost incidentele onvoorziene uitgaven	80	80	80	80
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	30.612	31.847	33.034	34.534

In de begroting 2022 is besloten om de onder- en bovennorm voor de weerstandsratio te verhogen. In de afgelopen jaren hebben we meer ervaring opgedaan met risicomanagement. Daarbij zien we dat naast de gekwantificeerde risico's, zich in de komende jaren ontwikkelingen en/of risico's voordoen die op dit moment (nog) niet of nauwelijks zijn te kwantificeren, maar die wel een beroep zullen doen op onze algemene reserve. De omvang ervan hangt af van bestuurlijke keuzes van het Rijk, onze gemeente en van maatschappelijke ontwikkelingen. Te denken valt aan enkele groepen van ontwikkelingen:

Autonome maatschappelijke, landelijke ontwikkelingen: bijvoorbeeld de Rijksmaatregelen aanvullende taakstellingen Jeugd, kostenoverschrijding (decentralisaties van het) sociaal domein, invoering Omgevingswet, duurzame energietransitie, maar ook de verwachting dat de huidige economische ontwikkelingen zullen leiden tot forse loon- en prijsontwikkelingen, waarvoor we mogelijk vanuit het rijk niet volledig gecompenseerd zullen worden.

Kosten/investeringen in verband met bestuurlijke ambities: bijvoorbeeld de huisvesting van scholen: herziening Integraal Huisvestingsplan (IHP), maar ook:

- o Investeringen in Amphion Cultuurbedrijf/Sport-ID.
- o Het sociaal domein: van repressief naar preventieve maatregelen.
- o Ruimtelijke projecten: onderhoudsbudgetten ruimte in relatie tot lopende bezuinigingsopdrachten keuzerichtingen.
- o Analyse Vastgoedfonds.
- o Onze groeiambities in het kader van Doetinchem 2036.

We achten het daarom gewenst om over een algemene reserve te beschikken die ruimer is dan alleen de gekwantificeerde risico's. Bovendien laat het grillige verloop van het financieel meerjarenperspectief zien, welke impact Rijks-maatregelen kunnen hebben op onze financiële positie. Met zo'n grillig verloop van ons financieel meerjarenperspectief is het van belang dat we 'voldoende vlees op de botten hebben' in de vorm van de algemene reserve. Ook de Provincie Gelderland, als toezichthouder van de gemeentebegroting, geeft aan dat een belangrijk onderdeel in de beoordeling van de financiële stabiliteit van een gemeente de omvang van het weerstandsvermogen is. Het gaat om de mate waarin een gemeente in staat is gekwantificeerde risico's af te dekken. Zij achten het belangrijk dat wij voor een ruim voldoende weerstandsvermogen zorgen.

Het blijft belangrijk dat raad en college voortdurend het open gesprek voeren over het weerstandsvermogen. Immers, een incidentele uitschieter buiten de onder- of bovennorm hoeft niet onmiddellijk te leiden tot maatregelen of geeft bestedingsruimte. Het gaat om de tendens van het weerstandsvermogen in relatie tot een gezonde financiële positie op de langere termijn.

Verhouding gewenst versus beschikbaar weerstandsvermogen	2023	2024	2025	2026
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
Totaal gekwantificeerde risico's	16.190	18.490	18.490	18.490
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	30.612	31.847	33.034	34.534
Ratio weerstandsvermogen	1,89	1,72	1,79	1,87

Wanneer de beschikbare weerstandscapaciteit in 2023 van € 30,6 miljoen wordt geconfronteerd met de gekwantificeerde risico's/benodigde weerstandscapaciteit van € 16,2 miljoen, dan beschikt de gemeente Doetinchem over voldoende weerstandsvermogen. De weerstandsratio komt uit op circa 1,9 in 2023. Dit ligt zelfs boven de nieuwe bovennorm van 1,5. In de jaren na 2023 stijgt het beschikbare weerstandsvermogen als gevolg van een begrote stijging van de algemene reserve.

4. Financiële kengetallen

Financiële kengetallen

Bij het beoordelen van de financiële positie van de gemeente gelden nu primair de twee hoofduitgangspunten die de raad heeft vastgesteld. Deze zijn in de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vastgelegd. Het Rijk heeft daarnaast in het BBV nog vijf kengetallen opgenomen voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. De berekeningswijze is vastgelegd in een ministeriële regeling. De financiële kengetallen nemen we op in de begroting en de jaarstukken. De bedoeling ervan is om de raadsleden meer inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente. En omdat de berekeningswijze voor iedere gemeente gelijk is, zouden kengetallen tussen gemeenten onderling kunnen worden vergeleken. De Commissie BBV heeft geen landelijke normen vastgesteld om de kengetallen te beoordelen. De gemeenteraad mag per kengetal zelf een norm of een gewenste richting bepalen. De Provincie Gelderland heeft zelf kaders voor de kengetallen bepaald. In haar begrotingsbrief vergelijkt de provincie de kengetallen van de gemeente met deze kaders. De kengetallen spelen geen rol bij het besluit van de provincie over het financieel toezicht op de gemeentebegroting.

Hoe kunnen we de financiële kengetallen gebruiken?

De kengetallen zoals de schuldquote (verhouding tussen schulden en inkomsten) en de solvabiliteit (deel van bezittingen dat we met eigen middelen hebben betaald) dienen vooral als indicatieve sturingsinstrumenten. Ze zijn aanvullend op de bestaande financiële uitgangspunten voor de begroting. De kengetallen geven een ontwikkeling aan die het bestuur in acht kan nemen bij de besluitvorming. Daarom zullen bij raadsvoorstellen met grote investeringen of grote financiële consequenties, de gevolgen voor de ontwikkeling van de schuldquote en/of de solvabiliteit worden vermeld. Dit, in relatie tot risico's en kansen van het voorstel en de gevolgen ervan voor het weerstandsvermogen. De raad kan deze aspecten betrekken in de afwegingen bij de besluitvorming. Deze kengetallen zijn echter pas op de lange termijn te beïnvloeden.

De financiële kengetallen in één overzicht

Hieronder treft u een overzicht aan van de financiële kengetallen. Daarna geven we een toelichting op elk kengetal. Omdat de rente en schulden van verstrekte leningen en grondvoorraden niet drukken op onze begroting hebben we aan de verplichte kengetallen toegevoegd het kengetal 1a 'netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen' en 2a 'solvabiliteitsratio exclusief verstrekte leningen en grondvoorraden'.

Financiële kengetallen	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
1 Netto schuldquote	80%	76%	67%	59%	55%
1a Netto schuldquote gecorrigeerd met alle verstrekte leningen	72%	68%	59%	51%	47%
2 Solvabiliteitsratio	22%	22%	26%	31%	32%
2a Solvabiliteitsratio excl leningen en grondvoorraden	26%	26%	30%	35%	37%
3 Kengetal grondexploitatie	12%	9%	7%	4%	4%
4 Structurele exploitatieruimte	2,70%	7,90%	8,72%	1,41%	1,41%
5 Belastingcapaciteit: woonlasten als % van landelijk gemiddelde	80%	91%	91%	91%	91%

1. Netto schuldquote

Bij de netto schuldquote worden alle schulden, verminderd met geldelijk bezit, afgezet tegen alle inkomsten. De omvang van de inkomsten bepaalt in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente (maar dat is voor bedrijven en particulieren niet anders) kan dragen. De Provincie Gelderland geeft de volgende norm: zodra de netto schuldquote boven 130% is, is sprake van een zeer hoge schuld. Is de quote hoger dan 100%, dan is waakzaamheid geboden. Tot 100% is deze voldoende. We zien dat de schuldquote onder de 100% ligt. Dit komt doordat we aflossen op onze schulden (zie hiervoor de toelichting op de balans, onderdeel vaste passiva). Een deel van onze schuld zijn we aangegaan om deze vervolgens door te lenen. We gaan ervan uit dat onze inkomsten in de komende jaren toenemen met de prijsindexering (3,0% voor 2023, 2,5% voor 2024, 2,5% voor 2025 en 2,2% voor 2026).

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen afgezet tegen het balanstotaal (eigen en vreemd vermogen samen). Het cijfer geeft weer in hoeverre gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. De Provincie Gelderland acht een solvabiliteit lager dan 20% risicovol, tussen 20% en 50% voldoende en boven 50% minst risicovol. We zien dat onze solvabiliteitsratio een stijgende lijn laat zien. De geprognosticeerde balans laat zien dat ons eigen vermogen de komende jaren toeneemt, terwijl het balanstotaal daalt. Ons balanstotaal daalt onder andere doordat we onze schulden aflossen.

Wat moeten we doen om de solvabiliteit/netto schuldquote te verbeteren?

De solvabiliteit is de mate waarin het bezit van onze gemeente is gefinancierd met eigen vermogen. Dit kengetal zegt dus iets over de schuldpositie van de gemeente. Volgens deze begroting is ons totale bezit ultimo 2023 voor 22% gefinancierd met eigen vermogen. Voor het overige hebben wij vreemd vermogen moeten aantrekken. De Provincie Gelderland normeert een solvabiliteit lager dan 20% als onvoldoende.

3. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de boekwaarde van de grondpositie is ten opzichte van de jaarlijkse baten van de gehele gemeente begroting. Gemeenten met gronden met een lage boekwaarde lopen minder risico dan gemeenten met een hoge boekwaarde. Ultimo 2023 ligt het kengetal op 9%. Dit kengetal ligt onder de 20% waardoor deze in de minst risicovolle categorie wordt geclassificeerd. In de jaren daarna zakt het kengetal nog verder. De boekwaarde afgezet tegen de totale baten zegt overigens weinig. Om te kunnen beoordelen of een gemeente goed scoort met haar grondbedrijf, moeten ook afzetprognoses en getroffen voorzieningen beoordeeld worden. Wij doen de beoordeling en bijstelling jaarlijks via het Meerjaren Perspectief Ontwikkellocaties (MPO) en onze accountant beoordeelt deze vanuit zijn verantwoordelijkheid.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Ook geeft het aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen en/of er ruimte is voor nieuw beleid. Voor de berekening zoals die nu is voorgeschreven moeten we het saldo van structurele baten en lasten vermeerderd met het saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen delen door de totale baten. Het kengetal moet hierdoor minimaal groter dan 0 zijn, anders duidt dit op een tekort in de structurele ruimte. Het kengetal ligt boven de 0% (in 2023 is deze per 1 januari 2,70% en per 31 december 7,90%).

5. Belastingcapaciteit: woonlasten als percentage van landelijk gemiddeld

Bij dit kengetal worden de Doetinchemse woonlasten van een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde afgezet tegen het landelijk gemiddelde tarief van het jaar vóór het begrotingsjaar. Is het kengetal lager dan 100%, dan zijn de woonlasten in Doetinchem dus lager dan gemiddeld in Nederland. Voor 2023 zijn onze tarieven bekend evenals het landelijk gemiddelde tarief voor 2023. In 2023 is sprake van een eenmalige heffingskorting waardoor de belastingdruk 80% is ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Zonder deze korting zou het percentage op 91% liggen. Om de kengetallen voor de jaren 2024 en verder te berekenen kunnen we niet anders dan zowel onze tarieven als het landelijk gemiddelde tarief te verhogen met het prijsindexcijfer. Het percentage blijft hierdoor steeds hetzelfde.

Wat moeten we doen om de onbenutte belastingcapaciteit te verbeteren?

Het gaat om de woonlasten: OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Aanpassingen van deze belastingen beïnvloeden het percentage van de belastingcapaciteit. Het veranderen of vervallen van de hondenbelasting heeft geen invloed op dit kengetal.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Overzicht beheerplannen

Inleiding

Buha is de verbonden uitvoeringsorganisatie van de gemeente Doetinchem als het gaat om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Op basis van de gemaakte afspraken tussen opdrachtgever gemeente Doetinchem en opdrachtnemer Buha BV (OGON) worden de kapitaalgoederen onderhouden volgens de samenwerkingsovereenkomst en bijhorende dienstenkaarten.

Waar gaat deze paragraaf over?

Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. Het gaat om zaken die regelmatig onderhoud vergen, zoals wegen, gebouwen, groen, riolering en watervoorziening. Het onderhouden van kapitaalgoederen is van groot belang voor het zo optimaal mogelijk functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, vervoer en recreatie.

Overzicht beheerplannen voor begrotingsjaar 2023

Beheerplannen	Door college/raad vastgesteld in	Looptijd t/m
Wegen	2021	2031
Riolering	2022	2025
Groen	2017	2027
Gebouwen/accommodaties	2015*	2021
Civieltechnische kunstwerken	2022**	2025
Openbare verlichting	2022	2027

* Het meerjaren onderhoudsplan gebouwen 2022-2031 (MJOP) wordt eind 2022, begin 2023 aan het college van burgemeester en wethouders voorgelegd.
 ** Het beheerplan voor de civieltechnische kunstwerken 2022-2025 wordt najaar 2022 aan het college van burgemeester en wethouders voorgelegd.

Kapitaalgoed wegen

Te onderhouden kapitaalgoederen

De omvang van het gemeentelijke wegennet bedraagt ongeveer 3.680.000 m² verharding.

- 54% uit elementenverharding (klinkers en tegels);
- 42% uit asfaltverharding;
- 4% uit overige toplagen zoals puin- en zandwegen.

Het beleidskader

- Wegenbeleidsplan 2021-2031;
- Amendement onderhoudsniveau elementenverharding 2022;
- Mobiliteitsvisie 2016-2026;
- Uitvoeringsprogramma mobiliteit;
- Nota verkeerslichten 2013;
- Beheerplan Verkeersregelinstallaties 2022-2027
- Wegcategoriseringsplan 2009;
- Richtlijnen, normen en instrumenten voor het wegontwerp van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond- water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW).

De leidraad voor onderhoud van de wegen is de systematiek voor rationeel wegbeheer van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond- water en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW). Jaarlijks houden we een wegininspectie en wordt een meerjarig beheer- en onderhoudsplan opgesteld. In het beheerplan wegen wordt jaarlijks aangegeven welk onderhoud uitgevoerd is, wat de kwaliteit is van het wegennet en welke onderhoudsmaatregelen met bijbehorende financiën de komende jaren uitgevoerd worden.

De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In de kadernota 2022 heeft de raad heeft besloten in de planperiode 2022-2025 jaarlijks € 100.000 (€ 400.000 vanaf 2025 structureel) toe te kennen voor het onderhoud van wegen.

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Met het opgestelde wegenbeleidsplan is er een kaderstellend document hoe de gemeente Doetinchem het beheer van de bestaande wegen, voet- en fietspaden en infrastructurele kunstwerken vormgeeft binnen de wettelijke, bestuurlijke en financiële kaders. Om het onderhoudsniveau van de infrastructuur op peil te houden en te voorkomen dat onveilige situaties of kapitaalvernietiging ontstaat, wordt een mobiliteitsfonds ingesteld waarin het mobiliteitsfonds met structureel cumulatief € 75.000 wordt gevuld.

Daarnaast is in de begroting de kredietomvang funding doorgaande wegen verhoogd door onder andere de indexering de afgelopen jaren. De bedragen die gehanteerd zijn voor het bepalen van de investeringen voor het vervangen funding doorgaande wegen zijn gebaseerd op een raming uit het verleden. In de bijlage investeringen van de begroting zijn de diverse investeringen opgenomen.

Kwalitatieve indicatoren voor kapitaalgoed wegen

Product Wegen	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Kwaliteit totaal areaal verhardingen	92%	2%	6%
Norm CROW totaal areaal verhardingen	77-87%	9-14%	4-9%
Kwaliteit areaal asfaltverhardingen	88%	5%	8%
Norm CROW asfaltverhardingen	75-85%	10-15%	5-10%
Kwaliteit areaal elementenverhardingen	95%	1%	4%
Norm CROW elementenverhardingen	80-90%	7-12%	3-8%

Kapitaalgoed riolering*Te onderhouden kapitaalgoederen*

- 380 km vrij verval riool;
- 26.500 huisaansluitingen;
- 17,5 km persleiding;
- 9.000 stuks inspectieputten;
- 20.000 straatkolken;
- 25 overstorten (gemengd);
- 98 overstorten / uitlaten regenwaterstelsels;
- 7 randvoorzieningen / bergbezinkbassins
- 48 rioolgemaal;
- 508 drukrioolunits;
- 44 km vrijverval leidingen, aanvoer drukriolering;
- 224 m² WADI's;
- 530 duikers buiten de bebouwde kom;
- 123 IBA's (individuele behandeling afvalwater);
- 86 grondwatermeetpunten.

Het beleidskader

Gemeenten hebben op grond van de wet Milieubeheer een zorgplicht voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater. Op 14 april 2016 is het Gemeentelijk Rioleringsplan Doetinchem 2016 – 2020 vastgesteld. Dit GRP (2016-2020) is in 2022 -net als in jaar 2021- met één jaar verlengd (2016-2022). Door de komst van de omgevingswet is het GRP géén wettelijke verplichting meer. Het beleid wordt in de omgevingsvisie worden vastgelegd en het kostendekkingsplan en het uitvoeringsprogramma zijn aparte onderdelen geworden die natuurlijk wel met elkaar samen hangen.

De invoering van de omgevingswet is vanwege de complexiteit uitgesteld. De ingangsdatum van de Omgevingswet is daardoor nog niet bekend. Tot de nieuwe Omgevingswet wordt ingevoerd, worden de huidige beleidslijnen uit het voorgaande GRP gevolgd.

De gemeente is verantwoordelijk voor kwaliteit van de openbare ruimte en het woon- en leefmilieu. De voorzieningen voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en overtollig grondwater dragen daaraan bij. Ze kunnen maatschappelijke belangen waarborgen, zoals:

- Bescherming van de volksgezondheid: de gemeente verwijdert het stedelijke afvalwater uit de directe leefomgeving;
- Droge voeten: door de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater (en mogelijk overtollig grondwater) verwijdert de gemeente het water uit de bebouwde omgeving;
- Schoon water en een schone bodem: door de aanleg van voorzieningen voorkomt de gemeente dat ongezuiverd stedelijk afvalwater of verontreinigd hemelwater op of in de bodem of het oppervlaktewater terecht komt.

Dit waarborgen we door:

- Het afkoppelen van verhard oppervlak van de riolering;
- Het renoveren van rioolgemalen, mechanische riolering en IBA's;
- Het renoveren, vervangen en vernieuwen van riolen;
- Het dagelijkse beheer en onderhoud aan rioolgemalen, drukriolering, IBA's, kolken, grondwatermeetpunten en de overige rioleringsystemen.

Door het afkoppelen van verharde oppervlakten wordt geanticipeerd op de klimaatverandering door afvalwater en hemelwater te scheiden. Zo wordt de kans op wateroverlast vanuit de gemengde rioolstelsels verkleind. Jaarlijks inspecteren we een deel van het rioolstelsel, alle gemalen, drukrioleringsunits, IBA's en grondwatermeetpunten. Op basis hiervan wordt een meerjarenplanning voor het onderhoud opgesteld.

Klimaatadaptatie wordt ook vanuit de riolering gevoed, deels ook financieel op het gebied van wateroverlast. Zo worden er de komende jaren blauwe aders in Doetinchem aangelegd om wateroverlast problemen aan te pakken.

De grote werkzaamheden op het gebied van klimaatadaptatie wordt vanuit de adviseur klimaat opgepakt die sinds kort werkzaam is bij de gemeente Doetinchem.

De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

Het kostendekkingsplan (kdp) heeft 3 soorten kosten, namelijk de exploitatie, onderzoek en investeringen.

Uit de post exploitatiekosten worden alle jaarlijkse kosten zoals reinigen en inspecteren, storingscontracten, water/elektra en het verhelpen van calamiteiten betaald. Ook worden de verschillende Achterhoekse samenwerkingen uit deze post betaald. Deze post is in de reguliere begroting opgenomen.

Het budget voor onderzoek wordt gebruikt voor verschillende onderzoeken. Dit kunnen onderzoeken zijn voor het klimaat, maar ook een onderzoek naar het functioneren van een gemaal. Ook dit budget zit in de reguliere begroting.

De kredieten komen uit het kdp en zijn de investeringen voor de komende jaren, verdeeld in 5 groepen. Dit zijn:

- Vervangings- en verbeteringsplan gemalen en randvoorzieningen;
- Vervangings- en verbeteringsplan mechanische riolering;
- Verbeteringsplan hemelwater en grondwater;
- Vervangen IBA's;
- Investeringen vervangen vrijvervalriolering en relinen.

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Het vervangen van de vrijvervalriolering gaat conform een vastgestelde vervangingsplanning en is voor de komende jaren redelijk stabiel. De drukriolering, IBA's en gemalen zijn de afgelopen jaren volop gerenoveerd, waardoor er de komende jaren minder in geïnvesteerd hoeft te worden. We zien hiervan de positieve effecten in de beheerskosten. Met name de blauwe aders drukken de komende jaren op de investeringen. In de bijlage vervangingsinvesteringen van de begroting zijn de vervangingsinvesteringen riolering opgenomen.

Product Afvalwatersysteem	
Aanlegperiode riolering:	Voldoet aan doelen, functionele eisen en maatstaven conform het geldende beleid.
14% ouder dan 1970	Ja
34% tussen 1970 en 1989	Ja
38% tussen 1990 en 2009	Ja
14% na 2010	Ja
Ouderdom is echter niet alleen maatgevend voor de kwaliteit van de riolering. De aantasting door afvalstoffen en gassen, invloeden van de omgeving zoals boomwortels, zettingen van de ondergrond, grondwater ed, zijn mede maatgevend voor de kwaliteit van de riolering. Daarnaast worden er afwegingen gemaakt om met andere infrastructurele projecten mee te liften om de overlast voor de bewoners en bedrijven zo kort mogelijk te maken.	

Kapitaalgoed groen

Te onderhouden kapitaalgoederen

Bomen, Plantsoenen, bermen, parken, bospercelen inclusief de daar binnen aanwezige technische voorzieningen.

- Openbaar groen ca. 570 ha;
- Bomenbestand ca. 34.325 stuks.

Het beleidskader

Het technisch en functioneel in stand houden van de openbare groen- en recreatievoorzieningen op het niveau 'eenvoudig' binnen de budgettaire kaders. Met de instandhouding wordt concreet bedoeld het onderhoud en de noodzakelijke vervanging van bomen en overig groen op het land en in het water, zodanig dat de voorzieningen in stand blijven op het kwaliteitsniveau 'eenvoudig' zoals vastgesteld in de Beeldkwaliteit catalogus, Structuurvisie en Groenstructuurplan. (In de programmabegroting 2012 zijn de kwaliteitsniveaus aangepast naar 'eenvoudig').

In 2017 is het Groenstructuurplan vastgesteld, waarin een visie wordt neergelegd met betrekking tot de groenontwikkeling in en om de stad.

De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

Er sterven momenteel meerdere (oude) bomen af (deels als gevolg van klimaatverandering), ook ontstaan er hier en daar gevaarlijke situaties (met name zwaar dood hout in beuken), hier moeten we actie op ondernemen. Kosten met betrekking tot calamiteiten nemen toe.

De Japanse duizendknoop is een snelgroeiende invasieve exoot en komt op meer dan 200 plekken in de gemeente Doetinchem voor. Omdat de plant hier weinig tot geen natuurlijke vijanden heeft kan de plant zich snel uitbreiden. Bestrijding is niet op iedere gemelde locatie mogelijk. Bestrijding is relatief kostbaar en daarom wordt zorgvuldig afgewogen op welke locaties er wel en niet bestreden wordt. Het huidige budget voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop is niet toereikend om alle locaties te bestrijden.

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

- Daarnaast is voor het onderhoud van het Park of Dutch Dreams (PoDD) een tijdelijke impuls en ondersteuning voor de jaren 2023-2025 aangemeld van € 33.000. Hiervoor wordt expertise ingehuurd die een onderhoudsplan verzorgt, traint en stuurt de vrijwilligers. Daarmee wordt de komende jaren de basis gelegd om langjarig het onderhoud op het juiste niveau te handhaven.
- Tot slot wordt na afronding van Wijnbergen de Kwekerij de toename van het onderhoudsbudget openbare ruimte (€ 27.000) aan de begroting toegevoegd voor de toename van beheer- en onderhoudsbudget.

Kapitaalgoed gebouwen

Te onderhouden kapitaalgoederen

- 12 binnensportaccommodaties; 2 sporthallen en 10 gymzalen (Sportbedrijf);
- 6 buitensportaccommodaties;
- 1 wijkcentrum;
- 1 welzijnsgebouw;
- 3 cultuurgebouwen;
- 2 gebouwen eigen huisvesting gemeente Doetinchem;
- huisvesting Buha;
- 1 centra voor kinder-, en peuteropvang;
- 3 gebouwen op de begraafplaatsen;
- riool, - trafo en nutsgebouwen;
- diverse gebouwen molens, kinderboerderij en opstallen Koekendaal etc.;
- kunstwerken.

Het beleidskader

Het gemeentelijk vastgoed wordt beheerd en geëxploiteerd vanuit het Vastgoedfonds. Uitgangspunt hierbij is dat er gewerkt wordt vanuit een sluitend meerjarenperspectief. Het gaat om beleidsondersteunend of strategisch vastgoed.

Bij de instelling van het Vastgoedfonds heeft de gemeenteraad besloten om het onderhoud aan de accommodaties op een sober onderhoudsniveau 4 volgens de NEN 2767 uit te voeren tot en met 2017. Vervolgens is door de raad bij de evaluatie van het Vastgoedfonds besloten om deze maatregel te verlengen tot en met 2021. Voor het beheer van het gemeentelijk vastgoed wordt samengewerkt vanuit het team Grond en Vastgoed. Buha is hierin met meerdere personen vertegenwoordigd.

Het team Grond en Vastgoed heeft een herijking van het vastgoedfonds uitgevoerd, welke in maart 2022 door de raad is vastgesteld. De uitvoering van de daaruit voortvloeiende actiepunten, zoals het opnieuw vaststellen van het gewenste onderhoudsniveau, is in gang gezet.

De raad heeft eind 2019 bij de keuzerichtingen besloten tot de verkoop van een aantal gemeentelijke panden. In 2023 wordt hieraan verder inhoud gegeven. In een afzonderlijk advies aan het college zal per pand of per cluster van panden de precieze achtergrond en verkoopcondities aan de orde komen.

De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

Voor het onderhouden van het gemeentelijk vastgoed is voor 2023 voor het onderhoud een bedrag geraamd van ca. € 1.100.000. Een structurele bezuiniging van € 100.000,- is vanaf 2020 doorgevoerd en hierin verwerkt.

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Naar aanleiding van de structurele bezuiniging in 2020 is er een lijst van 30 panden opgesteld welke onderzocht dienen te worden of een deel hiervan af gestoten kan worden. Dit onderzoek wordt pand voor pand uitgevoerd, is een doorlopend proces en zal in 2023 doorlopen.

In de begroting zijn diverse financiële consequenties vertaald:

- Een verduurzamingskrediet van € 1.500.000 om alle gemeentelijke panden te inventariseren op welke wijze (verdere verduurzaming) passend bij de diverse type vast in bezit van de gemeente kan plaatsvinden.
- Daarnaast wordt ingezet op herwaardering van het gemeentelijk vastgoed om inzicht te krijgen in de verhouding tussen boekwaarde en marktwaarde om te bepalen of eventuele afwaardering van de boekwaarde noodzakelijk is en/of bepaalde verduurzamingsinvesteringen voldoende rendabel zijn (incidenteel € 25.000, dekking vastgoedfonds). Tevens is een conditiemeting (incidenteel € 60.000) opgenomen om meerjarig de staat van onderhoud en de daarvoor noodzakelijke onderhoudskosten in kaart te brengen.
- Voor een actuele doorkijk van de reserve vastgoedfonds is het van belang dat de onderhoudskosten meerjarig worden geraamd.

Aangezien de onderhoudskosten jaarlijks verschilt is een gemiddeld bedrag van € 1.000.000 geraamd. De prognose van het vastgoedfonds is nu meerjarig geraamd in de begroting.

- Ook is aanvullend budget voor de CO2-prestatieladder aangemeld van structureel € 11.000 in de begroting. De CO2-prestatieladder is een landelijk erkende en gecertificeerde manier van werken om de CO2 uitstoot van organisaties stapsgewijs bewust te reduceren.

Product Accommodaties			
Onderhoudsniveau Conditie score conform NEN 2767	Sober	Sprake van onderhoudsschade en onderhoudsbehoefte	Voldoet aan onderhoudsniveau 4

Kapitaalgoed civieltechnische kunstwerken

Te onderhouden kapitaalgoederen

We beheren 87 grote civieltechnische kunstwerken, te weten:

- 5 beweegbare bruggen;
- 59 bruggen (beton/staal/hout);
- 9 tunnels;
- 10 steigers;
- 1 geluidsscherm;
- 2 kademuren;
- 1 flaneersteiger.

Het beleidskader

Het in stand houden van de civieltechnische kunstwerken op het kwaliteitsniveau 'eenvoudig' zoals is vastgesteld in de programmabegroting 2021.

De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

-

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

In het beheerplan civieltechnische kunstwerken 2022-2025 staan de financiële consequenties opgesomd. Het beheerplan wordt najaar 2022 aan B&W voorgelegd.

Op basis van het BBV (Besluit begroting en verantwoording) mag klein- en groot onderhoud niet geactiveerd worden. Om fluctuaties in de lasten groot onderhoud op te vangen wordt met ingang van 2023 een voorziening civieltechnische kunstwerken gevormd met een structurele storting van € 315.000 in de voorziening. In de bijlage vervangingsinvesteringen van de begroting zijn de vervangingsinvesteringen civieltechnische kunstwerken opgenomen.

Product Kunstwerken	
<i>Kapitaalgoed</i>	<i>Norm NEN 2767-4</i>
Brug beton	Redelijk
Beweegbare brug	Redelijk / matig
Brug hout	Redelijk
Brug staal	Redelijk
Geluidsscherm	Goed
Kademuur	Redelijk
Steiger	Redelijk
Tunnel	Redelijk

Kapitaalgoed openbare verlichting

Te onderhouden kapitaalgoederen

We beheren circa 13.090 lichtobjecten, dit zijn ongeveer 13.285 lichtmasten en 13.365 armaturen. De economische levensduur van een lichtmast is 40 jaar en van een armatuur is 20 jaar. Ongeveer 40% van de lichtmasten is jonger dan 20 jaar en van de armaturen is 35% jonger dan 10 jaar. Voordat lichtmasten na 40 jaar worden vervangen worden deze geïnspecteerd of dat deze technisch nog langer kunnen blijven staan. Op dit moment is ongeveer 50% van de armaturen voorzien van een LED-techniek.

Het beleidskader

Donker waar het kan, licht waar het moet.

De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In het beheerplan openbare verlichting 2022-2027 staan de financiële consequenties opgesomd. Het beheerplan is begin juli 2022 vastgesteld door B&W .

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

In de bijlage vervangingsinvesteringen van de begroting zijn de vervangingsinvesteringen openbare verlichting opgenomen.

Financieel overzicht

Voor het uitvoeren van het onderhoud op onze kapitaalgoederen is door de raad budget beschikbaar gesteld. Het onderhoud van de kapitaalgoederen wordt voornamelijk gedaan door Buha bv. Hiervoor zijn afspraken gemaakt. Onderstaande tabel laat de uitgaven per product, exclusief de investeringslasten zien.

Taakveld nr.	Product omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2022
2.1	Wegen, straten en pleinen e.d.	€ 5.445.000	€ 4.650.000
2.1	Openbare verlichting	€ 385.000	€ 378.000
5.7	Openbaar groen	€ 5.207.000	€ 5.065.000
5.7	Speelvoorzieningen (groen)	€ 288.000	€ 181.000
7.2	Riolering en Watervoorziening	€ 2.383.000	€ 1.992.000
	Jaarlijks bedrag voor het periodiek onderhoud voor de gebouwen	€ 941.000	€ 951.000

4.4 Financiering

Om onze bezittingen te financieren is geld nodig. Dit kan ons eigen gespaarde geld zijn of van derden geleend geld. Omdat geld lenen geld kost, is de uitvoering van ons financieringsbeleid een risicovolle taak. Deze taak is daarom gebonden aan wettelijke kaders (met name de wet Fido en de wet Hof) en aan kaders in de door de raad vastgestelde financiële verordening. De nadere uitwerking hiervan is vastgelegd in het door het college vastgestelde treasurystatuut. In deze paragraaf gaan we in op ons financieringsbeleid en de beheersing van de risico's.

1. Welke beleidsdocumenten vormen de basis voor deze paragraaf?

In de financiële verordening en het treasurystatuut hebben we kaders gesteld ten aanzien van financiering.

2. Wat willen we bereiken?

Het gemeentelijk financieringsbeleid is er op gericht om:

- te voorzien in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn;
- de risico's die met deze transacties verbonden zijn te beheersen;
- de rentekosten van de leningen zoveel mogelijk te beperken;
- de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities te beperken.

Onze uitgangspunten daarbij zijn:

- Onze schulden zijn niet hoger dan de waarde van onze bezittingen.
- In de begroting wordt de rente voor nieuw leningen gebaseerd op prognoses van gerenommeerde instellingen waarbij voorzichtigheidshalve een opslag wordt gehanteerd.
- Wij proberen de kasgeldlimiet optimaal te benutten vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) vrijwel altijd lager is dan van langlopende leningen.

3. Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

Jaarlijks bepalen we in de begroting de percentages voor de rentelasten over de investeringen in de taakvelden. We rekenen rente over de geldleningen én over ons eigen vermogen (reserves en voorzieningen). De reserves en voorzieningen zetten we namelijk ook in om (deels) onze investeringen te betalen. Doordat we hetzelfde percentage rentekosten berekenen over zowel de geldleningen als over onze reserves en voorzieningen maakt het niet uit of we geld lenen of onze eigen reserves en voorzieningen inzetten. De rente wordt verantwoord op het taakveld treasury. Vanuit dit taakveld worden rentelasten toegerekend aan de overige taakvelden. Bij een normale rentestructuur (rentepercentage langlopende leningen is hoger dan dat van

kortlopende leningen) is het beleid dat zoveel mogelijk tot de kasgeldlimiet met kort geld gefinancierd wordt.

Afhankelijk van de liquiditeitsprognose, de rentevisie en de renterisiconorm in meerjarig perspectief bepalen we wanneer er langlopende leningen worden aangetrokken. De ontwikkelingen op de financiële markten worden hiervoor nauwlettend gevolgd worden.

4. Rentelasten in de begroting.

Rente leningportefeuille

Een groot deel van onze (externe) rentelasten ligt vast omdat in het verleden geldleningen zijn opgenomen waarbij de op dat moment geldende markrente voor langere tijd contractueel is vastgelegd. Het rentepercentage dat we in 2023 gemiddeld betalen voor de leningen bedraagt 1,65%.

Bespaarde rente door financiering met reserves en voorzieningen

De rente die we over reserves en voorzieningen berekenen noemen we bespaarde rente. We hoeven immers minder te lenen en dus minder rente aan externen te betalen. We brengen voor de reserves en voorzieningen hetzelfde percentage van 1,65% in rekening. Vervolgens voegen we aan de reserves en voorzieningen een vergoeding toe van (gemiddeld) 1,39%. Daardoor ontstaat een voordelig verschil dat ten gunste komt van de algemene middelen.

5. Rentebaten in de begroting

Conform het BBV worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie begroot en verantwoord op het taakveld 0.5 Treasury. Dit betekent dat ook alle rentebaten voortkomend uit het verstrekken van leningen aan woningcorporaties, sportinstellingen, ambtenaren, etc. op het taakveld Treasury moeten worden begroot en verantwoord.

6. Toerekening rente aan taakvelden

Rente van de Grondexploitaties

Ook de grexen betalen een specifieke rente die wordt berekend volgens de BBV-voorschriften. De rentekosten voor de grexen mogen alleen gebaseerd worden op de rentekosten van de geldleningen. Er mogen geen rentekosten worden berekend over de reserves en voorzieningen. Omdat onze investeringen worden gefinancierd met onze reserves en voorzieningen berekenen we voor de grexen een korting op de rente voor de opgenomen geldleningen. Het rentetarief voor de grondexploitatie komt hiermee op 1,32%.

De rente van projectfinanciering

Onder projectfinanciering wordt verstaan het aantrekken van externe financiering voor een specifiek project. Financiering met eigen vermogen wordt niet aangemerkt als projectfinanciering.

Er moet extern een lening zijn aangetrokken om het betreffende project te kunnen financieren. Bij het opstellen van de begroting waren drie leningen aangetrokken specifiek voor financiering van het Bedrijvenpark A18 en één lening voor de financiering van duurzaamheidsmaatregelen.

Omslagrente

De resterende rente wordt omgeslagen over de taakvelden op basis van de boekwaarden. Deze komt voor 2023 op 1,65%. Bij het renteomslagsysteem worden rentestijgingen voor nieuwe leningen door al onze taakvelden gedragen. Daar staat tegenover dat al onze taakvelden profiteren van lagere rentes voor nieuwe leningen.

7. Rentescema

In dit schema leest u de rentelasten en hoe we dit omslaan op de diverse onderdelen van onze begroting. Bij de berekening van de rentelasten spelen verschillende onzekerheidsfactoren een rol. Zo hangen de werkelijke financieringslasten in 2023 af van de renteontwikkelingen, de investeringen die daadwerkelijk worden gepleegd en het moment waarop deze worden gedaan, de inzet van ons eigen vermogen, etc. Daarom maken we conservatieve berekeningen voor de omslagrente. Bovendien besparen we rente doordat we onze investeringen deels financieren met reserves en voorzieningen. Op basis van de begrotingsberekeningen houden we rekening met een marge van circa € 285.000. In de jaarrekening 2023 zal het werkelijke resultaat op het taakveld treasury blijken.

De commissie BBV vindt een saldo op het taakveld treasury binnen een bandbreedte van 0,5% acceptabel. Het is namelijk niet de bedoeling om de omslagrente zo ver mogelijk naar boven of naar beneden bij te stellen. Dan wordt namelijk het risico gelopen dat de omslagrente meteen moet worden aangepast op het moment dat de rentelasten wijzigen.

Rentescema:	2023begr (x €1.000)
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.182
De externe rentebaten (idem) -/-	-184
Saldo rentelasten en rentebaten	<u>2.999</u>
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend (-/-)	-224
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (-/-)	-266
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend +/- €	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente €	<u>2.508</u>
Rente over eigen vermogen /voorzieningen	1.458
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	<u>3.966</u>
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) -/- €	4.250
Renteresultaat op het taakveld Treasury	<u>285</u>

8. Risicobeheersing

Belangrijkste risico bij financiering zijn de stijgende rentelasten. De wet Fido begrenst deze risico's. Enerzijds wordt met de kasgeldlimiet bepaald wat maximaal met kort geld mag worden geleend. Bij kort geld ligt de afgesproken rentevergoeding maximaal 1 jaar vast. De kasgeldlimiet is in de wet gesteld op 8,5% van de totale begrotingsuitgaven.

De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening of herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende lening portefeuille. De omvang van de her te financieren leningen dan wel te herziene rentes blijft in 2023 ruim onder de norm.

Gemeenten zijn verplicht om overtollig geld bij het rijk te stallen: het schatkistbankieren. Banktegoeden boven de drempel € 5,1 miljoen moeten worden aangehouden bij het Rijk. Onze gemeente is een lenende gemeente. We hebben normaliter geen tegoeden uitstaan bij het rijk.

9. Kengetallen voor financiering

Omschrijving	Bron	begr. 2023	begr. 2022	begr. 2021
Omvang begroting	begroting	255,0	252,8	234,7
Renterisiconorm (20% omvang begroting)	wet Fido	51,0	50,6	46,9
Reguliere aflossing van langlopende geldleningen	leningportefeuille	2,9	17,0	20,2
Ruimte onder risiconorm	begroting	48,1	33,6	26,7
Kasgeldlimiet (8,5% omvang begroting)	wet Fido	21,7	21,5	20,0
Drempelbedrag schatkistbankieren (2,00% omvang begr)	wet Fido	5,1	4,5	1,8
Omslagrente/rekenrente	leningportefeuille	1,65%	1,65%	2,00%
Rente nieuwe leningen looptijd < 1 jaar	markt	1,00%	0,50%	0,75%
Rente nieuwe leningen looptijd > 1 jaar	markt	1,50%	1,00%	1,75%

4.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de bedrijfsvoering van de gemeente Doetinchem. Dit vormt weliswaar een beperkt onderdeel van de totale begroting, maar raakt de hele organisatie en het functioneren daarvan. Onder 'bedrijfsvoering' verstaan we alle activiteiten die ondersteunend zijn aan het primaire proces, van financiën tot inkoop en van informatievoorziening tot facilitaire zaken. In artikel 14 van het BBV staat dat deze paragraaf ten minste inzicht geeft in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. In deze paragraaf wordt het voorgenomen beleid toegelicht op het gebied van de PIOFACH-taken. PIOFACH staat voor personeel, inkoop, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting. Globaal gezegd zijn het de taken die nodig zijn om de gemeente als organisatie te laten functioneren.

Kerngegevens gemeentelijke organisatie

Het personeelsbestand van de gemeente Doetinchem is als volgt opgebouwd:

	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Totaal aantal Fte gemeente Doetinchem	Bezetting	Formatie	Formatie	Formatie	Formatie	Formatie
	31-12-2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bestuur</i>						
Aantal Fte Raad	31	31	31	31	31	31
Aantal Fte Wethouders	5,25	5,25 / 5,51	5,5	5,5	5,5	5,5
<i>Personeel</i>						
Aantal Fte ambtelijke organisatie formatie	352,8	358,42	369,7	364,59	362,92	362,92
Totaal personeel gemeente Doetinchem	381	384	382	380	380	380
1 Op 9 juni 2022 zijn de wethouders benoemd met de daarbij aangegeven tijdsbestedingsnorm (5,5). In de voorgaande raadsperiode was de tijdsbestedingsnorm van de wethouders 5,25.						

Beleidsindicatoren (op basis van de Regeling beleidsindicatoren gemeenten)

Het Rijk heeft een aantal beleidsindicatoren verplicht gesteld. Beleidsindicatoren die betrekking hebben op een inhoudelijk programma zijn in het programma opgenomen. Deze beleidsindicatoren hebben betrekking op de bedrijfsvoering. Dit om een eenduidig beeld te kunnen vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en om de gemeenten onderling te kunnen vergelijken.

Nr.	Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	2019	2020	2021	2022	2023
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	6,7	5,0	5,0	5,2	5,4
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	6,6	4,6	4,6	4,8	5,0
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten1	Kosten per inwoner	Eigen begroting	553	562	566	382	375
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur2	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	14,5	12,5	10,2	8,0	6,1
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	7,7	8,7	8,4	8,4	11,0

1 Apparaatskosten: indien u omzet voor derden maakt (bijvoorbeeld vanwege het leveren van diensten aan een shared service organisatie of andere gemeenten), brengt u deze in mindering op de apparaatskosten.

2 Externe inhuur: alle vormen van uitbesteding en outsourcing waarin sprake is van resultaatopdrachten of waarbij resultaatafspraken worden gemaakt, zonder dat er door de opdrachtgever op inzet van specifieke capaciteit wordt gestuurd.

Personeel

Arbeidsmarkt

De gemeente Doetinchem krijgt, net als andere gemeenten, vacatures moeilijk niet ingevuld. Dit komt door de huidige overspannen arbeidsmarkt, die zorgt voor meer vacatures dan sollicitanten. Een aantal jaren geleden was het aanbod kandidaten bij een wervingsprocedures voldoende, dit is anno 2022 anders. Combineer je dit met een tijd waarin veel mensen een eigen bedrijf starten, sommige functies in het bedrijfsleven betere arbeidsvoorwaarden kennen of door het thuiswerken bij organisaties door heel Nederland (of zelfs in het buitenland) kunnen werken, dan zorgt dit voor arbeidsmarktuiddagingen. Door de uitdagende en complexe arbeidsmarkt is het vinden van de juiste kandidaat zowel een uitdaging als een expertise geworden. We investeren in de arbeidsmarktuiddagingen om wervingscampagnes zo succesvol mogelijk te laten verlopen. Het biedt de gemeente Doetinchem ook de kans om zich te profileren en te onderscheiden als organisatie.

Ontwikkeling medewerkers

We streven naar een organisatie met nieuwsgierige medewerkers, die verantwoordelijkheid en initiatief nemen om dingen te leren of zich eigen te maken. Dit doe je individueel of in samenwerking met elkaar. We investeren daarom als organisatie in de ontwikkeling van onze medewerkers.

Duurzame inzetbaarheid

De gezondheid van medewerkers, zowel fysiek als mentaal, is erg belangrijk en staat daarom hoog op de agenda. Medewerkers staan dagelijks direct of indirect klaar voor onze inwoners, organisaties en bedrijven. Ze zorgen ervoor dat alles blijft draaien. Daarom willen we graag dat iedereen zich goed voelt. Plezier in je werk en je fit voelen, daar gaat het om. Het werk moet bij je passen en uitdagend genoeg zijn. Dat vraagt inzet van de organisatie, het team en van medewerkers zelf.

Onze VIS-waarden zijn hierbij erg belangrijk: door verantwoordelijkheid te nemen en initiatief te tonen, kun je er met elkaar voor zorgen dat we prettig werken en gezond blijven. Dat is de visie van de gemeente Doetinchem op gezond werken.

Ziekteverzuim

De organisatie heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd om grip te krijgen op het stijgende ziekteverzuim. Het streven is om de komende jaren het ziekteverzuim te reduceren tot een verzuimpercentage onder de 5%. In de coronaperiode is het medewerkers, leidinggevenden en onze ondersteunende arbo-organisatie gelukt om het verzuimpercentage te laten dalen, alleen nog niet tot het streefpercentage. Medewerkers, leidinggevenden en onze ondersteunende arbo-organisatie blijven investeren op het onderwerp ziekteverzuim, door o.a. in te zetten op de preventie van verzuim door het onderwerp duurzame inzetbaarheid, om grip te houden op het verzuimpercentage.

Indicator	Streven 2021	Realisatie 2021	Streven 2022	Streven 2023
Ziekteverzuim	5%	5,60%	5%	5%

Diversiteit

Het onderwerp diversiteit is complex en vraagt een goed gesprek om te onderzoeken wat de huidige stand van zaken is, wat het doel van de organisatie is en hoe dit doel gerealiseerd kan worden. De organisatie heeft in 2022 de eerste stap gezet door 'in gesprek over diversiteit' te organiseren met belangrijke stakeholders uit de organisatie.

Overhead

In de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting nemen we krachtens BBV een 'apart overzicht' op van de kosten van de overhead. Doordat elke gemeente in zijn begroting inzicht geeft in de overhead, moet dit leiden tot een betere vergelijkbaarheid. Onder overhead wordt verstaan 'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces', dat we al volgt vertalen:

- Huisvestingskosten voor het ambtelijk personeel, zoals rente en afschrijving van de panden, kosten van gas/ water/elektra, schoonmaak, beveiliging en inrichting
- ICT-kosten zoals rente en afschrijvingskosten en onderhoud van organisatiebrede programmatuur. De kosten voor ICT-samenwerking waarvoor een bijdrage wordt ontvangen van de deelnemers
- Facilitaire kosten zoals de reproductie, werkcafé, postverzending, kantoorartikelen etc.
- Salariskosten van leidinggevende en medewerkers die niet of minimaal werken aan primaire activiteiten/taken/producten die zijn opgenomen in de begroting, zoals alle managers en teamleiders, secretariaten, Team Concerncontrol, Team Inkoop en Administratie, Team HR, Team Ondersteuning en Team ICT.

- Onder overig worden de inkomsten van Buha verantwoord en de kosten OR

In onderstaande tabel is de overhead opgenomen voor de jaren 2022 en 2023 onderscheiden naar hiervoor onderscheiden onderdelen. De begrote uitgaven 2023 van onze overhead bedragen € 23,3 miljoen. Afgezet tegen de totale begrotingsuitgaven van € 255,0 miljoen is dit 10,96 %. In 2022 was dit percentage 8,4%.

Overhead	2022		2023	
	uitgaven	inkomsten	uitgaven	inkomsten
Facilitair	1.087.452	391.290	1.202.911	333.110
Huisvesting	1.616.522	550.460	1.636.233	566.970
ICT	10.639.733	8.237.968	11.842.162	8.459.214
Overig	77.485	1.122.725	74.665	1.156.405
Personeel	7.908.513	101.242	8.504.624	148.744
Totaal	21.329.705	10.403.685	23.260.595	10.664.443

Ontwikkelingen binnen inkoop

Op het gebied van inkoop zien we een toenemend pakket aan werkzaamheden en willen we gelijktijdig goede invulling geven aan verdere professionalisering van onze organisatie. Dit betekent dat we in 2022 doorlopend naar 2023 inzetten op het invoeren van een contractenadministratie en beziën welke link hiervoor in het werkproces kan worden gerealiseerd naar de verplichtingenadministratie. Een deel van de toegenomen werkzaamheden vloeit voort uit het invulling geven aan aspecten als duurzaamheid, social return on investment en circulariteit in inkoop- en aanbestedingstrajecten. Dit betekent tevens toenemende complexiteit in contracten en op te nemen eisen en voorwaarden waarbij inkoop veelal inhoudelijk teams meer ondersteund en begeleid. Om de benodigde inkoopcapaciteit en -kwaliteit in bezetting voldoende afgestemd te houden op de toegenomen vraag en ambities is in de begroting 2023 een capaciteitsaanmelding gedaan om uitbreiding naar een volledige derde formatieplaats te kunnen realiseren. Goed toegepast inkoopbeleid verdient zich verspreid in de organisatie terug op drie vlakken. Te weten:

- goede inkoop- en aanbestedingsprocedures (zo min mogelijk bezwaren en juridische procedures) met als resultaat de beoogde kwaliteit en kwantiteit binnen daarvoor beschikbare budgetten;
- bijdrage aan rechtmatige inkopen binnen Doetinchem in het kader van de per 2023 verplichte rechtmatigheidsverklaring en;
- goede kennisdeling- en uitwisseling over actuele ontwikkelingen zowel in de organisatie als in regionaal verband. Dit betreft aspecten als omgang met aparte contractclausules over prijsstijgingen, bijvoorbeeld in de bouw wen ICT in verband met levering van materialen etc., gestegen energiekosten, toepasselijkheid sanctiemaatregelen Rusland naar onze inkooprelaties etc.

Organisatie

Werkconcept

In 2022 is een nieuw werkconcept tot stand gekomen. Daarin willen we de voordelen van het werken op kantoor en het werken thuis en elders behouden en versterken. Ons werkconcept is ondersteunend aan onze dienstverlening. Verbinden en ontmoeten met inwoners is belangrijk. We werken daar waar het rendement het hoogst is of waar het nodig is. Dat betekent dan we ook op andere locaties dan het stadhuis werken, als dat nodig of nuttig is.

We willen komen tot een werkomgeving die de visie op het werkconcept zo goed mogelijk faciliteert. Welke activiteiten voeren we uit op het stadhuis? Wat hebben we hiervoor nodig? Dit vertalen we in een nieuw huisvestingsconcept. Duidelijk is dat aanpassingen aan de huidige gebouwinrichting noodzakelijk zijn. Daarvoor zal budget beschikbaar moeten komen.

De kaders en spelregels voor hoe we met elkaar samenwerken worden vastgelegd. We zorgen dat deze voor iedereen duidelijk zijn en dat ze ook worden nageleefd. We maken gebruik van de ervaringen die we de afgelopen tijd al hebben opgedaan met de combinatie van digitaal en op kantoor samenwerken. Daarvoor maakt iedereen gebruik van dezelfde digitale omgeving. Er worden afspraken gemaakt over het gebruik van die omgeving en trainingen gegeven over hoe we er mee kunnen werken.

Medewerkers krijgen de apparatuur om plaats- en tijdonafhankelijk werken te ondersteunen. De inrichting van de kantoorwerkplek sluit daar ook op aan. Vanuit de organisatie worden thuiswerkplekken gefaciliteerd. Het is helder wat en hoe gefaciliteerd gaat worden. Uitrol daarvan volgt nog.

Integriteit

De organisatie heeft op verschillende manieren aandacht voor integriteit. Medewerkers leggen bij indiensttreding de eed of gelofte af, het thema komt aan de orde op de introductiedag voor nieuwe medewerkers en integriteit vormt (jaarlijks) een terugkerend gespreksonderwerp in werkoverleggen en tijdens de integriteitsmaand in oktober. In 2022 is het 'integriteitsbeleid gemeente Doetinchem' vastgesteld (raadsmededeling 2022-21) aan de hand waarvan verschillende acties plaatsvinden. Met dit beleid wordt toegewerkt naar de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording per verslagjaar 2023.

Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is een transparante overheid die actief informatie openbaar maakt. De Wet open overheid bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden. In de wet staan ook voorschriften om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken.

Voor gemeenten betekent de wet dat er jaarlijks in de begroting aandacht besteed wordt aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de Wet open overheid. In de Jaarrekening wordt verslag gedaan over deze beleidsvoornemens in relatie tot deze wet. In dat verslag dient aangetoond te worden hoeveel documenten er wel en niet actief openbaar zijn gemaakt (kwantitatieve informatie). Daarnaast dient er een overzicht te zijn van het type documenten en de onderwerpen die daarin aan bod zijn gekomen (kwalitatieve informatie). Het college van B&W draagt zorg voor de controle op de naleving van deze wet.

Onderdeel van de Wet open overheid is het actief openbaar maken van 11 informatiecategorieën. Dit wordt gefaseerd in meerdere jaren ingevoerd. Op 8 juli 2022 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met een brief de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van de invoering van de Wet open overheid. In de brief wordt bevestigd dat de verplichting om informatiecategorieën actief openbaar te maken gefaseerd wordt ingevoerd. Deze fasering is gebaseerd op informatiecategorie en niet op bestuurslaag. Daarbij wordt het eerst mogelijk gemaakt om een informatiecategorie aan te leveren via het Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). Verwacht wordt dat dit platform begin 2023 opengesteld wordt voor aansluiting en aanlevering van een of meer informatiecategorieën. Op basis van de aanleverervaringen wordt in overleg met de betrokken overheidsorganisaties vervolgens een verplichte invoeringsdatum afgesproken.

Gestart wordt met een beperkt aantal categorieën. De ervaringen die daarbij worden opgedaan worden meegenomen naar de volgende openbaar te maken categorieën.

Gestart wordt met de volgende informatiecategorieën:

- bereikbaarheidsgegevens van het bestuursorgaan en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend (artikel 3.3, eerste lid, onderdeel e, van de Woo);
- vergaderstukken van de gemeenteraad (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel c, van de Woo);
- convenanten (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel f, van de Woo);
- Woo-verzoeken, inclusief de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel i, van de Woo).

De praktische vertaalslag van deze vier categorieën krijgt de komende periode meer vorm. Zodra de definiëring is bepaald en het meer vorm heeft gekregen, worden wij hierover geïnformeerd. Deze informatie is dan leidend voor de verdere invoering van het actief openbaar maken van de categorieën.

Doelstellingen

Wij volgen de praktische vertaalslag die landelijk wordt voorbereid. In de vertaalslag wordt aangegeven welke categorie wanneer actief openbaar gemaakt kan worden. Wij volgen deze landelijke fasering en voldoen daarmee aan het wettelijk minimum voor wat betreft het actief openbaar maken van overheidsstukken uit de categorieën, opgenomen in artikel 3.3 van de Woo, in de daartoe behorende fase (ambitieniveau Basis).

We sluiten aan op PLOOI. Voor de aansluiting op PLOOI zijn wij mede afhankelijk van het Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP).

Onze inzet

Zodra het mogelijk is zorgen wij ervoor dat we technisch en organisatorisch klaar zijn voor aansluiting en aanlevering. Nadat we aangesloten zijn op PLOOI starten we met het actief openbaar maken van de eerste informatiecategorieën.

We starten met het actief openbaar maken van informatiecategorieën zodra we aangesloten zijn op PLOOI en zorgen ervoor dat de organisatie hier tijdig op is voorbereid.

Financiën, planning en control

Administratie en Inkoop

In 2022 is binnen team Administratie en Inkoop na analyse van het proces Debiteuren gebleken dat dit proces naar een hoger plan getild dient te worden. Het huidige proces kent te veel handmatige acties. In 2022 is met de bestaande systemen een optimalisatieslag gemaakt. Dit dient in 2023 een doorontwikkeling te krijgen, waarin automatisering en standaardisatie belangrijke aandachtspunten zijn. In 2023 zal daarnaast de interne controle binnen verder geoptimaliseerd worden, ook gerelateerd aan (het toewerken naar) de rechtmatigheidsverklaring. Onderdeel van die optimalisatie zijn onder andere items als het 4-ogenprincipe bij afhandeling van facturen, het betalingsverkeer en het aantoonbaar zijn van de geleverde prestatie. In deze wordt voortgeborduurd op de goede stappen die gezet zijn in 2022.

In 2022 is een concrete aftrap gegeven aan de inrichting van de Verplichtingen Administratie. In 2023 zal de Verplichtingen Administratie verder ontwikkeld worden en na een pilot in 2022 breder uitgerold worden binnen Gemeente Doetinchem. Ook wordt de keten contract – verplichting – factuur in 2023 organisatorisch verder verstevigd. Enerzijds procesmatig, anderzijds ook qua capaciteit. Ook dit draagt bij aan het voorsorteren op de eerder genoemde rechtmatigheidsverklaring.

In 2023 zal tevens gekeken worden hoe actualiteiten en ontwikkelingen rond de Salarisadministratie meer dynamisch, maar toch gestandaardiseerd in de bestaande systemen (o.a. Motion) toegepast kunnen worden. Het jaar 2022 is daarvoor een goede leerschool geweest, die een goede basis legt voor 2023. Ook de huidige samenwerking met een 4-tal regionale partners zal in die context nader belicht worden.

Rechtmatigheidsverantwoording per 1-1-2023

Op 25 mei 2022 is het wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers in de Tweede Kamer behandeld, waarvan de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. Op 31 mei 2022 heeft de stemming plaatsgevonden en is het wetsvoorstel door de Tweede Kamer met een ruime meerderheid aangenomen. Dit is een belangrijke mijlpaal op weg naar de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. De vervolgstap is dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel zal behandelen. Tevens zal onderliggende regelgeving nog moeten worden aangepast. Het heeft relatief lang geduurd voordat het wetsvoorstel kon worden behandeld en om de nodige vervolgstappen zorgvuldig te kunnen zetten. Daarom is besloten om de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in te laten gaan met ingang van het verslagjaar 2023. De jaarrekening voor het verslagjaar 2023 wordt in het kalenderjaar 2024 vastgesteld. Met dit uitstel wordt de gemeente in staat gesteld om zich zorgvuldig voor te bereiden, zodat per 1 januari 2023 de nieuwe controleaanpak kan worden gestart.

De paragraaf bedrijfsvoering in de jaarstukken 2023 wordt de aangewezen plek om een nadere toelichting te geven door het college op zaken die de rechtmatigheid raken en hoe de beheersing is vormgegeven. Hierbij moet in ieder geval nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Deze rechtmatigheidsverantwoording wordt als bijlage opgenomen bij de jaarstukken. Aspecten die hierbij onder meer in de beschouwingen betrokken worden zijn de tussentijdse communicatie met de raad – of de reden waarom deze achterwege is gebleven -, alsmede de maatregelen die zijn genomen om verbeteringen aan te brengen om wet- en regelgeving afdoende in processen te waarborgen.

Automatisering*Informatisering*

Een goede dienstverlening, efficiëntie uitvoering en het voldoen aan relevante wetgeving vraagt moderne applicaties, goed informatiebeheer en digitaal vaardige medewerkers. Het is een continue taak om voor de vele gemeentelijke taken hiertoe een organisatie breed i-fundament te creëren en door te ontwikkelen. De 5 speerpunten uit de vastgestelde i-visie 2020-2024 vormen de kaders voor informatisering. Een fundament dat digitale dienstverlening faciliteert, digitaal samenwerken binnen de organisatie en met ketenpartners ondersteund en dat mogelijkheden biedt voor sturing en datagedreven werken. Maar ook voor het voldoen aan wetgeving zoals de Archiefwet, de Wet Open Overheid, de Single Digital Gateway.

We brengen ons informatiebeheer verder op orde door verschillende procedures opnieuw te bekijken en vast te stellen. Hiermee kunnen we nog transparanter zijn en creëren we de juiste voorwaarde om gegevens openbaar te maken zoals binnen de Wet Open Overheid van ons wordt verwacht. Daarnaast volgen we de regionale en landelijke ontwikkelingen. Zo sluiten we waar mogelijk aan op voorzieningen die voortkomen uit de Gezamenlijke Gemeentelijke uitvoering (GGU) van de VNG.

Ten aanzien van applicaties is een belangrijke ontwikkeling dat steeds meer applicaties als "SaaS"-dienst worden aangeboden en niet meer "on-premise". Dit leidt tot een verschuiving van investeringen naar kosten. Daarom zal net als in 2022 ook in 2023 voor de dekking een verschuiving plaatsvinden van kredieten naar budgetten. In deze begroting is de eerste aanpassing doorgevoerd.

Onze dienstverlening aan inwoners, bedrijven en medewerkers wordt steeds digitaler. Door het digitaal maken van onze processen kunnen we onze inwoners, bedrijven en medewerkers beter en sneller helpen. Maar het digitaal maken brengt ook risico's met zich mee. De beveiliging van de (persoons)gegevens van inwoners, bedrijven en medewerkers is bij digitaal werken belangrijk. De afgelopen jaren zien we wereldwijd een toename in het aantal beveiligingsincidenten en datalekken. Steeds vaker komen deze incidenten ook in het nieuws. We besteden blijvend aandacht aan informatieveiligheid op de onderdelen mens, organisatie en techniek. We hebben informatieveiligheid goed op orde maar het blijft een belangrijk thema. Binnen doelstelling C van het programma Organisatie en Financiën; "Informatietechnologie als stevig fundament ter ondersteuning van een eigentijdse en efficiënte organisatie" heeft dit verder een plek gekregen in doelstellingen en maatregelen.

Ontwikkelingen ICT samenwerking

Team ICT samenwerking richt zich in 2023 primair op het ondersteunen van de primaire processen. In 2023 gaan ontwikkelingen daarnaast in het bijzonder naar beveiliging, het veranderende werkplekconcept, software-as-a-service (SaaS), de Microsoft Cloud en kwaliteit en klant centraal. Vanuit beveiliging is er in de vorm van de ICT-beveiligingsspecialist meer capaciteit voor beveiligingsbeleid, patchbeleid, afhandelen beveiligingsincidenten, begeleiden van pentests en scans, begeleiden van audits en certificaat beheer. Het veranderde werkplek concept maakt dat er meer op laptops wordt gewerkt en op verschillende locaties waaronder de thuislocatie. Dit geeft een veranderende behoefte hoe met applicaties wordt gewerkt ter ondersteuning van de primaire processen. Ook is het aantal aan te beheren en ondersteunen laptops toegenomen. In 2023 worden stappen gezet om dit beheer verder te borgen en ondersteuning van de veranderde manier hoe en waar met applicaties wordt gewerkt mogelijk te maken. In 2023 zal de ontwikkeling waarbij applicaties meer als een dienst worden afgenomen verder doorzetten. Dit vraagt om een andere verschuivende vraag van Team ICT-samenwerking. Een vraag die zich meer richt op koppelingen, autorisatie (wie heeft toegang) en authenticatie (hoe krijg je toegang) en versleuteling van gegevens. Mede met de inzet van de ICT-beveiligingsspecialist wordt hier uitvoering aan gegeven. Producten als Microsoft Teams, OneDrive en SharePoint Online zijn mede aangejaagd door thuiswerken niet meer weg te denken en worden nog intensiever gebruikt in 2023. Dit maakt dat we meer producten en diensten afnemen van Microsoft in 2023. Dit vraagt om meer financiële ruimte. Deze stappen worden gezet met de kwaliteit en klant centraal. Hiervoor is onder andere nodig dat de ICT-medewerkers beschikken over voldoende kennis en vaardigheden en werken we naar korte wachttijden en tijdige administratieve uitvoering. Om deze ontwikkelingen te borgen is er meer coördineerde capaciteit nodig die in 2023 gerealiseerd zal gaan worden.

Automatisering vastgoedapplicatie en kavelverkoopsysteem

De gemeente Doetinchem kent (nog) geen systeem waarin zowel het proces van kavelverkoop, de daaraan verbonden workflow en de vastgoedtransacties met betrekking tot gemeentelijke eigendommen goed geautomatiseerd gevolgd kunnen worden. Momenteel wordt dit nog (deels) met Excel overzichten gevolgd. In het kader van Doetinchem 2036, de geplande toenemende activiteiten op het gebied van kavelverkoop en vastgoedtransacties is professionelere ondersteuning in de afhandeling noodzakelijk. Het goed en zorgvuldig met workflow kunnen behandelen en volgen van vastgoedtransacties met een daartoe ingerichte applicatie zoals meerdere gemeenten deze kennen is van belang. Dit enerzijds vanuit proces efficiëntie en anderzijds ook vanuit beheeroogpunt. Tot invoer en aanschaf van dit kavelbeheersysteem willen we dit najaar 2022 over gaan. Het ook mede in samenwerking met BUHA bezien welke vastgoedapplicatie het beheer van ons vastgoed goed procesmatig ondersteund wordt najaar 2022 en voorjaar 2023 beoordeeld. Voor beide systemen zijn aanmeldingen opgenomen in respectievelijk de tweede bestuursrapportage c.q. begroting 2023.

Applicatie voor rechtmatigheidsverantwoording, IC-cyclus en ISMS

Per verslagjaar 2023 moet het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Doetinchem voor het eerst zelf in het jaarverslag verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur in de vorm van de rechtmatigheidsverklaring. Er wordt van de gemeente verwacht dat wij een deugdelijke grondslag hebben voor de afgifte van de rechtmatigheidsverklaring. Het doel is om met een bepaalde mate van zekerheid vast te stellen dat de financiële (beheers) handelingen hebben plaats gevonden binnen de kaders van wet- en regelgeving. Dit zal vastgesteld moeten worden op basis van een gedegen interne controle binnen de diverse teams (1e lijns controle) en vanuit Team Concerncontrol (2e lijns controle). Het is hierbij van essentieel belang dat risico's, beheersmaatregelen, de controleplanning, de interne controles, verbeterpunten n.a.v. interne controles en opvolging hiervan aantoonbaar zijn en systematisch worden vastgelegd. Ook zijn wij als gemeente verplicht om de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te volgen. Jaarlijks worden we getoetst via ENSIA in welke mate we voldoen aan de BIO. De Functionaris Gegevensbescherming (FG) toetst hoe we ervoor staan voor wat betreft de AVG. Het is ook hierbij van essentieel belang dat risico's, beheersmaatregelen, procedures, planning, controles, verbeterpunten n.a.v. controles en opvolging hiervan aantoonbaar zijn en systematisch worden vastgelegd. Voor sturing op de BIO en AVG beschikken we al over een applicatie, maar dit is geen volwaardig 'information securitymanagement system (ISMS). De rechtmatigheidsverantwoording betreft een nieuwe wettelijke taak en het hebben van een volwaardig ISMS is een vereiste uit de BIO. Om de nieuwe wettelijke taak in te kunnen vullen wordt in 2023 een aanbesteding gedaan voor deze software. Daarnaast is het hebben van een volwaardig ISMS een vereiste uit de BIO.

Met deze applicatie beogen wij het complexe cyclische proces van risico-inventarisatie, prioritering van maatregelen en monitoring van voortgang van zowel het IC, verantwoordings- als informatieveiligheidsdomein te faciliteren.

Data gedreven werken

In 2022 doorlopend naar 2023 en volgende jaren investeren we in kennis en kunde om het goede gebruik van data in de organisatie te stimuleren en gericht toe te passen. Datagedreven werken binnen de gemeente Doetinchem vraagt versterking in personeel met daarin ervaren en geschoolde medewerkers. In 2021 en 2022 zijn in de opbouw van datagedreven werken al de nodige stappen gezet. Zo heeft er training en opleiding plaatsgevonden, is het dataloket binnen de gemeente ingericht voor datagerelateerde vragen en als "koppeling" naar ons gezamenlijke gemeentelijke samenwerkingsverband DatalabGo. Per 1 september en 1 oktober 2022 zijn hiervoor twee medewerkers aangetrokken. Om deze professionalisering hiervan in onze organisatie meerjarig voort te zetten wordt gekeken naar drie aspecten. Te weten:

- borging structureel hiervoor benodigde capaciteit en deskundigheid. Hiervoor is een bedrag in de begroting 2023 aangevraagd om twee formatieplaatsen structureel in te kunnen vullen;
- goede gebruiks- en toepassingsmogelijkheden van beschikbare data in de organisatie. Dit geldt onder andere voor de nu lopende bestuursopdrachten in het kader van Doetinchem 2036;
- wijze van organiseren van kennisdeling in de organisatie en met collega gemeenten en snelle en adequate vraaggeleiding bij datavraagstukken. Daartoe is het dataloket ingericht, worden periodiek webinars en bijeenkomsten rond thema's in samenwerking met DatalabGO georganiseerd en wordt bezien welke capaciteit we nodig hebben voor welke vraagstukken en hoe we dit in de tijd gezien het beste prioriteren (afwegingskader hiervoor).

Communicatie

Begrijpelijke schrijfstijl

Informatie op een begrijpelijke en eenduidige manier schrijven vraagt wat van onze medewerkers. In 2022 heeft de organisatie schrijfttrainingen georganiseerd voor medewerkers die veel brieven en/of e-mails schrijven aan inwoners, organisaties en bedrijven. Doel hiervan is om de manier waarop wij schrijven begrijpelijker en eenduidiger te maken. Dit doen we niet eenmalig maar borgen we structureel, zodat medewerkers up-to-date blijven en deze schrijfstijl door iedereen gehanteerd wordt.

Gemeentepagina en project nieuwe huisstijl

De huisstijl is al sinds 1989 grotendeels hetzelfde. Rond 2004 is er een update geweest, maar dit was een kleine 'opfrissing'. Om met de tijd mee te gaan en voorbereid te zijn op de toekomst is een grote onderhoudsbeurt, dan wel een geheel nieuwe huisstijl nodig.

We willen graag (samen met een communicatiebureau) onderzoeken hoe de nieuwe huisstijl eruit komt te zien. De huisstijl moet meer aansluiten bij de communicatiemiddelen van deze tijd en toekomstbestendig zijn.

Huisvesting

Gemeentelijk vastgoed

Locatie Bergzicht staat als voortvloeisel van de gemeentelijke (her)huisvestingsplannen in het kader van het invoeren van het nieuwe werkconcept op de nominatie om te verkopen. In de huidige planning voortkomend vanuit de interne verbouwingsplannen voor het Stadhuis zal dit op zijn vroegst naar verwachting eind derde kwartaal 2023 zijn (per 1-10-2023). Omdat de marktomstandigheden door de sterk gestegen bouwkosten en lange levertijden van (een deel van de) materialen nu anders zijn, betekent dit dat de stand van zaken van de interne aanpassingen in combinatie met kunnen verkopen van Bergzicht opnieuw wordt beoordeeld. Afhankelijk van het beschikbaar komen van actuele gegevens wordt informatie verstrekt via de eerste of tweede bestuurlijke monitor 2023, begroting 2024 dan wel als aparte raadsmededeling/-voorstel.

4.6 Verbonden partijen

Inleiding

Een gemeente kan zelf bepalen hoe een bepaalde gemeentelijke taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan kiezen om de uitvoering zelf te doen of de uitvoering gezamenlijk te regelen met een aantal regiogemeenten. Indien de gemeente ervoor kiest om de taken in gezamenlijkheid uit te voeren, worden deze taken vaak weggezet in een *verbonden partij*. In deze paragraaf wordt conform artikel 15 van het BBV inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over, alle partijen waar de gemeente Doetinchem bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt en de ontwikkelingen die gaande zijn.

Wat is een verbonden partij?

Een verbonden partij is:

- Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Als de verbonden partij een publiekrechtelijke rechtsvorm heeft, wordt gesproken over een gemeenschappelijke regeling.
- De gemeente heeft een bestuurlijk belang als ze zeggenschap heeft, middels vertegenwoordiging in het bestuur of middels stemrecht.
- De gemeente heeft een financieel belang als aan een verbonden partij een bedrag ter beschikking wordt gesteld, wat niet verhaalbaar is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
- Instellingen waarmee alleen een subsidierelatie is aangegaan zonder dat het hiervoor beschreven bestuurlijk en financieel belang aanwezig is, vallen buiten de definitie van verbonden partij.

In welke verbonden partijen participeert de gemeente Doetinchem?

In 2023 neemt de gemeente Doetinchem deel in 15 verbonden partijen. In onderstaand schema is de juridische en financiële informatie van alle verbonden partijen in 2023 op een rij gezet.

NR	VERBONDEN PARTIJ	RECHTSPERSOON	PUBLIEK/PRIVAAT	FINANCIËLE BIJDRAGE (€)
1	Laborijn*	Openbaar lichaam	Publiek	€ 34.783.513
2	Buha B.V.	Besloten vennootschap (BV)	Privaat	€ 23.835.383
3	Buurtplein B.V.	Besloten vennootschap (BV)	Privaat	€ 9.703.950
4	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	Openbaar lichaam	Publiek	€ 3.851.425
5	Sport ID (sportbedrijf van de gemeente Doetinchem)	Besloten vennootschap (BV)	Privaat	€ 2.593.822
6	Amphion Cultuurbedrijf	Naamloze vennootschap (NV)	Privaat	€ 2.435.162
7	Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	Openbaar lichaam	Publiek	€ 1.076.500
8	GGD Noord- en Oost-Gelderland	Openbaar lichaam	Publiek	€ 1.010.003
9	Regio Achterhoek (8RHK ambassadeurs)	Openbaar lichaam	Publiek	€ 415.030
10	Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL)	Openbaar lichaam	Publiek	€ 201.220
11	Euregio Rijn-Waal**	Openbaar lichaam	Publiek	€ 16.200
12	EUREGIO**	Openbaar lichaam	Publiek	€ 15.208
13	Alliander	Naamloze vennootschap (NV)	Privaat	€ 0
14	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Naamloze vennootschap (NV)	Privaat	€ 0
15	Vitens	Naamloze vennootschap (NV)	Privaat	€ 0
*Dit bedrag bestaat gedeeltelijk uit Rijksmiddelen.				
**Dit bedrag betreft een lidmaatschapsbijdrage.				

Wat zijn de ontwikkelingen?

De gemeenteraadsverkiezingen op 14, 15 en 16 maart 2022 hebben geleid tot diverse bestuurswisselingen bij de verbonden partijen.

Verdiepende informatie per verbonden partij

Hieronder vindt u van alle verbonden partijen een overzicht met informatie over onder meer het openbaar belang, ontwikkelingen, relevante risico's en bestuurlijke- en financiële belangen. Op basis van artikel 15 wordt het overzicht onderverdeeld in:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen, en,
- Overige verbonden partijen.

Als hulpmiddel bij de financiële gegevens is een verkeerslichtenmodel toegevoegd voor een snelle weergave van de ontwikkeling.

LEGENDA VERKEERSLICHTENMODEL ONTWIKKELINGEN			
Aandelenkapitaal	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Impuls bijdrage	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Exploitatatiebijdrage	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Eigen vermogen	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Vreemd vermogen	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Exploitatieresultaat	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Dividend	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Toelichting op bedragen	In sommige overzichten staan bedragen rood gearceerd. Het gaat hier om een negatief bedrag, tevens te herkennen aan het min-teken.		

Gemeenschappelijke regelingen

LABORIJN			
Relatie met programma	Sterke samenleving en Veranderende leefomgeving		
Vestigingsplaats	Doetinchem		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam		
Openbaar belang	Uitvoering van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorziening en een aantal aanvullende regelingen		
Wettelijke taak	Ja, vanuit de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorziening		
Deelnemende partijen	Doetinchem, Aalten en sociale werkvoorziening van Montferland		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	Laborijn werkt aan een inclusieve arbeidsmarkt en levert daaraan dagelijks haar bijdrage. Laborijn is er op gericht om iedere inwoner aan betaald werk te helpen en als dat (nog) niet lukt hem/haar te ondersteunen bij ontwikkelstappen om te participeren in de samenleving. Daarbij wordt fors ingezet op het faciliteren van de ontwikkeling bij inwoners, ook daar waar dit niet altijd een besparing op de bijstandslasten tot gevolg heeft. Het kunnen zetten van ontwikkelstappen maakt dat inwoners mee kunnen doen in de maatschappij en zich daarvoor vitaler en gelukkiger voelen. Dit is een waardevolle investering. De opbrengsten (of besparingen) daarvan vallen soms buiten het "werk en inkomen" domein.		
Risico's	Het grootste risico is de bijdrage van het Rijk die wij ontvangen voor de BUIG in relatie tot de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	E.J. (Jorik) Huizinga (voorzitter algemeen bestuur en dagelijks bestuur) P.J.A.O.M. (Patrick) Moors (algemeen bestuur)	
	Stemverhouding	4 van de 10 stemmen in het AB	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Exploitatatiebijdrage	€ 34.000.933	€ 34.783.513	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 9.553.000	€ 10.182.000	
Vreemd vermogen	€ 16.107.000	€ 11.616.000	
Exploitatieresultaat	€ 2.352.000	€ 375.000	

VEILIGHEIDSREGIO NOORD- EN OOST-GELDERLAND (VNOG)			
Relatie met programma	Doetinchem centrumstad		
Vestigingsplaats	Apeldoorn		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam		
Openbaar belang	Doel van de regeling is het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De VNOG behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening, zoals neergelegd in de Wet veiligheidsregio's en draagt bij de behartiging van deze belangen zorg voor afstemming met de taken van de gemeenten in het kader van de bevolkingszorg		
Wettelijke taak	Ja, uitvoering geven aan de Wet veiligheidsregio's		
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Brummen, Ermelo, Apeldoorn, Doetinchem, Harderwijk, Berkelland, Elburg, Hattem, Bronckhorst, Epe, Heerde, Lochem, Oost Gelre, Winterswijk, Montferland, Oude IJsselstreek, Zutphen, Nunspeet, Putten, Oldebroek en Voorst		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	<p>De jaarrekening 2021 sluit met een voordelig saldo van € 5.266.036,--. De VNOG geeft aan dat dit forse overschot te maken heeft met de Coronapandemie. Een groot gedeelte van het voordelig saldo blijft binnen de VNOG (reserves, voorzieningen en uitvoeren taken) maar een bedrag van € 598.940,-- gaat terug naar de in de VNOG deelnemende gemeenten. Voor Doetinchem komt dit neer op een bedrag van € 39.530,--.</p> <p>De VNOG en de deelnemende gemeenten hebben nieuwe afspraken gemaakt inzake de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden tussen beiden op het gebied van de kazernes en de faciliteiten in de kazernes. De nieuwe taakverdeling is beoogd om per 2023 in te gaan. Doel is om een en ander voor de gemeenten budgetneutraal te laten verlopen.</p> <p>De gemeentelijke bijdrage aan de VNOG stijgt in 2023 alleen als gevolg van de loon-en prijscompensatie en autonome ontwikkelingen. De bijdragen worden bij de gemeenten in rekening gebracht conform de percentages van het verdeelmodel 2021.</p>		
Risico's	<p>De VNOG geeft aan dat naast de Coronapandemie er sprake is van een groeiende onzekerheid in de wereld op allerlei vlakken, zoals grondstofprijzen, stijgende energiekosten, klimaatverandering, cybercriminaliteit, (geopolitieke) instabiliteit, etc. Dit heeft (grote) effecten op de voorbereiding van crisisbeheersing en op de realisatie van de begroting. De VNOG zelf is rustig, maar opereert in een onrustige wereld. Een zuivere analyse van begrotings- versus rekeningcijfers, die aanleiding zou kunnen geven tot het overwegen van structurele aanpassingen van de begroting en de gemeentelijke bijdragen, kan daarom nu niet worden opgesteld. Het ligt in de rede om in de komende jaren de begroting de begroting te laten. Dit bevordert de begrotingsstabiliteit waarbij verder aan de Toekomstvisie gestalte kan worden gegeven. De VNOG hoopt de komende periode beter zicht te hebben op de (financiële) effecten van de onrustige situatie zodat kan worden bepaald hoe hiermee om te gaan.</p> <p>De VNOG kondigt al geruime tijd aan dat er op termijn maatregelen getroffen moeten worden om de stijgende kapitaallasten structureel te kunnen blijven dragen. Het is bekend dat de VNOG dat op enig moment niet meer kan. Een mogelijke oplossingsrichting is een stijging van de gemeentelijke bijdrage. In de huidige berekeningen valt dit moment buiten de begrotingsperiode 2023-2026.</p>		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	M. (Mark) Boumans (AB-lid)	
	Stemverhouding	3 stemmen in het AB (gewogen stemverhouding op basis van het aantal inwoners)	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Exploitatiebijdrage	€ 3.870.000	€ 3.851.425	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 14.545.854	€ 15.534.707	
Vreemd vermogen	€ 42.339.826	€ 38.203.358	
Exploitatieresultaat	€ 4.929.380	€ 5.266.036	

OMGEVINGSDIENST ACHTERHOEK (ODA)			
Relatie met programma	Veranderende leefomgeving		
Vestigingsplaats	Hengelo (Gld.)		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam		
Openbaar belang	De ODA voert de wettelijke milieutaken uit voor de tien deelnemende gemeenten en de Provincie Gelderland. Het gaat hierbij om vergunningverlening, toezicht en handhaving op het terrein van milieu, veiligheid en cultureel erfgoed. Hierdoor wordt gewerkt aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving		
Wettelijke taak	De ODA voert de wettelijke milieutaken uit voor de tien deelnemende gemeenten en de Provincie Gelderland. Het gaat hierbij om vergunningverlening, toezicht en handhaving op het terrein van milieu, veiligheid en cultureel erfgoed.		
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen en de Provincie Gelderland		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	Per 1 januari 2023 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking waardoor er een aantal veranderingen komen zoals een andere registratie van inrichtingen, een andere invulling van de risicomodule en een wijziging van het productenboek. De onderwerpen klimaat, energie, duurzaamheid, ondermijning, zeer zorgwekkende stoffen en stikstofproblematiek staan landelijk stevig in de aandacht. Op deze taakvelden zullen de Omgevingsdiensten in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving een belangrijke rol blijven spelen. Mede naar aanleiding van het rapport van de "commissie Van Aartsen" over de werking van Omgevingsdiensten staat de kwaliteit en werking van het Gelders Stelsel in de belangstelling en zullen in het jaar 2023 stappen worden voorbereid om de geschetste aandachtspunten te verbeteren		
Risico's	De geschetste ontwikkelingen vragen onverminderd aandacht en actie van de Oda. Omgevingsdiensten hebben, net als veel andere sectoren, moeite om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de te leveren productie. Verder is er een tendens dat de centrale overheid taken doorzet naar gemeenten en Omgevingsdiensten zonder dat er op voorhand duidelijkheid is over de daarbij behorende financiële compensatie.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	I.M. (Ingrid) Lambregts (opdrachtgever) H.G. (Henk) Bulten (AB-lid)	
	Stemverhouding	1 van de 11 stemmen in het AB	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Exploitatiebijdrage	€ 1.023.500	€ 1.076.500	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 725.000	€ 416.000	
Vreemd vermogen	€ 1.803.000	€ 1.656.000	
Exploitatieresultaat	€ 538.000	€ 104.000	

GGD NOORD- EN OOST-GELDERLAND			
Relatie met programma	Sterke samenleving		
Vestigingsplaats	Warnsveld		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam		
Openbaar belang	De gemeenten zijn volgens de Wpg wettelijk verplicht een regionale GGD in stand te houden. De GGD voert daarbij een belangrijk deel de taken van de Wpg uit. Het college draagt zorg voor het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen. Voordat het college een besluit neemt dat belangrijke gevolgen kan hebben voor de publieke gezondheidszorg is zij wettelijk verplicht advies te vragen aan de GGD.		
Wettelijke taak	Ja, uitvoering geven aan taken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg)		
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Brummen, Ermelo, Apeldoorn, Doetinchem, Harderwijk, Berkelland, Elburg, Hattem, Bronckhorst, Epe, Heerde, Lochem, Oost Gelre, Winterswijk, Montferland, Oude IJsselstreek, Zutphen, Nunspeet, Putten, Oldebroek, Voorst en Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)/DB		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	De begroting 2023 gaat uit van een indexering van 2,63%, gebaseerd op de sc 2021. De GGD doet nu een voorstel tot verhoging tot 5,89% overeenkomstig de maartcirculaire 2022 (3e begrotingswijziging). De aanpak van COVID 19 gaat door. Daarnaast is er dienstverlening aan Oekraïense vluchtelingen. Het Rijk vergoedt de kosten. Er wordt verder gewerkt aan 'GGD Robuust', uitkomst van de takendiscussie.		
Risico's	De huidige inflatie is landelijk en dus ook voor de GGD een risico. Verhoging van het indexeringspercentage komt daar aan tegemoet.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	E.J. (Jorik) Huizinga (plv voorzitter algemeen en dagelijks bestuur)	
	Stemverhouding	6 stemmen van totaal 92 stemmen in het AB (gewogen stemverhouding op basis van het aantal inwoners)	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Exploitatiebijdrage	€ 976.723	€ 1.010.003	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 2.876.000	€ 2.912.000	
Vreemd vermogen	€ 7.130.000	€ 10.226.000	
Exploitatieresultaat	€ 69.000	€ 77.000	

REGIO ACHTERHOEK (8RHK AMBASSADEURS)			
Relatie met programma	Organisatie en financiën		
Vestigingsplaats	Doetinchem		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam		
Openbaar belang	De Regio Achterhoek is een openbaar lichaam welke de belangen behartigt van zeven samenwerkende gemeenten in de Achterhoek. De Regio bevordert, faciliteert en stimuleert de intragemeentelijke samenwerking, met name op het terrein van regionale economische ontwikkeling, werkgelegenheid, woningbouw en mobiliteit. Daarnaast heeft de Regio aandacht voor interregionale en landsgrens overschrijdende samenwerking.		
Wettelijke taak	Nee		
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	<p>8RHK Ambassadeurs is een regionale 30-samenwerking tussen overheid, maatschappelijke organisaties en ondernemers. De begroting van de Regio Achterhoek bestaat in totaal uit vier programma's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programma 1 - Smart Governance • Programma 2 - Smart Economy • Programma 3 - Smart Living • Programma 4 - Bedrijfsvoering & rente <p>De programma's 2 (Smart Economy) en 3 (Smart Living) gaan uit van de Visie 2030 en vormen inhoudelijk de basis van de regionale samenwerking, omdat hieronder ook de projecten van de zes Thematafels vallen. De Regio ondersteunt deze projecten met menskracht (denk aan de programmaregisseurs) en met werkbudgetten vanuit het Investeringsfonds. Daarnaast wordt er voor sommige projecten ook cofinanciering geleverd vanuit het Investeringsfonds. Een belangrijke marktontwikkeling is dat in de loop van 2022 de visie 2030 wordt herijkt. Afhankelijk van de uitkomst van deze herijking kan dit consequenties hebben voor de geformuleerde doelstellingen binnen de regionale samenwerking. Besluitvorming rondom de herijking van de Visie 2030 is voorzien in de Achterhoek Raad van september 2022. Uit de huidige voorstellen van de Thematafels wordt alvast duidelijk dat in ieder geval de SDG's (Sustainable Development Goals = duurzame ontwikkelingsdoelstellingen) een belangrijkere rol zullen gaan spelen. Voor Doetinchem is het daarnaast belangrijk dat de middelen uit het Investeringsfonds ruimhartig en effectief worden ingezet voor projecten die bijdragen aan het versterken van de mobiliteitsverbindingen in de Achterhoek en het vergoten van de woningbouwimpuls (Doetinchem 2036).</p> <p>Een andere belangrijke marktontwikkeling is dat de huidige Regio Deal in 2022 afloopt. Met de Regio Deal werken regionale overheden en het Rijk samen om de brede welvaart te vergroten. Het kabinet heeft echter besloten de Regio Deals in 2023 voort te zetten. In dit kader worden vanuit het Ministerie van BZK regio's uitgenodigd om zich aan te melden. Het budget voor de nieuwe Regio Deal, die naar verwachting tot met 2025 zal lopen, bedraagt ca. € 900 miljoen en wordt in meerdere tranches opengesteld. Belangrijk om hier op te merken is dat ook regionale partijen aan de financiering een bijdrage leveren.</p> <p>Een laatste belangrijke marktontwikkeling is dat vanaf 2023 de uitkering van de krimpgelden (Decentralisatie-Uitkering Bevolkingsdaling) komt te vervallen. Oorspronkelijk zou de uitkering al per 2022 stoppen, maar vanwege het uitstel van de beoogde invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds was de regeling met een jaar verlengd.</p>		
Risico's	<p>Voor de nieuwe Regio Deal kunnen regio's zich aanmelden met een voorstel. Een risico schuilt in het feit dat het voorstel ook kan worden afgewezen door het Rijk. In dit geval bestaat de kans dat de Regio Achterhoek geen of minder Regio Deal-middelen ontvangt. Een ander risico is dat vanaf 2023 de Decentralisatie-Uitkering (DU) bevolkingsdaling komt te vervallen. Hierdoor ontvangt de Regio Achterhoek minder middelen van het Rijk. Op dit moment is de omvang van het investeringsfonds van Regio Achterhoek echter dermate groot, dat het stoppen van de Decentralisatie-Uitkering relatief eenvoudig kan worden opgevangen. Tot slot is op te merken dat de absolute stijging van de autonome kosten hoger is dan de indexatie. Deze stijging wordt echter verwerkt in de opbouw van de begroting 2023 van gemeente Doetinchem.</p>		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	M. (Mark) Boumans (voorzitter)	
	Stemverhouding	1 van de 7 stemmen in het AB	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Exploitatiebijdrage	€ 402.940	€ 415.030	
Financiële positie			

Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 6.307.000	€ 6.764.000	
Vreemd vermogen	€ 22.523.000	€ 20.136.000	
Exploitatieresultaat	€ 183.069	€ 24.000	

ERFGOEDCENTRUM ACHTERHOEK EN LIEMERS (ECAL)			
Relatie met programma	Organisatie en financiën		
Vestigingsplaats	Doetinchem		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam		
Openbaar belang	Het toezicht door de streekarchivaris op het beheer van de niet naar de centrale archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers en andere overheidslichamen. Het in stand houden en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord en het ontplooiën van activiteiten die direct en aanwijsbaar de financieel-economische positie van het Erfgoedcentrum ten goede komen		
Wettelijke taak	Ja, het overeenkomstig de Archiefwet 1995 beheren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van archiefbestanden van de deelnemende- en andere overheidslichamen		
Deelnemende partijen	Gemeente Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	Het Erfgoedcentrum wil een professioneel kennis- en informatiecentrum zijn voor iedereen die meer wil weten over de specifieke cultuur historie van de regio ofwel de regionale identiteit van zowel de Achterhoek als de Liemers. Naast deze culturele taak heeft het ECAL ook een archieftaak welke het beheer van de overgedragen archieven, de publieksdienstverlening daaromheen en het toezicht op de vorming van archief bij de aangesloten organisaties omvat. Dat is voor nu nog grotendeels een op beheer en ontsluiting van papier gerichte wereld. De komende jaren zal er steeds minder papier en steeds meer digitaal archiefmateriaal aan het ECAL in beheer worden gegeven.		
Risico's	Het aantal m1 archief dat zal worden gehanteerd om de bijdrage van de gemeente Doetinchem voor de periode 2023-2026 te berekenen is 1.565,903 m1. Kosten per m1 bedragen per 2023 €143,63 De opgenomen kostenverhoging is met name het gevolg van verhoging personeelskosten (CAO), huisvestingskosten (indexering en verhoging energiekosten) en ICT kosten (uitbreiding digitaal werken en verhoging kosten informatiebeveiliging). Ook zijn er kosten voor het beschikbaar hebben en houden van het e-depot. Om deze kosten en de daarbij behorende risico's zal het ECAL een e-depot visie opstellen.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	H. (Hans) Dales (voorzitter)	
	Stemverhouding	1 van de 10 stemmen in het AB	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Exploitatiebijdrage	€ 195.360	€ 201.220	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 199.400	€ 192.939	
Vreemd vermogen	€ 768.234	€ 661.684	
Exploitatieresultaat	€ 44.987	€ -6.461	

Vennootschappen en coöperaties

BUHA B.V.			
Relatie met programma	Doetinchem centrumstad en Veranderende leefomgeving		
Vestigingsplaats	Doetinchem		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap (BV)		
Openbaar belang	Het zorgdragen voor een schone, hele en veilige openbare ruimte en bij de uitvoering hiervan arbeidsparticipatie en sociale werkgelegenheid te bevorderen en duurzame innovaties na te streven		
Wettelijke taak	Ja, Buha BV voert namens de gemeente wettelijke taken uit voor de gemeente, met name op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte		
Deelnemende partijen	Gemeente Doetinchem		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	Buha blijft zich de komende jaren ontwikkelen op de onderdelen organisatie, bedrijfsvoering, inkoop en financiën. Het ERP-systeem wordt ingezet om bedrijfsprocessen te automatiseren en optimaliseren. Waar de werkzaamheden efficiënter kunnen gaan Buha dit doorvoeren. Ook staat Buha voor de uitdaging om de structurele bezuiniging op de bijdrage van de gemeente Doetinchem te realiseren.		
Risico's	Buha heeft eigen weerstandsvermogen nodig om slagvaardig te zijn en om onvoorziene bedrijfsvoeringsrisico's op te kunnen vangen. Bij de oprichting heeft Buha geen weerstandsvermogen meegekregen, maar heeft de opdracht gekregen om dit zelf op te bouwen. Buha en gD hebben de risico's en de kwantificering doorgelopen en zijn op veel onderdelen tot overeenstemming gekomen. Hieruit komt naar voren dat niet alle genoemde risico's (volledig) bij Buha blijven. Als gemeente Doetinchem risico's overneemt impliceert dit dat de gemeente Doetinchem, als dit risico zich voordoet, daadwerkelijk en onmiddellijk aan zet is. Als het risico bij Buha blijft dan is Buha aan zet. Naarmate de gemeente meer risico's overneemt komen de bedrijfsmatige prikkels van de BV Buha onder druk te staan. Momenteel ligt er het voorstel tot het vormen van een weerstandsvermogen van totaal € 2,3 miljoen. Hiervan komt € 1,2 miljoen voor rekening van Buha en € 1,1 miljoen voor rekening van de gemeente. Bij de evaluatie m.b.t. de samenwerking en fuctioneren van Buha wordt beoordeeld hoe Buha het weerstandsvermogen (buffer) de komende jaren kan opbouwen. Hierbij wordt ook gekeken naar het BBV in relatie tot verbonden partij Buha en de afspraken rond de kostendekkende producten. De verwachting is dat eind 2022 / begin 2023 de evaluatie inclusief het weerstandsvermogen (buffer) wordt vastgesteld. Verwacht wordt dat de prijzen van aannemers en inhuur hoger worden door dat er schaarste is van uitvoerend personeel op de arbeidsmarkt. Daarnaast heeft de bv Buha op meerdere onderdelen te maken met stijgende prijzen, zoals die zijn aangegeven in de 1e en 2e Bestuurlijke Monitor, bij contracten/bestekken, loonkosten en energie/brandstof. Het is halverwege 2022 al duidelijk dat deze kosten hoger zijn dan het standaard indexcijfer.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	H. (Hans) Dales (afvaardiging naar aandeelhoudersvergadering) L.T.M. (Rens) Steintjes (opdrachtgever)	
	Stemverhouding	100% aandeelhouder	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Exploitatiebijdrage	€ 22.370.867	€ 23.835.383	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 365.505	€ 1.241.149	
Vreemd vermogen	€ 12.014.022	€ 13.642.112	
Exploitatieresultaat	€ 234.332	€ 876.644	

BUURTPLEIN B.V.			
Relatie met programma	Sterke samenleving		
Vestigingsplaats	Doetinchem		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap (BV)		
Openbaar belang	Buurtplein is verantwoordelijkheid voor (het toeleiden naar) adequate zorg en ondersteuning voor alle inwoners van Doetinchem die daarvoor op grond van de wet in aanmerking komen, alsmede de verantwoordelijkheid voor de inwoners van de zeven regionale gemeenten waarvoor Doetinchem de functie van centrumgemeente vervult (onderdeel beschermd wonen). Gemeente en Buurtplein hebben deze opdracht vastgelegd in een opdrachtovereenkomst naar privaatrecht		
Wettelijke taak	Ja, Buurtplein geeft namens de gemeente Doetinchem uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en aan de Jeugdwet		
Deelnemende partijen	Gemeente Doetinchem (100% eigenaar) (Voor het onderdeel Wmo - beschermd wonen is Buurtplein ook uitvoerder voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk)		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	In 2023 vraagt de nieuwe werkwijze als gevolg van de nieuwe inkoop Jeugd en Wmo volop aandacht van Buurtplein. De contracten met zorgaanbieders zijn medio 2022 ingegaan, en in 2023 is ook de overgangperiode voorbij. Focus op resultaat in nauwe samenwerking met inwoners en aanbieders samen vraagt een scherpere rolverdeling dan voorheen. Op het gebied van jeugd staat Buurtplein ook de nodige veranderingen te wachten. Op landelijk niveau wordt gewerkt aan de hervormingsagenda Jeugd. Deze heeft twee doelen die nadrukkelijk aan elkaar zijn gekoppeld. Enerzijds betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is. Anderzijds een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel. Wat dat concreet gaat betekenen op lokaal niveau is nog niet duidelijk. In 2023 hebben we nadrukkelijk te maken met de ontwikkeling die Buurtplein nadrukkelijk heeft ingezet om de wijkcentra waar en waar vanuit gewerkt wordt meer van en voor de buurt te maken.		
Risico's	In de basis brengt de uitvoering van Wmo en Jeugdwet een algemeen risico met zich mee wat betreft de uitnutting van budgetten. Het betreft immers open-einde-regelingen. Vanwege bovengenoemde ontwikkelingen kan het zijn dat er (tijdelijk) extra capaciteit nodig is. Een specifiek risico heeft te maken met de verschuiving van beschermd wonen-taken van de centrumgemeente (Doetinchem) naar de regiogemeenten. Afhankelijk van de keuzes die de regiogemeenten maken ten aanzien van de uitvoering loopt Buurtplein risico aan de personele kant.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	L.T.M. (Rens) Steintjes (afgevaardigde algemene vergadering van aandeelhouders) H. (Hans) Dales (opdrachtgever - Jeugdwet) P.J.A.O.M. (Patrick) Moors (Wmo)	
	Stemverhouding	100% aandeelhouder	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Exploitatiebijdrage	€ 9.425.310	€ 9.703.950	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 481.709	€ 1.159.182	
Vreemd vermogen	€ 3.908.447	€ 1.357.416	
Exploitatieresultaat	€ 250.490	€ 677.475	

SPORT-ID (sportbedrijf van de gemeente Doetinchem)			
Relatie met programma	Doetinchem centrumstad en Sterke samenleving		
Vestigingsplaats	Doetinchem		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap (BV)		
Openbaar belang	Het uitoefenen van een onderneming op het gebied van de exploitatie van een sport- en recreatiecentrum met horeca-activiteiten en het stimuleren van sport, bewegen en de gezonde leefstijl		
Wettelijke taak	Nee		
Deelnemende partijen	Gemeente Doetinchem		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	2023 is het eerste volledige jaar waarin de Saza Topsportthal geïntegreerd is in de activiteiten van Sport-ID. De herijking van het Sportbeleid van gemeente Doetinchem zal nieuwe kansen en uitdagingen betekenen voor Sport-ID. Daarnaast wordt vanaf schooljaar 2023-2024 de norm voor uren bewegingsonderwijs in het primair onderwijs verhoogd. Dit biedt kansen (inzet vakleerkrachten bewegingsonderwijs en inzet accommodaties) en uitdagingen (behoefte aan accommodaties t.o.v. capaciteit) voor Sport-ID.		
Risico's	Financiële gevolgen coronacrisis: bezoekers die de weg naar sportaccommodaties en/of het zwembad minder goed weten te vinden. Hierdoor kan de omzet uit abonnementen, entreegelden, horecaopbrengsten en meedoenregeling dalen.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	E.J. (Jorik) Huizinga (afvaardiging naar aandeelhoudersvergadering) P.J.A.O.M. (Patrick) Moors (opdrachtgever via budgetovereenkomst)	
	Stemverhouding	100% aandeelhouder	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Exploitatiebijdrage	€ 2.742.092	€ 2.593.822	
ntecn			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	Niet van toepassing	Nog niet bekend	
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Nog niet bekend	
Exploitatieresultaat	Niet van toepassing	Nog niet bekend	

AMPHION CULTUURBEDRIJF			
Relatie met programma	Doetinchem centrumstad en Sterke samenleving		
Vestigingsplaats	Doetinchem		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)		
Openbaar belang	De instandhouding en de exploitatie van een cultureel centrum in de gemeente Doetinchem ter bevordering van het culturele leven in Oostelijk Gelderland		
Wettelijke taak	Nee		
Deelnemende partijen	Gemeente Doetinchem, Oude IJsselstreek, Bronckhorst en Montferland		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	Amphion Cultuurbedrijf heeft geanticipeert op de gevolgen van de pandemie door te bezuinigen op personeelskosten, huisvestingslasten en reclamekosten en maakt aanspraak op overheidsbijdragen (NOW en TVL). Echter compenseert dit op cultureel vlak nog niet voldoende. Bezoekers blijven weg, er is onzekerheid, maar er zijn ook nog veel kaarten in bezit. Deze trend zien we in heel Nederland, de cultuursector heeft het moeilijk. Voor de podiumkunsten wordt langs diverse lijnen nagedacht over hoe de theaterbranche weer toekomstbestendig (wendbaar én weerbaar) kan worden ná de coronatijd. Het probleem is nú en acuut is. Theater is uit het systeem van de bezoekers geraakt. Het publiek is de route naar het theater kwijt. Onder bezoekers heerst er nog angst, is er onzekerheid over de stijgende inflatie en er zijn bezoekers die eerst hun in te halen voorstelling willen zien voordat ze nieuwe kaarten bestellen. Het grootste punt van zorg is misschien wel dat veel mensen gewend zijn geraakt aan thuisblijven. Het oude én nieuwe publiek zal moeten worden verleid met kwalitatief hoogwaardige toegankelijke voorstellingen.		
Risico's	Corona leidt, nog steeds, tot omzetverlies. De grootste coronaschade leidt Amphion theater, die haar omzet flink ziet dalen. Zij doen in 2022 een beroep op de gemeente voor financiële steun en ook in de jaren daarna voorziet Amphion de noodzaak voor steun om de culturele bijdrage aan de toekomst van Doetinchem en de regio te kunnen blijven leveren.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	P.J.A.O.M (Patrick Moors (afvaardiging naar aandeelhoudersvergadering) E.J. (Jorik) Huizinga (opdrachtgever via budgetovereenkomst)	
	Stemverhouding	89% van de aandelen	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Aandelenkapitaal Amphion	€ 256.500	€ 256.500	
Exploitatatiebijdrage	€ 2.746.432	€ 2.435.162	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	Niet van toepassing	€ 2.515.968	
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	€ 2.915.269	
Exploitatieresultaat	Niet van toepassing	€ -386.272	

ALLIANDER			
Relatie met programma	Organisatie en financiën		
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)		
Openbaar belang	Alliander staat voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie		
Wettelijke taak	Nee		
Deelnemende partijen	De aandelen van Alliander zijn in handen van 77 Nederlandse provincies en gemeenten		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	Er zijn een aantal trends en ontwikkelingen benoemd die van invloed kunnen zijn op het uitoefenen van de taken van Alliander. De klimaatdoelen, zowel nationaal (regeerakkoord) als internationaal (klimaatop Glasgow) zijn aangescherpt. Daarnaast stijgt de vraag naar electriciteit explosief. Denk hierbij aan de bouw van nieuwe duurzame woningen en datacenters en de groei van hybride warmtepompen en elektrische auto's.		
Risico's	Overheidsstimulering en veranderende marktprijzen hebben grote invloed op de richting én het tempo van de energietransitie. Dat maakt de transitie lastiger te voorspellen. De impact van deze trends op Alliander is enorm. Op dit moment is er nog steeds een tekort aan technisch personeel. Dit geldt ook voor grondstoffen en materialen.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	H.G. (Henk) Bulten	
	Stemverhouding	0,58% van de aandelen	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Aandelenkapitaal	€ 49.068	€ 49.068	
Dividend	€ 378.000	€ 378.000	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 4.328.000.000	€ 4.470.000.000	
Vreemd vermogen	€ 5.094.000.000	€ 5.739.000.000	
Exploitatieresultaat	€ 224.000.000	€ 242.000.000	

BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN (BNG)			
Relatie met programma	Organisatie en financiën		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)		
Openbaar belang	Het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publiek en semipublieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaarden voor het realiseren van deze doelstellingen zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering		
Wettelijke taak	Nee		
Deelnemende partijen	Aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. Over 2021 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 236 miljoen (2020: EUR 221 miljoen).		
Risico's	De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	H.G. (Henk) Bulten	
	Stemverhouding	0,11% van de aandelen	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Aandelenkapitaal	€ 156.858	€ 156.858	
Dividend	€ 82.000	€ 82.000	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 5.097.000.000	€ 5.062.000.000	
Vreemd vermogen	€ 155.262.000.000	€ 143.995.000.000	
Exploitatieresultaat	€ 221.000.000	€ 226.000.000	

VITENS			
Relatie met programma	Organisatie en financiën		
Vestigingsplaats	Zwolle		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)		
Openbaar belang	Het werken aan het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater van hoge kwaliteit		
Wettelijke taak	Ja, uitvoering geven aan taken uit de drinkwaterwet		
Deelnemende partijen	De gemeente en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	Drinkwaterbedrijf Vitens verdubbelt de komende tien jaar haar investeringen om de drinkwatervoorziening op peil te houden. Toenemende weersextremen, in combinatie met een stijgend waterverbruik, vragen om extra capaciteit voor duurzame winning en productie van drinkwater. In 2021 investeerde Vitens €180 miljoen. Het bedrijf verwacht dat dit oploopt tot €350 miljoen in 2031.		
Risico's	Vitens constateert een stijging van het drinkwatergebruik van 7,5% over de afgelopen zes jaar. Dit komt door een combinatie van demografische ontwikkeling, economische groei en klimaatverandering. Deze stijging dwingt het waterbedrijf de grenzen van de vergunningen op te zoeken. De WACC is tijdelijk verlaagd. Dit geeft voor de komende drie jaar ruimte voor benodigde financiering. Maar de opgave is enorm. Gezien deze opgave en de urgentie is het noodzakelijk dat de minister van I&W ook voor de langere termijn een WACC-percentage garandeert waarmee we investeringen kunnen blijven doen. Om de drinkwatervoorziening voor de toekomst veilig te stellen.		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	H.G. (Henk) Bulten	
	Stemverhouding	1% van de aandelen	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Aandelenkapitaal	€ 58.752	€ 58.752	
Dividend	€ 0	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 559.200.000	€ 600.300.000	
Vreemd vermogen	€ 1.340.100.000	€ 1.387.800.000	
Exploitatieresultaat	€ 23.900.000	€ 19.400.000	

Stichtingen en verenigingen

De gemeente Doetinchem heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in stichtingen en verenigingen.

Overige verbonden partijen

EUREGIO			
Relatie met programma	Doetinchem centrumstad		
Vestigingsplaats	Gronau (DE)		
Rechtsvorm	Nederlands Duits openbaar lichaam conform het Verdrag van Anholt		
Openbaar belang	De EUREGIO heeft als taak de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren		
Wettelijke taak	Nee		
Deelnemende partijen	De EUREGIO telt 129 lidgemeenten. 104 aan Duitse en 25 aan Nederlandse zijde. Een deel van de gemeenten is indirect lid via hun (Land-)Kreis. Ook twee waterschappen zijn lid		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	<p>Het Jaarverslag 2021 van de EUREGIO geeft een goed overzicht van wat er op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking in 2021 is gebeurd. Vooral de GrensInfoPunten hadden vanwege corona een belangrijke rol in de publieksvoorlichting gespeeld en werden geconfronteerd met vragen vanuit ondernemers en grenspendelaars. Het Jaarverslag geeft ook een beknopt overzicht van uitgevoerde projecten en de samenstelling van de verschillende EUREGIO organen en de politieke fracties. Voor het jaar 2021 is een voorlopig positief resultaat van € 85.415 geboekt. In de begroting voor 2022 wordt een positief resultaat verwacht van € 8.396. Voor 2023 en de daar op volgende jaren is het resultaat naar verwachting negatief. De mogelijke tekorten kunnen vooralsnog gedekt worden uit de egaliseringsreserve. De totale reserve daalt van 2,3 miljoen (2021) naar 1,8 miljoen (2025). De belangrijkste marktontwikkeling voor Doetinchem m.b.t. de EUREGIO is de start van het nieuwe INTERREG VI-subsidieprogramma. Dit programma richt zich concreet op het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederland en Duitsland, met als doel het verhogen van de economische kracht en levenskwaliteit en het versterken van de integratie van het grensgebied. Binnen het nieuwe programma zijn vier prioriteiten gedefinieerd, waarbinnen organisaties (ook gemeenten) projecten kunnen indienen: 1) een innovatiever programmagebied, 2) een groener programmagebied, 3) samenwerken aan een meer verbonden grensgebied en 4) een Europa dicht bij de burger in het grensgebied. Uit de geformuleerde prioriteiten blijkt dat er binnen INTERREG VI vooral mogelijkheden liggen voor projecten op het gebied van energietransitie, (duurzame stedelijke) mobiliteit, onderwijs en arbeidsmarkt. Vanuit Doetinchem zetten we met name in op de ontwikkeling van een project rondom mobiliteit. Hiervoor zoeken we nadrukkelijk ook de samenwerking in de regio Achterhoek via de Themafel Mobiliteit & Bereikbaarheid.</p>		
Risico's	<p>Zoals bij marktontwikkelingen omschreven, verwacht de EUREGIO dat in de komende jaren een negatief resultaat voor de hand ligt. Vanwege de omvang van de algemene reserve zijn deze tekorten echter relatief eenvoudig op te vangen. Een mogelijk risico schuilt echter in een langdurig hoge inflatie, waardoor loonkosten en materiaalkosten kunnen stijgen. Op termijn zou dit een verhoging van de ledenbijdrage kunnen betekenen, maar hiervoor zijn op dit moment nog geen concrete aanwijzingen.</p>		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	M. (Mark) Boumans (AB-lid, raadslid)	
	Andere leden	AB EUREGIO: Burgemeester Boumans, M. Hebels, C.F.P.M. van Pul EUREGIO-Raad: Burgemeester Boumans, M. Hebels Plaatsvervangers: P.G.M. Hilferink, D.E. Lieberwerth	
	Stemverhouding	2 van de 84 stemmen in de EUREGIO-Raad 3 van de 198 stemmen in het AB	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Lidmaatschapsbijdrage	€ 15.138	€ 15.208	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 2.063.948	€ 2.305.208	
Vreemd vermogen	€ 23.389.023	€ 12.188.649	
Exploitatieresultaat	€ 241.260	€ 218.245	

EUREGIO RIJN-WAAL			
Relatie met programma	Doetinchem centrumstad		
Vestigingsplaats	Kleve (DE)		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam conform Duits recht		
Openbaar belang	De grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren		
Wettelijke taak	Nee		
Deelnemende partijen	De Euregio Rijn-Waal telt 54 leden. 30 aan Nederlandse zijde en 24 aan Duitse zijde. Tot de leden behoren vooral gemeenten, maar ook andere openbare lichamen zoals Kreise		
Ontwikkelingen			
(Markt)ontwikkelingen	<p>Vooruitkijkend op het jaar 2023 is voor Doetinchem met name het Interreg VI-subsidieprogramma een belangrijke marktontwikkeling. In het kader van Interreg VI kunnen gemeenten subsidie aanvragen voor grensoverschrijdende c.q. euregionale samenwerkingsprojecten. De regionale inkleuring van het programma wordt bepaald door focusthema's. Voor de prioriteiten 1 en 2 (zie hieronder zijn dat High Tech Systems & Materials (HTSM), Agro & food, Energie & Klimaat en Health & Care. Voor de prioriteiten 3 en 4 gelden de focuspunten Integratie, Scholing en Arbeidsmarkt. De volgende vier prioriteiten staan tijdens het nieuwe subsidieprogramma centraal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioriteit 1: Een innovatiever programmagebied (stimuleren van o.a. digitale (economische) transformatie). • Prioriteit 2: Een groener programmagebied (energietransitie, klimaatmitigatie en duurzame stedelijke mobiliteit). • Prioriteit 3: Samenwerken aan een verbonden grensgebied (sociale inclusie, onderwijs & arbeidsmarkt). • Prioriteit 4: Een Europa dichterbij de burger in het grensgebied (betere governance in het kader van grensoverschrijdende samenwerking). <p>Daarnaast is Doetinchem ook actief binnen het Euregionaal Mobiliteitsplan. In de praktijk betekent dit dat we aansluiten bij de mobiliteitsinitiatieven rondom het onderzoeken van grensoverschrijdende fietstracés (Tracé Doetinchem-Emmerich-Zevenaar) en het ontwikkelen van een grensoverschrijdend dekkend netwerk van mobiliteitshubs en laadinfrastructuur. Bij het uitvoeren van de voorstudie naar de snelle fietsverbinding gaat het vooral om het maken van een inschatting van het gebruikerspotentieel en de financiële realiseerbaarheid.</p> <p>Bij de mobiliteitshubs gaat het concreet om een locatiestudie naar geschikte plekken voor hubnetwerken aan beide kanten van de grens. In het kader van het onderzoek naar laadinfrastructuur wordt gekeken hoe de laadvoorzieningen aan beide kanten van de grens beter op elkaar afgestemd kunnen worden. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het thema waterstofmobiliteit.</p>		
Risico's	<p>Net als bij de EUREGIO schuilt er ook voor de Euregio Rijn-Waal een mogelijk risico in dat de inflatie langdurig hoog blijft. Op termijn zou dit een verhoging van de ledenbijdrage kunnen betekenen, maar hiervoor zijn op dit moment nog geen concrete aanwijzingen. Een ander potentieel risico is dat de kosten voor het GrensInfoPunt en de arbeidsmarktprogramma's in de begroting zijn meegenomen. Met name bij het Europese arbeidsmarktprogramma ESF kan het korten op c.q. niet ontvangen van subsidie ervoor zorgen dat er een tekort ontstaat.</p>		
Bestuurlijk belang			
Bestuurlijk belang Doetinchem	Portefeuille	M. (Mark) Boumans (raadslid)	
	Andere leden	Raadslid R. Ooms, vervanger raadslid M. Hebels Raadslid D.E. Lieberwerth, vervanger raadslid E.R. Ketting	
	Stemverhouding	3 van de 136 stemmen in de Euregioraad	
Financieel belang			
Begroting gD	2022	2023	Ontwikkeling
Lidmaatschapsbijdrage	€ 15.730	€ 16.200	
Financiële positie			
Jaarrekening VP	31-12-2020	31-12-2021	Ontwikkeling
Eigen vermogen	€ 1.762.724	€ 1.750.313	
Vreemd vermogen	€ 3.395.350	€ 3.337.598	
Exploitatieresultaat	€ 112.170	€ -12.346	

4.7 Grondbeleid

1. Beleid

Deze paragraaf beschrijft de visie van de gemeente op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen die in de begroting zijn opgenomen, de wijze waarop het grondbeleid ten uitvoer wordt gebracht en de prognose van resultaten van grondexploitaties en risico's ten behoeve van het weerstandsvermogen.

Om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te realiseren maakt de gemeente gebruik van het grondbeleid. De twee belangrijkste vormen van grondbeleid zijn het actieve grondbeleid en het faciliterende grondbeleid.

Actief grondbeleid

Bij een actief grondbeleid ligt het initiatief bij de gemeente. Er is sprake van een gemeentelijke grondexploitatie waarbij de gemeente voor 100% verantwoordelijk is voor het resultaat (winst of verlies) en de risico's. Het voordeel van een actief grondbeleid is dat de gemeente meer kan sturen op de gewenste ontwikkeling en dat eventuele winst op de grond naar de gemeente toekomt. Het nadeel is dat de gemeente ook het risico loopt op tegenvallende resultaten. De Gemeente Doetinchem heeft momenteel acht actieve grondexploitaties. Drie grondexploitaties zijn in voorbereiding en worden naar verwachting in 2022 geopend. Daarnaast onderzoeken we nieuwe woningbouwmogelijkheden in de gemeente Doetinchem. Deze onderzoeken kunnen eveneens ertoe leiden dat er nieuwe grondexploitaties actief worden. Een aantal van deze nieuw te ontwikkelen locaties zijn al als strategische grond in eigendom bij de gemeente en hebben een lage boekwaarde. Daardoor kunnen deze gronden met een beperkt risico in ontwikkeling worden genomen. Daarnaast zullen er naar verwachting de komende jaren ook andere (binnenstedelijke) ontwikkelingen aankomen die in de huidige markt risicovoller en/of verlieslatend kunnen zijn.

Faciliterend grondbeleid

Naast een actief grondbeleid waarbij de gemeente zelf gronden ontwikkelt en haar kosten verhaalt via de gronduitgifte, kent de gemeente ook een faciliterend grondbeleid. Bij faciliterend grondbeleid is er sprake van initiatieven van derden die zelf de grondexploitatie voor hun rekening en risico nemen, waarbij de kosten die de gemeente maakt ten behoeve van deze plannen worden verhaald op de ontwikkelende partij. Het gaat daarbij om gemeentelijke kosten voor het begeleiden en toetsen van plannen en onderzoeken, maar het kan ook gaan om de kosten van planschade, bijdragen aan bovenwijkse voorzieningen en of een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen.

Een deel van de gemeentelijke kosten wordt al verhaald via de leges. Kosten die buiten de leges om gemaakt worden kunnen verhaald worden via de privaatrechtelijke weg (anterieure overeenkomst) of de publiekrechtelijke weg (exploitatieplan). De anterieure overeenkomst is vormvrij en onderhandelbaar. Het exploitatieplan is als stok achter de deur en is afdwingbaar, maar is gebonden aan regels over profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit. Ook voor 2023 verwachten wij weer meerdere private ontwikkelingen waarvoor het faciliterend grondbeleid kan worden ingezet.

Doetinchem kent dus een actief en faciliterend grondbeleid. Dat verschilt per project. We bekijken per project welk type grondbeleid het juiste middel is om de ruimtelijke doelstellingen het beste te kunnen halen. We noemen dit ook wel situationeel grondbeleid. We zien dat overigens ook steeds vaker bij andere gemeenten.

Ruimtelijke projecten

Het Meerjaren Perspectief Ontwikkellocaties (MPO) is het basisdocument voor onder andere de grondexploitaties. Dit document is door de raad vastgesteld op 07-07-2022. Het MPO bevat de uitgangspunten, het programma, de resultaten, de financiën en de risico's van de lopende grondexploitaties en overige grote ruimtelijke projecten. Gegevens uit het MPO vormen de basis voor de begroting 2023.

Grondprijzenbeleid

De gehanteerde grondprijzen in de grondexploitaties zijn gebaseerd op het vigerend grond- en huurprijzenbeleid 2022 van de gemeente Doetinchem waarbij marktconformiteit het uitgangspunt is. Het grondprijzenbeleid is begin 2022 geactualiseerd waarbij de grondprijzen voor woningbouw ten opzichte van het jaar ervoor met gemiddeld vijf procent zijn gestegen. Voor bedrijventerreinen was de stijging één procent. Bij het bepalen van de hoogte van grondprijzen is rekening gehouden met de huidige vrij-op-naam prijzen, reële bouwkosten en actuele omstandigheden op het gebied van energietransitie en duurzaamheid. De prijzen staan in verhouding tot andere aanbieders van grond in Doetinchem en de regio.

2. Wat willen we bereiken?

Woningbouw

Er is een sterke vraag naar nieuwe woningen in verschillende segmenten. De vanuit de regionale samenwerking opgezette thematafel Wonen en Vastgoed heeft in 2019 over het wonen in de Achterhoek uitgesproken dat de prioriteit blijft liggen bij (het behoud en verbeteren van) de kwaliteit van de bestaande woningen. Daarnaast is ook uitgesproken dat het toevoegen van nieuwe woningen mogelijk is, mits aangetoond is dat daar (op basis van feiten en trends) vraag naar is en in een behoefte wordt voorzien. De focus is daarmee meer komen te liggen op een kwalitatieve benadering van de woningvoorraad in plaats van een kwantitatieve benadering.

Met de ambitie waarin Doetinchem zich heeft uitgesproken te willen doorgroeien naar een stad van ongeveer 70.000 inwoners in 2036 ligt er een enorme opgave om onder andere voldoende woningen te realiseren om die ambitie waar te maken. Onderzoeken naar mogelijke nieuwe woningbouwlocaties zijn in volle gang. Daarnaast werken we aan een nieuwe woonvisie.

De gemeente kan door middel van haar grondbeleidsinstrumenten bijdragen om deze doelstellingen te bereiken. Enerzijds door bij private ontwikkelingen contractuele afspraken te maken op het gebied van programma, fasering en kostenverhaal. Anderzijds door zelf actief ontwikkelingen op te pakken. Bijvoorbeeld als het gaat om particulier opdrachtgeverschap.

Particulier opdrachtgeverschap

De vraag naar kavels waar een koper op basis van particulier opdrachtgeverschap zelf een woning kan laten bouwen blijft onverminderd groot. Projecten die voorzien in de uitgifte van kavels zijn in voorbereiding. De eerste projecten die op de markt komen zijn Wijnbergen De Kwekerij en Wehl Heideslag. Daarnaast nog een paar laatste kavels op het Saronixterrein en het Lookwartier.

Bedrijventerreinen

Door het economisch klimaat is er een toenemende vraag naar grond en willen de bedrijven weer investeren in nieuwe vestigingen of uitbreiding van hun huidige vestiging. De belangstelling voor bedrijvenkavels op het A18 Bedrijvenpark is nog steeds groot. In 2020 is een deel van het noordelijke deel in exploitatie genomen voor grotere kavels vanaf 1 hectare. Op het noordelijk deel neemt de vraag toe. We zijn van plan om in 2022 de resterende delen van het noordelijk deel in exploitatie te nemen. Daarvoor hebben we ook een externe analyse van de grondprijzen op bedrijventerreinen laten maken. Daaruit blijkt dat we grondprijzen op het A18 Bedrijvenpark wat kunnen verhogen. In 2023 verwachten we nagenoeg uitverkocht te zijn op het zuidelijke en noordelijke deel. Op Verheulswede worden de laatste gemeentelijke kavels naar verwachting nog in 2022 verkocht.

3. Wat gaan we daarvoor doen?

Voor wat betreft de woningbouw is er sprake van een krapte op de woningmarkt. Tegelijkertijd zien we ook dat de hypotheekrente stijgt, net als de bouwkosten. Daarmee wordt het bouwen van woningen lastiger. We ontwikkelen nieuwe plannen; zowel door de markt als door de gemeente. Met de nieuwe woonvisie kunnen we straks gericht sturen op locaties en programma. Nieuwe plannen dienen bij te dragen aan de ambitie om door te groeien naar 70.000 inwoners in 2036.

Voor de bedrijventerreinen A18 Bedrijvenpark en Verheulswede ligt de focus op de verkoop van kavels. Binnen niet al te lange tijd verwachten we dat er geen kavels meer beschikbaar zijn op het A18 Bedrijvenpark. Naast herstructurering van bestaande bedrijventerreinen zullen we ook moeten kijken naar nieuwe mogelijkheden voor bedrijventerreinen. Een eerste onderzoek daarnaar wordt in 2022 uitgezeten.

Toekomstig resultaat grondportefeuille

De totale gemeentelijke grondportefeuille sluit met een geraamd exploitatietekort van in totaal ca. € 3,9 miljoen (eindwaarde).

Het grondbedrijf is tot en met 2021 niet belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting (hierna VPB). Dit komt doordat het totaal van de grondexploitaties, exclusief het aandeel van de gemeente Doetinchem in DocksNLD, een verlies oplevert. Gezien de huidige jaarlijkse winstgevendheid van DocksNLD is het van belang hoe het resultaat van DocksNLD in combinatie met het resultaat van A18 BP in de aangifte VPB moet worden verwerkt. Momenteel loopt een second opinion op een eerder advies uit 2016. Vanwege de positieve ontwikkelingen binnen de meeste grondexploitaties, waaronder het A18 Bedrijvenpark, volgen we nauwlettend de gevolgen voor de VPB. Jaarlijks zal daarover in het MPO worden gerapporteerd.

Beschikbare financiën voor de begroting 2023

Om te bereiken wat we willen, hebben we de volgende financiële middelen beschikbaar.

- Met de vaststelling van het MPO 2022 zijn kredieten verstrekt voor de investeringen in de grondexploitaties en overige ruimtelijke projecten. Deze gegevens vormen de basis voor de gemeentebegroting. Voor het jaar 2023 verwachten we voor grondexploitaties in totaal € 2,42 mln. te investeren voor bouw- en woonrijpmaken van de grond, rente- en plankosten. Deze kosten zijn voorzien en maken deel uit van de exploitatiebegroting en daarmee verdisconteerd in het geprognosticeerde resultaat. Daarnaast verwachten we € 0,51 mln. te besteden voor de begeleiding van private plannen. Deze kosten verhalen we zoveel mogelijk op de initiatiefnemer via kostenverhaalsovereenkomsten.
- Naast het eerder beschikbaar gestelde startkrediet vragen we nu een voorbereidingskrediet aan van € 750.000 om projecten verder te brengen tot het vaststellen van een grondexploitatie dan wel het sluiten van een kostenverhaalsovereenkomst.
- Voor de verlieslatende grondexploitaties zijn voorzieningen getroffen ter hoogte van € 5,6 mln. en daarmee zijn de te verwachten tekorten financieel afgedekt.
- Voor een toekomstbestendige uitvoering van de ambitie Doetinchem 2036 stellen we voor een bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling in te stellen. Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor investeringen in gebiedsontwikkelingsprojecten bij verlieslatende projecten of ten behoeve van cofinanciering bij subsidieaanvragen. Hiervoor is een startbudget **van € 1,5 mln. aangemeld in 2024**. Om deze bestemmingsreserve op peil te houden stellen wij voor om deze aan te vullen met toekomstige tussentijdse winstnemingen uit gemeentelijke grondexploitaties. Voorstel is deze bestemmingsreserve in te stellen met als kader een minimumniveau van deze reserve van € 1 mln. en een maximum van € 4 mln.

4. Risico's ten behoeve van het weerstandsvermogen

Gebiedsontwikkeling is mede als gevolg van marktontwikkelingen en maatschappelijke ontwikkelingen nooit zonder risico's. Wel kunnen we door het risico gestuurd werken de risico's in de grondexploitaties en andere ruimtelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk beperken. Van de projecten die zijn opgenomen in het MPO 2022 zijn aan de hand van risicoanalyses de risico's in beeld gebracht en gekwantificeerd. Voor het opvangen van deze risico's is in ons weerstandsvermogen rekening gehouden. In totaal hebben we een bedrag van ca. € 1,8 mln. nodig om de te verwachten risico's op te kunnen vangen. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar het d.d. 7 juli 2022 vastgestelde MPO 2022.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de boekwaarde van de grondpositie is ten opzichte van de jaarlijkse baten van de gehele gemeentebegroting. Gemeenten met gronden met een lage boekwaarde lopen minder risico dan gemeenten met een hoge boekwaarde. **Ultimo 2023 ligt het kengetal op 9%**. Dit kengetal ligt onder de 20% waardoor deze in de minst risicovolle categorie wordt geclassificeerd. In de jaren daarna zakt het kengetal nog verder.

De boekwaarde afgezet tegen de totale baten zegt overigens niet alles. Om te kunnen beoordelen of een gemeente goed scoort met haar grondbedrijf, moeten ook afzetprognoses en getroffen voorzieningen beoordeeld worden. Wij doen de beoordeling en bijstelling jaarlijks via het Meerjaren Perspectief Ontwikkellocaties (MPO) en onze accountant beoordeelt deze vanuit zijn verantwoordelijkheid. In het accountantsverslag over het jaar 2021 is over de waardering van de grondexploitaties vermeld dat het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan is getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden zijn uitgevoerd. De accountant acht de waardering aanvaardbaar en vindt de veronderstellingen redelijk.

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Kengetal grondexploitatie	12%	9%	7%	4%	4%

5. Financiële begroting

5.1 Beleidskaders en uitgangspunten voor de financiën in de begroting 2023

1. Beleidskaders

Hieronder worden de beleidskaders en de uitgangspunten opgesomd die we hanteren voor de financiën in onze gemeentebegroting.

- Belangrijkste Rijksregelingen:
 - Gemeentewet;
 - Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV).
- Belangrijkste gemeentelijke regelingen:
 - Financiële verordening gemeente Doetinchem 2017;
 - Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Doetinchem 2017;
 - Treasurystatuut gemeente Doetinchem 2017.

2. Algemene begrotingsprincipes

We hanteren de volgende begrotingsprincipes:

- Het financieel beleid wordt ondersteund door een begrotingsdiscipline waarbij:
 - structurele tegenvallers direct worden gecompenseerd met structurele ombuigingen.
 - structurele meevallers als voordeel worden ingeboekt in de algemene middelen van de begroting en daarmee gebruikt als invulling van heroverweging van bestaand beleid.
 - incidentele meevallers ten gunste van de algemene reserve worden gebracht.
 - incidentele tegenvallers opgevangen worden binnen bestaande budgetten.
- In de begroting van het voorliggende jaar worden de nog te realiseren ombuigingen opgenomen binnen de taakvelden van de thema's.

3. Groei aantal inwoners en woonruimten per 1 januari

Het aantal woningen en inwoners is een basis voor de berekeningen van ramingen van het Gemeentefonds en OZB. Vooralsnog trekken we de aantallen van de afgelopen jaren door, waarbij we ons baseren op de werkelijke aantallen per 1 januari 2022 van de inwoners (58.556) en woningen (27.280). Voor het meerjarenperspectief 2023-2026 rekenen we dan met een gelijkblijvend aantal inwoners en een groei van het aantal woningen met 125 per jaar.

De groei naar 70.000 inwoners in 2036 is een uitgesproken ambitie van het college. Dit is nog niet door vertaald in de voorliggende begroting. Uitwerking van deze ambitie zal zowel ambtelijk als bestuurlijk nog moeten plaatsvinden.

In afwachting daarvan gaan we in deze begroting nog uit van voorzichtige aantallen voor het berekenen van de inkomsten. Zodra de ambities kunnen worden vertaald in concrete doelen en resultaten zullen we nieuwe realistische aantallen hanteren als basis voor de stijging van zowel de inkomsten alsmede de uitgaven in de gemeentebegroting.

4. Loon- en prijsontwikkelingen

Vanaf de gemeentebegroting 2021 hanteren we onderstaande set van spelregels voor de nominale ontwikkelingen. Daarbij doorlopen we een transparant proces waarvan de resultaten worden verantwoord in de P&C documenten.

De spelregels voor de nominale ontwikkelingen geven aan hoe de indexering en de areaaluitbreidingen voor de verschillende budgetten worden berekend. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar de verschillende soorten budgetten, zoals:

- Budgetten voor goederen en diensten en (subsidie-)budgetten voor de instellingen o.b.v. de gemeentelijke subsidieverordening (amateurinstellingen).

Deze budgetten worden geïndexeerd met het percentage prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (pBBP) in de algemene uitkering van het Gemeentefonds. Voor 2023 bedraagt het pBBP 3,0%, 2024 2,5%, 2025 2,5% en in 2026 2,2%. [Hier bovenop is voor 2023 rekening gehouden met een extra nominale stijging voor de hogere energiekosten en de doorwerking hiervan in andere budgetten. Voor de overige jaren is dit meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.](#)

- Loonsom budgetten.

We vertalen de ontwikkelingen van de Cao, pensioenen, sociale premie, voor de jaren die bekend zijn. Als er nog geen cao bekend is voor het begrotingsjaar, maken we hiervoor een reële inschatting. Voor de salarissen en premies voor 2023 is uitgegaan van [5,0%](#) gebaseerd op een aanname van de uitkomst van de lopende Cao-onderhandelingen rekening houdend met premiestijging van de werkgeverslasten en voor de jaren erna hanteren we het percentage prijsontwikkeling van het pBBP in de algemene uitkering van het Gemeentefonds.

- De indexering van het Cultuurbedrijf; het Sportbedrijf; Buha, Buurtplein, De Pol Gaanderen en Stichting Sport en recreatie Wehl gebeurt overeenkomstig het systeem van de gemeentebegroting, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen loonsombudgetten die worden geïndexeerd met prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers van 3,3% en budgetten voor goederen en diensten geïndexeerd met het pBBP van 3,0%.
- Over de indexering van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen (GR's) worden in de Algemeen Bestuur vergaderingen van de GR's afspraken gemaakt. Deze moeten we één op één doorberekenen in de gemeentebegroting.
- Er is compensatie voor specifieke, niet/ nauwelijks beïnvloedbare ontwikkelingen (contracten, wettelijke verplichtingen) en areaaluitbreidingen (meer openbare ruimte, hoger aantal inwoners).

De kosten van de nominale ontwikkelingen worden gedekt uit twee bronnen:

- Allereerst dekking uit specifieke middelen.

Dit gebeurt door indexering van de inkomstenbudgetten met hetzelfde percentage dat wordt gehanteerd voor de uitgavenbudgetten. Bijvoorbeeld voor leges, heffingen, belastingen, Grondexploitaties, ruimtelijke projecten.

- Zo nodig dekking uit de algemene middelen.

Daarbij maken we gebruik van de stelpost nominale ontwikkelingen. Deze stelpost wordt gevoed met het bedrag waarmee we door het rijk gecompenseerd worden via het gemeentefonds.

We rekenen met de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (pBBP) in de algemene uitkering van het Gemeentefonds, zoals die worden vermeld in de meicirculaire van het jaar vóór het begrotingsjaar X+1. Ook de groei van de uitkering gemeentefonds door areaal storten we in de stelpost nominale ontwikkelingen. Dit ter dekking van de areaalontwikkelingen.

Als de stelpost onvoldoende dekking biedt voor de kosten van de nominale ontwikkelingen wordt daarvoor een aanmelding (structureel cumulatief) gedaan in de gemeentebegroting. De aanmelding wordt (uiteraard) onderbouwd en toegelicht. De aanmelding komt ten laste van de algemene middelen. Voor de begroting 2023 e.v. treft u die aanmelding aan in programma Organisatie en Financiën.

5. Ontwikkeling lokale heffingen

De gemeentelijke tarieven van belastingen, heffingen en leges zijn gekoppeld aan het percentage van de loon- en prijsontwikkelingen. Voor de begroting 2023 geldt 3,0% stijging. Voor nadere informatie over de lokale heffingen verwijzen we u naar Deel 4, paragraaf 1 Lokale heffingen.

6. Rekenrente voor financiering

De rekenrente in de begroting is gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage dat wij betalen voor onze opgenomen geldleningen. Deze rente wordt door een omslagsystematiek toegerekend aan de taakvelden in de programma's. Voor 2023 is deze rente berekend op 1,65%. Aan alle investeringen wordt omslagrente toegerekend. Dit, met uitzondering van de grondexploitaties waarvoor het BBV een specifieke berekeningswijze voorschrijft. Hierbij wordt verondersteld dat een deel wordt gefinancierd met eigen vermogen waarvoor geen rente verschuldigd is. Het percentage voor de grondexploitatie is berekend op 1,32%. Voor de berekening van tarieven voor rioleringen wordt over investeringen gerekend met 2,90%. Hiervoor berekenen we jaarlijks het gemiddelde rentepercentage dat de BNG de laatste 20 jaar hanteerde voor een lening met een looptijd van 20 jaar lineair.

7. Reserves en voorzieningen

In de begroting is een overzicht van reserves en voorzieningen opgenomen. In dit overzicht worden vier categorieën van reserves onderscheiden waarbij de volgende uitgangspunten voor rentetoevoeging gelden:

- a. Aan de algemene reserves voegen we rente toe conform het renteomslagpercentage
- b. Aan reserves voor onderhoud voegen we rente toe conform de prijsontwikkeling bbp. Voor de begroting 2023 hanteren we het percentage uit de meicirculaire gemeentefonds 2022, derhalve 3,0%.
- c. Aan reserves voor dekking van (kapitaal)lasten voegen we rente toe conform het renteomslagpercentage
- d. Aan overige bestemmingsreserves voegen we geen rente toe.

Voor nadere informatie over de rekenrente verwijzen we u naar Deel 4, paragraaf 4 Financiering.

8. Overhead in de kostprijsberekening

Zoals in paragraaf bedrijfsvoering wordt toegelicht, is gekozen om de overheadkosten door te belasten middels een vaste opslag over de loonkosten. Deze methode wordt ook door het CBS gehanteerd. Hierbij wordt het saldo van overhead gedeeld door het totaal aan loonsombudget*. Met het toepassen van deze methode voldoen wij aan de wet- en regelgeving. De nieuwe methode is vergelijkbaar met de oude methode, echter wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen overhead dat rechtstreeks en niet rechtstreeks kan worden doorbelast. Ook wordt geen onderscheid gemaakt in binnen-, en buitendienstmedewerkers. De overhead kan hierdoor op een eenvoudige en consistente wijze worden doorbelast. Het berekende opslag percentage voor dit jaar is 45%.

*Formule: saldo overhead/(totaal loonsombudget + inhuur derden budget).

5.2 Baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

Programma	Betreft	Baten	Lasten	Saldo
1. Doetinchem 2036	Totaal programma 1	10.717.029	27.918.859	17.201.830
2. Sociale en veerkrachtige samenleving	Totaal programma 2	27.720.330	149.433.119	121.712.789
3. Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	Totaal programma 3	27.449.458	33.401.503	5.952.045
4. Organisatie en financiën	Bestuur, org., bedr.voering en alg. fin. midd.	4.196.591	17.178.969	13.153.361
4. Organisatie en financiën	Algemene dekkingsmiddelen	171.827.616	1.397.968	-170.429.648
4. Organisatie en financiën	Overhead	10.664.443	23.260.595	12.596.152
4. Organisatie en financiën	Heffing VPB	0	36.210	36.210
4. Organisatie en financiën	Bedrag onvoorzien	0	170.983	0
Saldo van baten en lasten	Saldo van baten en lasten	252.575.467	252.798.206	222.739
4. Organisatie en financiën	Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2.469.990	1.516.505	-953.485
Resultaat		255.045.457	254.314.711	730.746

5.3 Baten en lasten (meerjarig)

Meerjarenbegroting 2023-2026		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Doetinchem 2036	Lasten	27.918.859	30.165.252	31.653.253	30.750.282
	Baten	10.717.029	13.189.639	14.744.360	13.803.991
2. Sociale en veerkrachtige samenleving	Lasten	149.433.119	149.073.693	148.399.996	148.136.841
	Baten	27.720.330	28.093.131	28.458.213	28.417.039
3. Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	Lasten	33.401.503	24.888.256	24.998.874	24.713.916
	Baten	27.449.458	19.095.280	19.238.529	18.948.442
4. Organisatie en financiën	Lasten	42.044.725	43.385.581	46.073.230	48.885.119
	Baten	186.688.650	196.064.251	199.451.641	191.749.186
Geraamde saldo van baten en lasten		-222.739	8.929.519	10.767.390	432.500
Mutatie reserves	Lasten	1.516.505	10.747.629	12.273.798	3.304.442
	Baten	2.469.990	2.481.008	2.462.624	2.437.468
Saldo beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		953.485	-8.266.621	-9.811.174	-866.974
Resultaat		730.746	662.898	956.216	-434.474

5.4 Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	1.408.330	5.435.637	-4.027.307
0.10 Mutaties reserves	2.469.990	1.516.505	953.485
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		730.746	-730.746
0.2 Burgerzaken	986.314	1.977.407	-991.093
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	35.500		35.500
0.4 Overhead	10.664.443	23.260.595	-12.596.152
0.5 Treasury	2.198.173	362.419	1.835.754
0.61 OZB woningen	5.007.026	529.998	4.477.028
0.62 OZB niet-woningen	6.198.974		6.198.974
0.63 Parkeerbelasting	3.373.284		3.373.284
0.64 Belastingen overig	1.063.443	495.238	568.205
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	157.360.000	10.313	157.349.687
0.8 Overige baten en lasten	1.801.947	9.936.908	-8.134.961
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		36.210	-36.210
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	53.710	4.053.152	-3.999.442
1.2 Openbare orde en veiligheid	197.470	1.695.259	-1.497.789
2.1 Verkeer en vervoer	389.755	9.235.690	-8.845.935
2.2 Parkeren	259.597	3.290.418	-3.030.821
2.3 Recreatieve havens	19.993	5.375	14.618
2.5 Openbaar vervoer		11.270	-11.270
3.1 Economische ontwikkeling		1.717.959	-1.717.959
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.679.620	3.679.620	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	159.950	137.318	22.632
3.4 Economische promotie	134.820	341.270	-206.450
4.2 Onderwijshuisvesting	6.120	4.242.273	-4.236.153
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	5.215.925	8.987.727	-3.771.802
5.1 Sportbeleid en activering	542.773	3.965.358	-3.422.585
5.2 Sportaccommodaties	1.000.038	3.042.132	-2.042.094
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	210.950	3.867.542	-3.656.592
5.4 Musea		98.750	-98.750
5.5 Cultureel erfgoed	118.552	625.188	-506.636
5.6 Media		1.162.129	-1.162.129
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	689.312	5.623.199	-4.933.887
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.131.054	7.351.352	-6.220.298
6.2 Wijkteams		10.426.552	-10.426.552
6.3 Inkomensregelingen	18.058.000	28.789.589	-10.731.589
6.4 Begeleide participatie		7.852.000	-7.852.000
6.5 Arbeidsparticipatie		3.179.404	-3.179.404
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		1.640.085	-1.640.085
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	693.270	16.316.571	-15.623.301
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	80.000	19.989.558	-19.909.558
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	782.200	26.159.435	-25.377.235
6.82 Geëscaleerde zorg 18-		20.000	-20.000
7.1 Volksgezondheid		2.416.126	-2.416.126
7.2 Riolering	6.411.067	4.652.203	1.758.864

7.3 Afval	8.798.507	7.006.135	1.792.372
7.4 Milieubeheer	1.239.955	3.750.061	-2.510.106
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	52.421	22.287	30.134
8.1 Ruimte en leefomgeving		1.029.057	-1.029.057
8.1 Ruimtelijke ordening	183.662	1.109.244	-925.582
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	10.074.534	10.209.317	-134.783
8.3 Wonen en bouwen	2.294.778	3.052.876	-758.098
Totaal	255.045.457	255.045.457	0

5.5 Incidentele baten en lasten

Het meerjarig beeld van structurele en incidentele lasten en baten laat zien of onze begroting een duurzaam financieel evenwicht kent. Duurzaam financieel evenwicht betekent dat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten. Voor onze toezichthouder, de provincie Gelderland, is een duurzaam financieel evenwicht van de begroting één van de toetspunten in haar toezicht op de gemeenten.

Om te bepalen op welke wijze lasten en baten geënclassificeerd dienen te worden, baseren we ons op wat daarover is opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de toelichting daarop, de notitie incidentele structurele baten en lasten van de Commissie BBV en de provinciale handreiking 2021 Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten.

Vanuit de notitie van de Commissie BBV is de volgende toelichting overgenomen, die ons inziens beknopt en helder aangeeft wat de algemene lijn is ten aanzien van structurele of incidentele baten en lasten:

Structurele baten en lasten zijn baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd opgenomen zijn. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Dit noemt men ook wel structureel bestaand beleid. Dit laat onverlet, dat de hoogte van de structurele baten en lasten jaarlijks kan fluctueren. Van structurele baten en lasten is ook sprake indien de ramingen bijvoorbeeld om het jaar opgenomen zijn. Zolang deze posten maar periodiek terug blijven komen en er geen eindtijd bepaald is. Deze fluctuaties blijken uit de meerjarenraming. Ook door nieuw beleid of door bezuinigingen kunnen de hoogte van structurele lasten en baten worden beïnvloed. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingsaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting, meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige zaken bevatten. Ook kan het voorkomen dat een eenmalige subsidie voor een bepaalde activiteit wordt verkregen, maar dat de lasten van de uitvoering van die activiteit zich over meerdere jaren uitspreidt. Gezien de koppeling met de subsidie hebben deze lasten dan een incidenteel karakter.

Uit de volgende tabel blijkt voor alle begrotingsjaren van materieel begrotingsevenwicht, omdat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten.

Ontwikkeling structurele begrotingssaldo per 1 januari	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>bedragen x € 1.000</i>				
<i>Baten (a)</i>	255.045	258.923	264.355	255.356
<i>Lasten</i>	254.315	258.260	263.399	255.791
Saldo baten en lasten tgv/tlv AR (A)	731	663	956	-434
<i>Waarvan saldo incidentele baten (b)</i>	2.203	-123	-57	-57
<i>Waarvan saldo incidentele lasten</i>	3.836	10.429	11.131	2.091
Waarvan incidentele lasten en baten (saldo) excl reserves (B)	6.039	10.306	11.074	2.034
Saldo structureel cf meerjarenperspectief (A+B)	6.770	10.968	12.030	1.600
<i>Toevoegingen aan reserves</i>	1.517	10.748	12.274	3.304
<i>onttrekkingen aan reserves (c)</i>	-2.470	-2.481	-2.463	-2.437
<i>Saldo structurele mutatie reserves kap lastn (d)</i>	1.093	1.094	1.099	1.106
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (C)	140	9.361	10.910	1.973
Strucureel begrotingssaldo (A+B+C)	6.910	20.329	22.940	3.572
structurele baten (a+b+c+d)	255.872	257.413	262.935	253.967
structurele saldo/structurele baten	2,70%	7,90%	8,72%	1,41%

In de volgende tabel volgt een overzicht van de incidentele lasten en baten.

Programma	Incidentele lasten				Incidentele baten				
	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	
1 Doetinchem 2036	herkomst								
1.1 Projectaanpak Dtc 2036	Kadernota 2022	50.000	50.000						
1.2 Ruimte om te ondernemen, onderzoek	Begroting 2023	50.000							
1.3 Strategische economische agenda Toplocatie Oost	Begroting 2023		50.000						
1.4 Versterken binnenstad, incidentele middelen (toekomstbestendige binnenstad)	Begroting 2023	100.000							
1.5 Bestemmingsreserve grote evenementen (incidentele voeding)	Begroting 2023	300.000							
1.6 Vorming investeringsfonds	Begroting 2023	0	6.000.000	9.000.000	0				
2 Sociale en veerkrachtige samenleving									
2.1 Deelnamesubsidie uitstel bezuiniging	Begroting 2022	90.000							
2.2 Plan van aanpak diversiteitsbeleid	Kadernota 2021								
2.3 Inkomensregeling	Amendement begroting 2022	100.000	100.000						
2.4 Vangetregeling ondernemers	Begroting 2023	100.000	75.000						
2.5 Voeden onderwijshuisvestingsreserve tbv geldend IHP	Begroting 2023	0	2.000.000	2.000.000	2.000.000				
2.6 Ontwikkelen educatieve agenda	Begroting 2023	20.000							
2.7 Antidiscriminatie-pact	Begroting 2023	10.000							
3. Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving									
3.1 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen): MPO 2021	Kadernota 2022				54.000	66.000			
3.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen): MPO 2022	Eerste BM 2022 mpo	-221.000	66.000	-38.000					
3.3 Bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling	begroting 2023	0	1.500.000						
3.4 Transformatie van vastgoed (transformatieloket Doetinchem)	begroting 2023	30.000	30.000						
3.5 Regio-express	begroting 2023	59.900	34.000	34.000	34.000				
3.6 Herbesteding boerderij Natuurpark Overstegen	begroting 2023	100.000							
3.7 Kostenverhaal ruimtelijke initiatieven	begroting 2023							-250.000	
3.8 Circulaire economie	begroting 2023	150.000	150.000						
3.9 Stroomkosten openbare ruimte	begroting 2023	24.000							
3.10 Tijdelijke impuls en ondersteuning onderhoud Park of Dutch Dreams (PoDD)	begroting 2023	32.500	32.500	32.500					
3.11 Impulsregeling klimaatadaptatie	begroting 2023	538.000			538.000				
3.12 Impulsregeling aanpak hittestres	begroting 2023	173.000			173.000				
3.13 Zoetwatervoorziening Oost-nederland 2023-2026	begroting 2023	57.000	57.000	57.000	57.000	57.000	57.000	57.000	
4. Organisatie en financiën									
4.1 Potentiële woningbouwlocaties	Kadernota 2022	134.000	134.000						
4.2 Urgentie ontwikkeling woningbouw	Kadernota 2022	105.000	105.000						
4.3 Flexibele schil	Kadernota 2022	300.000							
4.4 Inhuurbudget WDT	Kadernota 2022	50.000							
4.5 Mediabeleid: Extra bekostiging t.b.v. ondersteuning vorming van de Streekomroep voor de Achterhoek.	begroting 2023	45.000	45.000	45.000					
4.6 Waardering gemeentelijk vastgoed, taxatiebudget, dekking vastgoedfonds	begroting 2023	25.000			25.000				
4.7 Digitaliseren bouwvergunningen van reeds overgedragen archieven	begroting 2023	150.000							
4.8 Loon- en prijsontwikkeling	begroting 2023	1.254.000							
4.9 Belastingen	begroting 2023							-2.800.000	
4.10 Maatschappelijke diensttijd	begroting 2023	10.000							
Totaal excl incidentele mutaties reserves en grex		3.836.400	10.428.500	11.130.500	2.091.000	-2.203.000	123.000	57.000	57.000
Saldo incidenteel cf FMP		-6.039.400	-10.305.500	-11.073.500	-2.034.000				
5.1 Overige baten en lasten incidentele mutaties reserves		958.925	10.209.530	11.782.573	2.837.781	818.989	848.762	872.374	865.187
5.2 grondexploitatie 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		1.635.984	1.644.425	1.175.591	1.100.357	3.383.608	5.936.018	7.485.198	6.550.050
5.3 grondexploitatie 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur / 5.3 mutatie voorraden		1.747.624	4.291.593	6.309.607	5.449.693				
5.4 tv 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		3.875.834	2.433.490	2.002.936	768.780	9.666.048	2.318.990	2.398.460	2.172.740
5.5 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) / mutatie voorraden		5.790.214		395.524	1.403.960		114.500		
Totaal incl incidentele mutaties reserves en grex		17.844.981	29.007.538	32.796.731	13.651.571	11.665.645	9.341.270	10.813.032	9.644.977
Saldo incidenteel incl incidentele mutaties reserves en grex		-6.179.336	-19.666.268	-21.983.699	-4.006.594				

Toelichting op de incidentele lasten en baten

De Commissie-BBV heeft de stellige uitspraak gedaan dat een toelichting op de in het overzicht van incidentele lasten en baten opgenomen bedragen vereist is. Dit geeft de raad namelijk het inzicht om te beoordelen of dergelijke posten terecht zijn aangemerkt als incidenteel, aangezien in het BBV daar geen scherpe definitie voor is opgenomen.

Reserves

De stortingen in en onttrekkingen aan de reserves die in de diverse programma's zijn gepresenteerd zijn altijd incidenteel conform de uitspraak van de Commissie-BBV. Enige uitzondering hierop in onze begroting betreft de onttrekking aan de reserves ter dekking van de kapitaallasten.

1 Doetinchem 2036

1.1 Projectaanpak Doetinchem 2036

Om in 2036 naar 70.000 inwoners toe te groeien moeten de eerste acties gericht zijn op versnelling van de woningbouw. Een betaalbaar en aantrekkelijk woonmilieu op de juiste plek is één van de belangrijkste vereisten. Om deze acties in gang te zetten is er behoefte aan een incidenteel projectbudget van 50.000, - Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

1.2 Ruimte om te ondernemen

Bij de groeiambitie van Doetinchem 2036 is een groei van de werkgelegenheid en bijbehorende economische infrastructuur cruciaal. De vraag naar bedrijfskavels is groter dan het huidige aanbod. Zowel voor de ruimtevraag van Doetinchemse als landelijke ondernemers. Er is extern onderzoek nodig naar de bij de ambitie passende toekomstige ruimtelijke behoefte (hoe we de ontwikkeling en uitbreiding van het bedrijven kunnen faciliteren). Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

1.3 Uitvoering strategische economische agenda Toplocatie Oost. Incidentele projectgelden

De economische visie op Doetinchem 2036 is helder beschreven in de coalitie-agenda. Om vaart te kunnen maken bij het omzetten van ambitie naar praktijk en een meerjarige aanpak is uitvoeringskracht nodig. Met incidentele projectgelden voor de opzet van de structuur, inhoud en voortgang van uitvoeringsagenda 'Toplocatie Oost' wordt de ambitie, samen met de 3 O's, omgezet in uitvoering. Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

1.4 Versterken binnenstad

Naast programmatische (culturele, recreatieve en winkelend/uitgaand) aanbod is de komende bestuursperiode ook op het ruimtelijk vlak een impuls in de binnenstad

nodig. Investerings op het ruimtelijk vlak in de binnenstad komen tot stand samen met inwoners, ondernemers en andere partijen. Hiervoor vragen we de raad om een eenmalig budget van €100.000,-. Met dit budget werken we samen met externe partijen aan een ontwikkelstrategie toekomstbestendige binnenstad. Op basis van de ontwikkelstrategie en bijbehorende uitvoeringsagenda zullen er in de begroting 2024 e.v. concrete voorstellen voor investeringen + exploitatie worden ingediend. Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

1.5 Bestemmingsreserve grote evenementen

Als hoofdstad van de Achterhoek en in het kader van de groeiambitie die Doetinchem heeft is het belangrijk om periodiek een groot evenement te organiseren. Er wordt een bestemmingsreserve grote evenementen gevormd waaraan € 300.000 wordt toegevoegd om een solide basis te kunnen leggen om deze ambitie waar te maken en te borgen. Vanwege de toevoeging van de lasten aan de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve worden deze lasten als incidenteel aangemerkt.

1.6 Vorming investeringsfonds

Er wordt een investeringsfonds gevormd om in aantrekkelijke en passende voorzieningen voor zorg en onderwijs, kunst en cultuur, evenementen en andere vormen van vrijetijdsbesteding en natuurbeleving te kunnen investeren.

Vanwege de toevoeging van de lasten aan de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve worden deze lasten als incidenteel aangemerkt.

2 Sociale en veerkrachtige samenleving

2.1 Deelnamesubsidie, uitstel bezuiniging

Bij de kadernota 2021 is besloten om zowel voor de jaarschijf 2021 als 2022 de bezuiniging uit te stellen. Om te kunnen bezuinigen op de deelnamesubsidie zou in 2022 een onderzoek worden uitgevoerd hoe het budget structureel kan worden teruggebracht en hoe de subsidieregeling beter aansluit op gemeentelijke en maatschappelijke doelstellingen. In samenwerking met Amphion Cultuurbedrijf en het Sportbedrijf zou een bijeenkomst georganiseerd worden voor alle gebruikers van de regeling op welke wijze met een nieuwe subsidieregeling invulling kan worden gegeven aan de bezuiniging en tegelijkertijd gemeentelijke en maatschappelijke doelstellingen behaald kunnen worden. Omdat deze nieuwe regeling na verwachting pas na het vaststellen van de deelnamesubsidies voor 2023 zou worden vastgesteld is in de begroting voorgesteld om de bezuiniging op de deelnamesubsidie voor 2023 ook uit te stellen. Omdat er in dit geval sprake is van een voorwaardelijke einddatum, kunnen de lasten als incidenteel worden aangemerkt. Bij het aannemen van de begroting 2022 is met het amendement A7 Terugdraaien bezuiniging deelnamesubsidie besloten om de bezuiniging op de deelnamesubsidie voor verenigingen op het gebied van Sport, Cultuur en Welzijn terug te draaien. Dit is vanaf 2024 structureel verwerkt.

2.2 Grip op energie voor huishoudens en energiearmoede (B2022 amendement)

Het betreft hier het aangenomen amendement bij de begroting 2022 A5 Grip op energie voor huishoudens energie-armoede, waarbij voor een periode van drie jaar energiebesparende maatregelen uitgevoerd gaan worden bij huishoudens met energiearmoede, vooruitlopend op de gelden die vanuit het Rijk zullen komen en waarbij deze worden teruggestort in de algemene reserve als het Rijk de gelden voor de aanpak van energiearmoede beschikbaar. Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

2.3 Vangnetregeling (zelfstandig) ondernemers

De vangnetregeling voor zelfstandig ondernemers die niet in aanmerking komen voor de bestaande ondersteuningspakketten wordt voor 2023 en 2024 gecontinueerd. Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

2.4 Voeden onderwijshuisvestingsreserve t.b.v. IHP

In het huidige Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP, vastgesteld in 2018) zijn verschillende opgaven en projecten opgenomen. Een deel hiervan is uitgevoerd of in uitvoering met middelen uit de reserve onderwijshuisvesting. Een deel van deze opgaven en projecten vraagt nog om uitvoering.

De huidige stand van de reserve is niet toereikend is om deze opgaven en projecten te financieren. Dit zet de nieuwbouw, renovatie of uitbreiding van opgaven in het huidige IHP onder druk. Het gaat hierbij om opgaven die wel inhoudelijk zijn vastgesteld (IHP 2018), maar niet financieel zijn vertaald. Het gevolg hiervan is dat ze niet zijn gedekt vanuit de reserve onderwijshuisvesting. We kiezen ervoor om dit nu wel te doen door structureel een kapitaallastenbudget [vanaf 2024](#) toe te voegen aan de reserve onderwijshuisvesting. We investeren daarmee ongeveer 50 miljoen in onderwijshuisvesting. Vanwege de toevoeging van de lasten aan de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve worden deze lasten als incidenteel aangemerkt.

2.5 Doorontwikkeling Sportbeleid

In 2023 herijken we ons Sportbeleid. Samen met Sport-ID en het sportlandschap ontwikkelen we een nieuwe sportnota, waarin aandacht is voor de groeiambities van de gemeente en nieuwe ontwikkelingen op gebied van sport en bewegen. We maken een huisvestingsplan voor onze sportaccommodaties en brengen in kaart wat nodig is voor een toekomstbestendige sportinfrastructuur. Samen met onze sport- en cultuurpartners herijken we in 2022 de regeling deelnamesubsidies. Het gaat hier om kosten die gemaakt worden ter voorbereiding op de uitvoering van taak, er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

2.6 Ontwikkelen educatieve agenda

Samen met onze onderwijspartners willen we in 2023 aan de slag met het ontwikkelen van een toekomstgerichte educatieve agenda. De ambitie is het realiseren van onderwijs waarin leerlingen in Doetinchem dingen leren, die zijn afgestemd op hun capaciteiten en interesses en op de vraag vanuit maatschappij en arbeidsmarkt. We hopen te komen tot een agenda die de dialoog, het samen leren en monitoring samenbrengt met het oog op Doetinchem als onderwijsstad voor de toekomst. Hierbij willen we ook onderzoeken hoe maatschappelijke stages mogelijk ingezet kunnen worden om jongeren kennis te laten maken met de toekomstige arbeidsmarkt. We maken incidenteel een budget van € 20.000 vrij om het ontwikkelen van de educatieve agenda mogelijk te maken. Het gaat hier om kosten die gemaakt worden ter voorbereiding op de uitvoering van taak, er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

2.7 Antidiscriminatie-pact

We sluiten een breed antidiscriminatie-pact met het bedrijfsleven en organisaties in lijn met artikel 1 van de Grondwet. Om dit te realiseren wordt incidenteel een budget aangevraagd ad € 10.000 voor 2023. Het gaat hier om kosten die gemaakt worden ter voorbereiding op de uitvoering van taak, er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

3. Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving

3-1 en 3.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen): MPO 2022

Conform het MPO 2022 wordt de bijstelling van de verwachte financiële middelen verwerkt in de 1e Bestuurlijke monitor 2022. De bijstelling van de verwachte financiële middelen uit de grondexploitatie vanaf 2023 wordt verwerkt in de begroting 2023. Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie dient in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen te worden.

3.3 Bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling

Voorgesteld wordt om voor een toekomstbestendige uitvoering van de ambitie Doetinchem 2036 een bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling in te stellen. Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor investeringen in expliciet gemeentelijk geïnitieerde vastgoedprojecten en of openbare ruimte bij verlieslatende projecten of ten behoeve van cofinanciering bij subsidieaanvragen voor Rijks- en Provinciale subsidieregelingen in de fysieke leefomgeving. Vanwege de toevoeging van de lasten aan de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve worden deze lasten als incidenteel aangemerkt.

3.4 Transformatie van vastgoed (transformatieloket Doetinchem)

Om ook na 2022 een vervolg te kunnen geven aan het faciliteren en begeleiden van transformatie-initiatieven via het transformatieloket, stellen we voor gedurende twee jaar een budget beschikbaar te stellen van € 30.000 jaarlijks.

Dit wordt de komende twee jaar met behulp van externe expertise ingezet om het transformatieloket verder te optimaliseren en uit te bouwen. Eerste helft 2023 verwachten wij met de eerste voorstellen te komen voor een update van het bestaande transformatieloket naar een transformatieloket 2.0. Het gaat hier om kosten die gemaakt worden ter voorbereiding op de uitvoering van taak, er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

3.5 Regio Expres

De aanvraag betreft de ambtelijke inzet. De uren van de gemeente betreffen primair richtinggevende inbreng- en meedenk-uren, maar ook werksessies om zaken vanuit de gemeente helder in beeld te krijgen (denk aan de wenselijke verkeersstructuur en goede aansluitingen). De noodzakelijk onderzoekskosten zullen ten laste komen van het project en dus de provincie en ProRail. De mogelijkheid bestaat echter dat wij zelf (gemeente Doetinchem) aanvullende zaken willen/moeten weten om onze inbreng te ondersteunen. Deze kosten zijn voor eigen rekening. De totale kosten voor de periode tot en met realisatie van het dubbelspoor (2026) zijn geraamd op ongeveer € 222.000 (dit betreft ambtelijke uren en eventuele onderzoekskosten). Het gaat hier om kosten die gemaakt worden ter voorbereiding op de uitvoering van taak, er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

3.6 Herbestemming boerderij Natuurpark Overstegen

Op 4 november 2021 heeft de gemeenteraad de motie 'M9 Natuurcentrum Doetinchem' aangenomen. Met deze motie verzocht de raad om de boerderij in Natuurpark Overstegen beschikbaar te stellen voor ontwikkeling van een natuurcentrum. Herbestemming sluit aan op de coalitieagenda 2022-2026 en aan het programma Doetinchem 2036 met als doel het realiseren van een aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving. Waarin de kracht zit in het initiëren van initiatieven ter bevordering van biodiversiteit, groen en beleving in de buurt. De boerderij is op dit moment niet geschikt voor het gewenste gebruik als natuurcentrum. Vijf Doetinchemse natuur- & groenorganisaties voeren gezamenlijk een studie uit naar de ontwikkelmogelijkheden voor het natuurcentrum in, en op het erf, van deze boerderij. De verwachting is dat door deze organisaties eind 2022 een plan ter besluitvorming gepresenteerd wordt. Er is in ieder geval een forse verbouwing noodzakelijk om de locatie geschikt te maken voor een natuurcentrum. De kosten zijn grofweg geraamd op € 100.000. Er is sprake van een voorwaardelijke einddatum, de lasten kunnen daarom als incidenteel worden aangemerkt.

3.7 Kostenverhaal ruimtelijke initiatieven

In de afgelopen jaren is gezocht naar oplossingen in knelpunten in de loonsom. Een van de te onderzoeken oplossingen betrof kostentoerekening van ruimtelijke initiatieven. Dit onderzoek is in uitvoering. In 2023 moet dit onderzoek leiden tot een concreet voorstel, zowel financieel als procesmatig. Eerder is rekening gehouden met extra inkomsten vanuit kostentoerekening voor de begroting in 2023.

Dit betekent een financieel nadeel voor de begroting van 2023. Er is sprake van een voorwaardelijke einddatum, de lasten kunnen daarom als incidenteel worden aangemerkt.

3.8 Aanpak circulaire economie

Door klimaatverandering en een groeiende bevolking wordt het steeds belangrijker om de beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken. We werken aan een visie op circulaire economie in Doetinchem waarin we ons richten op het creëren van een kringloopeconomie van drie belangrijke waardeketens: Circulaire Gebiedsontwikkeling, Voedsel & Landbouw en een Circulaire Gemeentelijke Organisatie. We zetten het beleid voor circulaire economie in de steigers en starten met de uitvoering. Met de ervaring en kennis die wij dan zullen opdoen kijken we wat we in de jaren daarna structureel nodig hebben. Het gaat hier om kosten die gemaakt worden ter voorbereiding op de uitvoering van taak, er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

3.9 Stroomkasten openbare ruimte

Voor de evenementen op het Mark Tennantplantsoen is het gewenst om een stroomkast te plaatsen. Nu wordt nog gebruik gemaakt van dieselaggregaten. Omdat er bij een aantal kasten sprake is van achterstallig onderhoud zal er eenmalig een inhaalslag gemaakt moeten worden. Er is een einddatum, derhalve kunnen deze kosten als incidenteel worden aangemerkt

3.10 Tijdelijke impuls en ondersteuning onderhoud Park of Dutch Dreams (PoDD)

Voor het PoDD is een vrijwilligersgroep opgezet die het grootste deel van de onderhoudswerkzaamheden voor hun rekening neemt. Hiervoor wordt expertise ingehuurd die een onderhoudsplan verzorgt, traint en stuurt de vrijwilligers. Daarnaast kan deze externe ook de leemte aan expertise overbrengen aan BUHA. Daarmee wordt de komende jaren de basis gelegd om langjarig het onderhoud op het juiste niveau te handhaven. Het gaat hier om kosten die gemaakt worden ter voorbereiding op de uitvoering van taak, er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

3.11 Impulsregeling klimaatadaptatie

Om klimaatadaptatie een impuls te geven heeft het Rijk de 'Impulsregeling klimaatadaptatie' in het leven geroepen. Het bedrag kan gebruikt worden om adaptatiemaatregelen versneld uit te voeren, om al geplande ruimtelijke maatregelen uit te breiden met adaptatiemaatregelen, of om nieuwe adaptatiemaatregelen op te pakken. We gaan deze subsidie volledig inzetten voor het project Rekhemseweg-Lijsterbeslaan-Frans Halsweg-Julianaplein. Dit project voldoet aan de subsidievoorwaarden (m.n. oplossen knelpunten wateroverlast) en de gemeentelijke financiering is geregeld. De uitvoering start in 2023. Er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

3.12 Impulsregeling aanpak hittestress

De provincie heeft voor de Achterhoek een subsidieregeling voor aanpak van hitte(stress) opgesteld. De werkregio Achterhoek+ (samenwerking van 11 gemeenten) heeft de aanvraag gezamenlijk uitgewerkt. Voor de Achterhoek+ is totaal € 1 mln. subsidie beschikbaar. Doetinchem heeft hiervoor 3 projecten ingediend. Het ziet er naar uit dat alle ingediende projecten worden gehonoreerd. Provinciale Staten behandelen het begrotingsvoorstel op 28 september 2022. De gemeentelijk cofinanciering is/wordt geregeld via bestaande budgetten/kredieten. De projecten moeten in 2023 zijn gestart of uitgevoerd. Het betreft winkelcentrum De Bongerd, De Huet, Plein woonwijk, Kerkplein centrum Wehl. Vooruitlopend op verwachte subsidie vragen wij € 173.350 beschikbaar te stellen in de begroting 2023, onder de voorwaarde dat deze subsidie inderdaad wordt toegekend. Er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

3.13 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON)

Met de ondertekening van de bestuursovereenkomst en het onderliggende werkprogramma gaat de zoetwatervoorziening in Oost-Nederland een nieuwe fase in, waarbij de transitie wordt ingezet van het afvoeren van water naar het nog beter vasthouden van water. Samen met de partners in Rijn-Oost gaan we op zoek naar een nieuwe balans in het watersysteem. Er is sprake van een einddatum, daarom kunnen deze lasten als incidenteel aangemerkt worden.

4. Organisatie en financiën

4.1 Projectaanpak "Doetinchem 2036": Projectleider

Om in 2036 naar 70.000 inwoners toe te groeien moeten de eerste acties gericht zijn op versnelling van de woningbouw. Een betaalbaar en aantrekkelijk woonmilieu op de juiste plek is één van de belangrijkste vereisten. Om deze acties in gang te zetten is er behoefte aan een tijdelijke projectleider die zich bezighoudt met verkenning van potentiële woningbouwlocaties. Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

4.2 Urgentie ontwikkeling woningbouw

Er is een grote behoefte bij woningcorporaties, ontwikkelaars en inwoners om woningen te bouwen of te verbouwen. Deze trend is een duidelijke verandering ten opzichte van een paar jaar geleden. Spraken we in het coalitieprogramma 2014-2018 nog over Doetinchem als beheergemeente, inmiddels zijn we weer een ontwikkelgemeente. Vandaag de dag zien we dat woningbouw, klimaatverandering, droogte en ook de vraag om meer participatie maakt dat we nu anders moeten kijken naar ruimtelijke ontwikkeling. Vanuit het perspectief dat we een beheergemeente zijn is er afgeschaald op het gebied van het aantal fte in fysieke domein, zoals bij planologie. Daar wordt tegen aan gelopen. Het is daarom noodzakelijk extra inzet te doen op een aantal vlakken zoals ook 1 fte planologie tot en met jaar 2024. Daarna kunnen wij dit intern oplossen door medewerkers opgeleid te hebben.

Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

4.3 Flexibele schil

Zoals aangegeven in punt 4.2 Urgentie ontwikkeling woningbouw is er een grote behoefte bij woningcorporaties, ontwikkelaars en inwoners om woningen te bouwen of te verbouwen. Als dekking voor de benodigde formatie-uitbreiding wordt ingezet op kostendekking. Er loopt een onderzoek om te komen tot meer kostenverhaal. Dit zal leiden tot een financiële bijdrage waaruit deels de kosten voor de extra formatie benodigd om een versnelling/verruiming in de woningbouw te realiseren. Incidenteel is nog dekking benodigd vanuit de algemene middelen. Gezien de einddatum zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

4.4 Inhuurbudget wet digitale toegankelijkheid (WDT)

Overheidsorganisaties hebben de wettelijke verplichting om websites toegankelijk te maken voor mensen met een functiebeperking. Dit is vastgelegd in de Wet Digitale Toegankelijkheid. Er is een applicatie aangeschaft, die ons helpt onze site automatisch te controleren op elementen die niet voldoende toegankelijk zijn. Ook komen er applicaties om te zorgen voor bijvoorbeeld ondertiteling van filmpjes en ook van raadvergaderingen. Het zal tijd kosten om de applicaties in te richten en onze werkprocessen aan te passen. Er is veel extra werk nodig om te kunnen voldoen aan de toegankelijkheidseisen.

Hiervoor is een tijdelijk inhuurbudget voor maximaal 2 jaar aangevraagd, totdat de procesaanpassingen gereed zijn. Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

4.5 Mediabeleid: Extra bekostiging t.b.v. ondersteuning vorming van de Streekomroep voor de Achterhoek

Volgens de Mediawet artikel 2.170a keert de gemeente Doetinchem jaarlijks ongeveer € 35.000 uit aan 'haar' Lokale Publieke Omroep (LPO). In Nederland wordt gewerkt aan het vervangen van de lokale omroepen door streekomroepen. In vervolg op het raadbesluit van november 2019 om de vorming van een Streekomroep voor de Achterhoek jaarlijks met ongeveer € 45.000 te ondersteunen wordt voorgesteld om in 2023, 2024 en 2025 deze ondersteuning voort te zetten. In 2025 neemt het kabinet een besluit over extra budget op de Rijksbijdrage voor lokale publieke- en uiteindelijk de streekomroepen, ook wordt de Mediawet daarop aangepast. Ter overbrugging is er tot die tijd extra financiële ondersteuning nodig om de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan in de vorming van de Streekomroep voor de Achterhoek met een zogenaamd Lokaal Toereikend Media-Aanbod (LTMA) te behouden. Er is sprake van een einddatum daarom kunnen deze lasten als incidenteel worden aangemerkt.

4.6 Waardering gemeentelijk vastgoed

Om te kunnen bepalen of verduurzamingsinvesteringen voldoende rendabel zijn is het noodzakelijk om inzicht te krijgen in de verhouding tussen boekwaarde en marktwaarde van panden. Om deze waardering in 2023 in gang te kunnen zetten zijn er éénmalig € 25.000 aan taxatiekosten noodzakelijk, die zullen worden onttrokken uit de BR vastgoedfonds. Door de verrekening met de BR vastgoedfonds worden de lasten als incidenteel aangemerkt.

4.7 Digitaliseren bouwvergunningen van reeds overgedragen archieven

Dienstverlening anno 2023 vindt steeds meer digitaal plaats. Een papieren dossier opvragen past steeds minder in de huidige tijd. De maatregelen rondom corona (covid-19) hebben dit alleen maar versterkt. De burger is steeds meer gewend om thuis achter zijn/haar eigen device onderzoek te doen. En ook ambtenaren werken steeds meer plaats- en tijdsafhankelijke. Dit betekent dat het Erfgoedcentrum goed moet inspelen op het feit dat de dienstverlening, en de klantvraag, steeds meer digitaal plaats vindt. Bouwvergunningen vormen één van de meest geraadpleegde bronnen die het Erfgoedcentrum beheert. Zowel door bezoekers op de studiezaal, als door ambtenaren, worden bouwvergunningen veel opgevraagd. Daarnaast is de vraag naar digitale scans van bouwtekeningen groot. Deze bouwvergunningen gaat het Erfgoedcentrum digitaliseren. Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

4.8 Loon- en prijsontwikkeling

In de begroting is budget beschikbaar voor indexering en areaaluitbreiding. Dit budget is bedoeld om loon- en prijsstijgingen van onze budgetten op te vangen en gestegen lasten door volume- en areaaluitbreiding te dekken. Incidenteel is in deze stelpost nominale ontwikkelingen voor 2023 rekening gehouden met hogere energiekosten (eigen huisvesting, maatschappelijke organisaties en Buha), ontwikkeling loonkosten Buha en contracten/bestekken Buha. Er is sprake van een einddatum daarom kunnen deze lasten als incidenteel worden aangemerkt.

4.9 Belastingen

In de afgelopen jaren waren er geen financiële mogelijkheden tot belastingverlaging. Nu maakt de financiële positie het wel mogelijk. Mede ook omdat de huidige tijd veel heeft gevraagd en nog steeds vraagt van burgers en bedrijven zal een korting worden toegepast op de belastingaanslag van € 100,-. Er is sprake van een einddatum daarom kunnen deze lasten als incidenteel worden aangemerkt.

4.10 Maatschappelijke diensttijd

Binnen onze ambtelijke organisatie onderzoeken we de mogelijkheden van het creëren van (maatschappelijke) diensttijd; hoe kunnen we jongeren vroegtijdig kennis laten maken met de toekomstige arbeidsmarkt en maatschappelijke functies (vrijwilligerswerk). We nemen het voortouw voor het ontwikkelen van een educatieve agenda en daarmee een voorbeeld voor Doetinchemse organisatie en bedrijven. Vanwege de programmatische aanpak en bijbehorende einddata zijn de lasten als incidenteel aangemerkt.

5.6 Geprognosticeerde balans

MEERJARENPROGNOSE				
ACTIVA	31-dec-2023	31-dec-2024	31-dec-2025	31-dec-2026
<i>(bedragen * € 1.000)</i>				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	18.084	17.550	17.007	16.456
- Kosten onderzoek en ontwikkeling	633	631	630	628
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden	17.452	16.919	16.378	15.828
Materiële vaste activa	216.017	209.705	200.974	192.095
- Investerings met een economisch nut:	128.932	123.705	117.719	112.124
waarvan gronden uitgegeven in erfpacht	17	17	17	17
overige investeringen met een economisch nut				
- Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding vd kosten een heffing kan worden geheven	35.536	34.636	33.732	32.824
- Investerings in de openbare ruimte, met een maatschappelijk nut	51.549	51.363	49.522	47.147
Financiële vaste activa	20.310	21.070	21.581	21.341
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
deelnemingen	3.984	3.984	3.984	3.984
gemeenschappelijke regelingen				
- Leningen aan:				
woningbouwcorporaties	0	0	0	0
deelnemingen	2.378	2.141	1.905	1.669
overige verbonden partijen				
- Overige langlopende leningen	13.942	14.938	15.685	15.682
duurzaamheidsleningen				
vervangingsinvesteringen				
- Overige financiële uitzettingen > 1 jaar	6	6	6	6
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden				
Totaal vaste activa	254.411	248.325	239.561	229.893
Vlottende activa				
Voorraden	21.858	17.956	11.251	11.251
- Strategische gronden				
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	21.858	17.956	11.251	11.251
Uitzettingen	17.500	17.500	17.500	17.500
- Vorderingen openbare lichamen	9.500	9.500	9.500	9.500
- Overige vorderingen	8.000	8.000	8.000	8.000
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist				
Liquide middelen	0	0	0	0
- Kas- en banksaldi	0	0	0	0
Overlopende activa	15.000	15.000	15.000	15.000
- Transitoria	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal vlottende activa	54.358	50.456	43.751	43.751
Totaal generaal	308.769	298.781	283.312	273.644

2023 t / m 2026				
PASSIVA	31-dec-2023	31-dec-2024	31-dec-2025	31-dec-2026
(bedragen * € 1.000)				
Vaste passiva				
Eigen vermogen	68.357	76.956	88.077	88.778
- Algemene reserve (excl. resultaat)	30.532	31.767	32.954	34.454
- Rente tgv AR	504	524	544	568
- Resultaat	731	663	956	-434
- Bestemmingsreserves:	36.590	44.002	53.623	54.190
Voorzieningen	13.359	13.359	13.359	13.359
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico's	5.966	5.966	5.966	5.966
- Voorzieningen door derden beklemd middelen	7.393	7.393	7.393	7.393
Vaste schulden	174.553	155.966	129.376	119.007
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	174.553	155.966	129.376	119.007
Totaal vaste passiva	256.269	246.281	230.812	221.144
Vlottende passiva				
Vlottende schulden	37.500	37.500	37.500	37.500
- Kasgeldleningen	20.000	20.000	20.000	20.000
- Banksaldi				
- Rekeningcourant met niet fin. instellingen				
- Overige schulden	17.500	17.500	17.500	17.500
Overlopende passiva	15.000	15.000	15.000	15.000
- Transitoria	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal vlottende passiva	52.500	52.500	52.500	52.500
Totaal generaal	308.769	298.781	283.312	273.644

5.7 EMU-saldo 2023

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% is 2,5% voor de rijksoverheid en 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systematiek werkt echter op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investerings en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Het EMU-saldo van Doetinchem in 2023 komt uit op €3,7 miljoen. Het betekent in EMU-termen dat onze financieringsbehoefte in 2023 €4,9 miljoen lager is dan in 2022. Vanaf 2024 neemt onze financieringsbehoefte verder af.

Het EMU-saldo voor de decentrale overheden als collectief bedraagt voor 2016 -/-0,4% BBP. Vanaf 2017 is dit -/- 0,3% BBP geworden. Om hun EMU-saldo te kunnen monitoren zouden voor gemeenten en provincies jaarlijks individuele EMU-referentiewaarden gepubliceerd worden. Deze zijn echter nog niet gepubliceerd. Er staan namelijk (nog) geen sancties op het overschrijden van de waarde. Bovendien zijn rijk en decentrale overheden (bij monde van VNG, IPO en Unie van Waterschappen) nog steeds in discussie over het aandeel van decentrale overheden in de macro-EMU-norm en de omvang van de bijdrage die zij moeten leveren.

EMU saldo	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
vorderingen	51.550	52.811	53.571	54.082
schulden	232.556	225.867	206.967	181.744
schulden minus vorderingen	181.006	173.056	153.395	127.662
mutatie= EMU saldo	4.945	7.950	19.661	25.733

5.8 Reserves en voorzieningen

Overzicht reserves en voorzieningen

nr.	Omschrijving	doel	1-1-2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Algemene reserves							
1	Algemene reserve voor algemene risico's	Financieel weerstandvermogen (buffer) voor het opvangen van in principe onvoorziene financiële tegenvallers.	30.532	31.767	32.954	34.454	34.588
Totaal algemene reserve			30.532	31.767	32.954	34.454	34.588
Bestemmingsreserves							
:							
Reserves voor onderhoud							
2	Reserve speelvoorzieningen	Opvangen van schommelingen in de kosten van vervanging en renovatie van speeltoestellen.	143	145	149	153	158
3	Reserve vastgoedfonds	Het in stand houden van gemeentelijke accommodaties ten behoeve van de huisvesting van maatschappelijke functies voor zover het een wettelijke taak of een gemeentelijke ambitie betreft of vanuit strategisch belang eigendom wenselijk is.	1.868	1.152	435	435	435
reserves onderhoud			2.011	1.297	584	588	593
Reserves voor dekking van (kapitaal)lasten							
4	Reserve dekking kapitaallasten	Dekking van kapitaallasten van bij de jaarrekening 2016 besloten activa	24.623	23.967	23.240	22.511	21.787
5	Reserve bovenwijkse voorzieningen	Financiering "bovenwijkse grote infrastructurele voorzieningen": werken met bovenwijkse functies, die functioneel dienstbaar zijn aan de wijken.	7.090	6.637	6.183	5.730	5.277
6	Reserve onderwijshuisvesting	Dekking van toekomstige investeringen onderwijshuisvesting.	2.681	2.696	2.452	2.201	1.890
reserves kapitaallasten			34.394	33.300	31.875	30.442	28.954

Overzicht reserves en voorzieningen

nr.	Rente bijschrij- ving	voeding	onttrekking	benodigde omvang
1	ja, renteoms lag	Positieve saldi begroting/jaarrekening	Negatieve saldi begroting/jaarrekening en vanwege specifieke raadsbesluiten	Voor toelichting op de gewenste omvang van de algemene reserve wordt verwezen naar paragraaf 2 Risicogestuurd werken en weerstandsvermogen.
2	ja, prijson- twik- keling bbp	Het verschil tussen het jaarlijks beschikbare budget en de uitgaven.	Het verschil tussen het jaarlijks beschikbare budget en de uitgaven.	In overeenstemming met speelruimteplan.
3	ja, prijson- twik- keling bbp	Het vastgoedfonds wordt gevoed door jaarlijks (geïndexeerde) dotaties onderhoud per gemeentelijk gebouw uit de Algemene Middelen t.b.v. het POGG (Periodiek Onderhoud Gemeentelijke Gebouwen), vrijval kapitaallasten, positieve exploitatiesaldi van gemeentelijke accommodaties, subsidies en verkoopopbrengsten van gemeentelijke gebouwen.	Kosten die ten laste van het vastgoedfonds mogen worden gebracht hebben betrekking op beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed, kapitaallasten, negatieve exploitatiesaldi van gemeentelijke accommodaties en loonkosten voor zover het werkzaamheden van Buha m.b.t. POGG betreft.	In overeenstemming met meerjarenplanning vastgoedfonds
4	ja, renteoms lag			
5	ja, renteoms lag	Via afdracht per verkochte m2 grond; € 25 per m2 voor woningbouw en € 15 per m2 voor bedrijventerreinen. Bij nieuwe projecten wordt voor de benodigde bovenwijkse voorzieningen de hoogte van de afdracht op projectniveau bepaalt	Conform jaarlijks vast te stellen nota voor de komende 10 jaar. Betreft investeringslasten van in nota opgenomen investeringen vnl in de infrastructuur.	De reserve is toereikend om de jaarlijkse investeringslasten op te kunnen vangen.
6	ja, renteoms lag	Middels structurele vrijval van kapitaallasten huisvesting onderwijs, incidenteel met specifieke toevoegingen aan het gemeentefonds en rentebijdraving.	Jaarlijkse investeringslasten	De reserve is toereikend om de jaarlijkse investeringslasten op te kunnen vangen.

Overige bestemmingsreserves							
7	Reserve ICT samenwerking	Hiermee kunnen schommelingen en nieuwe ontwikkelingen in de ICT-samenwerking worden verrekend.	681	681	681	681	681
8	Reserve vervangingsinvesteringen Amphion	Conform besluitvorming raad van juli 2015 wordt reserve gevormd om toekomstige vervangingsinvesteringen Amphion (gedeeltelijk) te kunnen financieren.	350	400	450	500	550
9	Transitiereserve voor de Doetinchemse woningvoorraad.	In 2018 heeft de raad besloten de reserve Herziene Woningbouw Strategie om te zetten in een transitiereserve voor de Doetinchemse woningvoorraad	-	-	-	-	-
10	Reservering dekking risico's coronacrisis	Tbv kosten niet gedekt door Rijks of provinciale regelingen	612	612	612	612	612
11	Grote evenementen	Als hoofdstad van de Achterhoek en in het kader van de groeiambitie die Doetinchem heeft is het belangrijk om periodiek een groot evenement te organiseren. Het maakt inwoners trots en het versterkt de gemeente als interessante leefomgeving. Daarmee draagt het bij aan het creëren van een stad met een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Door onszelf als faciliterende stad te profileren zetten we Doetinchem op de kaart en creëren we met regelmaat exposure. Deze reserve heeft tot doel om periodiek een groot/nationaal evenement te kunnen organiseren. Dit amendement is na besluitvorming in de raad verwerkt in de geamendeerde begroting 2022. De wens om de evenementenbudget eenmalig met € 300.000 te verhogen komt voort uit de wens om op korte termijn een solide basis te kunnen leggen om deze ambitie waar.	0	300	300	300	300
12	Bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling	Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor investeringen in expliciet gemeentelijk geïnitieerde vastgoedprojecten en of openbare ruimte bij verlieslatende projecten of ten behoeve van cofinanciering bij subsidieaanvragen voor Rijks- en Provinciale subsidieregelingen in de fysieke leefomgeving.	0	0	1.500	1.500	1.500
13	Investeringsfonds Doetinchem 2036	Om te kunnen investeren voor de huidige én de toekomstige generaties inwoners van onze mooie gemeente in bijvoorbeeld de in aantrekkelijke en passende voorzieningen voor zorg en onderwijs, kunst en cultuur, evenementen en andere vormen van vrijetijdsbesteding en natuurbeleving	-	-	6.000	15.000	15.000
14	Spaarreserve onderwijshuisvesting	Ter dekking van toekomstige investeringslasten voortkomend uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	-	0	2.000	4.000	6.000
	overige bestemmingsreserves		1.643	1.993	11.543	22.593	24.643
Totaal bestemmingsreserves			38.048	36.590	44.002	53.623	54.190
TOTAAL RESERVES			68.580	68.357	76.956	88.077	88.778

Overige bestemmingsreserves				
7	nee	Saldi ICT-samenwerking	Besluit ICT-samenwerking	Niet nader bepaald.
8	nee	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.	Onttrekking vindt plaats obv raadsbesluit bij financieringsaanvraag Amphion.	Nog nader te bepalen obv meerjarenprognose vervangingen.
9	nee	Incidenteel beschikbaar gestelde middelen (€ 3 mln 2016, € 2 mln 2017, € 0,9 mln 2018 en € 2 mln 2019).	De uitwerking van de transitiereserve moet nog plaatsvinden	Afhankelijk van besluitvorming in de raad.
10		In 2020 is in deze reserve 1,5 mln gestort. Hiervan zal in 2020 € 807.000. Afhankelijke van de ontwikkelingen de loop van 2020 kan dit wijzigen.	Door de grote onzekerheid zijn risico's en ook de besteding van deze reserve aan verandering onderhevig.	Afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen
11	nee	Incidenteel beschikbaar gestelde middelen en vanuit overblijvende budgetten op het evenementenbudget	Onttrekking vindt plaats middels een raadsbesluit over een periodiek groot evenement	€ 500.000
12	nee	Incidenteel beschikbaar gestelde middelen en toekomstige tussentijdse winstnemingen uit gemeentelijke grondexploitaties, mits het totale gemeentelijke rekeningresultaat positief is en de maximale hoogte van de bestemmingsreserve nog niet is bereikt	Onttrekking vindt plaats middels een raadsbesluit over investeringen in expliciet gemeentelijk geïnitieerde vastgoedprojecten en of openbare ruimte bij verlieslatende projecten of ten behoeve van cofinanciering bij subsidieaanvragen voor Rijks- en Provinciale subsidieregelingen in de fysieke leefomgeving	Het minimumniveau van deze reserve bedraagt € 1 mln. het maximum bedraagt € 4 mln.
13	nee	Incidenteel beschikbaar gestelde middelen. Bij de begroting 2023 wordt voorgesteld om in 2024 € 6.000.000 2025 € 9.000.000 uit de algemene middelen toe te voegen.	Onttrekking vindt plaats middels een raadsbesluit over investeringen in aantrekkelijke en passende voorzieningen voor zorg en onderwijs, kunst en cultuur, evenementen en andere vormen van vrijetijdsbesteding en natuurbeleving	Gelijk aan de toekomstige investeringsomvang naar verwachting €40.000.000
14	nee	meerjarige incidentele stortingen ad. 2 mln per jaar	Op het moment van investeren zal deze reserve worden omgezet naar een dekkingsreserve kapitaallasten.	50 miljoen

nr.	Omschrijving	doel	1-1-2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Vorzieningen							
voorzieningen door derden beklemd							
1	Voorziening afvalverwerking	Het egaliseren van de uitgaven en inkomsten die in het kader van afval- inzameling en verwerking worden gemaakt met als effect dat een nagenoeg stabiel tarief afvalstoffenheffing wordt gehanteerd.	480	480	480	480	480
2	Voorziening compensatie bomen- natuur	Het in stand houden en uitbreiden van het bomenbestand van Doetinchem	30	30	30	30	30
3	Voorziening rioolbeheer	Het egaliseren van sterk schommelende uitgaven voor onderhoud, vervanging en verbetering van het rioleringsstelsel met als effect dat een nagenoeg stabiel rioolrecht wordt gehanteerd.	6.824	6.824	6.824	6.824	6.824
4	Voorziening buur maakt natuur		59	59	59	59	59
voorzieningen door derden beklemd			7.393	7.393	7.393	7.393	7.393

nr.	Rente bijschrijving	voeding	onttrekking	benodigde omvang
1	nee	Overschotten op de jaarlijkse kosten en inkomsten op het product afval	Tekorten op de jaarlijkse kosten en inkomsten op het product afval	Afhankelijk van besluitvorming in de raad.
2	nee	Vindt plaats door derden	Uitgaven ten behoeve van het in stand houden en uitbreiden van het bomenbestand van Doetinchem (compenserend groen op basis van de vastgestelde bomenverordening).	De ontvangen bedragen voor de kosten van de kap van de boom plus een vergoeding de waarde van de gekapte boom en de gerealiseerde kosten worden in de exploitatie verwerkt. Het jaarlijks saldo wordt in deze voorziening opgenomen ter dekking van nog aan te planten compenserend groen.
3	nee	Overschotten op de exploitatie- en investerings-kosten voor riolering.	Tekorten op de exploitatie- en investeringskosten voor riolering.	Jaarlijks bij het opstellen van de programmabegroting wordt op basis van de werkelijke stand bekeken of de tarieven moeten worden bijgesteld. De stand wordt afgezet tov de prognose in het vastgestelde GRP 2016-2020
4				

nr.	Omschrijving	doel	1-1-2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Vorzieningen							
nr.	Omschrijving	doel					
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's							
5	Pensioenvoorziening wethouders	De pensioenvoorziening wordt gevormd voor wethouderspensionen die ingaan na 2022. Uitgangspunt daarbij is dat reeds ingegane pensioenen niet worden ondergebracht in het centrale te vormen Appa-pensioenfonds. Wethouders pensioenen die zijn ingegaan voor of in 2022 worden betaald vanuit het doorvoor beschikbare structurele begrotingsbudget.	4.247	4.247	4.247	4.247	4.247
6	Wachtgeld/outplacement voorziening bestuurders	De voorziening wordt gevormd om aan de wachtgeld en outplacement verplichtingen te kunnen voldoen.	55	55	55	55	55
7	Voorziening flo brandweer	Ten behoeve van FLO brandweerpersoneel	314	314	314	314	314
8	Garantievoorziening eigen risicodragers WW	De voorziening wordt gevormd om aan de wachtgeldverplichting van voormalig medewerkers te kunnen voldoen, omdat werkgevers in de sector Overheid en onderwijs zijn verplicht eigenrisicodragers voor de WW zijn.	150	150	150	150	150
9	Voorziening spaarverlof personeel	Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Er is sprake van verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen.	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
10	voorziening juridische procedures	De gemeente Doetinchem heeft naar haar aard en omvang te maken met diverse juridische procedures, waaruit mogelijk financiële gevolgen kunnen ontstaan per ultimo 2021. De voorziening dient ter dekking van deze financiële consequenties.	200	200	200	200	200
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's			5.966	5.966	5.966	5.966	5.966
TOTAAL VOORZIENINGEN			13.359	13.359	13.359	13.359	13.359

nr.	Rente bijschrij- ing	voeding	onttrekking	benodigde omvang
nr.		voeding	onttrekking	benodigde omvang
5	nee	jaarlijkse storting/onttrekking t.l.v. de exploitatiebegroting op basis van actuariële waarde berekeningen o.b.v. grondslagen van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties	jaarlijkse storting/onttrekking t.l.v. de exploitatiebegroting op basis van actuariële waarde berekeningen o.b.v. grondslagen van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties	op basis van actuariële waarde berekeningen o.b.v. grondslagen van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties
6	nee	jaarlijkse storting/onttrekking t.l.v. de exploitatiebegroting op basis van de daadwerkelijk te verwachten verplichtingen van de wachtgelders.	jaarlijkse storting/onttrekking t.l.v. de exploitatiebegroting op basis van de daadwerkelijk te verwachten verplichtingen van de wachtgelders.	De omvang is gelijk aan daadwerkelijke wachtgeldverplichtingen van de wachtgelders
7	nee	Bij 2e financiële monitor 2010	Gebruik FLO	
8	nee	jaarlijkse storting/onttrekking t.l.v. de exploitatiebegroting	jaarlijkse storting/onttrekking t.l.v. de exploitatiebegroting	De omvang van de WW-voorziening wordt jaarlijks bepaald o.b.v. het gemiddelde van de daadwerkelijk betaalde WW over de laatste drie jaar.
9	nee	storting €1 mln bij tweede bestuurlijke monitor 2022	Dekking arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	Op dit moment is er nog weinig te zeggen over het verwachte gebruik van deze nieuwe regeling door onze medewerkers.
10	nee	In 2021 ten laste van het rekeningresultaat 2021	Ten behoeve van financiële consequenties van juridische procedures per ultimo 2021	De gemeente Doetinchem heeft naar haar aard en omvang te maken met diverse juridische procedures, waaruit mogelijk financiële gevolgen kunnen ontstaan per ultimo 2021. De omvang wordt bepaald op basis van een inschatting van financiële consequenties per ultimo 2021.

5.9 Kredieten ten behoeve van vervangingsinvesteringen

In dit overzicht leest u op hoofdlijnen welke vervangingsinvesteringen de komende jaren zijn gepland. De kapitaallasten ervan zijn in de begroting opgenomen. Dat geldt ook voor de dekking van de kapitaallasten.

Omschrijving algemeen	Investering 2023	Investering 2024	Investering 2025	Investering 2026	inv.lst 2023	inv.lst 2024	inv.lst 2025	inv.lst 2026
ICT samenwerking	1.213.000	1.213.000	1.213.000	1.213.000	0	303.656	607.312	910.968
ICT gD	100.000	75.000	50.000	50.000	0	15.936	27.652	35.207
Landmeten	50.000	0	35.000	0	0	10.825	10.660	18.073
Civieltechnische kunstwerken	0	310.800	356.800	175.100	0	0	12.898	27.577
Openbare Verlichting	359.300	400.000	690.700	600.000	0	17.518	35.927	72.582
Riolering	2.813.500	2.393.800	3.462.800	3.363.700	0	99.264	182.001	303.974
Verkeersregelininstallaties en verkeerstellers	55.400	555.750	330.000	398.010	0	6.454	56.108	83.792
Vervangingsplan sportaccommodaties	125.950	125.950	125.950	0	0	12.574	24.975	37.202
Kunstgrasvelden / renovatie sportpark	968.000	200.005	488.000	0	0	63.394	85.822	141.470
Facilitair / gebouwinrichting	71.000	781.000	0	0	0	86.372	97.852	96.446
Publiekszaken	80.000	0	0	8.000	0	9.320	9.188	9.056
Totaal	5.836.150	6.055.305	6.752.250	5.807.810	0	625.313	1.150.394	1.736.347

5.10 Overzicht overige nieuwe kredieten

Omschrijving algemeen	Krediet	Subsidie	Netto	Investing 2023	Investing 2024	Investing 2025	Investing 2026	inv.lst 2023	inv.lst 2024	inv.lst 2025	inv.lst 2026
Herinrichting Rekhemsweg-Lijsterbeslaan	1.222.500	451.300	771.200	771.200				0	32.005	31.687	31.369
Frans Hals en Julianaplein	700.000	0	700.000	700.000				0	29.050	28.761	28.473
LZV proof rotonde Keppelseweg - Plakhorstweg	200.000	0	200.000	200.000				0	8.300	8.218	8.135
Aanpassingen Doesburgseweg en Wehl	50.000	0	50.000	50.000				0	2.075	2.054	2.034
herinrichting Wijnbergseweg-Doetinchemseweg	2.287.031	471.000	1.816.031	200.000	1.616.031			0	3.300	75.365	74.616
Indexering vervangen fundering doorgaande wegen + aanvullend krediet wegen	1.780.400		1.780.400	1.780.400				0	61.156	61.156	61.156
Optimalisatie proces Debiteuren - software	35.000		35.000	35.000				0	1.453	1.438	1.424
Herinrichting Zuivelweg	2.500.000		2.500.000	150.000	150.000	2.200.000		0	2.475	4.950	103.750
J.F Kennedylaan tussen Hofstraat en Bilderdijksstraat	1.098.000	253.000	845.000	845.000				0	35.068	34.719	34.370
Herinrichting Van Hogendorplaan	2.700.000		2.700.000	250.000	2.450.000			0	4.125	44.550	112.050
Totaal	12.572.931	1.175.300	11.397.631	4.981.600	4.216.031	2.200.000		0	179.006	292.898	457.376

Bijlagen

Bijlage 1: Risicomatrix garanties en verstrekte leningen

Inleiding

Jaarlijks wordt onze portefeuille met garanties en verstrekte leningen doorgelicht en geactualiseerd. Het risicoprofiel dat in 2012 voor de garanties en verstrekte leningen is bepaald wordt, indien nodig aangepast. In de programmabegroting 2023 wordt evenals vorige jaren een samenvatting in de vorm van een risicomatrix opgenomen.

De geactualiseerde risicomatrix en rapportage over de wijzigingen ten opzichte van 2022 staan in deze notitie. Voor een toelichting op alle (andere) garanties en verstrekte geldleningen, achtergrond en onze werkwijze verwijzen we u naar genoemde doorlichting¹.

1. Wijzigingen ten opzichte van de risicomatrix begroting 2022

1.1 Saldo garanties per 1-1-2023

Saldo gemeentegaranties per 01-01-2023

bedragen x 1 mln

Omschrijving	Zorg	Onder-wijs	Sport	Woning-bouw	Overig	Totaal 01-01-2023	Totaal 01-01-2022
Garanties gD 100%	0,0	0,6	0,0	0,0	8,1	8,7	9,1
Garanties SWS 50% gD			4,1			4,1	4,2
Subtotaal rechtstreeks	0,0	0,6	4,2	0,0	8,1	12,8	13,3
Garanties WSW 100% (achtervang gD) *				214,6		214,6	208,2
Garanties NHG 100% (achtervang gD) *				3,3		3,3	3,3
Subtotaal achtervang	0,0	0,0	0,0	217,8	0,0	217,8	211,5
Totaal	0,0	0,6	4,2	217,8	8,1	230,7	224,7

* De aflossingen WSW en NHG (en nieuwe garanties) over het jaar 2022 zijn in bovenstaand overzicht nog niet verwerkt omdat deze informatie pas eind 2022 beschikbaar komt. Het saldo van € 214,6 miljoen en € 3,3 miljoen zijn bedragen per 1-1-2022.

Een volledig overzicht van garanties is opgenomen aan het eind van deze notitie. Het totaalbedrag van de garanties is gestegen van € 224,7 miljoen naar € 230,7 miljoen. Ten opzichte van 1-1-2022 is het totale garantiebedrag met ongeveer € 6,0 miljoen toegenomen. De grootste stijging (€ 6,4 miljoen) wordt veroorzaakt door een toename van de WSW-garanties, waarvoor wij als achtervang dienen.

¹ De risicomatrix en de rapportage *Doorlichting garantieportefeuille en verstrekte leningen* d.d. 24 september 2012 zijn terug te vinden in BIS bij de vergaderstukken van de raad d.d 15-11-2012.

De garanties waarvoor wij als gemeente rechtstreeks aansprakelijk zijn, zijn het afgelopen jaar afgenomen met € 0,4 miljoen. De garanties waar wij samen met de Stichting Waarborgfonds Sport voor 50% garant voor staan zijn vrijwel gelijk gebleven.

1.2 Nieuwe, gewijzigde en vervallen garanties per 1-1-2023

Ten opzichte van de begroting 2022 zijn de hieronder genoemde garanties vervallen, nieuw of als gewijzigd opgenomen:

Vervallen garanties

1.2.1. Sensire

Gemeente Doetinchem stond volledig garant voor een in 1987 afgesloten lening van Sensire. Deze lening is destijds afgesloten voor de financiering van de (ver)bouw van verpleeghuis Den Ooijman. Dit was een lening waarbij gemeente Doetinchem geen zekerheid heeft verkregen voor de garantstelling op de verstrekte lening.

Het restant van deze lening (€ 0,3 miljoen) is door Sensire in december 2021 volledig vervroegd afgelost, waarmee onze garantstelling op deze lening ook is vervallen.

Nieuwe garanties

1.2.2. Tennisclub Zuid

Op 29 maart 2022 heeft de Raad besloten om een nieuwe garantstelling af te geven aan Tennisclub Zuid voor de aanleg van Padelbanen.

Tennisclub Zuid op Sportpark Zuid investeert in de toekomst. Dat doet het door in te zetten op Padel. Padel is een tennissport die het midden houdt tussen tennis en squash. In december 2021 is op de Algemene Ledenvergadering van de tennisclub ingestemd met de plannen voor de aanleg van Padelbanen. Om de financiering rond te krijgen is een borgstelling nodig. TC Zuid heeft Stichting Waarborgfonds Sport en gemeente Doetinchem gevraagd om ieder voor 50% borg te staan voor de totale investering. Het gaat hierbij om een lening van € 200.000 met een looptijd van 15 jaar. De gemeente Doetinchem en de SWS staan beide borg voor een bedrag van € 100.000.

Gewijzigde garanties

1.2.3. Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Het saldo de leningen die zijn geborgd door het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) en waar de gemeente Doetinchem achtervang voor is, is toegenomen met € 6,4 miljoen. Deze toename van dit bedrag betreft voornamelijk een aantal nieuwe leningen die zijn afgesloten door Sité Woondiensten.

Omdat de oude achtervangovereenkomst niet meer voldeed is er per 1 augustus 2021 een nieuwe achtervangovereenkomst met het WSW ondertekend. Het WSW, VNG, het ministerie van BZK en deelnemers van WSW aan een strategisch programma hebben samengewerkt aan een nieuwe generieke achtervangovereenkomst WSW/gemeente. Hiermee zijn sterke verbeteringen doorgevoerd in het borgstelsel. Die verbeteringen beperken het risico dat WSW een beroep moet doen op de gemeentelijke achtervang.

1.3 Saldo verstrekte geldleningen per 1-1-2023

Het saldo van verstrekte geldleningen bedraagt per 1-1-2023 € 12,4 miljoen. Dit was een jaar geleden € 13,3 miljoen. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat ten opzichte van de vorige rapportage de nieuwe lening aan Alliander (door het moment van afsluiten in december 2021) op een later moment is toegevoegd aan het overzicht per 01-01-2022.

Er is in 2022 vooralsnog € 0,5 miljoen afgelost op de gemeentelijke hypotheke. Bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting is er een afname van € 0,2 miljoen van de verstrekte (duurzaamheids)leningen.

Verstrekte leningen door gD

	hoofdsom	saldo 01-01-2022	saldo 01-01-2023	begindatum	looptijd	einddatum
Hypotheken		2.036.296	1.526.086			
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	4.633.962	4.905.777	4.692.843			
Sportcentrum Rozengarde	3.106.521	489.528	443.338	1-7-2007	30 jaar	1-7-2037
Sportcentrum Rozengarde	2.300.000	1.380.000	1.265.000	30-5-2013	20 jaar	30-5-2033
Sportcentrum Rozengarde	1.500.000	975.000	900.000	21-11-2013	20 jaar	1-6-2034
PC-privé / fietsprivéplan	102.000	30.582	28.865			
DZC'68 (7)	50.000	36.667	33.333	1-9-2017	15 jaar	1-9-2032
Alliander aandeelhouderslening (8)	600.000.000	3.479.609	3.479.609	3-12-2021	60 jaar	3-12-2081
Totaal saldo verstrekte leningen		13.333.460	12.369.075			
(7) lening verstrekt door gD, SWS staat 100% garant						
(8) nieuw 2021 aandeelhouderslening aan Alliander						

1.4 Nieuwe, gewijzigde en afgeloste geldleningen

Ten opzichte van de begroting 2022 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Nieuwe geldleningen

1.4.1. Alliander aandeelhouderlening

Om de doelstellingen voor de energietransitie te halen, worden er van Alliander meer investeringen gevraagd, waarvoor Alliander financiering nodig heeft.

Ter versterking van de vermogenspositie heeft Alliander daarom op 31 mei 2021 haar aandeelhouders schriftelijk verzocht om in te schrijven op een door haar uit te geven 'reverse converteerbare hybride obligatielening' van in totaal € 600 miljoen. Deze leningvorm houdt in dat Alliander de lening, onder voorwaarden, geheel of gedeeltelijk om kan zetten naar aandelen.

De aandeelhouders is verzocht om hier minimaal naar rato van hun aandelenbelang aan deel te nemen. Voor gemeente Doetinchem een bedrag van € 3.453.408,- op basis van een belang van 0,576%. Daarnaast heeft Alliander de aandeelhouders verzocht om voor 25% extra deel te nemen (voor gemeente Doetinchem een bedrag van € 863.352).

Dit om zeker te stellen dat het door haar benodigde bedrag van € 600 miljoen bijeen wordt gebracht, ook wanneer niet alle aandeelhouders zouden inschrijven op de lening.

Op 25 november 2021 heeft de Raad besloten om uit te spreken dat er geen wensen en bedenkingen zijn tegen het voornemen van het college om in te stemmen met het verstrekken van een reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander. De lening is uitgegeven op 15 december en de gemeente Doetinchem neemt uiteindelijk deel aan deze lening voor een bedrag van € 3.479.609.

Afgeloste geldleningen

1.4.2. Gemeente hypotheek

Er wordt nog steeds afgelost op de gemeentelijke hypotheek. In 2022 is vooralsnog (stand per 01-07-2022) voor een bedrag van € 0,5 miljoen afgelost.

Sinds het vervallen van de gemeentelijke hypotheekregeling mogen de reeds bestaande hypotheekleningen doorlopen tot einde looptijd onder de voorwaarden waaronder deze destijds zijn afgesloten.

Voor het bepalen van het risico voor de gemeente wordt jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening een analyse gemaakt van de nog openstaande hypotheekschulden in relatie tot de WOZ-waarden van de betreffende woningen.

2. Toelichting op instellingen die niet als risico-effect klein en risicokans klein gekwalificeerd zijn

In de risicomatrix zijn 4 kwadranten opgenomen. Hieronder volgt een toelichting op 3 van de 4 kwadranten. Het kwadrant met risico-kans klein en risico-effect klein wordt niet toegelicht.

2.1 Instellingen gekwalificeerd als risico-kans groot en risico-effect klein

Hieronder leggen we uit waarom deze instellingen deze kwalificatie (nog) hebben en wat de ontwikkelingen zijn.

2.1.1. Stichting DZC'68

De stichting DZC'68 promotie heeft als investering voor de realisering van een nieuwe clubaccommodatie een bedrag geleend van € 750.000.

De voetbalvereniging heeft aan de gemeente gevraagd om garant te staan voor de lening. De Stichting Waarborgfonds Sport (hierna SWS) heeft besloten om een borgstelling te verlenen met een maximum van € 250.000. Deze borgstelling is geformaliseerd in een akte van medeborgstelling aan de gemeente Doetinchem. Een van de voorwaarden was dat de gemeente Doetinchem garant moest staan voor de volledige looptijd jegens de BNG. Een deel van het risico wordt door SWS overgenomen door een akte van medeborgstelling die is afgegeven aan de gemeente Doetinchem. Op deze lening wordt regulier afgelost. Het restantbedrag komt daardoor op € 0,57 mln. per 01-01-2023. In de matrix is de garantie opgenomen bij de categorie risicokans groot en risico-effect klein.

2.1.2. Scouting Generaal Roothaan

De gemeente Doetinchem heeft op 15 december 2015 besloten tot het verlenen van een garantstelling ter grootte van € 90.000 aan Scouting Generaal Roothaan voor de afbouw van de nieuwbouw in de Koekendaal. De garantstelling is verleend onder de volgende voorwaarden:

- de samenwerking tussen scouting Generaal Roothaan en scouting Graaf Otto wordt bekrachtigd in een samenwerkingsovereenkomst;
- scouting Generaal Roothaan medewerking verleent aan het vestigen van het eerste hypotheekrecht ten gunste van de gemeente op de opstallen;
- het bestuur van scouting Generaal Roothaan legt jaarlijks financiële verantwoording af middels een begroting en jaarverslag.
- Dit is het totaal aan garantstelling voor de accommodatie van scouting Generaal Roothaan en scouting Graaf Otto

Op de lening wordt jaarlijks afgelost. In 2020 is er door Scouting Generaal Roothaan verzocht om gebruik te maken van de garantie. Door de coronacrisis zijn de verhuurinkomsten van de accommodatie weggevallen. Uiteindelijk heeft scouting Generaal Roothaan zelf de termijn alsnog voldaan op de vervaldatum en is er uiteindelijk geen aanspraak gemaakt op de gemeente garantie. In 2021 en 2022 is er voorsnog geen verzoek ingediend. We laten deze garantie op dit moment in de matrix staan op de inschatting risico kans groot en het risico effect klein.

2.1.3. Concordia Wehl

De gemeente heeft op 28 juni 2018 besloten aan de Stichting Kunstgrasveld Wehl, onder een aantal voorwaarden, garant te staan voor 50% van de lening - een bedrag van € 210.688 bij de Nederlandse Waterschapsbank - voor de realisatie van een kunstgrasveld op sportpark de Grindslag ten behoeve van voetbalvereniging S.V. Concordia-Wehl. De Stichting Waarborgfonds Sport staat voor een gelijk bedrag garant. Er wordt regulier afgelost op de lening. Het saldo per 01-01-2023 bedraagt € 160.860. In de matrix is de risico kans ingeschat op groot en het risico-effect op klein.

2.1.4. VVG'25

Sinds 2014 staat de gemeente Doetinchem samen met de Stichting Waarborgfonds Sport voor de helft garant voor een lening van VVG'25 die is afgesloten voor het kunnen doen van investeringen in de sportaccommodatie. Naast de gezamenlijke borgstelling heeft de gemeente als zekerheid een recht van 1e hypotheek op de accommodatie samen met SWS. Het bedrag waar de gemeente garant voor staat bedraagt per 01-01-2023 € 63.648.

In juni 2020 heeft de gemeente van de Rabobank bericht gekregen dat zij uitstel van betaling hebben verleend aan VVG'25 voor een aflossingstermijn van de lening. Dit is gebeurd op verzoek van VVG'25 als gevolg van de coronacrisis. Er is voorsnog geen aanspraak gemaakt op de garantie bij de gemeente Doetinchem. Ook zijn er tot nu toe geen berichten ontvangen dat dit speelt. Ondanks het feit dat er tot dusverre uiteindelijk altijd regulier is afgelost op deze lening wordt de risicokans nu ingeschat op groot het risico-effect op klein.

2.2 Instellingen gekwalificeerd als risico-kans klein maar risico-effect groot

2.2.1. Hogeschool Iselinge

Gemeente Doetinchem staat volledig garant voor het restant van een lening van Hogeschool Iselinge van afgerond € 0,6 miljoen per 1-1-2023. De lening uit 1999 is destijds gebruikt voor het pand van de onderwijsbegeleidingsdienst en de PABO.

In 2017 is het gebouw aan de Bachlaan 11 overgedragen van Stichting IJsselgroep Educatie Dienstverlening en opleiding aan de Hogeschool Iselinge.

We hebben geen zekerheid kunnen verkrijgen voor de garantstelling van de verstrekte lening. We zullen de Hogeschool Iselinge blijven monitoren.

In de matrix laten we deze garantie staan in de categorie risicokans klein en risico-effect groot.

2.3 Instellingen gekwalificeerd als risico-kans groot en risico-effect groot

2.3.1 Stichting Achterhoekse Zaalaccommodatie (SAZA) voor de Tophal

De Stichting Achterhoekse Zaalaccommodatie (SAZA) heeft € 3.265.000 geleend bij BNG voor de bouw van de Tophal op Sportpark Zuid. Conform raadsbesluit van 8 december 2011 staat gemeente Doetinchem garant voor dit bedrag. Naast onze garantie voor een bedrag van € 3.265.000 staat de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) gedurende 15 jaar garant voor € 250.000.

De stand van zaken met betrekking tot de lening waar de gemeente garant voor staat, is dat deze door de SAZA omgezet is voor het restant lening bedrag van € 2.935.550. Dit is ook het huidige lening bedrag (1e jaren aflossingsvrij) waarvoor de gemeente nu nog garant staat.

Sinds 2020 is gemeente Doetinchem in gesprek met het bestuur van Stichting Achterhoekse Zaalaccommodatie (SAZA) over de toekomst van de Topsporthal. Dit vanwege het feit dat gemeente in de afgelopen jaren vanwege haar borgstelling via Stichting Waarborgfonds Sport regelmatig aangesproken is op tekorten bij SAZA. Door middel van college- en raadsbesluiten zijn middelen vrijgemaakt voor de Topsporthal en is de exploitatieverantwoordelijkheid bij Sport-ID neergelegd. De financiële kaders hierbij zijn meegegeven bij de raadsbesluiten van d.d. 25 februari 2021 en d.d. 15 juli 2021. De financiële gevolgen van deze besluiten zijn opgenomen in de vastgestelde gemeentebegroting 2022 en de gemeentelijke jaarrekening 2021.

Op 22 maart 2022 is de Raad geïnformeerd over een tussenstap tot de overgangdatum van 1 januari 2024. Dit houdt in dat Sport-ID toetreedt tot het bestuur van stichting SAZA. Daarnaast hebben we een dienstverleningsovereenkomst tussen ons als gemeente en stichting SAZA opgesteld. Deze overeenkomst geeft een overzicht van de afspraken tussen gemeente en het nieuwe stichtingsbestuur van SAZA. De toevoeging van de door de gemeenteraad ter beschikking gestelde middelen staat erin vastgelegd, net als de randvoorwaarden die de gemeente daaraan verbindt. In de afgelopen periode zijn door gemeente, Sport-ID en het bestuur van stichting SAZA de laatste werkzaamheden afgerond. Hiermee kan het huidige bestuur van stichting SAZA aftreden en kan Sport-ID toetreden tot het bestuur van Stichting SaZa. Vanaf 1 januari 2024 valt de exploitatieverantwoordelijkheid, zoals afgesproken, rechtstreeks onder Sport-ID. De sporthal komt daarmee in gemeentelijk eigendom.

Op dit moment is de garantie formeel nog van kracht en daarom kwalificeren wij de risico-kans als groot. Aangezien het om een aanzienlijk bedrag gaat kwalificeren we ook het risico-effect als groot. Hier staat tegenover dat de financiële risico's relatief beperkt zijn, omdat bij een faillissement het eigendom van de grond en de opstallen vervalt aan de gemeente.

2.3.2. Garantstelling Schouwburg Amphion

De liquiditeitsproblemen van NV Amphion als gevolg van de toestand van de gevel en de juridische procedures brachten in 2015 de lopende exploitatie op korte termijn in gevaar. De aandeelhouders (naast Doetinchem ook de gemeenten Bronckhorst, Oude IJsselstreek en Montferland) hebben op 11 maart 2015 besloten de aandeelhoudende gemeenten te vragen gezamenlijk borg te staan voor de NV Amphion voor een lening van € 500.000 bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Hiermee wordt indien nodig de liquiditeit op korte termijn op niveau gebracht. De vier gemeenten staan in dat geval borg voor rente en aflossing gedurende 30 jaar. De gemeente Doetinchem staat met een percentage aandelen van 89% borg voor rente en aflossing voor een bedrag van € 445.000.

De procedure bij de Raad van Arbitrage inzake de gevelprocedure is in 2020 beëindigd. Daarna is begonnen met het daadwerkelijke herstel. Naast de gemeente Doetinchem die zich zeer betrokken heeft opgesteld én 2,3 miljoen voor haar rekening heeft genomen, hebben ook de drie regiogemeenten die betrokken waren bij de bouw in 2010 een bijdrage geleverd in verhouding tot de aandelenpakketten. In 2021 is na tien jaar eindelijk de nieuwe gevel opgeleverd. De stenen zijn vervangen door prachtige zinken platen en het voorterrein is enorm opgeknapt.

Van de mogelijkheid tot het opnemen van deze lening is tot op heden geen gebruik gemaakt door Schouwburg Amphion.

Het jaar 2021 is door met name door afnemende coronasteun van de overheid en weggefallen bijzondere baten ten behoeve van de gevel negatief afgesloten. Daardoor blijft er op dit moment een reële kans dat Amphion in de toekomst alsnog financiële ondersteuning nodig heeft of dat de gemeente Doetinchem wordt aangesproken op de verstrekte garantie. De gevolgen van de coronacrisis zullen nog doorwerken bij Amphion. De gemeentegarantie aan Amphion heeft hiermee nog een hoog risicoprofiel.

Gemeentegaranties per 01-01-2023 t.b.v. begroting

Garanties WSW (achtervang gD)	hoofdsom	saldo 01-01-2022	saldo 01-01-2023	begindatum	looptijd	eiinddatum	achtervang
Woningstichting Woonplaats	22.450.000	18.771.000	18.687.000				nieuwe achtervangovk per 13-07-2021
Site Woondiensten	194.288.000	186.137.000	192.654.000				nieuwe achtervangovk per 13-07-2021
Vestia Groep	5.039.000	321.000	166.000				nieuwe achtervangovk per 13-07-2021
Woningbouwvereniging Gelderland			1.000				nieuwe achtervangovk per 13-07-2021
Woonzorg Nederland	8.242.000	1.561.000	1.738.000				nieuwe achtervangovk per 13-07-2021
Stichting Habion	3.024.000	1.410.000	1.338.000				nieuwe achtervangovk per 13-07-2021
saldo WSW achtervang gD	233.043.000	208.200.000	214.584.000				

Garanties NHG (achtervang gD)	hoofdsom	saldo 01-01-2022	saldo 01-01-2023	begindatum	looptijd	eiinddatum
Nationale Hypotheek Garantie		3.258.211	3.258.211			
saldo NGH achtervang gD		3.258.211	3.258.211			

Garanties 100% gD leningen	hoofdsom	saldo 01-01-2022	saldo 01-01-2023	begindatum	looptijd	eiinddatum
Sensire	1.157.140	347.142	0	1-10-1987	40 jaar	1-10-2027
Iselinge Hogeschool	1.769.922	663.721	575.225	1-7-1999	30 jaar	1-7-2029
Schouwburg Amphion	500.000	500.000	500.000	n.n.t.b.	30 jaar	
Scouting Generaal Roothaan	90.000	69.150	64.854	11-8-2016	20 jaar	11-8-2036
Buha BV (activa en loods) (1)	8.302.000	4.000.000	4.000.000			
Buha BV (circ. ambachtscentrum) (2)	4.000.000	3.506.000	3.506.000			
saldo gD 100% garant	15.819.062	9.086.013	8.646.079			

(1) Hoofdsom uit 2017 (tbv. Loods en Activa). Betreft in de praktijk een kredietfaciliteit in RC van maximaal 4 mln. bij BNG

(2) nieuw 2021 garantstelling van max. € 4 mln. voor een geldlening bij BNG van € 3.506.000 t.b.v. circulair ambachtscentrum

Garanties 100% gD sportverenigingen	hoofdsom	saldo 01-01-2022	saldo 01-01-2023	begindatum	looptijd	eiinddatum
TTV Odion	113.445	43.381	38.526	14-10-1998	30 jaar	14-10-2028
saldo gD 100% garant sport	113.445	43.381	38.526			

Garanties met achtervang SWS 50% garant gD	hoofdsom	saldo 01-01-2022	saldo 01-01-2023	begindatum	looptijd	eiinddatum
St. Achterhoekse ZaaIsportaccommodatie (3)	3.265.000	2.935.550	2.935.550	5-10-2012	30 jaar	2-9-2043
IJs- en skatebaan (4)	95.000	0	0	20-2-2013	15 jaar	20-2-2028

IJs- en skatebaan (5)	50.400	39.200	34.800	30-4-2019	12 jaar	30-4-2031
Tennisclub Zuid	180.000	22.039	16.039	1-4-2004	20 jaar	1-4-2024
Tennisclub Zuid (6)	100.000	0	100.000	31-1-2022	15 jaar	31-1-2037
VV VIOD	120.000	11.000	8.600	20-4-2005	25 jaar	20-4-2030
St. Exploitatie Tennispark de Vijverberg	100.000	77.000	73.000	30-9-2014	25 jaar	30-9-2039
VVG'25	100.000	70.148	63.648	30-6-2014	20 jaar	30-6-2034
DZC'68	750.000	608.839	571.339		20 jaar	
Doetinchemse Hockey Club clubhuis	125.000	106.250	93.750	26-1-2017	20 jaar	26-1-2037
Doetinchemse Hockey Club (SKD) waterveld	175.000	118.348	89.181	15-6-2016	12 jaar	15-6-2028
Concordia Wehl	421.376	162.067	160.860	30-6-2018	13 jaar	30-6-2031
saldo SWS 50% garant gD	5.481.776	4.150.441	4.146.767			
(3) SWS staat garant voor het maximum van € 250.000, gD voor het overige deel						
(4) SWS staat 100% garant						
(5) SWS staat 50% garant voor een periode van 10 jaar						
(6) SWS staat 50% garant in een lening van voor € 200.000 een periode van 15 jaar						
		saldo 01-01-2022	saldo 01-01-2023			
Totaalbedrag garanties		224.738.047	230.673.583			

Verstreckte leningen door gD

	hoofdsom	saldo 01-01-2022	saldo 01-01-2023	begindatum	looptijd	eiinddatum
Hypotheken		2.036.296	1.526.086			
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	4.633.962	4.905.777	4.692.843			
Sportcentrum Rozengarde	3.106.521	489.528	443.338	1-7-2007	30 jaar	1-7-2037
Sportcentrum Rozengarde	2.300.000	1.380.000	1.265.000	30-5-2013	20 jaar	30-5-2033
Sportcentrum Rozengarde	1.500.000	975.000	900.000	21-11-2013	20 jaar	1-6-2034
PC-privé / fietsprivéplan	102.000	30.582	28.865			
DZC'68 (7)	50.000	36.667	33.333	1-9-2017	15 jaar	1-9-2032
Alliander aandeelhouderslening (8)	600.000.000	3.479.609	3.479.609	3-12-2021	60 jaar	3-12-2081
Totaal saldo verstreckte leningen		13.333.460	12.369.075			
(7) lening verstreckt door gD, SWS staat 100% garant						
(8) nieuw 2021 aandeelhouderslening aan Alliander						

Risicomatrix garanties en verstrekte leningen			
		Risico effect	
		Klein	Groot
RISICO-	Groot	10% Garanties/SWS saldo per 1-1-2023 Stichting DZC'68 € 571.339 Concordia Wehl € 160.860 VVG'25 € 63.648 Verstrekte garantie Scouting Roothaan € 64.854 Totaal € 860.701 Claim weerstands capaciteit 10% € 90.000	20% Garantie & lening saldo per 1-1-2023 SAZA - Tophal € 2.935.550 Verstrekte garantie Schouwborg Amphii € 500.000 Totaal € 3.435.550 Claim weerstands capaciteit 20% € 700.000
	Klein	Sport T.T.V. Odion Sport / SWS Tennisclub Zuid V.V. Viod Tennispark de Vijverberg Doetinchemse Hockey Club IJs- en skatebaan Woningbouw / WSW Woningstichting Woonplaats Site Woondiensten Vestia Groep Woonzorg Nederland Stichting Habion NHG Nationale Hypotheek Garantie Overig Buha BV Verstrekte leningen Gemeente Hypotheken Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Sportcentrum Rozengarde PC-privé / fietsprivé plan DZC'68 Alliander	10% Onderwijs saldo per 1-1-2023 Iselinge Hogeschool € 575.225 Totaal € 575.225 Claim weerstands capaciteit 10% € 60.000

Bijlage 2: Verplichte beleidsindicatoren

Nr.	Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaartal				
					2019	2020	2021	2022	2023
1	1.Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	6	10	7	-	-
2	1.Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,9	1,8	1,5	-	-
3	1.Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,3	4,5	3,9	-	-
4	1.Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,6	1,8	1,5	-	-
5	1.Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	6,8	5,9	7,4	-	-
6	3.Economie	Funciemenging	%	LISA	56,7	56,8	57,2	-	-
7	3.Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	136,3	141,7	147,1	-	-
8	4.Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO / Ingrado	2,0	3,2	2,1	-	-
9	4.Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO / Ingrado	26	-	13	-	-
10	4.Onderwijs	Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO / Ingrado	2,0	1,8	1,8	-	-
11	5.Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	Gezondheids-enquête (CBS, RIVM)	-	47,3	-	-	-
12	6.Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	CBS / LISA	926,0	928,6	955,2	-	-
13	6.Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS Jeugd	1	1	-	-	-
14	6.Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS Jeugd	6	6	-	-	-
15	6.Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	68,3	67,7	-	-	-
16	6.Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS Jeugd	2	3	-	-	-
17	6.Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	333,9	383,8	350,8	-	-
18	6.Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	197,6	367,9	-	-	-
19	6.Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd	-	-	14,8	-	-
20	6.Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd	-	-	2,0	-	-
21	6.Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS Jeugd	-	-	0,4	-	-
22	6.Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	CBS – MSD Wmo	860	890	870	-	-

23	7.Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	148	171	-	-	-
24	7.Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	5,3	8	-	-	-
25	8.Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	209	220	235	-	-
26	8.Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG	6,9	13,5	5,1	-	-
27	8.Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	74,3	74,5	74,5	74,8	-
28	8.Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	661	695	756	841	-
29	8.Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	704	740	814	908	-

De gemeente neemt deze uniforme basisset beleidsindicatoren op in de begroting en de jaarstukken. Deze set behandelt een breed spectrum van onderwerpen. Op basis van de Regeling beleidsindicatoren gemeenten is de gemeente verplicht om deze indicatoren op te nemen. Alle beschikbare gegevens zijn opgenomen in deze tabel en zijn afkomstig van [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl). Indien de voor een beleidsindicator relevante gegevens niet door de bronhouder kunnen worden verstrekt, neemt de gemeente bij de beleidsindicatoren een '-' op. Dit betekent dat de gegevens niet beschikbaar zijn.

Bijlage 3: Gemeenteraad

Raadsleden 2022-2026

CDA - 5 leden, 5 zetels

- Jeroen Berends - fractievoorzitter
- Dennis van Hal
- Paul Hilferink
- Jessie Mons
- Ruud Veldkamp
-

PvdA - 5 leden, 4 zetels

- Maarten op de Weegh - fractievoorzitter
- Govert Jan Pontier
- José Teunissen
- Natasja Veldhuis
- Süleyman Dinc – raadsopvolger
-

VVD - 5 leden, 4 zetels

- Marius Wijers - fractievoorzitter
- Robbert Hummelink
- Stan van Pul
- Helma Winters
- Bjorn Eversen – raadsopvolger
-

PvLM (Partij voor Lokaal Maatwerk) - 4 leden, 3 zetels

- Ans Putman - fractievoorzitter
- Ria Evers
- Robert Ooms
- Gijs Langenkamp – raadsopvolger
-

GBD (GemeenteBelangen Doetinchem) - 4 leden, 3 zetels

- Rosa Giesen - fractievoorzitter
- Ernst Kasteleijn
- Marcel Zaaier
- Rob Mullink - raadsopvolger

D66 - 4 leden, 3 zetels

- Eugenie Ketting - fractievoorzitter
- Maarten Hebels
- Jordy Mullink
- Robert Hollander - raadsopvolger

SP - 4 leden, 3 zetels

- Jasper Knipping - fractievoorzitter
- Marjolein Faber
- Belinda Stinissen
- Eef Diepenbroek - raadsopvolger
-

GroenLinks - 3 leden, 2 zetels

- Monique Linger - fractievoorzitter
- Denny Lieberwerth
- Eddy Nonkes – raadsopvolger
-

Lokaal Belang Doetinchem - 3 leden, 2 zetels

- Jeroen Hendriksen - fractievoorzitter
- Kaya van den Dikkenberg
- Peter Lenters – raadsopvolger
-

ChristenUnie-SGP - 2 leden, 1 zetel

- Sanneke Pijning-Kurpershoek - fractievoorzitter
- Thom Ebbers – raadsopvolger

Forum voor Democratie - 2 leden, 1 zetel

- Lambert van Meijeren - fractievoorzitter
- Nikola Kostelac – raadsopvolger

Bijlage 4: College van burgemeester en wethouders

Collegeleden 2022-2026

Burgemeester Mark Boumans

Portefeuille:

- Openbare Orde en Veiligheid
- Internationale samenwerking
- Regionale aangelegenheden
- Lobby
- Communicatie
- Kabinet en representatie
- Algemene Plaatselijke Verordening
- Integrale handhaving
- Bezwaar en beroep
- Klachten
- Personeel & Organisatie
- Bestuurlijke coördinatie

Wethouder Ingrid Lambregts (CDA) - 1e locoburgemeester

Portefeuille:

- Ruimtelijke ordening bebouwde omgeving
- Volkshuisvesting
- Omgevingswet
- Asielbeleid
- Milieu en Omgevingsdienst Achterhoek
- Bouw- & Woningtoezicht

Wethouder Hans Dales (VVD) - 2e locoburgemeester

Portefeuille:

- Economische zaken
- Binnenstad
- Dorps-, wijk- en buurtontwikkeling
- Jeugd
- Jeugdzorg
- Cultuurhistorie

Wethouder Patrick Moors (GBD) - 3e locoburgemeester

Portefeuille:

- Sport
- Spelen
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- Maatschappelijke opvang
- Vrijwilligers en mantelzorgers
- Burgerparticipatie
- Accommodaties
- Water en riolering
- Dienstverlening en bedrijfsvoering
- Privacy en informatiebeveiliging

Wethouder Jorik Huizinga (D66) - 4e locoburgemeester

Portefeuille:

- Onderwijs
- Werk & Inkomen
- Inburgering
- Bestaanszekerheid
- Cultuur
- Diversiteit
- Volksgezondheid
- Jeugdgezondheidszorg

Wethouder Henk Bulten (ChristenUnie-SGP) - 5e locoburgemeester

Portefeuille:

- Financiën
- Grondzaken
- Vrijtijdseconomie
- Circulaire economie
- Nutsvoorzieningen
- Dierenwelzijn

Wethouder Rens Steintjes (CDA) - 6e locoburgemeester

Portefeuille:

- Mobiliteit (inclusief ZOOV)
- Ruimtelijke ordening buitengebied
- Duurzaamheid
- Beheer openbare ruimte
- Natuur en landschap
- Grondstoffen
- Klimaatadaptatie

Bijlage 5: Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
A	
AB	Algemeen Bestuur
AGEM	Achterhoekse Groene Energiemaatschappij
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
B	
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Bijstand voor zelfstandigen
BCF	BTW-Compensatiefonds
Wet Bibob	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIVA	Bedrijventerreinen in Verandering
BIZ	Bedrijveninvesteringszone
BN	Budget neutraal
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
Buha	Beheer, uitvoering, handhaving & accommodaties
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten vennootschap
BvFO	Bureau voor Financiële Ondersteuning
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
B&W	College van burgemeester en wethouders
C	
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CNO	Crisisnoodopvang
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond- water en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CvW	Commissie van Wijzen
D	
DB	Dagelijks Bestuur
DPIA	Data protection impact assessment
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DZC	Doetinchemse Zaterdag Club
E	
ECAL	Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPBD	Energy Performance of Buildings Directive
ESF	Europees Sociaal Fonds
F	
Fte	Fulltime-equivalent
FG	Functionaris Gegevensbescherming
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
G	
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland

	GGI	Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur
Fonds	GGU	Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering
	GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
	GLB	Gemeenschappelijk landbouwbeleid
	GOO	Gemeentelijke Opvang Oekraïne
	GR	Gemeenschappelijke Regeling
	GREX	Grondexploitatie
	GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
H		
Wet	HOF	Wet houdbare overheidsfinanciën
	HTSM	High Tech Systems & Materials
I		
	IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater
	IBC	Intermediate Bulk Container
	ICT	Informatie- en communicatietechnologie
	IG&D	Vereniging Industrie Groothandel & Dienstverlening
	IHP	Integraal Huisvestingsplan
	IPO	Interprovinciaal Overleg
	IPOR	Inrichtingsplan Openbare Ruimte
	ISMS	Information Security Management System
J		
	-	-
K		
	KOOP	Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties
L		
	LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
	LED	Light Emitting Diode
	LPO	Lokale Publieke Omroep
	LTMA	Lokaal Toereikend Media Aanbod
M		
	MKB	Midden- en kleinbedrijf
	MPO	Meerjarenperspectief ontwikkellocaties
N		
	NEN	Nederlandse Norm
	NHG	Nationale Hypotheek Garantie
	NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied
	NPO	Nationaal Programma Onderwijs
	NV	Naamloze vennootschap
O		
	ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
	OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
	OGON	Opdrachtgever - opdrachtnemer
	OPPO	Orthopedagoog Passende Peuter Opvang
	OZB	Onroerendezaakbelasting
P		
	PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
	PLOOI	Platform Open Overheidsinformatie
	PPS	Publiek-Private Samenwerking
	P&C	Planning & Control
	PoDD	Park of Dutch Dreams

	POH	Praktijkondersteuner huisarts
Q		
-		
R		
	REB	Ruimtelijk Economisch Beleidskader
	RES	Regionale Energiestrategie
	RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
	RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
	RMT	Regionaal mobiliteitsteam
S		
	SAAS	Software as a service
	SAZA	Stichting Achterhoekse Zaalaccommodatie
	SPUK	Specifieke Uitkering
	SWS	Stichting Waarborgfonds Sport
T		
	TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
U		
	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V		
	VIS	Verantwoordelijk, Initiatiefrij, Samenwerking
	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
	VNO-NCW	Verbond van Nederlandse Ondernemingen (VNO) en het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond (NCW)
	VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
	Vpb	Vennootschapsbelasting
	VTB	Vergunningverlening, Toezicht en Belastingen
	VVG '25	Voetbal Vereniging Gaanderen
	VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
W		
	WACC	Weighted Average Cost of Capital
	Wlz	Wet langdurige zorg
	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
	WOO	Wet Open Overheid
	WOZ	Waardering onroerende zaken
	Wpg	Wet publieke gezondheid
	Wpg	Wet politiegegevens
	Wsw	Wet sociale werkvoorziening
	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
	Wvggz	Wet verplichte ggz
	WW	Werkloosheidsuitkering
X		
-		
Y		
-		
Z		
	ZON	Zoetwatervoorziening Oost-Nederland
	ZVW	Zorgverzekeringswet